

TES GERITSEN KLUB MEFISTO

Zlo postoji. Zlo hoda
među nama. Zlo je izrodilo
davolskog novog učenika
u ovom napetom
trileru o detektivki
Ricoli i doktorki Ajls.

www.interliber.com

Tess Gerritsen

**KLUB
MEFISTO**

Zahvale

Svaku je knjigu izazov napisati, svaka je planina na koju se naizgled nemoguće popeti. No bez obzira koliko teško pisanje zna biti, mene tješi spoznaja da su uz mene moje predivne kolegice i prijateljice. Velika hvala mojoj jedinstvenoj agentici, Meg Ruley, i ekipi u agenciji Jane Rotrosen. Vaši su mi savjeti bili zvijezda vodilja. Zahvaljujem i svojoj divnoj urednici, Lihdi Marrow, uz koju svaki pisac može zablistati punim sjajem, Gini Centrello na entuzijazmu svih ovih godina i Gilly Haliparn na ljubaznoj pozornosti. I s druge strane bare, Selini Walker u Transworldu, koja je moja nepokolebljiva navijačica.

Naposljetku, moram zahvaliti i osobi koja je najduže sa mnom. Moj suprug Jacob zna koliko je teško biti u braku sa spisateljicom. A ipak je još uvijek uz mene.

»I uništi sve duše ogrezle u lijenosti, i potomke Stražara, jer, oni su zlostavljali čovječanstvo.«

– Knjiga Henokova x:15,

Stari židovski tekst, 2. stoljeće prije Krista

Poglavlje jedan

Nalikuju savršenoj obitelji.

To je pomislio dječak, stojeći uz otvoreni grob svojega oca i slušajući kako plaćeni svećenik čita otrcane fraze iz Biblije. Tog se toplog lipanjskog dana koji je vrvio insektima, skupila tek omanja grupica kako bi otpratila na vječni počinak Montaguea Saula, desetak ljudi od kojih je mnoge dječak danas tek upoznao. Proteklih je šest mjeseci bio u internatu i neke je od okupljenih sad prvi put vidio. Većina ga nije nimalo zanimala.

Ali obitelj njegovoga strica – ona ga je itekako zanimala. Njih je vrijedilo proučiti. Doktor Peter Saul veoma je nalikovao svom pokojnom bratu Montagueu, onako vitak i intelektualnog izgleda sa sovastim naočalama i smeđom kosom koja se prorjeđivala ka neizbježnoj ćelavosti. Njegova supruga Amy imala je okruglo, dražesno lice i stalno je dobacivala zabrinute poglede svom petnaestogodišnjem nećaku, kao da se jedva suzdržava da ga ne obgrli rukama i uvuče u čvrst zagrljaj. Njihov sin, Teddy, desetogodišnjak, bio je mršav i krakat. Mali klon Petera Saula, uključujući i jednake sovaste naočale. I na kraju, kćerka, Lily. Šesnaest godina.

Pramenovi kose oslobodili su joj se iz konjskog repa i na vrućini priljubili uz lice. Činilo se da joj nije ugodno u crnoj haljini i jogunasto se meškoljila, kao da se sprema na bijeg. Kao da bi radije bila bilo gdje drugdje samo ne na ovome groblju, dok rukama tjera zujave insekte. Izgledaju tako normalno, tako prosječno, pomislio je dječak. Tako drukčije od mene. No, u tom je trenutku Lilyn pogled iznenada susreo njegov i on zadrhti iznenađen. Od međusobnog prepoznavanja. U tom je trenutku gotovo osjetio kako njezin pogled prodire u mračne procijepe njegovog mozga i proučava svako tajno mjesto koje nitko drugi nikad nije vidio. Koje nikome nikad neće dopustiti da vidi.

Uznemiren, skrenuo je pogled, i usredotočio se na ostale ljude koji su stajali oko groba: očevu domaćicu; odvjetnika; dvoje prvih susjeda; obične poznanike koji su došli iz osjećaja pristojnosti, ne iz ljubavi. Montaguea Saula poznavali su samo kao povučenog znanstvenika koji se nedavno vratio s Cipra i koji je dane provodio zadubljen u knjige, zemljopisne karte i komadiće grnčarije. Nisu ga doista poznavali. Baš kao što nisu poznavali ni njegovog sina.

Naposljetku je služba završila i okupljeni su krenuli prema dječaku, poput amebe koja se sprema progutati ga u sućuti, reći mu koliko im je žao što je izgubio oca. I to tako brzo nakon preseljenja u Sjedinjene Američke Države.

– Ovdje bar imaš obitelj da ti pomogne – rekao je svećenik.

Obitelj? Da, pretpostavljam da su mi ti ljudi obitelj, pomislio je dječak dok mu se mali Teddy stidljivo približavao, nutkan majčinom rukom.

– Ti ćeš sad biti moj brat – rekao je Teddy.

– Hoću li?

– Mama ti je već spremila sobu. Odmah pokraj moje. – Ja ostajem ovdje. U očevoj kući. Zbunjen, Teddy je pogledao majku. – Zar on ne ide s nama?

Amy Saul je brzo odgovorila:

– Doista ne možeš živjeti posve sam, dušo. Tek ti je petnaest godina. Možda će ti se u Purityju toliko svidjeti da ćeš poželjeti ostati s nama.

– Moja je škola u Connecticutu.

– Znam, ali školska godina je završila. Ako se u rujnu budeš želio vratiti u internat, naravno da možeš. Ali, ljeto ćeš provesti kod nas.

– Neću ja ovdje biti sam. Majka će doći po mene. Uslijedila je duga šutnja. Amy i Peter su se pogledali i dječak je pogodio što misle. Majka ga je davno napustila.

– Doći će po mene – prosiktao je.

Stric Peter je blago rekao:

– O tome ćemo razgovarati kasnije, sinko.

Navečer je dječak ležao budan u krevetu očeve kuće u gradu i slušao prigušene stričeve i strinine glasove iz radne sobe u prizemlju. One iste radne sobe u kojoj je Montague Saul naporno radio proteklih nekoliko mjeseci kako bi preveo svoje krhke komadiće papirusa. One iste radne sobe u kojoj je, prije pet dana, imao moždani udar i srušio se na radni stol. Ovi ljudi ne bi smjeli biti ondje, među očevim dragocjenim stvarima. Oni su uljezi u njegovoj kući.

– On je još dječak, Peter. Potrebna mu je obitelj.

– Pa ne možemo ga na silu odvući u Purity ako ne želi poći s nama.

– S petnaest godina nemaš prava odlučivanja o takvim stvarima. Odluku donose odrasli. Dječak je ustao iz kreveta i iskrao se iz sobe. Odšuljao se niz stepenice kako bi prisluškivao razgovor.

– I doista, koliko je on odraslih ljudi uopće upoznao? Tvoj brat se tu ne može računati. Bio je toliko zaokupljen onim starim zavojima s mumija da vjerojatno nikad nije ni zamijetio da mu je dijete pod nogama.

– To nije pošteno, Amy. Moj je brat bio dobar čovjek.

– Dobar, ali nije imao pojma. Ne mogu zamisliti kakva bi to žena željela imati dijete s njim. I onda ostaviti dječaka da ga Monty odgaja? Ne mogu shvatiti ženu koja bi to učinila.

– Monty je maloga sasvim dobro odgojio. Dobiva same odlične ocjene u školi.

– I to je tvoje mjerilo dobrog oca? Činjenica da dječak dobiva odlične ocjene?

– Uz to je staložen mladić. Vidjela si kako se dobro držao za vrijeme službe.

– Otupio je, Peter. Jesi li ti danas na njegovom licu vidio jedan jedini osjećaj?

– Takav je bio i Monty.

– Misliš, hladnokrvan?

– Ne, intelektualac. Logičan.

– No ispod svega toga, znaš da dječak zacijelo pati. Dođe mi da se rasplačem, koliko mu je sad potrebna majka. I kako uporno tvrdi da će se vratiti po njega, a ti i ja. dobro znamo da neće.

– To ne znamo.

– Nikad nismo ni upoznali tu ženu! Monty nam je jednoga dana samo poslao pismo iz Kaira i obavijestio nas da je dobio sina. Koliko mi znamo, možda ga je i našao u trski, kao malog Mojsija. Dječak je začuo škripanje poda na katu i osvrnuo se prema vrhu stuba. Preplašio se vidjevši kako ga rođakinja Lily gleda preko ograde. Netremice ga je promatrala, proučavala, kao da je on neko egzotično stvorenje kakvo nikad ranije nije srela te sad pokušava dokučiti je li opasan.

– Oh! – rekla je strina Amy. – Pa ti si budan!

Stric i strina su taj čas izišli iz radne sobe i sad su stajali u podnožju stuba, gledajući ga. I djelovali su pomalo konsternirani od pomisli da je on možda čuo čitav njihov razgovor.

– Je li ti dobro, dušo? – upitala je Amy.

– Dobro mi je, strina.

– Veoma je kasno. Možda bi se trebao vratiti u krevet?

Ali, on se nije ni pomaknuo. Zastao je na stubama i zapitao se kako bi bilo živjeti s ovim ljudima. Što bi mogao naučiti od njih. To bi ljeto učinilo zanimljivim, dok majka ne dođe po njega. Rekao je:

– Strina Amy, odlučio sam.

– Glede čega?

– Glede ljeta, i gdje bih ga volio provesti.

Smjesta je pretpostavila najgore.

– Molim te nemoj brzati s odlukama! Naša je kuća doista lijepa, na samom jezeru, i imao bi svoju sobu. Barem dođi u posjet prije nego što odlučiš.

– Ali, odlučio sam provesti ljeto s vama.

Teta je zastala, zakratko zapanjena. Zatim joj je na licu zablistao osmijeh i pohitala je uz stube kako bi ga zagrlila. Mirisala je na Dove sapun i Breck šampon. Tako prosječno, tako obično. Zatim ga je nasmijani stric Peter srdačno pljesnuo po ramenu, na taj način poželjevši dobrodošlicu svom novom sinu. Njihova je sreća bila poput ljepljive šećerne vate koja ga je uvlačila u njihov svemir u kojem je sve bilo ljubav i svjetlo i smijeh.

– Djeci će biti silno drago što ideš s nama! – rekla je Amy.

On je pogledao prema vrhu stubišta, ali Lily više nije bila ondje. Iskrala se, nezamijećena. Morat ću pripaziti na nju, pomislio je. Jer ona već pazi na mene.

– Sad si dio naše obitelji – rekla je Amy.

I dok su se zajedno uspinjali stubama, već mu je govorila o svojim planovima za ljeto. O svim mjestima na koja će ga odvesti, svim posebnim jelima koje će mu pripremiti kad se vrate kući. Zvučala je sretno, čak pomalo euforično, kao majka s netom rođenim djetetom. Amy Saul nije imala pojma što će povesti kući sa sobom.

Poglavlje dva

Dvanaest godina kasnije.

Možda je ovo bila pogreška.

Doktorica Maura Isles zastala je pred vratima crkve Naše Gospe od božanskoga svjetla, nesigurna bi li ušla. Župljani su se već okupili i ona je stajala sama u noći dok se snijeg nježno spuštao na njezinu голу glavu. Kroz zatvorena vrata crkve čula je kako orguljašica počinje svirati »Adeste Fidelis« i znala je da sad već svi sjede. Ako im se kani pridružiti, sad je zadnji čas da ude. Oklijevala je jer nije uistinu pripadala među vjernike u toj crkvi. No, glazba ju je dozivala, jednako kao i obećanje topline i utjehe poznatih obreda. Ovdje vani, stajala je sama u mračnoj ulici. Sama na Badnju večer.

Popela se stepenicama i ušla u zgradu.

Čak i ovako kasno, crkvene su klupe bile zauzete obiteljima s pospanom djecom koja su dignuta iz kreveta zbog ponoćne mise. Maurin kasni dolazak privukao je nekolicinu pogleda i dok su akordi »Adeste Fidelis« jenjavali, brzo se spustila na prvo slobodno mjesto koje je uspjela pronaći, u blizini izlaza. Gotovo odmah morala je ponovno ustati, kao i svi okupljeni, kad je započela uvodna pjesma. Otac Daniel Brophy pristupio je oltaru i prekrižio se.

– Milost i mir Boga oca našega i gospodina Isusa Krista neka su s vama – rekao je.

–I s duhom tvojim – promrmljala je Maura zajedno s pastvom. Čak i nakon svih ovih godina koliko nije odlazila u crkvu, odgovori su joj sami silazili sa usana, zauvijek urezani na satovima vjeronauka u djetinjstvu. – Gospodine, smiluj nam se. Kriste, smiluj nam se. Gospodine, smiluj nam se.

Iako Daniel nije bio svjestan njezine nazočnosti, Maura se usredotočila samo na njega. Na njegovu tamnu kosu, otmjene pokrete, milozvučan bariton. Noćas ga je mogla promatrati bez stida, bez nelagode. Noćas je bilo sigurno zuriti.

– Daj nam vječnu radost u kraljevstvu nebeskom, gdje on živi i vlada s Tobom i Duhom svetim, jednim Bogom za vijeke vjekova.

Dok se smještala natrag na svoje mjesto, Maura je čula prigušeno kašljanje i plač umorne djece. Svijeće su treperile na oltaru u slavu svjetla i nade ove zimske noći.

Daniel je počeo čitati.

– Anđeo im reče: »Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod!«

Sveti Luka, pomislila je Maura, prepoznavši odlomak. Luka, liječnik.

– »I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama.« Zastao je i njegov se pogled najednom zaustavio na Mauri. A ona je pomislila: Zar si toliko iznenađen što me noćas vidiš ovdje, Daniele ?

Pročistio je grlo, pogledao svoje bilješke i nastavio čitati. – »...naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama.«

Iako je sad znao da ona sjedi među njegovom pastvom, pogled mu nije ponovno susreo njezin. Ne dok su se pjevale »Cantate Domino« i »Dies Sanctificatus«, ne tijekom ofertorija ni liturgije Euharista. Kad su ostali oko nje ustali i poredali se za primanje pričesti, Maura je ostala sjediti. Ako ne vjeruješ, licemjerno je uzeti hostiju, otpiti vino.

Što onda radim ovdje ?

Svejedno je ostala do kraja obreda, na blagoslovu i završnim riječima.

– Idite u miru Božjem.

– Hvala budi Gospodinu – odgovorili su župljani. Misa je bila završena i ljudi su krenuli vani iz crkve, zakapčajući kapute i navlačeći rukavice polako se približavajući izlazu. I Maura je ustala i samo što nije zakoračila prema vratima, kad je zamijetila da Daniel nastoji privući njezinu pozornost, nijemo je preklinjući da ne ode. Ponovno je sjela, svjesna znatiželjnih pogleda ljudi koji su prolazili uz njezinu klupu. Zнала je što oni vide, odnosno što vjeruju da vide: usamljenu ženu koja čezne za svećenikovim riječima utjehe na Badnju večer. Ili su vidjeli nešto više?

Nije im uzvraćala pogled. Kad se crkva ispraznila, netremice je gledala ispred sebe, stički usredotočena na oltar. Mislila je: Kasno je i trebala bih otići kući. Ne znam kakvog bi uopće dobra moglo biti od ostanka.

– Zdravo, Maura.

Podigla je pogled i susrela Danielove oči. Crkva još nije bila posve prazna. Orguljašica je spremala note, a nekoliko zborista još navlačilo kapute, no Danielova je pozornost u tom trenutku u tolikoj mjeri bila usmjerena na Mauru da se činilo kako je, osim njega, jedina osoba u crkvi.

– Dugo te nije bilo – rekao je.

– Valjda.

– Od kolovoza, zar ne? Dakle, i ti brojiš.

Sjeo je pokraj nje.

– Iznenađen sam što te vidim ovdje.

– Ipak je danas Badnja večer.

– Ali, ti ne vjeruješ.

– Još uvijek volim obred. Pjesme.

– I to je jedini razlog zašto si došla? Da otpjevaš nekoliko crkvenih pjesama? Izrecitiraš nekoliko Antena i Hvala budi Gospodinu?

– Željela sam čuti glazbu. Biti s drugim ljudima.

– Nemoj mi reći da si večeras sama.

Slegnula je ramenima, nasmijala se.

– Znaš mene, Daniele. Nisam baš za zabavu.

– Samo sam mislio... hoću reći, pretpostavljao sam...

–Što?

– Da ćeš biti s nekim. Posebice večeras. I jesam. S tobom sam.

Oboje su zašutjeli kad im se orguljašica približila, noseći torbu s partiturama.

– Laku noć, oče Brophy.

– Laku noć, gospođo Easton. Hvala vam na krasnoj izvedbi.

– Bilo mi je zadovoljstvo. – Orguljašica je dobacila zadnji, ispitivački pogled Mauri i nastavila prema izlazu. Čuli su kako se vrata zatvaraju i naposljetku su bili sami.

– Onda, zašto je prošlo toliko dugo vremena? – upitao je.

– Znaš kako je sa smrtime. Nikad nema zatišja. Jedan je naš patolog prije nekoliko tjedana morao u bolnicu na operaciju leđa pa smo ga morali pokrivati. Jednostavno je bilo puno posla, to je sve.

– Uvijek možeš podići slušalicu i nazvati.

– Da, znam. – Mogao je i on, ali nikad nije. Daniel Brophy nikad ne bi prekoračio granicu ni za jedan milimetar i možda je to bilo dobro – ionako se ona borila protiv dovoljno iskušenja za njih oboje.

– Onda, kako si? – upitala je.

– Znaš da je otac Roy prošli mjesec imao moždani udar? Sad sam ja policijski kapelan.

– Rekla mi je istražiteljica Rizzoli.

– Prije nekoliko tjedana bio sam na poprištu zločina u Dorchesteru. Kad je ustrijeljen onaj policajac. Vidio sam te ondje.

–Ja tebe nisam vidjela. Trebao si se javiti.

– Imala si posla. Bila si posve usredotočena, kao i obično. – Nasmiješio se. – Ponekad izgledaš strašno opasno, Maura. Jesi li to znala? Nasmijala se. – Možda je baš u tome problem.

– Problem? Muškarci me se plaše. Mene nisi preplašila.

Kako sam i mogla? Pomislila je. Tvoje srce nije dostupno za lomljenje. Namjerno je pogledala na sat i ustala. – Veoma je kasno, a već sam ti oduzela previše vremena.

– Pa nije baš da me čeka ikakav hitan posao – rekao je prateći je prema izlazu.

– Moraš brinuti o čitavom jatu vjernika. Osim toga, Badnja je večer.

– Zamijetit ćeš da noćas ni ja nemam kamo drugdje ići. Zastala je i okrenula se prema njemu. Stajali su sami u crkvi i udisali miris voska svijeća i tamjana, poznate mirise koji su prizivali u sjećanje djetinjstvo s drugim Božićima, drugim misama. Dane kad ulazak u crkvu nije izazivao nimalo nemira koji je sad osjećala.

– Laku noć, Daniele – rekla je i okrenula se prema vratima.

– Hoće li opet proći četiri mjeseca prije nego što te ponovno vidim? – zazvao je za njom.

– Ne znam.

– Nedostaju mi naši razgovori, Maura.

Ponovno je oklijevala, s rukom spremnom gurnuti vrata.

– I meni nedostaju. Možda ih zato više ne bismo smjeli voditi.

– Nismo učinili ništa čega bismo se trebali stidjeti.

– Još nismo – tiho je rekla, pogleda uprtog ne u njega, nego u teška, izrezbarena vrata koja su stajala između nje i bijega.

– Maura, nemoj da između nas ostane tako. Nema razloga zašto ne bismo mogli sačuvati neku vrstu... – Zašutio je.

Zvonio je njezin mobitel.

Izvukla ga je iz torbice. U ovo doba noći, telefon koji zvoni nije mogao značiti ništa dobroga. Dok se javljala na poziv, osjetila je Danielove oči na sebi i svoju vlastitu nervozu zbog njegovog pogleda.

– Doktorica Isles – rekla je, a glas joj je bio neprirodno hladan.

– Sretan Božić! – odgovorila je istražiteljica Jane Rizzoli. – Pomalo sam iznenađena što nisi kod kuće. Najprije sam tamo nazvala.

– Došla sam na polnoćku.

– Pa već je jedan iza ponoći. Zar misa još nije završila?

– Je, Jane, završila je i ja samo što nisam otišla – rekla je

Maura tonom koji je priječio sva dodatna pitanja.

– Što imaš za mene? – upitala je. Jer već je znala da je Jane nije nazvala samo da je čuje, nego zbog posla.

– Adresa je Prescon Street 210, Istočni Boston. Privatna kuća. Frost i ja smo stigli prije pola sata.

– Pojedivosti?

– Gledamo žrtvu, mladu djevojku.

– Umrstvo?

– O, da.

– Zvučiš prilično sigurna.

– Vidjet ćeš kad dođeš.

Prekinula je razgovor i vidjela da je Daniel još uvijek promatra. No, trenutak izazova, kad su mogli izreći riječi zbog kojih bi možda oboje zažalili, sad je prošao. Umiješala se smrt.

– Moraš ići na posao?

– Dežurna sam. – Gurnula je mobitel natrag u torbicu. – Budući da ja u gradu nemam nikoga od obitelji, dobrovoljno sam se prijavila.

– Zar baš noćas od svih noći?

– Činjenica da je Božić meni baš i ne predstavlja neku razliku.

Zakopčala je gumb na ovratniku i izišla iz crkve, u noć. Daniel je izišao za njom i dok je ona kroz svježe napadali snijeg gacala prema svom automobilu, on ju je promatrao sa stuba, a bijela mu je halja lepršala na vjetru. Osvrnula se i vidjela kako podiže ruku u pozdrav. Dok se ona udaljavala automobilom, još uvijek je mahao.

Poglavlje tri

Modra svjetla patrolnih vozila treperila su kroz filigran snježnih pahulja i svima koji su se približavali objavljivala: Ovdje se nešto dogodilo. Nešto grozno. Maura je osjetila kako prednji branik njezinog automobila struže o led dok je svoj lexus parkirala uz snježni nasip kako bi ostavila prolaz drugim vozilima. U ovo doba, na Badnju večer, jedina vozila koja će se pojaviti u ovoj uskoj uličici bit će, kao i njezino, u pratnji gospođe Smrti. Kratko je zastala kako bi se pripremila za iscrpljujuće sate koji slijede, umornih očiju omamljenih od svjetala koja su bljeskala. Udovi su joj bili ukočeni; krvotok joj je usporio. Probudi se, pomislila je. Vrijeme je za posao. Izišla je iz automobila i iznenađen zapuh hladnog zraka otpuhao je snenost iz njezinog mozga. Hodala je kroz svježe napali prah koji je lepršao kao bijelo perje pred njezinim čizmama. Iako je bilo jedan i trideset iza ponoći, u nekoliko skromnih kuća u uličici svjetla su bila upaljena i kroz prozore urešene blagdanskim naljepnicama sobova i šećernih štapića, vidjela je obris jednog znatiželjnog susjeda koji je virio iz svog toplog doma, u noći koja više nije bila ni tiha ni sveta.

– Hej, doktorice Isles? – zazvao ju je pozornik, stariji policajac kojega je odnekud poznavala. On je očito dobro znao tko je ona. Svi su oni znali tko je ona. – Kako to da se baš vama noćas posrećilo?

– I ja bih vama mogla postaviti isto pitanje, pozornice.

– Izgleda da smo oboje izvukli kraću slamku. – Nasmijao se. – Sretan vam prokleti Božić. – Je li istražiteljica Rizzoli unutra?

– Da, Frost i ona snimaju video kamerom. – Pokazao je prema kući u kojoj su sva svjetla bila upaljena, četvrtastom zdanju stiješnjenom u nizu umornij, starijih kuća. – Sad su već vjerojatno spremni za vas.

Na zvuk glasnog povraćanja pogledala je prema uličici, u kojoj je jedna pognuta plavuša stajala i čvrsto držala dugačak kaput kako mu ne bi zaprljala porub dok povraća na snježni nasip. Pozornik se prezrivo nacerio i promrmljao Mauri:

– E ta će biti baš krasna istražiteljica odjela za umorstva. Došetala je na poprište kao iz Cagney i Lacey. Sve nas je postrojila. Da, prava opaka ženska. Onda je otišla u kuću, pogledala i već u sljedećem trenutku eno je gdje riga u snijeg. – Nasmijao se.

– Nisam je vidjela ranije. Je li iz Odjela za umorstva?

– Čuo sam da su je netom prebacili iz Narkotika. Načelniku je pala na pamet sjajna zamisao da dovede više cura. – Odmahnuo je glavom. – Sve mi se

čini da ova neće dugo izdržati. Istražiteljica je obrisala usta i nesigurno krenula prema stubama na trijemu, na koje je nemoćno klonula.

– Hej, istražiteljice – zazvao ju je pozornik. – Možda bi bilo bolje da se maknete s mjesta zločina. Ako ponovno povratite, učinite to negdje gdje ne prikupljaju dokaze.

Jedan se mladi policajac, koji je stajao u blizini, podrugljivo nacerio.

Plavokosa istražiteljica naglo je ustala i svjetla patrolnog vozila obasjala su joj izmučeno lice. – Mislim da ću malo sjesti u automobil – promrmljala je.

– Da. Samo vi sjednite, gospođo.

Maura je promatrala kako se istražiteljica povlači u utočište svog automobila. S kakvim će se to grozotama suočiti u onoj kući?

– Doktorice – obratio joj se istražitelj Barry Frost. Upravo je izišao iz kuće i sad je stajao na trijemu, zagrnut vjetrovkom. Čuperci svijetle kose stršali su mu na glavi kao da je upravo ustao iz kreveta. Iako je njegovo lice uvijek bilo bljedunjavo, na žutom odsjaju svjetla na trijemu izgledao je bolesnije nego inače.

– Pretpostavljam da je unutra prilično gadno – rekla je.

– Čovjek si to baš ne bi poželio za Božić. Mislio sam da bi bilo najbolje da malo iziđem na zrak. Zastala je u podnožju stuba i zamijetila mnoštvo otisaka ostavljenih na snijegu na trijemu. – Je li u redu da prođem ovuda?

– Da. Ovo su sve tragovi bostonske policije.

– A stoje s otiscima koje ste zatekli?

– Ovdje vani nismo pronašli mnogo.

– Što, zar je uletio kroz prozor?

– Izgleda da je pomeo iza sebe. Još uvijek se vide tragovi metle. Namrštila se.

– Naš počinitelj obraća pozornost na pojedinosti.

– Čekajte dok ne vidite što je unutra.

Popela se stubama i navukla nazuvke za cipele i rukavice. Izbliža je Frost izgledao još gore, lice mu je bilo ispijeno i bez kapi krvi. Ali, duboko je udahnuo i kavalirski ponudio:

– Mogu vas ja uvesti.

– Samo vi ostanite ovdje. Rizzolijeva će me provesti. Kimnuo je glavom, ali nije gledao nju; zurio je negdje u dubinu ulice, s krajnjom usredotočenošću čovjeka koji nastoji sačuvati večeru u želucu. Ostavila ga je u njegovoj borbi i posegnula za kvakom. Već se pripremila na najgore. Još prije samo nekoliko trenutaka bila je posve iscrpljena i pokušavala se probuditi; sad je osjećala kako napetost poput elektriciteta pucketa kroz njezine živce.

Ušla je u kuću. Zastala je, bilo joj se ubrzalo, i pogleda posve bezazleni prizor. U predvorju se nalazio izlizani pod od hrastovine. Kroz vrata se vidio dnevni boravak, opremljen jeftinim pokućstvom koje nije išlo jedno uz drugo: kauč s tankim futonom, vreća za sjedenje, polica za knjige skrpana od betonskih blokova i iverice. Još ništa što bi vriskalo mjesto zločina. Užas tek treba uslijediti; znala je da je čeka jer je njegov odraz vidjela u očima Barryja Frosu i na pepeljastom licu one istražiteljice.

Prošla je kroz dnevni boravak i ušla u blagovaonicu u kojoj je ugledala četiri stolca oko borovog stola. Ali ona se nije usredotočila na pokućstvo, nego na pribor za jelo postavljen na stolu, kao za obiteljsku večeru. Večeru za četvero.

Preko jednog je tanjura bio prebačen platneni ubrus zaprskan krvlju.

Oprezno je posegnula za ubrusom. Podignula je rub ubrusa i pogledala što leži ispod njega, na tanjuru. Smještaje ispustila ubrus i zateturala unatrag, dahćući.

– Vidim da si pronašla lijevu ruku – rekao je jedan glas.

Maura se naglo okrenula.

– Nasmrt si me preplašila.

– Želiš nešto što će te stvarno preplašiti? – upitala je istražiteljica Jane Rizzoli. – Pođi sa mnom. – Okrenula se i povelu Mauru hodnikom. Kao i Frost, i Jane je izgledala kao da je tek ustala iz kreveta. Hlače su joj bile zgužvane, tamna kosa raščupana. Za razliku od Frosta, ona se kretala bez straha, šušteći papirnatim nazuvcima po podu. Od svih istražitelja koji su se redovito pojavljivali u obdukcijским dvoranama, Jane je bila ta koja bi se približila tik do stola, nagnula da bolje pogleda, i sad dok je hodala hodnikom nije djelovala nimalo uplašeno. Maura je bila ta koja je zaostajala, pogleda uprtog u kapljice krvi na podu.

– Drži se ove strane – rekla je Jane. – Ovdje imamo neke neodređene otiske stopala, u oba smjera. Od nekih teniska. Sad su već skoro suhi, ali ne želim ništa razmrljati.

– Tko je prijavio zločin?

– Netko je nazvao 911. Tik iza ponoći.

– Odakle?

– Iz ove kuće.

Maura se namrštila.

– Žrtva? Je li pokušala dobiti pomoć?

– Nije bilo nikakvog glasa. Netko je samo nazvao i ostavio slušalicu podignutu. Prvo je patrolno vozilo stiglo deset minuta nakon poziva. Pozornik je zatekao vrata otključana, ušao u spavaću sobu i prestravio se. – Jane je zastala

na vratima i osvrnula se preko ramena prema Mauri. Pogled upozorenja. – Ovdje postaje doista jezovito.

I ona je odrezana ruka bila dovoljno gadna.

Jane se pomaknula u stranu kako bi Maura pogledala u sobu. Nije vidjela žrtvu; vidjela je samo krv. Prosječno ljudsko tijelo sadrži možda pet litara krvi. Ista količina crvene boje, razlivena po malenoj prostoriji, mogla bi zaprskati sve površine. Ono što su njezine zapanjene oči susrele, dok je gledala s vrata prostorije, bili su jednako ekstravagantni mlazovi, poput jarkocrvenih zastava koje su hvalisave ruke objesile preko bijelih zidova, pokušstva i posteljine.

– Arterijski mlaz – rekla je Rizzolijeva.

Maura je mogla samo kimnuti glavom, nijema, dok je pogledom pratila mrlje krvi i iščitavala priču groze napisanu crvenom bojom na zidovima. Kao studentica četvrte godine medicinskog fakulteta na praksi u hitnoj službi, jednom je promatrala kako žrtva pucnjave do smrti krvari na stolu za operacije. Budući da joj je krvni pritisak naglo padao, kirurški je specijalizant u očaju obavio hitnu laparatomiju, u nadi da će zaustaviti unutarnje krvarenje. Razrezao je trbuh i oslobodio fontanu arterijske krvi koja je navrla iz prerezane aorte i zapljusnula lica i kute liječnika. U zadnjim mahnitim sekundama, dok su usisavali krv i zaustavljali krvarenje sterilnim ručnicima, jedino na što se Maura mogla usredotočiti bila je ta krv. Njezin blještavi sjaj, mesnati miris. Posegnula je u otvoreni abdomen kako bi uhvatila retraktor i toplina koja je promoćila kroz rukave njezine kute djelovala je utješno kao kupka. Tog dana u operacijskoj dvorani Maura je vidjela kako čak i slab arterijski pritisak može stvoriti uznemirujući mlaz.

Sad, dok je promatrala zidove ove spavaće sobe, njezinu je pozornost ponovno privukla krv koja je zabilježila priču zadnjih sekundi žrtvina života. Kad je napravljen prvi rez, žrtvino je srce još kucalo, još stvaralo krvni pritisak. Ondje, iznad kreveta, pogodio je prvi mlaz krvi, poput rafala iz strojnice, visoko po zidu. Nakon nekoliko snažnih otkucaja, lukovi se počinju smanjivati. Tijelo zacijelo nastoji kompenzirati krvni pritisak koji pada, arterije koje se stežu, puls koji ubrzava. Ali sa svakim otkucajem srca, ono gubi krv i ubrzava vlastitu smrt. Kad naposljetku nestane krvnog pritiska i srce stane, više neće biti mlazova, samo mirno kapanje dok ne iscure i zadnje kapi krvi. To je bila smrt koju je Maura vidjela zabilježenu na ovim zidovima i ovom krevetu. Zatim joj se pogled zaustavio, prikovao na nešto što joj je umalo promaknulo među svim onim krvavim mrljama. Nešto od čega su joj se dlačice na vratu naglo naježile. Na jednom su zidu, napisana krvlju, bila tri naopako okrenuta križa. A ispod toga, niz zagonetnih simbola:

±±± jY66Jcf

– Što to znači? – tiho je upitala Maura.

– Nemamo pojma. Pokušavamo dokučiti.

Maura nije mogla otrgnuti pogled od tog natpisa. Progutala je slinu.

– S čime mi to ovdje imamo posla?

–Čekaj dok vidiš što dolazi sljedeće.– Jane je prišla drugoj strani kreveta i pokazala na pod.–Žrtva je ovdje. Bolje rečeno, većina žrtve.

Tek kad je Maura zaobišla krevet, u vidokrugu joj se pojavila žena. Ležala je naga na leđima. Zbog potpunog iskrvarenja koža joj je bila boje alabastera i Maura se iznenada sjetila posjete jednoj dvorani Britanskog muzeja, u kojoj je bilo izloženo na desetke ostataka rimskih kipova. Stoljeća su nagrizla mramor, otcijepila glave, slomila ruke, dok nisu ostala tek anonimna torza. To je vidjela i sad dok je netremice promatrala tijelo na podu. Slomljena Venera. Bez glave.

– Čini se da ju je ubio ondje, na krevetu – rekla je Jane. –To bi objasnilo mlazove krvi na onom zidu i svu ovu krv na madracu. Zatim ju je odvuкао na pod, možda zato što mu je trebala čvrsta površina da dovrši rezanje. – Jane je udahnula i okrenula glavu, kao da je iznenada došla do svoje krajnje granice i više ne može gledati leš.

– Rekla si da je prvom patrolnom vozilu trebalo deset minuta da reagira na onaj poziv na 911? –upitala je Maura.

– Točno.

– Ovo što je ovdje učinjeno – amputacije, odrubljivanje glave – to bi trajalo duže od deset minuta.

– Shvaćamo. Ne mislim da je 911 nazvala žrtva.

Na škripu koraka obje su se naglo okrenule i ugledale Barryja Frosta kako stoji na vratima, bez imalo želje da uđe u prostoriju.

– Stigli su forenzičari – rekao je.

– Reci im da uđu. –Jane je zastala. – Ne izgledaš baš najbolje.

– A ja mislim da mi ide prilično dobro. S obzirom na sve.

– Kako je Kassovitzeva? Je li se ispuvraćala? Ovdje bi nam dobro došla pomoć.

Frost je odmahnuo glavom.

–Još uvijek sjedi u automobilu. Mislim da njezin želudac nije spreman za ovo. Idem ja po forenzičare.

Reci joj da skupi hrabrost, za ime Božje! – doviknula je za njim Jane dok je izlazio.– Mrzim kad me žena iznevjeri. Zbog toga smo sve mi na lošem glasu.

Maura je ponovno pogledala torzo na podu.

– Jeste li pronašli.,.

– Ostatak tijela? – upitala je Jane. – Jesmo. Već si vidjela lijevu šaku. Desna ruka leži u kadi. Mislim da je sad vrijeme da ti pokažem kuhinju.

– Što je u kuhinji?

– Još iznenađenja. – Jane je krenula prema vratima.

Kad se okrenula kako bi pošla za njom, Maura se iznenada krajičkom oka opazila u zrcalu u spavaćoj sobi. Njezin ju je odraz, pod crnom kosom ovješenoj od snijega koji se otopio, netremice promatrao umornim očima. Ali, nije se ukočila zbog odraza vlastitog lica.

– Jane – šapnula je. – Pogledaj ovo.

– Što?

– U zrcalu. Simbole. – Maura se okrenula i zagledala u natpis na zidu. – Vidiš li? Riječ je o obrnutoj slici! To nisu simboli, nego slova, i trebaju biti pročitana u zrcalu.

Jane je pogledala zid, pa zrcalo.

– Zar je to riječ?

– Da. Piše Peccavi.

Jane je odmahнула glavom.

– Čak ni pročitana naopačke meni ništa ne znači.

– To je latinska riječ, Jane.

– Za što.

– Sagriješio sam.

Na trenutak su se dvije žene netremice promatrale. Zatim se Jane najednom nasmijala.

– Znaš, stvarno bizarno priznanje. Misliš da će nekoliko Zdravomarija izbrisati ovaj grijeh?

– Možda se ta riječ ne odnosi na ubojicu. Možda govori o žrtvi. – Pogledala je Jane. – Sagriješila sam.

– Kazna – rekla je Jane. – Osveta.

– To je moguć motiv. Učinila je nešto čime je naljutila ubojicu. Sagriješila je protiv njega. I ovo je njegova osveta.

Jane je duboko udahнула.

– Hajdemo u kuhinju. – Povala je Mauru hodnikom. Na kuhinjskim je vratima zastala i pogledala Mauru koja je oklijevala na pragu, odviše zaprepaštena onim što vidi da bi rekla i riječ.

Na pločicama na podu, nečim što je nalikovalo crvenoj kredi bio je nacrtan velik crveni krug. Oko njega bilo je pet crnih lokvi otopljenog i skrnutog voska. Svijeće, pomislila je Maura. U središtu tog kruga, postavljena tako da oči zure u njih, bila je odrubljena ženina glava. Krug. Pet crnih svijeća. Obredno žrtvovanje.

– Dakle, ja bih sad trebala otići kući svojoj kćerkici – rekla je Jane. – Ujutro ćemo svi sjesti oko božićnog drvca, otvarati darove i praviti se da na zemlji vlada mir. Ali ja ću misliti o... tome... što sad zuri u mene. Sretan jebeni Božić.

Maura je teško progutala slinu.

– Znamo li tko je?

– Znaš, nisam dovukla njezine prijateljice i susjede da je identificiraju. Hej, poznajete onu glavu na kuhinjskom podu? No, sudeći prema fotografiji na vozačkoj dozvoli, rekla bih da je to Lori–Ann Tucker. Dvadeset i osam godina. Smeđa kosa, smeđe oči. – Jane se naglo nasmijala. – Sastavi sve dijelove tijela i to je otprilike ono što ćeš dobiti.

– Što znamo o njoj?

– Pronašli smo čekovnu knjižicu u njezinoj torbici. Radi u Prirodoslovnom muzeju. Ne znamo na kojem radnom mjestu, ali sudeći prema kući i pokućstvu – Jane je pogledala prema blagovaonici – ne zarađuje gomilu novaca.

Čule su glasove i škripu koraka kad su forenzičari ušli u kuću. Jane se odmah uspravila kako bi ih dočekala s nečim nalik njezinoj uobičajenoj hladnokrvnosti. Neustrašiva istražiteljica Rizzoli koju svi poznaju.

–Hej dečki– rekla je kad su Frost i dvojica mladih forenzičara oprezno zakoračili u kuhinju. –Imamo baš zabavan slučaj.

– Isuse – promrmljao je jedan od dvojice forenzičara. – Gdje je ostatak žrtve?

– U nekoliko prostorija. Možda biste željeli započeti s... – Utihnula je, naglo se uspravivši. Telefon na kuhinjskom pultu je zazvonio. Frost mu je bio najbliži. – Što misliš? – upitao je pogledavajući Rizzolijevu. –Javi se.

Frost je oprezno podigao slušalicu.

– Halo? Halo? – Nedugo zatim, ponovno ju je spustio. – Spustio je slušalicu.

– Što piše, s kojeg je broja zvao?

Frost je pritisnuo tipku.

– S nekog broja u Bostonu.

Jane je izvadila mobitel i pogledala broj na displeju.

– Pokušat ću nazvati taj broj – rekla je i utipkala broj. Stajala je i slušala kako zvoni. – Nitko se ne javlja.

– Da vidim je li s tog broja zvano i ranije – rekao je Frost. Prelistao je popis poziva, svih brojeva koji su zvali na ovaj broj ili sa njega. – Evo, ovdje je onaj poziv na 911. U dvanaest i deset.

– To je naš počinitelj, objavljuje svojih ruku djelo.

– Tu je još jedan poziv, netom prije toga. Broj u Cambridgeu. – Podigao je pogled. – U dvanaest i pet.

– Zar je naš počinitelj nazvao dva broja s ovog telefona?

– Ako je to bio naš počinitelj.

Jane je zurila u telefon.

– Razmislimo. On stoji ovdje u kuhinji. Upravo ju je ubio i razrezao. Odrezao joj je šaku, ruku. Glavu joj postavlja baš ovdje, na pod. Zašto bi ikoga zvao? Želi li se pohvaliti? I koga će nazvati?

– Saznaj – rekla je Maura.

Jane je ponovno upotrijebila svoj mobitel, ovaj put kako bi nazvala onaj broj u Cambridgeu.

– Zvoni. Dobro, javlja mi se automatska sekretarica.– Zastala je i naglo pogledala Mauru. –Nećeš vjerovati čiji je ovo broj.

Čiji?

Jane je prekinula poziv i ponovno nazvala isti broj. Pružila je telefon Mauri.

Maura je čula kako telefon zvoni četiri puta. Zatim se oglasila automatska sekretarica. Glas je bio smjesta, jezovito poznat.

Dobili ste doktoricu Joyce P. O'Donnell. Svakako vas želim čuti i zato vas molim da ostavite poruku pa ću vas nazvati.

Maura je prekinula poziv i susrela Janein, jednako zaprepašten pogled.

– Zašto bi ubojica nazvao Joyce O'Donnell?

– Šališ se – rekao je Frost. – Zar je to njezin broj?

– Tko je ona? – upitao je jedan od forenzičara.

Jane ga je pogledala.

– Joyce O'Donnell je vampirica –odgovorila je.

Poglavlje četiri

Jane nije željela biti ovdje na božićno jutro.

Frost i ona sjedili su u njezinom parkiranoj subaru u ulici Brattle i promatrali veliko bijelo zdanje u kolonijalnom stilu. Zadnji put kad je Jane posjetila ovu kuću bilo je ljeto i prednji je vrt bio besprijeckorno uređen. Sad kad ga je ponovno vidjela, u drugo godišnje doba, ponovno se oduševila svakom pojedinošću, od škrljevački sivog ruba staze do zgodnog vijenca na ulaznim vratima. Vrata od kovanog željeza bila su ukrašena borovim granama i crvenom vrpcom, a kroz prozor se vidjelo božićno drveće na kojem su svjetlucali ukrasi. To je bilo iznenađenje. Čak su i krvopije slavile Božić.

– Ako je ne želiš vidjeti – rekao je Frost – mogu ja razgovarati s njom.

– Misliš da nisam sposobna?

– Mislim da ti je zacijelo teško.

– Teško će mi biti da je ne ščepam za vrat.

– Vidiš? Upravo na to sam i mislio. Omest će te tvoj vlastiti stav. Vas dvije imate zajedničku povijest i ona na sve utječe. Ne možeš biti nepristrana.

– Nitko ne bi mogao biti nepristran, znajući tko je ta žena. I što radi. – Jane, ona radi ono za što je plaćena.

– Jednako kao i kurve. – Samo što kurve nikome neće nauditi, pomislila je Jane netremice promatrajući kuću Joyce O'Donnell. Kuću plaćenu novcem žrtava umorstva. Kurve ne doplešu u sudnicu u otmjenim St. John odijelima i ne svjedoče u obranu krvnicima.

Samo želim reći da pokušaj ostati smirena, dobro?– rekao je Frost.– Nama se Donnellova ne mora sviđati. Ali ne smijemo si dopustiti da je ozlovoljimo.

– Misliš da mi je to plan?

– Pogledaj se. Već si nabrusila kandže.

– Isključivo u samoobranu. – Jane je otvorila vrata automobila. – Jer znam da će ta gadura zariti svoje kandže u mene. – Izišla je i do listova utonula u snijeg, ali gotovo da i nije osjetila hladnoću koja joj je probila kroz čarape; jeza koju je osjetila nije bila fizička. Usredotočila se na kuću, na susret koji je čeka, sa ženom koja je i predobro znala Janeine skrivene strahove. I koja je znala kako te strahove iskoristiti.

Frost je otvorio dvorišna vrata i njih dvoje su krenuli očišćenom stazom. Kamene ploče bile su zaleđene i Jane se svom silom trudila da se ne poklizne.

Kad je naposljetku stigla do stuba trijema, već se osjećala uzdrmano i nesigurno, što baš i nije bila najbolja priprema za susret s Joyce O'Donnell. Nimalo nije pomogla ni činjenica da je, kad je otvorila ulazna vrata, O'Donnellova izgledala Otmjeno kao i obično, plave kose ošišane u blistavi bob, u ružičastoj košulji i kaki hlačama savršenog kroja za njezino atletske građeno tijelo. Jane se, u iznošenom crnom odijelu, sa suvratcima nogavica vlažnim od rastopljenog snijega, osjećala kao prosjakinja na vratima gospodskog zdanja. Upravo kako i želi da se osjećam.

O'Donnellova je hladnokrvno kimnula glavom.

– Istražitelji. – Nije se odmah pomaknula u stranu i tom je stankom željela pokazati da je ovdje, na njezinom području, ona glavna.

– Smijemo li ući? – naposljetku je upitala Jane. Znajući da će im to, naravno, biti dopušteno. da je igra već započela.

O'Donnellova im je mahnula da uđu u kuću.

– Ovako baš i ne želim provesti božićni dan – rekla je.

– Ni mi ga baš ne želimo provesti ovako – uzvratila joj je Jane. – A sigurna sam da ni žrtva to nije željela.

Otkad je Jane zadnji put posjetila O'Donnellovu, u kući se nije mnogo promijenilo. Vidjela je one iste apstraktne slike na zidovima, iste orijentalne sagove bogatih nijansi. Jedina novina bilo je božićno drvce. Drvca Janeinog djetinjstva bila su ukrašena nasumično, grane se povijale pod rasparenim ukrasima koji su bili dovoljno izdržljivi da prežive ranije Božiće kod Rizzolijevih. I uvijek sa sjajnim vrpčama – gomilama njih. Vegaška drvca, tako ih je običavala zvati Jane. Ali na ovom drvцу nije bila nijedna jedina sjajni nit. U ovoj kući nije bilo Vegasa. Na granama su visjele kristalne prizme i srebrne suze, odražavajući zimsko svjetlo na zidovima, poput rasplesanih krhotina svjetla. Čak se i pred njezinim prokletim božićnim drvćem osjećam nedostatnom.

O'Donnellova je prišla automatskoj sekretarici.

– Kao što sam vam rekla, snimka je već izbrisana – rekla je O'Donnellova vodeći ih u dnevni boravak. – Možete je preslušati, ali ništa nećete čuti.

– Ovo je sve što sad imam – rekla je i pritisnula gumb. Digitalni je glas objavio: »Nema novih poruka.« Pogledala je istražitelje.

– Bojim se da snimke za koju pitate nema. Čim sam se sinoć vratila kući, preslušala sam sve poruke. I obrisala ih jednu po jednu, čim sam ih preslušala. Kad sam stigla do vaše poruke da sačuvam snimku, već je bilo prekasno.

– Koliko je poruka bilo na vrpci? – upitala je Jane.

– Četiri. Vaša je bila zadnja.

– Poziv koji nas zanima upućen je oko dvanaest i deset.

– Da, i broj je još uvijek ovdje, u elektronskom zapisu.

– O'Donnellova je pritisnula neki gumb i vratila se na poziv od dvanaest sati i deset minuta. – Ali, tkogod da je tad nazvao, nije ništa rekao. – Pogledala je Jane. – Nije bilo nikakve poruke.

– Što ste čuli?

– Rekla sam vam. Nije bilo ničega. . Neke zvukove izvana? Televizor, promet?

Čak ni disanje. Samo nekoliko sekundi tišine i nakon toga škljocaj spuštene slušalice. Zato sam je smjesta izbrisala. Nije bilo ničeg za čuti.

– Je li vam broj pozivatelja poznat? – upitao je Frost.

– Zar bi mi trebao biti?

– To mi vas pitamo – odgovorila je Jane s nedvojbenom zajedljivošću u glasu.

Pogled O'Donnellove susreo je Janein i Jane je u njezinim očima zamijetila tračak prezira. Kao da nisam vrijedna njezine pozornosti.

– Ne, nisam prepoznala telefonski broj – rekla je O'Donnellova. – Je li vam poznato ime Lori–Ann Tucker?

– Ne. Tko je ona?

– Sinoć je ubijena, u vlastitom domu. I poziv o kojem govorimo upućen je s njezinog telefona.

O'Donnellova je zastala i razumno rekla:

– Možda je bio pogrešan broj.

– Ne bih rekla, doktorice O'Donnell. Ja mislim da je taj poziv bio namijenjen vama.

– Zašto bi me nazvala i ništa ne rekla? Veća je vjerojatnost da je čula moju automatsku sekretaricu, shvatila da je pogriješila i jednostavno spustila slušalicu.

– Ne vjerujem da vas je nazvala žrtva.

O'Donnellova je ponovno zastala, ovaj put malo duže.

– Shvaćam – rekla je. Prišla je naslonjaču i sjela, ali ne zato što je bila potresena. Djelovala je posve nepomućeno sjedeći u naslonjaču, poput kraljice koja prima u audijenciju. – Mislite da me je nazvao ubojica.

– Ne zvučite nimalo zabrinuti zbog te mogućnosti. – Još ne znam dovoljno da bih bila zabrinuta. O slučaju ne znam ništa. Zašto me ne uputite? – Pokazala je na kauč, u znak poziva svojim posjetiteljima da sjednu.

Bio je to prvi znak gostoljubivosti koji je pokazala od njihovog dolaska. Zato što joj sad imamo ponuditi nešto zanimljivo, pomislila je Jane. Namirisala je krv. A krv je ono za čime ova žena žudi.

Kauč je bio besprijekorno bijele boje i Frost je oklijevao prije no što je sjeo, kao da se boji da će zamrljati tkaninu. Jane je sjela u hlačama vlažnim od snijega, usredotočena na O'Donnellovu.

– Žrtva je bila dvadeset osmogodišnja žena – rekla je Jane. – Ubijena je sinoć, oko ponoći.

– Osumnjičeni?

– Nikoga nismo uhitili.

– Znači, nemate pojma tko je ubojica.

– Kažem samo da nikoga nismo uhitili. Još provjeravamo tragove. A ja sam jedan od njih.

– Netko vas je nazvao iz žrtvinog doma. Velika je vjerojatnost da je to bio počinitelj.

– A zašto bi on – pod pretpostavkom da je riječ o njemu – želio razgovarati sa mnom?

Jane se nagnula prema O'Donnellovoj.

– Obje znamo zašto, doktorice. Zbog onoga čime se bavite. Vjerojatno imate krasan klub obožavatelja, sačinjen od ubojica koji vas smatraju prijateljicom. Vi ste psihijatrica koja razgovara s čudovištima.

– Pokušavam ih shvatiti, samo to. Proučavam ih.

– Branite ih.

– Ja sam neuropsihijatar. I mnogo sam kvalificiranija svjedočiti na sudu od većine stručnih svjedoka. Nije svim ubojicama mjesto u zatvoru. Neki od njih su ozbiljno poremećeni ljudi.

– Da, poznata mi je vaša teorija. Mlatni dijete u glavu, zaribaj mu čeone reznjeve i oslobođeno je svake odgovornosti za sve što učini od tog trenutka nadalje. Može ubiti ženu, razrezati je na komade, ali vi ćete ga i nadalje braniti na sudu.

– Je li se to dogodilo noćasnjom žrtvi?– Lice O'Donnellove postalo je uznemirujuće usredotočeno, oči sjajne i divlje.– Je li raskomadana?

– Zašto pitate?

– Jednostavno bih voljela znati.

– Iz profesionalne znatiželje?

– Istražiteljice Rizzoli, razgovarala sam s mnoštvom ubojica. S godinama sam prikupila opsežne statističke podatke o motivima, metodama, obrascima. Dakle da, riječ je o profesionalnoj znatiželji. – Zastala je. – Komadanje nije tako neobično. Posebice ako mu je cilj lakše rješavanje tijela.

– U ovome slučaju to nije bio razlog.

– Kako možete biti sigurni?

– Prilično je očito.

– Je li namjerno izložio dijelove tijela? Je li ih rasporedio?

– Zašto? Da nemate nekog bolesnog prijatelja koji voli takve stvarčice? Možda nam želite otkriti neko ime? Pišu vam, zar ne? Vaše ime je poznato. Doktorica koja voli čuti sve pojedinosti.

– Ako mi pišu, obično ostaju anonimni. Ne kažu mi svoja imena.

– Ali, pisma dobivate – rekao je Frost. – Javljaju mi se ljudi.

– Ubojice.

– Ili lašci. Govore li oni istinu ili ne, nemoguće mi je odrediti.

– Mislite da neki od njih samo žele podijeliti svoje maštarije?

– I vjerojatno ih nikad neće provesti u djelo. Samo im je potreban način da izraze neprihvatljive porive. Svi ih mi imamo. I najdobroćudniji čovjek na svijetu povremeno sanjari o stvarima koje bi volio učiniti ženama. Stvarima toliko izopačenim da ih se ne usudi nikome spomenuti. Kladim se da čak i vi imate neke neprimjetne misli, istražitelju Frost.

– Nije skidala pogled sa njega, očito želeći da mu bude neugodno. Frost međutim nije ni trepnuo. – Je li vam itko pisao o svojim maštarijama koje uključuju komadanje? – upitao je.

– U zadnje vrijeme nije.

– Ali netko jest?

– Kao što sam rekla, komadanje nije neobično.

– Kao maštarija ili kao stvarni čin?

– Kao oboje.

Jane je upitala:

– Tko vam je pisao o svojim maštarijama, doktorice O'Donnell?

Žena je susrela Janein pogled.

– Ta je prepiska povjerljiva. Zato se i osjećaju sigurni povjeriti mi svoje tajne, svoje želje, svoje maštarije.

– Da li vas ti ljudi ikad zovu?

– Rijetko.

– I razgovarate s njima?

– Ne izbjegavam ih.

– Imate li popis takvih poziva?

– Teško da bi se to moglo nazvati popisom. Ne sjećam se kad se zadnji put to dogodilo.

– Dogodilo se sinoć.

– Nisam bila kod kuće da odgovorim na poziv.

– Ni u dva ujutro niste bili kod kuće – rekao je Frost. – Nazvali smo vas i dobili automatsku sekretaricu.

– Gdje ste bili sinoć? – upitala je Jane. O'Donnellova je slegnula ramenima. – Vani.

– U dva ujutro na Badnju večer?

– Bila sam s prijateljima.

– Kad ste se vratili kući?

– Vjerojatno negdje oko pola tri.

– Mora da su vam to veoma dobri prijatelji. Biste li nam rekli njihova imena?

– Zašto?

– Zašto ne želim da mi zadirete u privatni život? Zar doista moram odgovoriti na to pitanje?

– Istražujemo umorstvo. Sinoć je jedna žena brutalno ubijena – Riječ je o jednom od najokrutnijih zločina koje sam ikad vidjela.

– I želite moj alibi.

– Samo me zanima zašto nam ne želite reći.

– Jesam li osumnjičena? Ili mi samo pokušavate pokazati tko je glavni?

– Niste osumnjičeni. Zasad.

– U tom slučaju nisam obvezatna razgovarati s vama. – Doktorica O'Donnell je naglo ustala i krenula prema vratima. – Ispratit ću vas.

I Frost je počeo ustajati, ali je onda opazio da se Jane nije ni pomaknula i ponovno se spustio na kauč.

Jane je rekla:

– Da vam je stalo do žrtve koliko je crno pod noktom, da ste vidjeli stoje učinio Lori–Ann Tucker...

O'Donnellova se okrenula prema njoj.

– Zašto mi ne kažete? Što joj je točno učinjeno?

– Želite pojedinosti, zar ne?

– To je moje područje proučavanja. Moram znati pojedinosti.

Uputila se prema Jane.

– Pojedinosti mi pomažu da shvatim. Ili te uzbuđuju. Zato najednom izgledaš zainteresirana. Čak revna.

– Rekli ste da je bila raskomadana – nastavila je O'Donnellova. – Je li glava bila odrezana?

– Rizzoli – oglasio se Frost, s notom upozorenja u glasu. Ali Jane nije morala ništa otkriti; O'Donnellova je već donijela vlastite zaključke. – Glava je izuzetno moćan simbol. Veoma osobna. Veoma individualna. – O'Donnellova je zakoračila korak bliže, približavajući se poput grabežljivice. – Je li je ponio sa sobom kao trofej? Podsjetnik na ubojstvo?

– Recite nam gdje ste sinoć bili?

– Ili je ostavio glavu na mjestu zločina? Negdje gdje bi izazvala najveći šok? Negdje gdje bi je bilo nemoguće ne primijetiti? Na kuhinjskom pultu, možda? Ili istaknutom mjestu na podu?

– S kim ste bili?

– Moćna je to poruka, izložiti glavu, lice. Na taj način ubojica izjavljuje da ima potpun nadzor. Pokazuje vam koliko ste nemoćni, istražiteljice. I koliko je on moćan.

– S kim ste bili? – Čim je izgovorila te riječi, Jane je znala da je pogriješila. Dopustila je O'Donnellovoj da je izazove i izgubila je strpljenje. Krajnji znak slabosti.

– Moja prijateljstva su privatna stvar – odgovorila je O'Donnellova i uz lagani osmijeh dodala: – Osim onoga za koje već znate. S našim zajedničkim poznanikom. Znate, stalno se raspituje o vama. Uvijek želi znati što radite. – Nije morala reći njegovo ime. Obje su znale da govori o Warrenu Hoytu.

Nemoj reagirati, pomislila je Jane. Nemoj joj dopustiti da vidi koliko je duboko zarila kandže u tebe. Ali osjetila je kako joj se lice zgrčilo od bijesa i opazila da je Frost zabrinuto pogledava. Ožiljci koje je Hoyt ostavio na Janeinim rukama bili su tek najočitije rane; postojale su i mnogo dublje. Čak i sad, nakon više od dvije godine, prenela bi se na spomen njegovog imena.

– On je vaš veliki obožavatelj, istražiteljice – rekla je O'Donnellova. – Iako zbog vas više nikad neće hodati, apsolutno vam ništa ne zamjera.

– Njegovo mišljenje ne bi mi moglo biti nevažnije nego što jest.

– Posjetila sam ga prošli tjedan. Pokazao mi je svoju zbirku novinskih isječaka. Njegov Dosje Janie, tako ga on zove. Kad ste ovog ljeta bili zarobljeni u opsadi one bolnice, televizor mu je bio upaljen čitavu noć. Gledao je svaku sekundu. – O'Donnellova je zastala. – Rekao mi je da ste rodili djevojčicu.

Jane se ukočila. Nemoj joj dopustiti da ti to čini. Nemoj joj dopustiti da zarije svoje kandže dublje.

– Vjerujem da se vaša kćerka zove Regina, zar ne? Jane je ustala i, iako je bila niža od O'Donnellove, zbog nečega u Janeinom pogledu druga je žena naglo ustuknula.

– Posjetit ćemo vas ponovno – rekla je Jane.

– Posjećujte me koliko god želite – odgovorila je O'Donnellova. – Više vam ništa nemam reći.

– Laže – rekla je Jane.

Naglo je otvorila vrata automobila i kliznula za upravljač. Sjedila je i zurila u prizor koji je bio lijep kao s božićne razglednice, sa suncem koje je svjetlucalo na ledenim sigama, kućama prekrivenim injem i urešenim lijepim vjenčićima i božikovinom. U ovoj ulici nije bilo drečavih Djeda Božićnjaka i sobova, nikakvih ekstravagancija na krovovima kao u Revereu, u kojem je ona odrasla. Sjetila se kuće Johnnyja Silve, malo niže niz ulicu od kuće njezinih roditelja, i dugih nizova radoznalih ljudi koji su dolazili iz okolnih četvrti i skretali u njihovu ulicu samo kako bi vidjeli kričavu svjetlosnu predstavu koji su Silve priređivali svakog prosinca u dvorištu ispred kuće. Ondje biste pronašli i Djeda Božićnjaka i trojicu mudraca, i jaslice s Marijom i Isusom, i menažeriju tolikog mnoštva životinja da bi se pod njima potopila Noina arka. Sve to osvijetljeno kao na karnevalu. Strujom koju bi Silve svakog Božića potrošili mogla se snabdjeti omanja afrička država. Ali ovdje u ulici Brattle nije bilo takvih drečavih prizora, samo diskretna otmjenost. Ovdje nisu živjeli Johnny Silve. Radije bi za susjeda onu budalu od Johnnyja nego ženu koja je živjela u ovoj kući.

Ona o ovom slučaju zna više no što nam govori.

Na temelju čega si to zaključila?

Instinkta.

– Mislio sam da ti ne vjeruješ u instinkt. Tako mi bar uvijek kažeš. Da instinkt nije ništa drugo osim slučajnog pogotka.

– Ja poznajem ovu ženu. Znam što je uzbuđuje. – Pogledala je Frosta čije se zimsko bljedilo činilo još naglašenijim na slabom sunčevom svjetlu. – Ubojica je sinoć nije samo nazvao i spustio slušalicu.

– Nagađaš.

– Zašto je izbrisala poruku?

– Zašto ne bi? Ako pozivatelj nije ostavio poruku?

– Tako ona kaže.

– Čovječe. Sredila te. – Odmahnuo je glavom. – Znao sam da hoće.

– Nije došla ni blizu.

– Ma nemoj? Kad je počela govoriti o Regini, to nije zapalilo tvoj fitilj? Ona je psihijatrica. Zna kako će manipulirati tobom. Ti ne bi smjela imati nikakvog posla s njom.

– Tko bi onda trebao? Ti? Ili ona cmizdrava Kassovitzeva?

– Netko koga ne poznaje otprije. Netko koga ne može dodirnuti. – Ispitivački je pogledao Jane i ona je poželjela okrenuti glavu. Bili su partneri

već dvije godine, ali iako nisu bili najbolji prijatelji, razumjeli su se na način na koji su se samo prijatelji, pa čak i ljubavnici, rijetko razumjeli, budući da su ih spajali užasi kojima su zajedno nazočili, bitke koje su zajednički vojevali. Frost je bolje od ikoga, bolje čak i od njezinog supruga Gabriela, poznao Janein odnos s Joyce O'Donnell.

I s ubojicom poznatim kao Kirurg.

– Još uvijek te plaši, zar ne? – tiho je upitao.

– Samo me ljuti.

– Jer ona zna što tebe doista plaši. I nikad te ne prestaje podsjećati na njega, nikad ne zaboravi spomenuti njegovo ime.

– Kao da se ja imalo bojim tipa koji ne može ni prstima pomaknuti? Koji se ne može popišati ako mu bolničarka ne gurne cjevčicu u pimpek? O da, baš se bojim Warrena Hoyta.

– Još uvijek imaš one noćne more?

Ukočila se na to njegovo pitanje. Nije mu mogla lagati; zamijetio bi. Zato nije ništa odgovorila, nego se samo zagledala ispred sebe, u savršenu ulicu sa savršenim kućama. – Ja bi ih imao – rekao je on – da se to meni dogodilo.

Ali nije se tebi dogodilo, pomislila je. Ja sam ta koja je osjetila Hoytovu oštricu na vratu, koja nosi ožiljke od njegovog skalpela. Ja sam ta o kojoj on još uvijek razmišlja, o kojoj mašta. Iako je više nikad neće moći povrijediti, sama spoznaja da je predmet njegovih želja bila je dovoljna da se naježi od groze.

– Zašto razgovaramo o njemu? – upitala je. – Riječ je o O'Donnellovoj.

– Ti si ta koja ih doživljava kao jedno.

– Nisam ja ta koja stalno spominje njegovo ime. Držimo se teme, dobro? Joyce P. O'Donnell i zašto je ubojica nazvao baš nju.

– Ne možemo biti sigurni da ju je nazvao baš počinitelj.

– Razgovor s O'Donnellovom za svakog je perverznojaka sjajan telefonski seks. Mogu joj reći svoje najbolesnije maštarije, a ona ih sve proguta i moli za još. I pritom zapisuje. Zato bi je nazvao. Želio bi se pohvaliti svojim postignućem. Želio bi zainteresiranog slušača, a ona je očiti odabir. Doktorica Umorstvo. – Bijesno je okrenula ključ i upalila motor automobila. – Zato ju je nazvao. Da se pohvali. Da uživa u njezinoj pozornosti.

– Zašto bi ona lagala ako je tako?

– Zašto mi nije željela reći gdje je sinoć bila? Čovjek se zapita s kime je bila. I nije li onaj poziv bio poziv.

Frost se namrštio.

– Želiš li reći što mislim da želiš reći?

– U neko doba prije ponoći, naš je počinitelj lijepo rastrančirao Lori–Ann Tucker. Zatim je nazvao O'Donnellovu. Ona tvrdi da nije bila kod kuće – da se javila automatska sekretarica. Ali, što ako je tad bila kod kuće? Što ako su zapravo razgovarali?

– Mi smo je nazvali u dva ujutro. Tad nije odgovorila na poziv.

– Jer više nije bila kod kuće. Rekla je da je bila vani s prijateljima. – Jane ga je pogledala. – Što ako je bio samo jedan prijatelj? Jedan posve novi prijatelj.

– Ma daj. Zar ti doista misliš da bi ona štitila zločinca?

– Ne bih rekla da je nemoguće. – Jane je otpustila kočnicu i krenula od rubnika. – U njezinom je slučaju sve moguće.

Poglavlje pet

Ovako se ne provodi Božić – objavila je Angela Rizzoli, podigavši pogled sa štednjaka prema svojoj kćerki. Na štednjaku su se krčkala četiri lonca i poklopci im zveckali, dok se para izvijala u vijugavom vijencu oko Angeline od znoja vlažne kose. Podigla je poklopac s jednog lonca i ubacila domaće njoke u vrelu vodu. Njoki su bućnuli u vodu i svojim pljuskanjem objavili skorbu večeru. Jane je pogledala nepregledan niz pladnjeva hrane po čitavoj kuhinji. Noćna mora Angele Rizzoli bila je da će netko, jednoga dana, otići iz njezine kuće gladan. Danas nije bio taj dan.

Na kuhinjskom pultu nalazio se pečeni janjeći but iz kojega se širio miris origana i češnjaka, i zdjela vrućih krumpira posipanih ružmarinom. Jane je vidjela domaći kruh i salatu od kriški rajčice i mozzarelle. Salata od zelenih malina bila je jedino čime su Jane i Gabriel doprinijeli gozbi. Na štednjaku su se iz zdjela širili drugi mirisi, a u kipućoj su vodi poskakivali i vrtjeli se nježni njoki.

– Kako ti mogu pomoći, mama? – upitala je Jane.

– Nikako. Ti si danas radila. Sjedni.

– Hoćeš da naribam sir?

– Ne, ne. Zacijelo si umorna. Gabriel kaže da si čitavu noć bila budna. – Angela je brzo promiješala njoke u loncu. – Ne razumijem zašto si morala i danas raditi. To je nerazumno.

– To nije posao.

– Ali, Božić je.

– Reci to lošim momcima. – Jane je izvukla ribež iz ladice i počela ribati komad parmezana. U ovoj kuhinji nije mogla besposleno sjediti. – Kako to da ti Mike i Frankie ne pomažu? Sigurno kuhaš čitavo jutro.

– Oh, znaš kakva su tvoja braća.

– Da. – Prezrivo je frknula nosom. Nažalost.

U susjednoj je prostoriji s televizora, kao i obično, tutnjao ragbi. Povici muškaraca stapali su se s onima gomile na stadionu i svi su bodrili nekog tipa čvrste guze s loptom od svinjske kože. Angela se ushodala oko salate od mahuna. – Oh, izgleda dobro! Od čega je preljev?

– Ne znam. Gabriel ju je napravio.

– Prava si sretnica, Janie. Dobila si muškarca koji zna kuhati.

– Izgladni tatu na nekoliko dana pa će i on znati kuhati.

– Ne, neće. Samo će tritati vrijeme za blagovaoničkim stolom i čekati da mu se večera nađe sama na tanjuru. – Angela je podigla lonac s kipućom vodom i izlila kuhane njoke u cjedilo. Kad se para raspršila, Jane je ugledala Angelino znojno lice uokvireno pramenovima kose. Vani je na ledom prekrivenim ulicama puhao oštar vjetar, ali ovdje, u kuhinji njezine majke, vrućina im je zarumenila obraze i zamaglila prozore.

– Evo mame – rekao je Gabriel ulazeći u kuhinju s posve budnom Reginom u naručju. – Vidi tko se već probudio.

– Nije baš dugo spavala – odgovorila je Jane.

– S onom utakmicom na televiziji? – Nasmijao se. – Naša je kćerka definitivno navijačica Patriotsa. Trebala si čuti kako je zauralala kad su Dolphini dobili bod.

– Daj je meni. – Jane je raširila ruke i prigrllila Reginu koja se meškoljila uz njezine grudi. Tek joj je četiri mjeseca, pomislila je, a moja mi kćerka već pokušava izmigoljiti. Žestoka mala Regina došla je na svijet snažno mašući šakama, lica ljubičastog od plača. Zar ti se toliko žuri odrasti?, pitala se Jane, ljuljuškajući svoju kćerku. Zar nećeš malo ostati beba i dopustiti mi da te nosim, da uživam u tebi, prije nego što odeš od nas?

Regina je zgrabila Janeinu kosu i snažno je potegnula. Jane se bolno žacnula, odvojila tvrdoglave prstiće i zagledala se u ručicu svoje kćerke. I sjetila se, odjednom, jedne druge ruke, hladne i beživotne. Nečije tuđe kćeri, koja je sad raskomadana ležala u mrtvačnici. Evo ga, Božić je. Danas od svih dana ne bih smjela morati misliti na mrtve žene. Ali, dok je ljubila Regininu svilenkastu kosu, dok je udisala miris sapuna i dječjeg šampona, nije mogla izbrisati sjećanje na jednu drugu kuhinju i ono što ju je netremice promatralo s kuhinjskog poda.

– Hej, mama, poluvrijeme je. Kad ćemo jesti?

Jane je podigla pogled kad je njezin stariji brat, Frankie, nezgrapno ušao u prostoriju. Zadnji ga je put vidjela godinu dana ranije, kad je za Božić doletio iz Kalifornije. Otad su mu se ramena još više proširila. Činilo se da je svake godine Frankie sve krupniji. Ruke su mu sad bile tako mišićave da nisu mogle visjeti ravno uz tijelo, nego su se njihale u majmunskim lukovima. Kolike je samo sate proveo u teretani, pomislila je, i gdje ga je to dovelo? Veći je, ali definitivno nimalo pametniji. S odobravanjem je pogledala Gabriela, koji je otvarao bocu chiantija. Viši i vitkiji od Frankija, bio je građen poput trkaćeg konja, a ne tegleće marve. Kad imaš mozak, pomislila je, što će ti čudovišni mišići?

– Večera je za deset minuta – odgovorila je Angela.

– To znači da će već početi treća četvrtina utakmice – rekao je Frankie.

– Zašto vi dečki ne ugasite televizor? – upitala je Jane. – Božić je.

– Da, i večerali bi mnogo ranije da si se ti pojavila na vrijeme.

– Frankie! – prasnula je Angela. – Tvoja je sestra radila cijelu noć. I pogledaj, ovdje mi pomaže. Zato, da joj se nisi usudio prigovarati!

U kuhinji je nastala nenadana tišina dok su brat i sestra začuđeno promatrali Angelu. Zar je mama, za promjenu, doista stala na moju stranu?

Angela je istresla njoke iz cjedila u zdjelu za posluživanje i prelila ih vrelim umakom od teletine.

– Nimalo ne cijene ženski rad – promrmljala je.

Jane se nasmijala.

– Tek si sad to primijetila?

– Zar mi ne zaslužujemo malo poštovanja? – Angela je posegnula za nožem i navalila na hrpu peršina, sjeckajući ga brzo poput strojnice. – Ja sam kriva. Trebala sam ga naučiti da bude drukčiji. Ali zapravo, kriv je tvoj otac. On im da je primjer. Nimalo me ne cijeni.

Jane je pogledala Gabriela, koji je upravo u tom trenutku prikladno kliznuo iz kuhinje

– Uh... Mama? Je li te tata nečim razljutio?

Angela je preko ramena pogledala Jane, s oštricom noža iznad peršina.

– Ne želiš znati.

– Želim.

– Neću o tome, Janie. O, ne. Vjerujem da svaki otac zaslužuje da ga djeca poštuju, bez obzira što učinio.

– Znači, nešto je učinio.

– Rekla sam ti, neću o tome. – Angela je zgrabila nasjeckani peršin i bacila ga preko njoka. Zatim je bučno prišla vratima i povikala, nadglasavajući televizor:

– Večera! Za stol.

Unatoč Angelinoj zapovjedi, prošlo je nekoliko minuta prije nego što su se Frank Rizzoli i njegova dvojica sinova uspjeli odlijepiti od televizora. Počeo je program u poluvremenu i dugonoge djevojke u šljokičastim haljinicama paradirale su pozornicom. Trojica muških Rizzolija sjedili su očiju prikovanih uz ekran. Samo je Gabriel ustao kako bi pomogao Jane i Angeli donijeti pladnjeve s hranom u blagovaonicu. Iako nije rekao ni riječi, Jane je shvatila pogled koji joj je uputio.

Otkad se božićna večera pretvorila u ratni sukob?

Angela je tresnula zdjelom pečenih krumpira o stol, ušla u dnevni boravak i zgrabila daljinski upravljač. Jednim je pritiskom gumba ugasila televizor.

Frankie je zastenjao.

– Joj, mama. Za deset minuta treba doći Jessica Simpson... – Vidio je Angelino lice i smjesta zašutio.

Mike je prvi skočio s kauča. Bez ijedne riječi, poslušno je otperjao u blagovaonicu, i za njim, malo mrzovoljnijim korakom, njegov brat Frankie i Frank stariji.

Stol je bio prekrasno postavljen. U kristalnim su svjećnjacima treperile svijeće. Angela je iznijela svoje modro zlatno kristalno posuđe, lanene ubruse i nove čaše za vino koje je nedavno kupila u trgovini Dansk. Kad je sjela za stol i promotrila gozbu, na njezinom licu nije bio ponos, već ogorčeno nezadovoljstvo.

– Izgleda divno, gospođo Rizzoli – rekao je Gabriel.

– Baš ti hvala. Znam da ti cijeniš sav trud uložen u ovakav obrok. Budući da ti znaš kuhati.

– Pa, ne bi se baš moglo reći da sam imao izbora, nakon svih onih godina koliko sam živio sam.

– Posegnuo je ispod stola i stisnuo Janeinu ruku. – Sretan sam što sam našao djevojku koja zna kuhati. – Kad stigne, trebao je dodati.

– Naučila sam Janie sve što znam.

– Mama, možeš mi dodati janjetinu? – upitao je Frankie.

– Molim?

–Janjetinu.

– Što se dogodilo s molim? Neću ti je dodati dok ne kažeš tu riječ.

Janein je otac uzdahnuo.

– Daj, Angie. Božić je. Možemo li samo nahraniti momka?

– Ja ovog momka hranim trideset i šest godina. Neće umrijeti od gladi zato što od njega tražim malo pristojnosti.

– Hm... mama? – odvažio se Mike. – Možeš li, ovaj, molim te, dodati krumpire? – Bojažljivo je dodao: – Molim te.

– Mogu, Mikey. – Angela mu je pružila zdjelu.

Na trenutak nitko nije govorio. Jedini zvuk bilo je žvakanje i struganje srebrnog jedaćeg pribora o porculansko posude. Jane je promotrila oca, koji je sjedio na čelu stola, i zatim majku, na suprotnom kraju Nisu se gledali. Kao da su večerali u različitim prostorijama, toliko su bili daleko jedno od drugoga. Jane nije često proučavala svoje roditelje, ali večeras se osjećala primoranom to učiniti, i snuždilo ju je ono što je vidjela. Kad su toliko ostarjeli? Kad su se mami objesili kapci, kad se tati toliko prorijedila kosa? Kad su se počeli mrziti?

– Onda, Janie, reci nam zbog čega si sinoć imala toliko mnogo posla – obratio joj se otac, očiju uprtih u nju, brižno izbjegavajući i najletimičniji pogled na Angelu,

– Hm, nitko ne želi slušati o tome, tata.

– Ja želim – rekao je Frankie.

– Božić je. Mislim da bi možda...

– Koga su ukokali?

Pogledala je preko stola svog starijeg brata.

– Jednu mladu ženu. Nije bilo lijepo.

– Mene ni najmanje ne smeta da razgovaramo o tome – rekao je Frankie i utrpao komad ružičaste janjetine u usta. Nadnarednik Frankie izazivao ju je da mu zgadi večeru.

– Ovo bi te smetalo. Mene svakako smeta.

– Je li bila zgodna?

– Kakve to ima veze?

– Samo pitam.

– Pitanje je idiotsko.

– Zašto? Ako je zgodna, lakše shvatiš ubojčin motiv.

– Da je ubije? Isuse, Frankie.

– Jane – rekao je otac. – Božić je.

– Janie ima pravo – prasnula je Angela.

Frank je zabezeknuto pogledao svoju suprugu.

– Tvoja kćerka psuje za stolom, a ti se stresaš na mene?

– Zar ti misliš da samo zgodne žene vrijedi ubiti?

– Mama, ja to nisam rekao – rekao je Frankie.

– On to nije rekao – potvrdio je njegov otac.

– Ali to mislite. Obojica. Samo zgodne žene zaslužuju pozornost. Voljeti ih ili ih ubiti, zanimljivo je samo ako su zgodne.

– Molim te.

– Što me to moliš, Frank? Znaš da je to istina. Pogledaj sebe.

Jane i njezina braća mrgodno su pogledali oca.

– Zašto da se pogleda, mama? – upitao je Mike.

– Angela – rekao je Frank. – Božić je.

– Znam da je Božić! – Angela je skočila na noge i zajecala. – Znam. – Izišla je iz blagovaonice i nestala u kuhinji.

Jane je pogledala oca.

– Što se to događa? Frank je slegnuo ramenima. – Znaš kakve su žene u tim godinama. U promjeni su.

– Ovo nije samo menopauza. Idem ja vidjeti stoje muči. –Jane je ustala i pošla u kuhinju za majkom.

– Mama?

Činilo se da je Angela ne čuje. Stajala je okrenuta leđima i tukla slatko vrhnje u zdjeli od nehrđajućeg čelika. Metlice su zveckale, a kapljice bijele kreme letjele preko kuhinjskog pulta.

– Mama, jesi li dobro?

– Moram pripremiti desert. Posve sam zaboravila na šlag.

– Što se dogodilo?

– Trebala sam ovo dovršiti prije nego što smo sjeli za stol. Znaš kako tvoj brat Frankie postane nestrpljiv ako mora dugo čekati sljedeće jelo. Bude li morao sjediti ondje duže od pet minuta, ponovno će upaliti televizor. – Angela je dohvatila šećer i ubacila žlicu u zdjelu dok je mikser mućkao kremu. –Barem se Mikey trudi biti ljubazan. Iako vidi samo loše primjere. Kud god da pogleda, samo loši primjeri.

– Slušaj, znam da nešto nije u redu.

Angela je isključila mikser i pogurenih ramena netremice promatrala kremu, koja je sad bila gusta gotovo kao maslac.

– To nije tvoj problem, Janie.

– Ako je tvoj, i moj je.

Majka se okrenula i pogledala je.

– Brak je teži nego što misliš.

– Što je tata učinio?

Angela je razvezala pregaču i bacila je na pult.

– Možeš li ti poslužiti kolač umjesto mene? Boli me glava. Idem malo prileći.

– Mama, reci mi što se dogodilo.

– Više neću reći ni riječ. Nisam ja takva majka. Nikad ne bih prisiljavala djecu da biraju strane. –Angela je izišla iz kuhinje i teškim se korakom uputila u svoju sobu na katu.

Zbunjena, Jane se vratila u blagovaonicu. Frankie je bio prezaposlen proždiranjem već drugog tanjura janjetine da bi uopće podigao pogled. Ali se na Mikeovom licu vidjela zabrinutost. Možda je Frankie glup kao stup, ali Mike je jasno shvaćao da nešto večeras ozbiljno nije u redu. Pogledala je oca, koji je izlijevao preostali chianti u svoju čašu.

– Tata? Hoćeš li mi ti reći o čemu je riječ?

Otac je otpio gutljaj vina.

– Neću.

– Ona je doista uzrujana.

–I to je između nje i mene, dobro? – Ustao je i potapšao Frankija po ramenu. – Hajde. Mislim da još stignemo uhvatiti treću četvrtinu.

– Ovo je bio najgori Božić ikad – rekla je Jane dok su se vozili kući. Regina je zaspala u sjedalici u automobilu i prvi put čitave večeri Jane i Gabriel mogli su razgovarati bez smetnje.

– Obično nije ovako. Hoću reći, imamo mi svojih razmirica, naravno, ali mama nas na kraju obično sve umiri. – Pogledala je svog supruga, kojemu se izraz lica nije mogao pročitati u mraku automobila. – Oprosti.

– Zašto?

– Nisi imao pojma da se ženiš u obitelj luđaka. Sad se vjerojatno pitaš u što si se to uvalio.

– Da. Rekao bih da je vrijeme da mijenjam ženu.

– Ne možeš reći da o tome ponekad ne razmišljaš.

–Jane, ne budi smiješna.

– K vragu, postoje trenuci kad ja sama poželim pobjeći od svoje obitelji.

– Ali ja definitivno ne želim pobjeći od tebe. – Vratio je pogled na cestu, na kojoj je vjetrom nošen snijeg lepršao o svjetla automobila. Nekoliko trenutaka vozili su se u tišini. Zatim je on rekao: – Znaš, nikad nisam čuo svoje roditelje da se svađaju. Nijednom, svih onih godina dok sam rastao.

– Samo ti daj, trljaj mi sol na ranu. Znam da je moja obitelj gomila galamdžija.

– Ti si iz obitelji u kojoj se pokazuju osjećaji, to je sve. Tvoji lupaju vratima, urlaju i smiju se kao hijene.

– Oh, ovo postaje sve bolje.

– Volio bih da sam odrastao u takvoj obitelji.

– Ma nemoj. – Nasmijala se.

– Moji roditelji nisu urlali, Jane, i nisu lupali vratima. Nisu se ni mnogo smijali. Ne, obitelj pukovnika Deana bila je isuviše disciplinirana da bi si dopustila nešto tako obično kao što su osjećaji. Ne sjećam se da je on ikad rekao

»volim te«, ni meni ni mojoj majci. Morao sam naučiti reći te riječi. I još uvijek učim. – Pogledao ju je. – Ti si me naučila.

Dotaknula mu je bedro. Njezin hladnokrvni, neprobojni tip. Još je bilo nekih stvari koje ga je imala naučiti.

– Zato se nikad nemoj ispričavati zbog njih – rekao je. – Oni su te stvorili.

– Ponekad se zapitam. Pogledam Frankija i pomislim, Bože, daj da su me našli u košari na pragu. Nasmijao se. – Večeras je bilo prilično napeto. O čemu se uopće radilo?

– Ne znam. – Utonula je natrag u sjedalo. – Ali prije ili kasnije, sve ćemo saznati.

Poglavlje šest

Jane je navukla papirnate nazuvke preko cipela, odjenula kiruršku pregaču i zavezala je oko struka. Gledajući kroz staklenu pregradu u obdukcijску dvoranu, pomislila je: Doista ne želim ući onamo. Ali Frost je već bio u prostoriji, u pregači i s maskom, i vidjelo mu se tek toliko lica da Jane zapazi njegovu grimasu. Maurin pomoćnik, Yoshima, izvukao je rendgenske snimke iz omotnice i postavio ih na osvijetljeni zid. Maurina su leđa priječila Jane pogled na obdukcijски stol i skrivala ono s čime se Jane uopće nije željela suočiti. Još prije samo sat vremena, sjedila je za svojim kuhinjskim stolom, s Reginom koja joj je gugutala u krilu dok je Gabriel pripremao doručak. Sad joj se kajgana mučkala u želucu i poželjela je strgnuti pregaču i izići iz zgrade na snijeg koji pročišćava.

Umjesto toga je gurnula vrata i ušla u obdukcijску salu.

Maura se osvrnula preko ramena i izraz njezina lica nije nimalo odavao potištenost zbog postupka koji će uslijediti. Bila je profesionalka kao i svi drugi i spremna obaviti svoj posao. Iako su obje imale posla sa smrću, Maura ju je mnogo bolje poznavala i bilo joj je mnogo ugodnije promatrati je izravno u lice.

– Baš smo namjeravali početi – rekla je Maura.

– Zapela sam u prometu. Na cestama je jutros pravi kolaps. – Jane je privezala masku i prišla podnožju stola. Izbjegavala je pogledati ostatke i usredotočila se na rendgenske snimke. Yoshima je pritisnuo prekidač i svjetlo je zatreperilo, obasjavši dva niza snimki. Rendgenske snimke lubanje. Ove, međutim, nisu bile nimalo nalik snimkama lubanje koje je Jane dotad vidjela. Na mjestu gdje je trebala biti vratna kralježnica, ugledala je samo nekoliko kralježaka i zatim... ništa. Samo nazubljenu sjenu mekog tkiva na mjestu gdje je odrezan vrat. Zamislila je kako Yoshima namješta glavu za snimanje. Je li se kotrljala kao lopta dok ju je namještao na kasetu i podešavao kut kolimatora? Okrenula se.

I zatekla se pogleda uprtog u stol. U ostatke tijela, razmještene na anatomske položaje. Torzo je bio na leđima, odrezani dijelovi ležali približno gdje bi trebali biti. Poput slagalice od krvi i mesa, dijelovi su čekali da budu ponovno sastavljeni. Iako je nije željela pogledati, bila je ondje: glava, koja se nagnula na lijevo uho, kao da se žrtva okreće pogledati postrance.

– Moram pobliže odrediti ovu ranu – rekla je Maura. – Hoćeš li mi pomoći i pridržati je? – Stanka. – Jane?

Preplašena, Jane je susrela Maurin pogled.

– Molim?

– Yoshima će fotografirati, a ja moram pogledati kroz povećalo. – Maura je uhvatila lubanju i okrenula glavu, nastojeći podesiti rubove rane. – Evo, pridržaj je u ovom položaju. Navuci rukavice i dođi s ove strane.

Jane je pogledala Frosta. Bolje ti nego ja, govore su njegove oči. Prišla je čelu stola. Zastala je i navukla rukavice i potom spustila ruke kako bi obuhvatila glavu. Zatekla se gdje netremice promatra žrtvine oči s rožnicama mutnim poput voska. Dan i pol u hladnjaku ohladilo je meso i dok je dlanovima držala lice, pomislila je na mesnicu u lokalnom samoposluživanju sa zaleđenom piletinom omotanom u plastičnu foliju. Svi smo mi na kraju samo meso. Maura se sagnula nad ranu i proučavala je kroz povećalo.

– S prednje je strane, čini se, samo jedan rez. Veoma oštrim predmetom. Jedinu zasjeci koje vidim su poprilično straga, ispod ušiju. Minimalno ponavljanje nožem za kruh.

– Nož za kruh nije baš oštar – rekao je Frost i glas mu je zvučao veoma dalek. Jane je podigla glavu i vidjela da se povukao od stola, te da stoji na pola puta do umivaonika s rukom preko maske.

– Kad kažem nož za kruh, ne mislim na oštricu – objasnila je Maura. – Mislim na način rezanja. Na ponovljene zasjeke, sve dublje i dublje, u istoj ravnini. Ovdje vidimo jedan veoma dubok početni zarez, kojim je prerezana hrskavica štitnjače, sve do vratne kralježnice. Možda mu je trebalo manje od minute da odrubi glavu.

Yoshima se približio s digitalnom kamerom i snimio rane. Pogled sprijeda, s boka. Užas iz svih kutova.

– Dobro, Jane – rekla je Maura. – Pogledajmo kako izgleda odozgora. – Maura je zgrabila glavu i okrenula je naglavačke. – Pridržaj mi je.

Jane je ugledala razrezano meso i otvoreni dušnik pa naglo odvrtila pogled, naslijepo držeći glavu na mjestu.

Maura se ponovno približila s povećalom kako bi proučila prerezanu površinu. – Vidim brazde na hrskavici štitnjače. Mislim da je oštrica bila nazupčana. Daj mi ovo snimi. Kamera je ponovno škljocnula kad se Yoshima približio snimiti dodatne fotografije. Mi tim će snimkama biti moje ruke, pomislila je Jane. Ovaj te trenutak biti zauvijek sačuvan u dokaznom materijalu. Njezina glava, moje ruke.

– Rekli ste... rekli ste da je na zidovima bio arterijski mlaz – rekao je Frost. Maura je kimnula glavom. – U spavaćoj sobi.

– Bila je živa.

–Da.

– A ovo... odrubljivanje glave... ono je trajalo tek nekoliko sekundi?

– S oštrim nožem i vještom rukom, ubojica je to svakako mogao učiniti veoma brzo. Mogao ga je usporiti samo kičmeni stup.

– Znači, ona je znala, zar ne? Mora da je osjetila.

– Ne bih rekla.

– Ako ti netko odrubi glavu, svjestan si barem nekoliko sekundi. To sam čuo u emisiji Arta Bella. U eteru je s njim bio neki liječnik i razgovarali su o giljotini. Rekli su da si, kad ti glava padne u kantu, još vjerojatno svjestan. I da osjećaš kako padaš u nju.

– To je možda istina, ali...

– Liječnik je rekao da je škotska kraljica Mary pokušavala govoriti i nakon što su joj odrubili glavu.

Usnice su joj se micale.

– Isuse, Frost – umiješala se Jane. – Kao da me treba još više prestraviti.

– Moguće je, nije li? Da je ova žrtva osjetila kako joj odlazi glava?

– Ne bih rekla da je tako – odgovorila je Maura. – I ne govorim to samo da vas umirim. – Okrenula je glavu postrance na stol. – Opipajte lubanju. Točno ovdje.

Frost ju je užasnuto promatrao.

– Ne, u redu je. Ne moram.

– Dodite. Navucite rukavicu i prijedite prstima preko čeone kosti. Pronaći ćete ranu na lubanji. Nisam je vidjela dok nismo oprali svu krv. Opipajte lubanju i recite mi što osjećate.

To je očito bilo zadnje što je Frost želio učiniti, ali svejedno je navukao rukavicu i oprezno položio prste na lubanju.

– Tu je, uh, utor u kosti.

– Udubljena fraktura lubanje. Vidi se na rendgenskoj snimci. – Maura je prišla zidu i pokazala na snimku lubanje. – Na bočnoj snimci vidi se lepezasta fraktura od točke udara. Širi se poput paukove mreže preko čeone kosti. Zapravo, ovakav prijelom upravo tako i zovemo. Mozaičan ili prijelom paukove mreže. Nalazi se na posebno kritičnom mjestu jer srednja meningealna arterija prolazi točno ispod. Ako nju prerežete, pacijent krvari u lubanju. Kad otvorimo lubanju, vidjet ćemo je li se to dogodilo. – Pogledala je Frosta. – Ovo je bio prilično snažan udarac u glavu. Mislim da je žrtva bila u nesvijesti kad ju je počeo rezati.

– Ali još uvijek živa.

– Da. Definitivno je bila još živa.

– Ne možete sa sigurnošću znati da je bila u nesvijesti.

– Na udovima nema obrambenih rana. Nikakvih tjelesnih dokaza da se opirala. Nećete samo tako dopustiti nekome da vam prereze vrat. Mislim da ju je taj udarac omamio. Mislim da oštricu nije ni osjetila. – Maura je zastala i tiho

dodala: – Barem se nadam da nije. – Prišla je desnoj strani leša, uhvatila amputiranu ruku i približila prerezani kraj povećalu. – Ovdje na površini hrskavice ima još tragova noža, na mjestu gdje je rastavio zglob lakta – rekla je. – Izgleda da je i ovdje upotrebljen isti nož. Veoma oštar, nazubljenog ruba. – Priljubila je ruku uz lakat, kao da sastavlja lutku, i pregledala spoj. Na njezinom licu nije bilo užasnutosti, samo usredotočenost. Kao da proučava kuglične ležajeve, a ne prerezano ljudsko meso. Nije to bio ud žene koja je nekoć tu ruku podizala kako bi se počesljala, mahnula, plesala. Kako je Mauri to uspijevalo? Kako je mogla svako jutro ući u ovu zgradu znajući što je ovdje očekuje? Dan za danom, uzimati skalpel u ruke, secirati tragediju prerano okončanih života? I ja se bavim tim istim tragedijama. Ali ja ne moram piliti lubanje ni gurati ruke u grudni koš.

Maura je obišla stol do žrtvine lijeve strane. Bez oklijevanja je podigla odrezanu šaku. Ohlađena i bez krvi, izgledala je kao vosak, a ne ljudsko meso, onako kako bi filmski rekviziter zamislio da ljudska šaka izgleda. Maura je namjestila povećalo iznad nje i provjerila grubu, odrezanu površinu. Na trenutak nije ništa rekla, ali joj se čelo namrštilo.

Odložila je šaku i podigla ostatak ruke kako bi pregledala batrljak zgloba. Još se jače namrštila. Ponovno je podigla šaku i priljubila je uz ruku, uspoređujući rezove, podešavajući prerezane površine, šaku uz zglob, voštanu kožu uz voštanu kožu,

Naglo je spustila dijelove tijela i pogledali Yoshimu.

– Možeš li mi staviti snimke zgloba i šake?

– Jesi li gotova sa snimkama lubanje?

– Vratit ću se na njih kasnije. Sad želim vidjeti lijevu šaku i zglob.

Yoshima je skinuo prvi niz slika sa zida i postavio nove. Na osvijetljenom zidu zasjale su kosti šake i prstiju, tanke košćice nalik vitkim stapkama bambusa. Maura je skinula rukavice i prišla snimkama, pogleda prikovanih uz njih. Nije govorila; njezina je šutnja rekla Jane da nešto itekako nije u redu.

Maura se okrenula i pogledala je.

– Jeste li pretražili čitavu kuću žrtve?

– Jesmo, naravno.

– Baš čitavu kuću? Svaki ormarić, svaku ladicu?

– U kući nije bilo mnogo stvari. Doselila je prije tek nekoliko mjeseci.

– A hladnjak? Zamrzivač?

– Forenzičari su ga pregledali. Zašto?

– Dođi vidjeti ovu snimku.

Jane je skinula prljave rukavice i prišla osvijetljenom zidu kako bi promotrila rendgenske snimke. Na njima nije opazila ništa što bi objasnilo

iznenadnu hitnost u Maurinom glasu, ništa što nije bilo u skladu s onim što je vidjela na obdukcijском stolu.

– Što bih trebala gledati?

– Vidiš ovu snimku šake? Ove ovdje sitne koščice nazivamo karpalnim. One sačinjavaju bazu šake, prije nego što se razgranaju kosti prstiju. – Maura je uhvatila Janeinu ruku kako bi joj pokazala, okrenula je dlanom prema gore i otkrila ožiljak koji će Jane zauvijek podsjećati na ono što joj je učinio jedan drugi ubojica. Zapis nasilja, kojeg je na njezinom dlanu ostavio Warren Hoyt. Ali Maura nije komentirala ožiljak; umjesto toga pokazala je na mesnatu bazu Janeine šake, blizu zgloba.

– Karpalne kosti su ovdje. Na rendgenskoj snimci izgledaju kao osam kamenčića. One su samo mali komadići kostiju spojeni ligamentima, mišićima i vezivnim tkivom. One našim šakama daju fleksibilnost, dopuštaju nam da obavljamo čitav niz čudesnih zadataka, od kiparenja do sviranja glasovira.

– Dobro. I onda?

– Ova ovdje, u proksimalnom redu – Maura je pokazala na kost uz zglobov na rendgenskoj snimci – zove se čunasta kost. Zamijetit ćeš da se ispod nje nalazi zglobovni prostor i ovdje, na ovoj snimci, jasni komadić druge kosti. To je stiloidni nastavak. Kad je odrezao ovu šaku, sa njom je odrezao i komadić kosti ruke.

– Još uvijek ne razumijem.

– Sad pogledaj rendgensku snimku batrljka ruke. – Maura je pokazala na drugu snimku. – Vidiš distalni kraj ove dvije kosti podlaktice. Tanja je ulna – smiješna kost. A ova deblja, na strani gdje je palac, jest radius. Ovo je stiloidni nastavak o kojem sam ranije govorila. Vidiš što želim reći? Jane se namrštila. – Neditnut je. Na rendgenskoj snimci ove ruke, kost je čitava.

– Tako je. Ne samo da je kost neditnuta, nego je komadić susjedne kosti još pričvršćen uz nju. Komadić čunaste kosti.

U hladnoj je prostoriji Jane odjednom osjetila kako joj se lice ukočilo.

– Gospode – tiho je rekla. – Počinje zvučati loše.

– I jest loše.

Jane se okrenula i prišla stolu. Netremice je promatrala odrezanu šaku koja je ležala pokraj, kako je vjerovala – kako su svi oni vjerovali – ruke uz koju je nekoć bila pripojena.

– Rezovi se ne podudaraju – rekla je Maura. – Kao ni rendgenske snimke. Frost je upitao:

– Zar nam želite reći da šaka nije žrtvina?

– Trebat će nam DNK analiza da to potvrdimo. Mi mislim da je dokaz ovdje, na ovim snimkama. – Okrenula se i pogledala Jane. – Negdje je još jedna žrtva koju još niste pronašli. I imamo njezinu lijevu šaku.

Poglavlje sedam

15. srpnja, srijeda. Mjesečeva mijena: Mlađak. Ovo su obredi obitelji Saul.

U jedan poslijepodne stric Peter se vraća kući nakon pola dana provedenog na klinici. Preodijeva se u traperice i majicu i kreće u svoj povrtnjak, u kojem teške grane rajčica i vinove loze povijaju žičane rešetke. U dva poslijepodne s jezera dolazi mali Teddy, sa štapom za pecanje u ruci. Ali bez ulova. Još ga nisam vidio da je donio kući ijednu ribu.

U dva i petnaest, Lilyne dvije prijateljice penju se uzbrdo u kupaćim kostimima i s ručnicima za plažu. Viša od njih dvije – mislim da se zove Sarah – donosi i radio. Njegova neobična, glasna glazba uznemiruje inače tiho poslijepodne. Prostru ručnike na travnjaku i tri se djevojke sunčaju kao pospane mačke. Koža im blista od losiona za sunčanje. Lily se uspravlja i poseže za bocom s vodom. Dok je približava usnama, iznenada se ukoči, pogleda uprtog u moj prozor. Vidi da je promatram. Nije prvi put.

Polako odlaze bocu s vodom i nešto kaže svojim dvjema prijateljicama. Sad se i one uspravlja u sjedeći položaj i gledaju prema meni. Na trenutak me netremice promatraju, kao i ja njih. Sarah gasi radio. Sve tri ustaju, protresaju ručnike i ulaze u kuću.

Trenutak kasnije, Lily kuca na moja vrata. Ne čeka odgovor, nego nepozvana ulazi u moju sobu.

- Zašto nas promatraš? – pita.
- Samo sam gledao kroz prozor.
- Promatraš nas.
- Zato što ste slučajno ondje.

Pogled joj pada na moj stol. Na njemu leži otvorena knjiga koju mi je majka darovala kad sam napunio deset godina. Popularno poznata kao Egipatska knjiga mrtvih, to je zbirku drevnih tekstova sa sarkofaga. Svih čarolija i čini potrebnih za plovidbu kroz život nakon smrti. Lily se približava knjizi, ali je oklijeva dodirnuti, kao da bi joj strance mogle opržiti prste.

- Zanimaju li te posmrtni obredi? – pitam.
- To je samo praznovjerje.
- Kako znaš ako ih nisi isprobala?
- Zar doista znaš čitati te hijeroglife?

– Majka me je naučila. Ali ovo su samo nevažne čarolije. Ne one doista moćne.

– A što može moćna čarolija? – Ona me promatra i njezin je pogled tako izravan i nepokolebljiv da se pitam nije li više nego što se čini. Nisam li je podcijenio.

– Najmoćnije čarolije – kažem joj – mogu vratiti mrtve u život.

– Misliš, kao u Mumiji? – Smije se.

Iza sebe čujem još hihotanja i kad se okrenem, vidim da njezine dvije prijateljice stoje na vratima. Prisluškivale su naš razgovor i prezrivo me gledaju. Očito sam najčudniji dječak kojeg su ikad upoznale. Nemaju pojma koliko sam zapravo drukčiji.

Lily zatvara Knjigu mrtvih.

– Cure, idemo plivati – kaže ona i izlazi iz sobe, ostavljajući za sobom sladak miris losiona za sunčanje.

Kroz prozor ih promatram kako se spuštaju nizbrdo prema jezeru. U kući je sad tišina. Odlazim u Lilynu sobu. Iz njezine četke za kosu izvlačim duge smeđe vlasi i guram ih u džep. Skidam poklopce s losiona i krema na njezinom toaletnom ormariću i mirišem ih; svaki miris sa sobom donosi bljesak sjećanja: Lily za stolom za doručak. Lily sjedi pokraj mene u automobilu. Otvaram ladice, njezin ormar, i dodirujem joj odjeću. Odjeću kakvu bi mogla nositi bilo koja američka tinejdžerica. Ipak je ona samo obična djevojka, ništa više. Ali treba pripaziti na nju

A u tome sam najbolji.

Poglavlje osam

Siena, Italija. Kolovoz.

Lily Saul najednom se probudila trgnuvši se iz dubokog sna, i dahćući ležala među zgužvanim plahtama. Blijedožuto svjetlo kasnog poslijepodneva svjetlucalo je kroz procijep između djelomično zatvorenih drvenih kapaka. U tami iznad njezinog kreveta zujala je muha, kružeći u iščekivanju okusa njezine vlažne kože. Njezinog straha. Uspravila se na tankom madracu, odmaknula raščupanu kosu s lica i masirala si čelo dok joj se bilo polako usporavalo. Ispod pazuha joj je curio znoj i namakao majicu. Uspjela je prespavati najgoru poslijepodnevnu vrućinu, ali je u prostoriji još uvijek bilo zagušljivo i zrak je bio dovoljno gust da je uguši. Ne mogu ovako živjeti zauvijek, pomislila je. Poludjet ću. Možda već jesam luda.

Ustala je iz kreveta i prišla prozoru. Čak je i iz keramičkih pločica pod njezinim stopalima isijavala toplina. Otvorila je kapke i pogledala preko malog trga, na zgrade što su se pekle poput kamenih peći na suncu. Zlatna maglica zastirala je kupole i krovove smeđom zemljanom bojom. Ljetna je vrućina nagnala razumne stanovnike Siene u kuće; samo će turisti sad biti vani i razrogačenih očiju lutati uskim uličicama, dahćući i znojeći se strmom uzbrdicom do bazilike ili pozirajući za fotografije na Piazza del Campo, s rastopljenim i ljepljivim potplatima cipela na užarenim opekama: uobičajene turističke stvari koje je i sama učinila kad je prvi put došla u Sienu, prije nego što je prihvatila ritam lokalnog stanovništva, prije nego što se kolovoska vrućina obušila na ovaj srednjovjekovni grad.

Ispod njezinog prozora, na majušnom trgu, nije bilo ni žive duše. No, dok se okretala, u sjeni jedne veže opazila je trzaj pokreta. Ukočila se, pogleda uprtog u tu točku. Ne vidim ga. Vidi li on mene? Zatim je stanovnik koji se skrivao u toj veži izišao iz svog skrovišta, otkaskao preko trga i nestao. Samo pas.

Nasmijala se i okrenula od prozora. Ne krije se u svakoj sjeni čudovište. Ali u nekima da. Neke te sjene slijede i prijete ti, kamo god pošao.

U minijaturnoj je kupaonici mlakom vodom umila lice i skupila tamnu kosu u konjski rep. Nije gubila vrijeme na šminku; u proteklih se godinu dana riješila svih navika koje su je usporavale. Sve što joj je trebalo nalazilo se u jednom kovčegu i naprtnjači, imala je samo dva para cipela, sandale i tenisice. Traperice, majice i puloveri bili su njezina odjeća za ljetnu žegu i zimsku susnježicu. Kad dođeš do same srži, preživljavanje je pitanje slojeva, bilo kad je

riječ o odjeći ili o emotivnim obranama. Odjeni se u skladu s vremenskim prilikama, čuvaj se privrženosti. Ostani sigurna.

Zgrabila je naprtnjaču i izašla iz sobe u mračan hodnik. Ondje je zastala, kao i uvijek, i gurnula slomljenu šibicu ispod donjeg ruba vrata prije nego što ih je zatvorila i zaključala. Iako ta stara brava nikoga ne bi spriječila da uđe. Kao i sama zgrada, i ona je vjerojatno bila stoljećima stara. Pripremila se za vrućinu i izašla na trg. Oklijevala je, promatrajući prazan trg. Za većinu mještana još je bilo prerano da izađu, ali negdje za sat vremena probudit će se iz drijemeža nakon ručka i krenuti natrag u svoje trgovine i urede. Lily je još imala malo vremena za sebe prije nego što je Giorgio bude očekivao natrag na poslu. Imala je priliku prošetati i razbistriti misli, posjetiti svoja najdraža mjesta u svom najdražem gradu. U Sieni je bila tek tri mjeseca, ali već je osjećala kako joj taj gradić izmiče. Uskoro će ga morati napustiti, jednako kao što je napuštala svako drugo mjesto koje je voljela. Već sam predugo ovdje.

Prošla je trgom i krenula uskom uličicom prema Via di Fontebrandi. Put ju je vodio prema drevnoj gradskoj fontani, uz zgrade u kojima su nekoć živjeli srednjovjekovni obrtnici, a kasnije su postale klaonice. Fontebranda je bila zaštitni znak Siene kojeg je veličao Dante, i voda u njoj još je bila bistra, još primamljiva, čak i nakon svih stoljeća koja su prošla. Jednom je ondje bila za punog mjeseca. Prema legendi, tad se u fontani dolaze kupati vukodlaci, netom prije nego što se ponovno preobraze u ljudsko obličje. Te noći nije vidjela nijednog vukodlaka, samo pijane turiste. Možda su upravo oni bili vukodlaci.

Sad dok se penjala uzbrdo, čvrstim sandalama tapkajući, po užarenom kamenu, prošla je pokraj crkve i samostana Svete Katarine, zaštitnice Siene, koja je dugo živjela bez ikakve druge hrane osim svete pričesti. Sveta Katarina doživjela je jasne vizije pakla, čistilišta i raja, i čeznula za slavom i božanskom agonijom mučeništva. Nakon duge i teške bolesti, uspjela je umrijeti razočaravajuće običnom smrću. Dok se Lily teškom mukom uspinjala, pomislila je: I ja sam doživjela vizije pakla. Ali ja ne želim biti mučenica. Ja želim živjeti. Sve ću učiniti da ostanem živa. Kad se popela do Crkve svetog Dominika, majica joj je bila mokra od znoja. Stajala je dahćući na vrhu brda i promatrala grad u podnožju, krovova nejasnih na ljetnoj vrućini. Bio je to pogled od kojega ju je zaboljelo srce jer je znala da će ga morati napustiti. Već se ionako zadržala u Sieni duže nego što je smjela, i bila je svjesna da je zlo sustiže, gotovo je osjećala njegov jedva zamjetan vonj na povjetarcu. Svuda oko nje su se utegnuli turisti rojili na vrhu brežuljka, ali ona je stajala u nijemoj odvojenosti, utvara među živima. Već sam mrtva, pomislila je. Za mene, ovo je posuđeno vrijeme.

– Oprostite, gospođice? Govorite li engleski? Preplašena, Lily se okrenula i ugledala sredovječni par u jednakim U Penn majicama i vrećastim hlačama. Muškarac je u ruci držao naizgled komplicirani foto aparat.

– Želite da vas slikam? – upitala je Lily.

– To bi bilo sjajno. Hvala.

Lily je uzela aparat.

– Ima li ova kamera neki poseban trik?

– Ne, samo pritisnite gumb.

Muškarac i žena su se uhvatili za ruke i namjestili za fotografiranje, s pogledom na Sienu koji se sterao iza njih poput srednjovjekovne tapiserije. Sjećanje na naporan uspon vrućeg ljetnog dana.

– Vi ste Amerikanka, zar ne? – upitala je žena kad im je Lily pružila kameru. – Odakle ste? – Bilo je to samo prijateljsko pitanje, pitanje koje nebrojeni turisti postavljaju jedni drugima, način povezivanja s putnicima sunarodnjacima. Ali, u Lily je to pitanje smjesta izazvalo sumnju. Njihova je znatiželja najvjerojatnije bezazlena. Alija ih ne poznajem. Ne mogu biti sigurna.

– Iz Oregona – lagala je.

– Doista? Naš sin živi u Oregonu! Iz kojeg ste grada?

– Portlanda.

– Kako je svijet malen! On živi u Northwest Irving Streetu. Je li blizu vas?

– Nije. – Lily se već povlačila, udaljavala od ovih nametljivih ljudi koji će vjerojatno biti uporni da popije s njima kavu i postavljati joj još više pitanja, nastojeći saznati pojedinosti koje s njima nije imala namjeru podijeliti.

– Uživajte u posjetu!

– Recite, biste li željeli...

– Moram se s nekim naći. – Mahnula im je i pobjegla. Pred njom su se uzdizala vrata crkve i nudila utočište. Ušla je u hladnu tišinu svetišta i uzdahnula od olakšanja. Crkva je bila gotovo prazna; njezinim je prostranstvom tumaralo tek nekoliko turista, blaženo prigušenih glasova. Prišla je gotičkom luku, gdje je sunce svjetlucalo kroz oslikano staklo u krhotinama rubinski crvenog svjetla, uz grobnice sienskih velikaša poredane uzduž oba zida. Skrenula je u nišu kapelice i zaustavila se ispred pozlaćenog mramornog oltara, zagledavši se u tabernakul sa sačuvanom glavom Svete Katarine Sijenske. Njezini su posmrtni ostaci podijeljeni i raspoređeni kao svete relikvije, tijelo u Rimu, stopalo u Veneciji. Je li znala da će joj sudbina hiti takva? Da će joj dijelovi tijela biti odvojeni od torza u raspadanju, a mumificirano lice izloženo pogledima nebrojenih oznojenih turista i brbljavih školaraca?

Kožnate očne duplje svetice promatrale su je iza stakla. Ovako izgleda smrt. Ali to već znaš, zar ne, Lily Saul?

Drhteći, Lily je izašla iz niše i pohitala kroz crkvu natrag prema izlazu. Kad se ponovno našla vani, bila je gotovo zahvalna na vrućini. Ali, ne i na

turistima. Koliko mnogo neznanaca s fotoaparatima. Svatko bi je od njih mogao kradomice fotografirati.

Napustila je crkvu i krenula nizbrdo, kroz Piazza Salimbeni, uz palaču Tolomei. Labirint uskih uličica lako bi zbunio turiste, ali Lily je poznavala put i brzo je i odlučno koračala prema svojem odredištu. Kasnila je, jer se predugo zadržala na brežuljku, i Giorgio će je zacijelo prekoriti. Nije je to plašilo, jer Giorgiovu gundanje nikad ne bi rezultiralo nikakvim značajnim posljedicama. Stoga, kad je na posao stigla s petnaest minuta zakašnjenja, nije osjećala ni tračak uznemirenosti. Zvonce se oglasilo na vratima, najavljujući njezin dolazak kad je zakoračila u trgovinu, i ona je udahnula poznati miris prašnjavih knjiga i kamfora i dima cigareta. Giorgio i njegov sin Paolo zgurili su se iznad stola u stražnjem dijelu trgovine, obojica s povećalima oko glava. Kad je Paolo podigao pogled, jedno je ogromno oko poput kiklopovog zurilo u nju.

– Ovo moraš vidjeti! – zazvao ju je na talijanskom. –Upravo je stiglo. Poslao nam je jedan sakupljač iz Izraela.

Bili su toliko uzbuđeni da nisu ni primijetili da je zakasnila. Odložila je naprtnjaču pokraj svog radnog stola i provukla se uz antikni sol i samostansku hrastovu klupu. Uz rimski sarkofag, koji je sad sramotno služio kao privremeni spremnik za dokumente. Prekoračila je preko otvorenog sanduka iz kojeg su se drvene strugotine prosule na pod, i namrštila na predmet na Giorgiovom stolu. Bio je to komad isklesanog mramora, možda dio nekog zdanja. Zamijetila je patinu na dvije susjedne površine, blijedi sjaj koji su ostavila stoljeća izloženosti vjetru, kiši i suncu. Bio je to ugaoni kamen.

Mladi je Paolo skinuo povećalo s glave i tamna mu je kosa ostala stršeci. Iako savršeno bezazlen i posve šarmantan, cereći joj se pod tim čupercima kose nalik ušima, nalikovao je jednom od onih legendarnih sijenskih vukodlaka. Kao ni u njegovom ocu, ni u Paolu nije bilo nimalo okrutnosti i da nije bilo činjenice da bi mu neizbježno bila primorana slomiti srce, Lily bi ga rado uzela za ljubavnika.

– Mislim da će ti se svidjeti ovaj komad – rekao je i ponudio joj svoje povećalo. – Ovakve te stvari uvijek zanimaju.

Nagnula se nad ugaoni kamen i promotrila u njega urezani čovjekoliki lik. Stajao je uspravan, sa suknjom oko struka i ukrasnim narukvicama i kolotovima oko gležnjeva. Glava, međutim, nije bila ljudska. Stavila je povećalo na glavu i još se više približila kamenu. Kad su kroz leće povećala oživjele pojedinosti, osjetila je iznenadnu jezu. Vidjela je pseće isturene zube i prste s kandžama. I rogove.

Uspravila se, suhog grla, i neobično hladnim glasom upitala:

– Rekli ste da je sakupljač iz Izraela?

Giorgio je kimnuo glavom i skinuo svoje povećalo, otkrivajući jednu stariju, punašniju Paolovu inačicu. S istim tamnim očima, ali okruženim mrežom bora od smijeha.

– Ne poznajemo ga. Zato nismo sigurni u porijeklo. Ne znamo bismo li mu vjerovali.

– Kako to da nam je poslao ovaj komad?

Giorgio je slegnuo ramenima.

– Stigao je danas u onom sanduku. To je sve što znam.

– Želi da ga prodate za njega?

– Tražio je samo procjenu. Što ti misliš?

Protrljala je prstom patinu. Ponovno je osjetila jezu, kao da je curila iz kamena u njezine prste.

–Što kaže, odakle je ovaj kamen?

Giorgio je posegnuo za svežnjem papira.

– Kaže da ga je nabavio prije osam godina, u Teheranu. Rekao bih da je prokrijumčaren. – Ponovno je slegnuo ramenima i namignuo. –Ali, odakle bismo mi to mogli znati, jel, tako?

– Perzijski – promrmljala je. – Ovo je Ahriman.

– Što je Ahriman? – upitao je Paolo.

– Ne što, nego tko. U drevnoj Perziji, Ahriman je demon. Duh razaranja. – Odložila je povećalo na stol i duboko udahnula. – On je njihovo utjelovljenje zla.

Giorgio se nasmijao i veselo protrljao ruke.

– Vidiš, Paolo? Rekao sam ti da će ona znati. Vragovi, demoni, sve ih poznaje. Svaki put ima odgovor.

– Zašto? – Paolo ju je pogledao. – Nikad nisam shvatio zašto te tako zanimaju zle stvari.

Kako je mogla odgovoriti na to pitanje? Kako mu je mogla reći da je jednom pogledala u oči Zvijeri i da joj je Zvijer uzvratila pogled? Vidjela je? I otad me proganja.

– Znači, autentičan je? – upitao je Giorgio. – Kamenje autentičan?

– Da, vjerujem da jest.

– U tom bih mu slučaju trebao odmah otpisati. Našem novom prijatelju u Tel Avivu. Reći mu da je kamen poslao pravom trgovcu, trgovcu koji razumije njegovu vrijednost. – Brižno je vratio kamen u sanduk u kojemu je dostavljen. – Za nešto ovako dragocjeno nedvojbeno ćemo naći kupca.

Tko bi želio tu strahotu u svom domu? pomislila je Lily. Tko bi želio da ga s vlastitog zida promatra zlo?

– Ah, umalo sam zaboravio – rekao je Giorgio. – Jesi li znala da imaš obožavatelja? Lily se namrštila.

– Koga?

– Jednog muškarca, došao je u pauzi za ručak. Pitao me radi li za mene jedna Amerikanka. Posve se ukočila. – Što si mu rekao?

Paolo je rekao:

– Ja sam spriječio oca da išta kaže. Mogli bismo imati problema, budući da nemaš dozvolu za rad.

– Ali sad sam malo razmislio o tome – rekao je Giorgio.

– I mislim da se tom muškarcu jednostavno sviđaš. I da se zato raspitivao. – Giorgio je namignuo. Progutala je slinu.

– Je li rekao kako se zove?

Giorgio je zaigrano pljesnuo sina po ramenu.

– Vidiš? – prekorio ga je. – Prespor si, momče. Sad će nam je drugi muškarac ugrabiti pred nosom.

– Kako se zove? – ponovno je upitala Lily, oštrije. Ali, ni otac ni sin kao da nisu zamijetili promjenu u njezinom držanju. Bili su prezaposleni međusobnim zadirkivanjem.

– Nije rekao – odgovorio je Giorgio. – Mislim da želi ostati incognito, ha? Da izazove tvoju znatiželju.

– Je li mlad? Kako izgleda?

– Oh. Dakle, zanima te.

– Je li na njemu bilo... – zastala je – ...išta neobično?

– Kako to misliš, neobično?

Neljudsko, to je željela reći.

– Imao je veoma modre oči – vedro je rekao Paolo. – Neobične oči. Svijetle, kao u anđela.

Posve suprotno od anđela.

Okrenula se i smjesta prišla prozoru i provirila kroz prašnjavo staklo na ulicu. Ovdje je, pomislila je. Pronašao me u Sieni.

– Vratit će se on, cara mia. Samo budi strpljiva – rekao je Giorgio.

A kad se vrati, ja ne smijem biti ovdje. Zgrabila je naprtnjaču.

– Oprostite – rekla je. – Ne osjećam se dobro.

– Što ti je?

– Mislim da sinoć nisam smjela pojesti onu ribu. Nije mi dobro sjela. Moram otići kući.

– Paolo će te otpratiti.

– Ne! Ne. – Naglo je otvorila vrata i zvonice je glasno zazvonilo. – Mogu sama. – Istrčala je iz trgovine i nije se osvrnula, od straha da će Paolo potrčati za njom i zahtijevati da mu dopusti da je džentlmenski otprati.

Nije si smjela dopustiti da je uspori. Sad je sve ovisilo o brzini. Zaobilaznim se putem vratila do stana, izbjegavajući napućene trgovce i veće ulice. Umjesto toga, skretala je u uske uličice, penjala se strmim stubama između srednjovjekovnih zidina, polako se približavajući susjedstvu Fontebrande. Trebat će joj samo pet minuta da se spakira. Naučila je biti pokretna, smjesta krenuti, i morala je samo ubaciti odjeću i toaletnu torbicu u kovčeg i zgrabiti svežanj eura s mjesta na kojem ga je sakrila iza komode. Protekla tri mjeseca, Giorgio joj je plaćao na ruke, u gotovini, posve svjestan da ona nema radnu dozvolu. Prikupila je pristojnu uštedevinu koja će joj pomoći dok ne pronađe novi posao, dovoljno za život dok se ne smjesti u nekom novom gradu. Treba samo zgrabiti novac i kovčeg i jednostavno otići. Ravno na autobusnu postaju. Ne. Kad malo bolje razmisli, on i očekuje da ona ode na autobusnu postaju. Bolji bi bio taksi. Skuplji, nedvojbeno, ali ako njime samo ode iz grada, možda do San Gimignano, mogla bi odanle uhvatiti vlak za Firencu. Ondje bi, u uskomešanoj gomili, mogla nestati.

Nije ušla u svoju zgradu s trga; približila joj se kroz sjenovitu bočnu uličicu, pokraj kanti za smeće i zaključanih bicikla, i uspela stražnjim stubama. Iz jednog od stanova treštala je glasna glazba i izlijevala se kroz otvorena vrata u hodnik. Bio je to onaj mrzovoljan tinejdžer iz susjednog stana. Tito i njegov prokleti radio. Kratko je ugledala dječaka, zgurenog poput zombija na kauču. Prošla je pokraj njegovog stana i nastavila prema svome. Već je vadila ključeve kad je uočila slomljenu šibicu i zaledila se.

Više nije bila zagurana u dovratk; pala je na pod.

Srce joj je luđački lupalo dok se odmicala od vrata. Kad je prolazila ispred Titovog stana, dječak je podigao glavu i mahnuo joj. Nije mogao odabrati nezgodnije vrijeme za srdačnost. Nemoj mi se obratiti, nijemo ga je preklinjala. Da se nisi usudio prozboriti ni riječ.

– Zar danas nisi na poslu? – doviknuo joj je na talijanskom.

Okrenula se i potrčala niz stepenice. Gotovo se spotaknula o bicikle kad je utrčala u uličicu.

Zakasnila sam, pomislila je jurnuvši iza ugla i grabeći uz nekoliko stuba. Skrenula je u obrasli vrt i čučnula iza zida koji samo što se nije urušio. Ukočila se, ne usuđujući se disati. Pet minuta, deset.

Nije čula ničije korake, nikakav zvuk potjere.

Možda je šibica sama ispala. Možda još mogu po svoj kovčeg. I novac.

Riskirala je pogled preko zida i zagledala se u uličicu. Ondje nije bilo nikoga.

Da se odvažim? Usuđujem li se?

Ponovno je kliznula u uličicu. Spustila se kroz niz uskih uličica dok nije došla do ruba trga. Ali nije iskoračila na otvoreno; umjesto toga, kradom je krenula prema uglu zgrade i pogledala prozor svog stana. Drveni kapci bili su otvoreni, kako ih je i ostavila. Kroz sumrak koji se spuštao, vidjela je kako se nešto ispred prozora pomaknulo. Neki odraz, samo na sekundu, uokviren kapcima prozora.

Naglo se sakrila iza zgrade. Sranje. Sranje.

Otvorila je naprtnjaču i provjerila novčarku. Četrdeset i osam eura. Dovoljno za nekoliko obroka i autobusnu kartu. Možda dovoljno i za vožnju taksijem do San Gimignano, ali ne mnogo više. Imala je karticu za bankomat, ali nije je se usudila koristiti osim u velikim gradovima u kojima je lako mogla kliznuti ponovno u gomilu. Zadnji put ju je upotrijebila u Firenci, jedne subotnje noći, kad su ulice bile preplavljene mnoštvom ljudi. Ne ovdje, pomislila je. Ne u Sieni.

Udaljila se od trga i zaputila duboko u stražnje uličice Fontenbrande. Ovaj je dio grada poznavala najbolje; ovdje je mogla svakome pobjeći. Otišli je do majušnog kafića koji je otkrila tjednima ranije, a u koji su zalazili samo mještani. U njemu je bilo mračno kao u pećini i zadimljeno od cigareta. Smjestila se za stol u kutu, naručila sendvič od rajčice i sira i espresso kavu. Zatim, kako je večer prolazila, još jedan espresso. I još jedan. Noćas neće spavati. Mogla bi otpješačiti do Firenze. To je samo – koliko, trideset pet, četrdeset kilometara? Već je spavala u polju. Krala breskve, brala grožđe u mraku. Mogla bi opet.

Progutala je sendvič, do zadnje mrvice. Tko zna kad će ponovno jesti. Kad je izišla iz kafića, već se spustila noć i mogla se kretati mračnim ulicama bez straha da će je prepoznati. Postojala je još jedna mogućnost. Bila je riskantna, ali spasila bi je od pješačenja četrdeset kilometara. I Giorgio bi to učinio za nju. On bi je odvezao do Firenze.

Hodala je i hodala, u širokom luku obišla prometni Campo i držala se pokrajnjih ulica. Kad je došla do Giorgiove kuće, listovi na nogama su je boljeli, a stopala bila izgrebana od neravne kaldrme. Zastala je u utočištu mraka i pogledala prozor. Giorgiova je supruga davno umrla i sad su u stanu živjeli otac i sin. Svjetla su bila upaljena, ali u prizemlju se nije vidjelo da se itko kreće. Nije bila tako nesmotrena da pokuca na ulazna vrata. Umjesto toga je otišla do malenog vrta iza kuće, ušla kroz dvorišna vrata i provukla se pokraj mirisnog timijana i lavande. Pokucala je na kuhinjska vrata. Nije bilo odgovora.

Napregnula je uši ne bi li čula je li upaljen televizor i pomislila da je možda ne čuju, ali čuli su se samo prigušeni zvuci prometa s ulice. Pritisnula je kvaku; vrata su se otvorila.

Bio je dovoljan samo jedan pogled. Jedan pogled na krv, na raširene ruke i uništena lica. Na Giorgia i Paola, isprepletene u zadnjem zagrljaju.

Ustuknula je, s rukom na ustima, pogleda zamagljenog suzama. Ja sam kriva. Za sve ovo sam ja kriva. Ubijeni su zbog mene.

Zateturala je natraške kroz lavandu i sudarila se s drvenim dvorišnim vratima. Taj ju udarac otrijeznio.

Idi. Trči.

Izjurila je iz vrta ni ne trudeći se zatvoriti vrata za sobom, i otrčala niz ulicu, lupkajući sandalama o kaldrmu. Nije usporila dok nije došla do predgrađa Siene.

Poglavlje devet

– Jesmo li posve sigurni da postoji i druga žrtva? – upitao je poručnik Marquette. – Još uvijek nismo dobili potvrdu DNK.

– Ali, imamo dvije različite krvne grupe – odgovorila je Jane. – Amputirana je šaka pripadala nekome s krvnom grupom 0+. Krv Lori–Ann Tucker je A+. Znači da je doktorica Isles imala pravo. U sobi za sastanke zavladała je duga šutnja. Doktor Zucker je tiho rekao: – Ovo postaje veoma zanimljivo.

Jane ga je pogledala preko stola. Od pozornog pogleda forenzičkog psihologa, doktora Lawrencea Zuckera, uvijek je osjećala nelagodu. I sad ju je promatrao kao da je ona jedino središte njegove pozornosti, i gotovo je mogla osjetiti kako joj njegov pogled prodire u mozak. Radili su zajedno dvije i pol godine ranije, na slučaju Kirurga, i Zucker je dobro znao koliko ju je taj slučaj proganjao. Znao je za njezine noćne more, napadaje panike. Vidio je kako je neprestano trljala ožiljke na dlanovima, kao da masiranjem želi rastjerati sjećanja. Otad su noćne more zbog Warrena Hoyta izblijedile. Ali kad bi je Zucker ovako gledao, Jane se osjećala izloženom, jer je on znao koliko je tad bila ranjiva. I to mu je zamjerala.

Skrenula je pogled i usredotočila se na drugo dvoje istražitelja, Barryja Frosta i Eve Kassovitz. Pridružiti Kassovitzu ekipi bila je pogreška. O veoma javnom bljuvanju te žene u snijeg sad je znao čitav odjel i Jane je mogla predvidjeti kakve su neslane šale uslijedile. Dan nakon Božića, na prijamnom pultu odjela tajanstveno se pojavila ogromna plastična kanta s imenom Kassovitzove. Žena se na to trebala samo nasmijati, ili se možda razbjesniti. No, ona je djelovala utučeno kao premlaćeni tuljan, sjedeći potištena i isuviše obeshrabrena da bi išta rekla. Nema šanse da Kassovitzeva preživi ovaj momački klub ako ne muči uzvratiti udarac.

– Dakle, imamo ubojicu koji ne samo da komada svoje žrtve – rekao je Zucker – nego i premješta dijelove tijela po raznim mjestima zločina. Imate li fotografiju šake?

– Imamo mnoštvo fotografija – odgovorila je Jane. Pružila je Zuckeru obdukcijско izvješće. – Sudeći prema izgledu, priličio smo sigurni da je šaka ženska.

Fotografije su bile dovoljno jezive da se svima okrene želudac, ali na Zuckerovom licu nije se primjećivala ni trunka šoka, nimalo gađenja, dok ih je prelistavao. Samo istinska znatiželja. Ili je to u njegovim očima vidjela žudnju? Je li uživao promatrajući okrutnosti počinjene tijelu mlade žene?

Oklijevao je nad fotografijom šake.

– Nokti nisu nalakirani, ali definitivno izgledaju manikirano. Da, slažem se da izgleda kao ženska šaka. – Pogledao je Jane, njegove su blijede oči virkale u nju preko metalnog ruba naočala. – Što kažu otisci prstiju?

– Vlasnica te ruke nema policijski dosje. Nije bila u vojnoj službi. Nema podataka u NCIC-u.

– Zar je nema ni u jednoj bazi podataka?

– Njezinih otisaka nema.

– A ova šaka nije ni medicinski otpad? Možda bolnička amputacija?

Na to je pitanje odgovorio Frost.

– Provjerio sam u svim medicinskim centrima na širem području Bostona. U protekla su dva tjedna amputirane dvije šake, jedna u Općoj bolnici Massachusetts, a druga u bolnici Pilgrim. Obje su amputacije bile posljedica traume. Prva nesreće s motornom pilom. Druga napada psa. U oba su slučaja šake bile do te mjere oštećene da ih nisu mogli prišiti. I u prvom je slučaju bila riječ o muškarcu.

– Ova ruka nije izvučena iz bolničkog otpada – rekla je Jane. – I nije bila oštećena. Odrezana je veoma oštrom, nazubljenom oštricom. Osim toga, amputacija nije obavljena ni s kakvom kirurškom vještinom. Odrezan je i vrh radiusa, bez ikakvog vidljivog pokušaji da se smanji gubitak krvi. Bez povezanih krvnih žila, bez seciranja slojeva kože. Samo čisti rez.

– Imamo li ijednu nestalu osobu kojoj bi ta šaka mogla odgovarati?

– U Massachusettsu ne – odgovorio je Frost. – Širimo mrežu. Na sve bjelkinje. Malo je vjerojatno da je nestanak davno prijavljen, budući da šaka izgleda prilično svjež.

– Mogla je biti zamrznuta – rekao je Marquette.

– Nije – odgovorila je Jane. – Pod mikroskopom se ne vide stanična oštećenja. Tako je rekla doktorica Isles. Kad smrzneš tkivo, stanice pucaju od širenja vode, a ona to ovdje nije pronašla. Možda je ruka bila čuvana u hladnjaku, ili u vodi s ledom, kao što čine kad prevoze izvađene organe. Ali nije bila zamrznuta. Zato mislimo da je vlasnica te ruke ubijena prije samo nekoliko dana.

– Ako je ubijena – rekao je Zucker.

Svi su se zagledali u njega. Na strašnu implikaciju u njegovim riječima svi su zastali.

– Misliš da bi još uvijek mogla biti živa? – upitao je Frost.

– Amputacije same po sebi nisu smrtonosne.

– Čovječe – uzdahnuo je Frost. – Odrezati joj ruku, a da je ne ubiješ...

Zucker je prelistao ostale fotografije s obdukcije i iznad svake zastao s usredotočenošću draguljara koji promatra kroz svoje povećalo. Naposljetku ih je odložio.

– Postoje dva moguća razloga zašto bi ubojica raskomadao tijelo. Prvi je strogo praktičan, Mora se riješiti tijela. Takvi su ubojice svjesni sebe i usredotočeni na cilj. Shvaćaju potrebu uklanjanja forenzičkih dokaza i skrivaju svoje zločine.

– Organizirani ubojice – rekao je Frost.

– Ako nakon komadanja slijedi rastrkavanje ili skrivanje dijelova tijela, to podrazumijeva planiranje. Kognitivnog ubojicu.

– Ovi dijelovi nisu ni na koji način bili skriveni – rekla je Jane. – Ostavljeni su u kući, na mjestima gdje su morali biti pronađeni. – Pružila je Zuckeru drugu gomilu fotografija. – Ovo je snimljeno na mjestu zločina.

Otvorio je fascikl i zastao, netremice promatrajući prvu sliku.

– Sad postaje još zanimljivije – promrmljao je.

Pogleda odrezanu šaku posluženu na tanjuru i to je riječ koja mu padne na pamet?

– Tko je postavio stol? – Zucker je podigao glavu. – Tko je razmjestio posuđe, srebrni jedaći pribor, čaše za vino?

– Vjerujemo da je to učinio počinitelj.

– Zašto?

– Tko dovraga zna zašto?

– Hoću reći, zašto pretpostavljate da je to on učinio?

– Zato što je ispod jednog tanjura bila krvava mrlja, na mjestu gdje ga je držao.

– Otisci prstiju?

– Nažalost, ne. Imao je rukavice.

– Što dokazuje da je planirao unaprijed. S predumišljajem. Zucker je ponovno usmjerio pogled na fotografiju. – Stol je postavljen za četvero. Ima li to kakvo značenje?

– Ako imate neku pretpostavku, slobodno je iznesite. U ormaru je bilo osam tanjura, znači da ih je mogao postaviti više. Ali odlučio se samo za četiri.

Poručnik Marquette je upitao:

– Što mislite, doktore Zucker, s čime to ovdje imamo posla? Psiholog nije odgovorio. Polako je prelistavao fotografije i zastao na onoj odrezane ruke u kadi. Zatim je okrenuo fotografiju kuhinje i zagledao se. Nastupila je veoma duga šutnja dok je on netremice promatrao rastopljene svijeće, krug nacrtan na podu, I ono što se nalazilo u središtu tog kruga.

– Nama to izgleda kao neki neobičan ritual – rekao je Frost. – Krug kredom, sagorene svijeće.

– Nedvojbeno djeluje ritualno. – Zucker je podigao pogled i od sjaja u njegovim očima, Jane je preplavila jeza, – Je li krug nacrtao počinitelj?

Jane je oklijevala, preplašena tim pitanjem.

– Mislite... on, a ne žrtva?

– Ja ništa ne pretpostavljam unaprijed, a nadam se ni vi. Zašto ste tako sigurni da krug nije nacrtala žrtva? Da u početku nije bila svojevolumna učesnica u ritualu?

Jane je došlo da se nasmije. Kako da ne, i ja bih se dobrovoljno prijavila da mi odrube glavu. Rekla je:

– Krug je morao nacrtati i svijeće zapaliti ubojica. Jer u kući nismo pronašli nikakvu kedu. Nakon što ju je upotrijebio za crtanje po kuhinjskom podu, ubojica ju je odnio sa sobom.

Zucker se zamišljeno naslonio.

– Znači, ovaj ubojica raskomada žrtvu, ali ne sakriva dijelove tijela. Ne unakazi lice. Ne ostavlja gotovo nikakve forenzičke dokaze, što upućuje da mu je poznat policijski rad. Međutim, ipak nam servira – da tako kažem – najveći od svih tragova: dio tijela druge žrtve. – Zastao je. – Jeste li na mjestu zločina pronašli sjeme?

– U žrtvinom tijelu nije pronađeno.

– A negdje drugdje u kući?

– Forenzičari su pregledali kuću od glave do pete ultraljubičastim svjetlom. Pronašli su gomilu vlasi, ali ne i sjeme.

– Ponovno, karakteristično za kognitivno ponašanje. Ne ostavlja dokaz seksualne aktivnosti. Ako je uistinu seksualni ubojica, tad je dovoljno discipliniran da pričeka dok nije sigurno kako bi se prepustio užitku.

– A, ako nije seksualni ubojica? – upitao je Marquette.

– Tad nisam posve siguran što predstavlja sve ovo – odgovorio je Zucker. – Ali, komadanje tijela, izlaganje dijelova. Svijeće, krug kredom. – Pogledao je prisutne za stolom. – Siguran sam da svi mislimo isto. Sotonski rituali.

– Bio je Božić – dodao je Marquette. – Najsvetija od svih noći.

– A nas ubojica nije došao proslaviti Princa mira – rekao je Zucker. – Ne, on pokušava dozvati Princa tame.

– Postoji još jedna fotografija koju biste trebali pogledati – rekla je Jane, pokazujući na hrpu fotografija koje Zucker još nije vidio. – Na zidu je bio neki natpis. Napisan krvlju žrtve. Zucker je pronašao fotografiju. – Tri križa okrenuta naopako – rekao je. – Mogli bi imati sotonsko značenje. Ali, kakvi su ovo simboli ispod križeva?

– To je jedna riječ.

– Ne vidim je.

– Slika je obrnuta. Pročitat ćete je ako je čitate u zrcalu.

Zucker je podigao obrve.

– Vi znate, zar ne, značenje zrcalnog pisanja?

– Ne. Što ono znači?

– Kad vrag sklopi pogodbu da kupi vašu dušu, sporazum se sastavlja i potpisuje zrcalnim pisanjem. – Namrštio se.

– Što piše?

– Peccavi. Latinska riječ. Znači: »Sagriješio sam.«

– Priznanje? – predložio je Marquette.

– Ili hvalisanje – rekao je Zucker. – Kojim Sotoni objavljuje, »izvršio sam tvoju zapovjed, gospodaru«. – Pogledao je na fotografije raspoređene na stolu. – Volio bih dobiti ovog ubojicu na razgovor. U ovome je veoma mnogo simbolike. Zašto je rasporedio dijelove tijela baš ovako? Što znači šaka na tanjuru? Ili četiri postavljena mjesta za stolom?

– Četiri jahača apokalipse – tiho je rekla istražiteljica Kassovitz. Bila je to jedna od rijetkih prilika kad bi tijekom sastanka prozborila.

– Zašto to mislite? – upitao je Zucker.

– Govorimo o Sotoni. O grijehu. – Kassoritzeva je pročistila grlo i kao da joj se glas vratio kad se uspravila na svom stolcu. – To sa biblijske teme.

– Četiri postavljena mjesta za stolom mogla bi značiti i da ima tri nevidljiva prijatelja koji će mu se pridružiti na ponoćnoj užini – rekla je Jane.

– Vi ne vjerujete u biblijsku temu? – upitao je Zucker.

– Znam da izgleda kao sotonizam – odgovorila je Jane. – Mislim, imamo sve što treba – krug i svijeće. Zrcalno pisanje, naglavačke okrenute križeve. Kao da bismo trebali doći do tog zaključka.

– Mislite da je jednostavno samo namješteno da tako izgleda?

– Možda kako bi se sakrio pravi razlog zašto je Lori–Ann Tucker ubijena.

– Kakvog bi razloga itko imao da je ubije? Je li imala ljubavnih problema?

– Razvedena je, ali njezin bivši živi u Novom Meksiku. Navodno su se sporazumno razveli. Ona se u Boston preselila prije samo tri mjeseca. Čini se da nije imala dečka.

– Je li radila?

– Razgovarala sam s njezinim nadređenim u Prirodoslovnom muzeju. Lori–Ann je radila u trgovini s darovima. Nikome nije poznato da je imala ikakvih problema ili sukoba.

Zucker je upitao:

– Jesmo li posve sigurni u to? – Svoje je pitanje uputio Jane, ne Kassovitzevoj, i Kassovitzeva se zarumenjela. Njegov je prezir bio još jedan udarac njezinom već uništenom samopoštovanju.

– Istražiteljica Kassovitz vam je upravo rekla što znamo –odgovorila je Jane podržavajući svoju kolegicu.

– Dobro – rekao je Zucker. – Zašto je onda ova žena ubijena? Zašto je sve namješteno da izgleda kao sotonizam, ako nije?

– Da bi bilo zanimljivo. Da bi privuklo pozornost. Zucker se nasmijao. – Kao da nam bez toga ne bi privuklo pozornost.

– Ne našu. Pozornost nekoga tko je ovom počinitelju mnogo važniji.

– Govorite o doktorici O'Donnell, zar ne?

– Znamo da je ubojica nazvao doktoricu O'Donnell, ali ona tvrdi da nije bila kod kuće.

– Ne vjerujete joj?

– Ne možemo potvrditi, budući da je izbrisala sve telefonske poruke. Rekla je da je pozivatelj spustio slušalicu.

– Zašto mislite da to nije istina?

– Znate tko je ona, zar ne?

Kratko ju je promatrao.

– Znam da se vas dvije ne slažete. Da vas smeta njezino prijateljstvo s Warrenom Hoytom.

– Nije riječ o meni i o O'Donnellovoj...

– Ali, jest. Ona održava prijateljstvo s muškarcem koji vas je umalo ubio, muškarcem čija je najžudešenja maštarija dovršiti taj posao.

Jane se nagnula prema njemu i odjednom su joj svi mišići na tijelu bili napeti kao strune.

– Nemojte o tome, doktore Zucker – tiho je rekla.

Netremice ju je promatrao i zbog nečega što je u njezinim očima vidio, polako se odmaknuo.

– Smatrate O'Donnellovu sumnjivom? – upitao je.

– Ne vjerujem joj. Ona je spas za zlikovce. Ako joj platiš dovoljno za svjedočenje, ući će u sudnicu i braniti svakog ubojicu. Tvrdit će da je neurološki oštećen i stoga nije odgovoran za svoja djela. Da mu je mjesto u bolnici, a ne u zatvoru.

Marquette je dodao.

– Policajci je baš ne vole, doktore Zucker. Nigdje.

– Slušajte, čak i da je obožavano – rekla je Jane – još uvijek nam ostaju neodgovorena pitanja. Zastoju je ubojica nazvao s mjesta zločina? Zašto ona nije bila kod kuće? Zašto nam ne želi reći gdje je bila?

– Zato što zna da ste već unaprijed neprijateljski raspoloženi.

– Nema ona pojma koliko neprijateljski mogu biti raspoložena.

– Istražiteljice Rizzoli, želite li vi reći da doktorica O'Donnell ima neke veze s ovim zločinom?

– Ne. Ali, ne bi joj bilo ispod časti iskoristiti ga. Nahriniti se njime. Kanila ona to ili ne, ona ga je nadahnula.

– Kako?

– Zna da mačka ponekad kad ubije miša, donese njegovo tijelo kući svom gospodaru kao svojevrsni dar? Znak ljubavi?

– Mislite da naš ubojica nastoji zadiviti O'Donnellovu?

– Zato ju je nazvao. Zato je ovako brižno namjestio poprište zločina, da probudi njezino zanimanje. A onda je, kako bi bio siguran da će njegovo djelo biti zapaženo, nazvao 911. I nekoliko sati nakon toga, dok smo mi stajali u kuhinji, nazvao žrtvinu kuću iz javne govornice, samo da bi se uvjerio da smo tamo. Ovaj nas počinitelj sve vrti oko prsta. Policiju. I O'Donnellovu.

Marquette je upitao:

– Shvaća li ona u kolikoj bi mogla biti opasnosti? Kao središte ubojičine pozornosti?

– Nije djelovala pretjerano impresionirano.

– Što je potrebno da bi se ta žena preplašila?

– Možda će se preplašiti kad joj on pošalje onaj mali znak ljubavi. Ekvivalent mrtvom mišu. – Jane je zastala. – Nemojmo zaboraviti, šaku Lori–Ann Tucker još nismo pronašli.

Poglavlje deset

Dok je stajala u svojoj kuhinji i rezala hladnu piletinu za kasnovečernju užinu, Jane nije prestajala razmišljati o onoj šaci. Odnijela je piletinu do stola, za kojim je njezin obično savršeno njegovan suprug sjedio u košulji podvijenih rukava i s dječjom slinom na okovratniku. Postoji li išta što je više seksi od muškarca koji strpljivo tapša svoju kćerku da se podrigne? Regina je snažno podrignula i Gabriel se nasmijao. Bio je to dražestan, savršen trenutak. Svi su bili zajedno, sigurni i zdravi.

Zatim je spustila pogled na narezanu piletinu i sjetila se onoga što je počivalo na jednom drugom tanjuru, na stolu jedne druge žene. Gurnula je tanjur u stranu. Ljudi su samo meso. Kao piletina. Kao govedina.

– Mislio sam da si gladna – rekao je Gabriel.

– Čini se da sam se predomislila. Najednom mi više ne izgleda tako primamljivo.

– Zbog slučaja na kojem radiš, zar ne?

– Da bar mogu prestati razmišljati o njemu.

– Vidio sam papire koje si sinoć donijela kući. Nisam izdržao da ih ne prelistam. I ja bih bio zabrinut.

Jane je odmahнула glavom.

– Ti bi trebao biti na odmoru. I što radiš, provjeravaš fotografije s obdukcije?

– Ležale su ondje na pultu. – Posjeo je Reginu u njezinu nosiljku za bebe.

– Želiš razgovarati? Reci mi što misliš, ako želiš. Ako bi ti to moglo pomoći.

Pogledala je Reginu koja ih je promatrala budnim očima i nasmijala se.

– Isuse, kad bude dovoljno stara da razumije, ovo će biti doista umjestan obiteljski razgovor. Onda, dušo, koliko si bezglavih leševa danas vidjela?

– Ona nas ne razumije. Razgovaraj sa mnom.

Jane je ustala i prišla hladnjaku, izvadila bocu piva Adams Ale i otvorila je.

–Jane?

– Doista želiš čuti pojedinosti?

– Želim mati što te toliko zabrinjava.

– Vidio si fotografije. Znaš što me zabrinjava. – Sjela je i otpila gutljaj piva. – Ponekad – tiho je rekla promatrajući orošenu bocu – ponekad mislim da

je ludost imati djecu. Voliš ih, odgojiš ih. Onda gledaš kako odlaze u svijet u kojem će samo doživjeti patnju. U kojem će naići na ljude kao što je... Warren Hoyt, pomislila je, ali nije izgovorili njegovo ime; gotovo nikad nije izgovarala njegovo ime. Činilo joj se da bi glasno izricanje tog imena bilo kao prizivanje samog vraga. Neočekivano zujanje interkoma naglo ju je trgnulo. Pogledala je sat na zidu.

– Pola jedanaest je.

– Idem vidjeti tko je. – Gabriel je ušao u dnevni boravak i pritisnuo gumb interkoma. – Da? Iz zvučnika je odgovorio neočekivani glas.

– Ja sam – rekla je Janeina majka.

– Uđite, gospođo Rizzoli – odgovorio je Gabriel i pritisnuo gumb. Iznenadeno je pogledao Jane.

– Kasno je. Zašto je došla?

– Gotovo se bojim pitati.

Čuli su Angeline korake na stubama, sporije i teže nego inače, praćene povremenim tupim udarcima, kao da nešto vuče za sobom. Tek kad je stigla do odmorišta na drugom katu, vidjeli su što je to bilo. Kovčeg.

– Mama? – oglasila se Jane, ali još dok je to govorila, nije mogla vjerovati da je ova žena raščupane kose i divljeg pogleda doista njezina majka. Angelin je kaput bio raskopčan, ovratnik podvijen, a hlače mokre do koljena kao da je prošla kroz snježni nanos kako bi stigla do njihove zgrade. Čvrsto je držala kovčeg objema rukama i izgledala spremna zavitlati ga na nekoga. Bilo koga. Izgledala je opasno.

– Noćas moram prespavati kod vas.

– Molim?

– Smijem li ući ili ne smijem?

– Naravno da smiješ, mama.

– Dajte, ja ću vam to unijeti, gospođo Rizzoli – ponudio se Gabriel i primio kovčeg.

– Vidiš? – rekla je Angela pokazujući na Gabriela. – Tako se treba ponašati jedan muškarac! Vidi da je ženi potrebna pomoć i odmah se ponudi. Tako se ponaša pravi gospodin.

– Mama, što se dogodilo?

– Što se dogodilo? Što se dogodilo? Ne znam odakle bih započela. Regina je zaplakala prosvjedujući što se nitko predugo ne obazire na nju.

Angela je smjesta pohitala u kuhinju i podigla svoju unučicu iz nosiljke.

– Dušo moja, sirota moja curice! Nemaš pojma što te čeka kad odrasteš. – Sjela je za stol i ljuljuškala dijete, toliko je čvrsto privinuvši da se Regina meškoljila i nastojala osloboditi ove luđakinje koja će je ugušiti.

– Dobro, mama – uzdahnula je Jane. – Što je tata učinio?

– To od mene nećeš čuti.

– Od koga ću onda čuti?

– Ja neću zatrovati svoju djecu protiv njihovog vlastitog oca. Roditelji ne smiju blatiti jedno drugoga.

– Nisam više dijete. Moram znati što se događa.

Angela, međutim, nije ponudila objašnjenje. Nastavila se ljuljati naprijed–natrag, s djetetom u naručju. Regina je djelovala sve očajnija.

– Hm... što misliš, koliko ćeš ostati kod nas?

– Ne znam.

Jane je pogledala Gabriela, koji je dosad bio dovoljno mudar da se ne miješa u njihov razgovor. U njegovim je očima zamijetila isti bljesak panike.

– Možda ću morati pronaći novo mjesto gdje ću živjeti – rekla je Angela.
– Vlastiti stan.

– Mama,čekaj. Ne želiš valjda reći da se nikad nećeš vratiti kući?

– Upravo to govorim. Stvorit ću za sebe nov život, Janie.

– Pogledala je kćerku, prkosno isturivši bradu. – Druge žene to čine. Ostave muževe i sasvim im je dobro. Ne trebaju nam. Možemo same.

– Mama, ti nemaš posao.

– Što misliš da sam radila proteklih trideseti sedam godina? Kuhala i čistila za onog muškarca? Misliš da je on to ikad cijenio? Samo bi došao kući i progutao sve što mu stavim na tanjur. Nikad nije cijenio trud koji sam ulagala. Znaš li ti koliko mi je mnogo ljudi reklo da bih trebala otvoriti restoran?

Zapravo, pomislila je Jane, bio bi to sjajan restoran. Ali nije kanila reći ništa čime bi podržala ovu ludost.

–I zato mi nikad više nemoj reći da nemam posao. Moj je posao bio brinuti se o onom muškarcu, a nisam dobila ništa zauzvrat. Mogla sam raditi isti taj posao i dobiti plaću. –Zagrlila je Reginu novom snagom i dijete je vrisnulo u prosvjed. – Neću dugo ostati s vama. Spavat ću u dječjoj sobi. Na podu će biti savršeno dobro. I čuvat ću je kad vas dvoje odete na posao. Za to je potrebna vojska.

– Dobro, mama – uzdahnula je Jane i prišla telefonu. –Ako mi ti ne želiš reći što se događa, možda će tata.

– Što to radiš?

– Zovem ga. Kladim se da je itekako spreman ispričati se.

– Kladim se da je gladan i da želi da mu se vrati njegova privatna glavna kuharica. Podigla je slušalicu i nazvala.

– Ne moraš se truditi – rekla je Angela. Telefon je zazvonio jednom, dvaput.

– Kažem ti, neće se javiti. Nije kod kuće.

– Pa gdje je onda? – upitala je Jane.

– Kod nje.

Jane se ukočila dok je telefon u domu njezinih roditelja uporno zvonio. Polako je spustila slušalicu i okrenula se prema majci.

– Koga nje ?

– Nje. Kurve.

– Isuse, mama.

– Isus nema nikakve veze s time. – Angela je naglo udahнула i zajecala. Zanjihala se na stolcu, s Reginom u naručju.

– Zar se tata viđaš drugom ženom?

Bez ijedne riječi, Angela je kimnula glavom. Rukom je obrisala lice.

– Tko je ona? S kim se on viđa? – Jane je sjela kako bi dobro pogledala majku. – Mama, tko je ona?

– Na poslu... – šapnula je Angela.

– Ali, on radi s gomilom starkerlja.

– Ona je nova. Ona... ona je... – Angelu je odjednom izdao glas – »mlada«. Zazvonio je telefon.

Angela je naglo podigla glavu.

– Ne želim razgovarati s njim. Reci mu to.

Jane je pogledala broj na zaslonu, ali nije ga prepoznala. Možda je to zove tata. Možda zove s njezinog telefona. Kurvinog.

– Istražiteljica Rizzoli – zarežala je.

Stanka, i zatim:

– Gadna noć, je li?

I postaje sve gora, pomislila je, prepoznavši glas istražitelja Darrena Crowea.

– Što ima? – upitala je.

– Loše vijesti. Mi smo na Beacon Hillu. Bit će bolje da dođete i Frost i ti. Mrzim što ti to baš ja moram reći, ali...

– Nisi li noćas ti dežuran?

– Ovaj slučaj pripada svima nama, Rizzolijeva. – Crowe je zvučao turobniji nego što ga je ikad čula, bez traga svog uobičajenog sarkazma. Tiho je dodao: – Riječ je o jednom od nas.

Jednom od nas. Policajcu.

– Kome? – upitala je.

– Eve Kassovitz.

Jane nije mogla prozboriti. Stajala je i ukočenim prstima držala slušalicu, misleći:

– Vidjela sam je prije samo nekoliko sati.

– Rizzolijeva?

Pročistila je grlo.

– Daj mi adresu.

Kad je spustila slušalicu, vidjela je da je Gabriel odnio Reginu u drugu sobu i da Angela sjedi zgurena, žalosno praznih ruku. – Žao mi je, mama – rekla je Jane. – Moram ići. Angela je obeshrabreno slegnula ramenima. – Naravno. Samo ti idi.

– Razgovarat ćemo kad se vratim. – Sagnula se poljubiti majku u obraz i izbliza vidjela Angelinu ovješenu kožu i kapke. Kad je moja majka toliko ostarila?

Pričvrstila je oružje i izvukla kaput iz ormara. Dok ga je zakapčala, čula je kako Gabriel govori:

– Baš u nezgodno vrijeme.

Okrenula se i pogledala ga. Što će se dogoditi kad ostarim, kao moja mama? Hoćeš li i ti mene ostaviti zbog mlade žene?

– Možda me neće biti duže vrijeme – rekla je. – Nemoj me čekati.

Poglavlje jedanaest

Maura je izišla iz svog lexusa i čizme su joj zaškrilale na mrazom prekrivenom pločniku, probijajući poput stakla debeli led. Snijeg koji se otopio za toplijih dnevnih sati zaledio se na okrutno hladnom vjetru koji se podigao u predvečerje i na bljesku svjetala brojnih policijskih vozila, sve su površine sjajile, glatke i opasne. Vidjela je kako se jedan policajac poskliznuo na pločniku, mašući rukama ne bi li održao ravnotežu, i ugledala forenzičarski kombi koji se postrance otklizao kad je zakočio i gotovo se naslonio na stražnji branik parkiranog vozila.

– Pazite kako hodate, doktorice – povikao joj je jedan pozornik s druge strane ulice. – Jedan nam je policajac već pao na ovom ledu. Mislim da je slomio gležanj.

– Netko je trebao zasuti cestu solju.

– Da. – Prezrivo je promrmeljao. – Netko jest. Budući da grad večeras to nikako ne uspijeva.

– Gdje je istražitelj Crowe?

Policajac je mahnuo rukom prema nizu otmjenih gradskih kuća.

– Broj četrdeset jedan. Malo poviše uz ulicu. Mogu vas ja otpratiti.

– Hvala, mogu sama. – Zastala je kad se iza ugla pojavilo još jedno vozilo, klizeći uz rubnik. Izbrojala je najmanje osam parkiranih policijskih vozila koja su već zakrčila usku ulicu.

– Trebat će nam prostora da prođe kombi iz mrtvačnice – rekla je. – Zar sva ova vozila doista moraju biti ovdje?

– Da, moraju – odgovorio je policajac. Ton njegova glasa nagnao ju je da se okrene i pogleda ga. Osvjetljeno stroboskopskim bljeskovima svjetala na krovu, njegovo je lice bilo izbrazdano hladnim sjenama. – Svi moramo biti ovdje. Dugujemo joj to.

Maura se sjetila mjesta zločina na Badnjak, kad je Eve Kassovitz stajala pogurena na ulici i povraćala u snijeg. Sjetila se i kako su se pozornici podsmjehivali mladoj istražiteljici. Sad je ta istražiteljica bila mrtva i podsmijesi su utihnuli, zamijenjeni turobnim poštovanjem koje zaslužuje svaki poginuli policijski časnik.

Policajčev je dah nahrupio u bijesnom naletu.

– Njezin dečko, i on je naš.

– Policajac?

–Da. Pomozite nam da uhvatimo počinitelja, doktorice.

Kimnula je glavom.

– Hoćemo. – Krenula je pločnikom, iznenada svjesna svih očiju koje zacijelo promatraju njezino približavanje, svih policajaca koji su nedvojbeno zamijetili njezin dolazak. Poznavali su njezin automobil; svi su znali tko je ona. Vidjela je odobravajuće kimanje glavama među sjenovitim likovima koji su stajali šćućureni jedni uz druge, dok im se iz usta pušilo, kao kod pušača okupljenih na kradomičnoj cigareti. Znali su turobnu svrhu njezinog dolaska, jednako kao što su znali da je jednoga dana svatko od njih mogao biti nesretan objekt njezine pozornosti. Vjetar je iznenada podigao oblak snijega i ona je zaškiljila, pognuvši glavu pred naletom. Kad ju je ponovno podigla, ugledala je nekoga koga ovdje nije očekivala vidjeti. Na drugoj strani ulice stajao je otac Daniel Brophy i tiho razgovarao s mladim policajcem koji se klonulo naslanjao na patrolno vozilo bostonske policije, kao da je preslab da bi stajao na svoje dvije noge. Brophyje zagrlio muškarca oko ramena kako bi ga utješio i muškarac se srušio o njega, jecajući, dok ga je Brophy držao objema rukama. Ostali su policajci stajali u blizini u nelagodnoj tišini, stružući čizmama, pogleda uprtih u tlo, u očitoj neugodi zbog ovog izljeva nepatvorene boli. Iako Maura nije čula riječi koje je Brophy mrmljao, vidjela je kako mladi policajac kima glavom, čula kako se prisiljava odgovoriti grcajući u suzama.

Nikad ne bih mogla raditi ovo što Daniel radi, pomislila je. Mnogo je lakše rezati mrtvo meso i bušiti kosti, nego se suočiti s patnjom živih. Daniel je najednom podigao glavu i zamijetio je. Na trenutak su se samo netremice promatrali. Zatim se ona okrenula i nastavila prema kući, gdje je policijska vrpca lepršala s ograde od kovanog željeza na trijemu. On ima svoj posao, ona svoj. Vrijeme je da se usredotoči. No, iako joj je pogled bio uprt u pločnik pred njezinim nogama, misli su joj još uvijek bile na Danielu. Hoće li on još uvijek biti ovdje kad ona završi svoj posao? I ako bude, što će se dogoditi? Da ga pozove na kavu? Bi li zbog toga djelovala previše izravno, previše očajno? Možda bi mu trebala samo poželjeti laku noć i otići svojim putem, kao i uvijek? Što želim da se dogodi?

Stigla je do kuće i zastala na prilazu, pogledavajući zgodnu trokatnicu. U njoj su sva svjetla blještala. Stube od opeke vodile su do masivnih ulaznih vrata, na kojima je mjedeni zvekir svjetlucaao na blagom svjetlu ukrasnih plinskih svjetiljki. Unatoč božićnim blagdanima, na ovome trijemu nije bilo božićnih ukrasa. Ovo su bila jedina vrata u čitavoj ulici na kojima nije bilo vijenca. Kroz velike nadsvođene prozore, vidjela je plamičak vatre koja je gorjela u kaminu, ali ne i treperenje svjećica na božićnom drvcu.

– Doktorice Isles?

Čula je škripanje metalnih šarki i pogledala istražitelja koji je upravo otvorio vrata od kovanog željeza s bočne strane kuće. Roland Tripp je bio jedan

od starijih policajaca Odjela za umorstva i njegova se dob noćas itekako primjećivala. Stajao je ispod plinske svjetiljke, a njezino je svjetlo naglašavalo žutilo njegovog lica kao i podbulost njegovih očiju i spuštenih kapaka. Unatoč dugačkoj debeloj jakni, djelovao je smrznuto, govoreći kroz stisnute čeljusti kao da pokušava potisnuti cvokotanje.

– Žrtva je ondje – rekao je pridržavajući joj vrata otvorena da uđe.

Maura je ušla i vrata su se zalupili iza njih. Poveo ju je u usko bočno dvorište, osvjetljavajući im put trzavim svjetlom svoje džepne svjetiljke. Staza je bila očišćena od zadnje oluje i cigle su bile tek neznatno prekrivene snijegom nanesenim vjetrom. Tripp se zaustavio, uperivši svjetiljku u niski humak snijega na rubu staze. U grimiznu mrlju.

– To je zabrinulo batlera. Vidio je ovu krv.

– Zar ovdje imaju batlera?

– O, da.. O takvom je novcu riječ.

– Čime se bavi? Vlasnik ove kuće?

– Kaže da je profesor povijesti u mirovini. Predavao je na Bostonskom koledžu.

– Nisam imala pojma da profesori povijesti tako dobro zarađuju.

– Trebate vidjeti unutrašnjost. Kuća jednog profesora ne izgleda tako. Naš tip ima lov iz drugog izvora. – Tripp je uperio svjetiljku u bočna vrata. – Batler je izišao kroz ova vrata, s vrećom smeća. Krenuo je prema onim kantama za smeće kad je zamijetio da su dvorišna vrata otvorena. Pomislio je da nešto nije kako treba. Zato je pošao iza kuće, kroz bočno dvorište, da bi vidio što se zbiva. Uočio je krv i znao da nešto doista nije kako treba. I onda je zamijetio još krvi koja je curila niz cigle prema stražnjem dijelu kuće.

Maura je promatrala tlo.

– Počinitelj je vukao žrtvu po stazi.

– Pokazat ću vam. – Istražitelj Tripp je nastavio prema stražnjem dijelu kuće u maleno dvorište. Svjetiljkom je prelazio preko zaleđenih kamenih ploča i cvjetnih gredica, sad prekrivenim zimskom zaštitom od borovih grana. Nasred dvorišta nalazila se bijela sjenica. Ljeti je u njoj nedvojbeno bilo divno predahnuti, sjesti u njezin hlad, pijuckati kavu i udisati vrtne mirise. Ali, trenutačna stanovnica sjenice nije uopće disala.

Maura je skinula vunene rukavice i navukla rukavice od lateksa, koje je nimalo nisu štatile od hladnog vjetra koji je probijao do kostiju. Čučnula je i odmaknula plastični pokrov prebačen preko tijela.

Istražiteljica Eve Kassovitz ležala je na leđima, s rukama uz tijelo, svijetle kose skorene od krvi. Bila je odjevena u tamnu odjeću – vunene hlače, kaput do koljena, crne čizme. Kaput je bio raskopčan i pullover podignut do pola trbuha

kako bi se vidjela gola koža prekrivena krvlju. Oko pasa je imala futrolu pištolja i oružje je još uvijek bilo na mjestu. Ali, Maura se zagledala u žrtvino lice i ustuknula od užasa onoga što je vidjela. Ženini su kapci bili odrezani, a oči širom otvorene u vječnom pogledu. Krvave kapljice osušile su se na objema sljepoočicama kao crvene suze.

– Vidjela sam je prije samo šest dana – rekla je Maura. – Na jednom drugom mjestu zločina. – Pogledala je Trippa. Lice mu je bilo skriveno u sjeni i jedino što je opažala bila je krupna silueta koja se nadvijala nad njom. – Onome u Istočnom Bostonu.

Kimnuo je glavom.

– Eve se pridružila Odjelu prije samo nekoliko tjedana. Došla je iz Narkotika.

– Stanuje li u susjedstvu?

– Ne, gospodo. Njezin je stan u Mattapanu.

– Što je onda radila ovdje na Beacon Hillu?

– To ne zna čak ni njezin dečko. Ali imamo nekoliko teorija.

Maura se sjetila mladog policajca kojeg je netom vidjela kako jeca u Danielovom naručju.

– Onaj policajac je njezin dečko? Onaj s ocem Brophyjem?

– Ben je to jako teško podnio. Saznao je sa proketo strašan način. Bio je u opohodnji kad je čuo na radiju.

– I nema pojma što je radila u ovom dijelu grada! Odjevena u crno, naoružana? Tripp je oklijevao, dovoljno da Maura zamijeti.

– Istražitelju Tripp? – rekli je.

Uzdahnuo je.

– Mi dečki, zagorčavali smo joj život. Znae, zbog onoga što se dogodilo na Badnjak. Možda je zadirkivanje izmaknulo nadzoru.

– Zbog toga što joj je pozlilo na mjestu zločina?

– Da. Znam da je nezrelo. Ali, mi na Odjelu smo takvi jedni prema drugima. Zafrkavamo se, vrijeđamo. No, Eve, bojim se da je ona to shvatila preosobno.

– To još uvijek ne objašnjava što je radila na Beacon Hillu.

– Ben kaže da se nakon svog tog zadirkivanja čvrsto odlučila dokazati. Mislimo da je došla ovamo radeći na slučaju. Ako je tako, o tome nije izvijestila nikoga iz ekipe.

Maura je pogledala lice Eve Kassovitz. Razrogačene oči. Odmaknula je pramenove krvlju skorene kose i otkrila ranu na glavi, ali nije napipala prijelom. Udarac koji je razderao kožu na glavi nije izgledao dovoljno ozbiljan da bi

izazvao smrt. Zatim se usredotočila na torzo. Nježno je podignula pullover, otkrivajući kavez rebara, i zagledala se u krvlju zamrljan grudnjak. Ubodna rana probila je kožu tik ispod prsne kosti. Krv se već osušila i zaleđena krasta učinila je rubove rane neprepoznatljivima.

– Kad je pronađena?

– Oko deset navečer. Batler je iznio vreću smeća i ranije, negdje oko šest poslijepodne, ali tad je nije vidio.

– Zar je večeras dvaput iznosio smeće?

– Kućevlasnik je priređivao večeru za pet osoba. Mnogo kuhanja, mnogo smeća.

– Dakle, vrijeme smrti je negdje između šest i deset navečer.

– Tako je.

– Kad je istražiteljicu Kassovitz njezin dečko zadnji put vidio živu?

– Oko tri poslijepodne. Netom prije nego što je otišao na smjenu.

– Dakle, on ima alibi.

– Neoboriv. Partner je čitave večeri bio s njim. – Tripp je oklijevao. – Da li morate izmjeriti temperaturu tijela ili nešto slično? Jer mi smo već izmjerili temperaturu zraka, ako vam je potrebna. Minus deset.

Maura je pogledala debelu odjeću na Kassovitzovoj. – Neću joj ovdje mjeriti rektalnu temperaturu. Ne želim je razodijevati u mraku. Vaš je svjedok već suzio potencijalno vrijeme smrti. Pod pretpostavkom da je doista izišao u šest i deset.

Tripp je progundao:

– Vjerojatno u sekundu. Morate upoznati tog batlera, Jeremyja. Sad znam značenje izraza analno retentivan.

Nečije je svjetlo prerezalo tamu. Maura je podigla glavu i ugledala kako im se približava neki obris, prelazeći snopom svjetla preko dvorišta.

– Hej, doktorice – rekla je Jane. – Nisam znala da si već ovdje.

– Upravo sam stigla. – Maura se podigla na noge. U tami nije vidjela Janeino lice, samo bujnu aureolu njezine kose. – Nisam očekivala da ću te vidjeti ovdje, budući da me nazvao Crowe.

– I mene je nazvao.

– Gdje je on?

– U kući, razgovara s vlasnikom.

Tripp je prezrivo komentirao: – Naravno. Unutra je toplo. Ja sam taj koji se mora ovdje smrjavati.

– Isuse, Trippe – rekla je Jane. – Izgleda da si lud za Croweom jednako kao i ja.

– O, da, dečko je neodoljiv. Nikakvo čudo da je njegov prijašnji partner otišao u prijevremenu mirovinu. – Izdahnuo je i para se izvila u mrak. – Mislim da bismo Crowea trebali seliti po Odjelu. Da malo rasporedimo patnju. Mogli bismo naizmjenice podnositi Lijepog dečka.

– Vjeruj mi, ja sam ga već podnijela i više nego što sam morala – odgovorila je Jane. Usredotočila se na Eve Kassovitz i tišim glasom rekla: – Ponašao se prema njoj kao pravi seronja. Orio je bila Croweova zamisao, zar ne? Ona kanta za riganje na stolu?

– Da – priznao je Tripp. – Ali svi smo odgovorni, na neki način. Možda ne bi bila ovdje da smo... – Uzdahnuo je. – U pravu si. Svi smo bili seronje.

– Rekli ste da je došla ovamo radeći na slučaju – rekla je Maura. – Je li imala neki trag?

– O'Donnellovu – odgovorila je Jane. – Ona je bila među večerašnjim gostima.

– Zar ju je Kassovitzeva pratila?

– Kratko smo spomenuli nadzor. Bila je to samo ideja. Nije mi rekla da će je provesti u djelo.

– Znači, O'Donnellova je bila ovdje, u ovoj kući?

– Još uvijek je unutra, daje izjavu. – Jane je ponovno pogledala tijelo. – Rekla bih da je vjerni obožavatelj O'Donnellove svojoj muzi upravo ostavio novi darak.

– Misliš da je riječ o istom počinitelju.

– Znam da jest.

– Ovdje imamo unakaženje očiju, ali ne i komadanje tijela. I he nalazimo ritualne simbole kao u Istočnom Bostonu.

Jane je pogledala Trippa.

– Nisi joj pokazao?

– Baš sam kanio.

– Što mi nije pokazao? – upitala je Maura.

Jane je podigla svoju svjetiljku i obasjala njome stražnja vrata kuće. Od onoga što je na njima ugledala, Maura se stresla od groze. Na vratima su bila tri naglavačke okrenuta križa. A ispod njih, nacrtano crvenom kredom, jedno otvoreno oko.

– Rekla bih da je ovo djelo našeg momka – oglasila se Jane.

– Mogao bi biti imitator. Mnogo je ljudi vidjelo one simbole u spavaćoj sobi Lori–Ann Tucker. A policajci pričaju.

– Ako još ne vjeruješ... – Jane je uperila svjetiljku u dno vrata. Na jedinoj granitnoj stubi koja je vodila u kuću nalazio se u krpu zamotan svežanj. –

Odmotali smo ga dovoljno da. zavirimo unutra – rekla je Jane. – Mislim da smo pronašli lijevu šaka Lori–Ann Tucker.

Nagli je nalet vjetra zapuhao dvorištem podigavši oblak snijega od kojega su Mauru zapekle oči, a obrazi joj se smjesta zaledili. Mrtvo je lišće suškalo na tlu, a iznad njih je škripala i drhtala sjenica.

– Jesi li razmotrila mogućnost da večerašnje umorstvo nema nikakve veze s Joyce O'Donnell? – tiho je upitala Maura.

– Naravno da ima. Kassovitzeva je pratila O'Donnellovu ovamo. Ubojica ju je vidio i odabrao za svoju sljedeću žrtvu. Svejedno se vraća na O'Donnellovu.

– Ili je Kassovitzevu vidio na Badnjak. Bila je na mjestu zločina. Možda je promatrao kuću Lori–Ann Tucker.

– Misliš, uživao u akciji? – upitao je Tripp.

– Da. Uživao u činjenici da je sav taj metež nastao i svi ti policajci došli zbog njega. Zbog onoga što je upravo učinio. Kakav osjećaj moći!

– Dakle, on je slijedio Kassovitzevu ovamo – rekao je Tripp – jer mu je onu večer privukla pozornost? Čovječe, priča dobiva novi obrat.

Jane je pogledala Mauru.

– To znači da je mogao promatrati svakog od nas. Dosad bi nam već svima znao lica.

Maura se sagnula i navukla plastični pokrov preko tijela. Ruke su joj bile ukočene od hladnoće i nespretna dok je skidala rukavice od lateksa i navlačila vunene.

– Smrzavam se. Ovdje više ne mogu ništa učiniti. Trebamo je prevesti u mrtvačnicu. I moram odlediti ruke. – Jesi li već zvala da dođu po nju?

– Krenuli su. Ako nemate ništa protiv, mislim ia ću ih pričekati u automobilu. Želim pobjeći s ovog vjetra.

– Mislim da bismo svi trebali pobjeći s ovog vjetra – složio se Tripp.

Vratili su se bočnim dvorištem i izišli kroz željezna vrata na bolesno svjetlo plinske svjetiljke. Na drugoj strani ulice, na stroboskopskom svjetlu policijskih vozila odražavale su se siluete mnoštva policajaca. Daniel je stajao među njima, viši od ostalih muškaraca, s rukama duboko u džepovima prsluka.

– Možeš ući s nama i ondje čekati – rekla je Jane.

– Ne – odgovorila je Maura, pogleda uprtog u Daniela. – Sjedit ću u automobilu.

Jane je kratko šutjela. Zamijetila je Daniela i vjerojatno je pogodila zašto Maura oklijeva vani.

– Ako se želiš zagrijati, doktorice – rekla je Jane – to nećeš uspjeti vani. Ali, odluka je na tebi. – Potapšala je Trippa po ramenu. – Idemo. Hajdemo u kuću. Da vidimo kako je naš Lijepi dečko. – Njih dvoje su se uspeli stubama u kuću.

Maura je zastala na pločniku, pogleda uprtog u Daniela. Činilo se da on ne zamjećuje da je ondje. Bio je neobičan sa svim onim policajcima koji su stajali oko njega. Ali, zašto bi joj, zapravo, bilo neugodno? Došla je obaviti svoj posao, jednako kao i on. Najprirodnija je stvar na svijetu da se dvoje poznanika pozdrave.

Prešla je preko ceste i krenula prema krugu policajaca. Tek tad ju je Daniel ugledao. Vidjeli su je i ostali muškarci i ušutjeli dok im se približavala. Iako je svakodnevno imala posla s policajcima i viđala ih na svakom mjestu zločina, nikad joj nije bilo posve ugodno s njima, ni njima s njom. Njihova međusobna nelagoda nikad nije bila očitija nego u ovom trenutku, kad je osjetila njihove poglede na sebi. Znala je što misle o njoj. Hladna doktorica Isles, nikad baš nije bila zabavna. Ili su možda bili prestrašeni; možda ih je razdvajala ona titula liječnice iza njezinog imena, možda ju je ona činili nedostupnom.

A možda je jednostavno riječ o meni. Možda me se boje.

– Vozilo mrtvačnice samo što nije stiglo – rekla je, započinjući razgovor strogo poslovnom temom. – Možda biste mogli napraviti malo mjesta na cesti.

– Naravno, doktorice – odgovorio je jedan policajac i nakašljao se.

Usljedila je nova tišina, policajci su gledali uokolo, svuda samo ne u nju, i strugali stopalima po hladnom pločniku.

– Hvala vam – odgovorila je. – Čekat ću u automobilu. – Daniela nije ni pogledala, nego se samo okrenula i udaljila.

– Maura?

Osvrnula se na zvuk njegova glasa i vidjela da policajci još uvijek gledaju. Uvijek imamo publiku, pomislila je. Daniel i ja nikad nismo sami.

– Što si dosad saznala? – upitao je.

Oklijevala je, svjesna svih pogleda.

– Ne mnogo više od svih ostalih, u ovom trenutku.

– Možemo li razgovarati o tome? Moglo bi mi pomoći da utješim časnika Lyalla kad bih znao više o onome što se dogodilo.

– Tvoja molba je neobična. Nisam sigurna...

– Ne moraš mi reći ništa što ti nije ugodno otkriti. Oklijevala je. – Sjednimo u moj automobil. Ondje je, malo dalje niz ulicu.

Hodali su bok uz bok, s rukama u džepovima, glava pognutih na vjetru. Pomislila je na Eve Kassovitz, koja je ležala sama u dvorištu, već hladnog tijela,

krvi smrznute a žilama. Ove noći, na ovom vjetru, nitko se nije želio družiti s mrtvima. Stigli su do njezinog automobila i sjeli. Upalila je motor kako bi uključila grijanje, ali zrak koji je strujao kroz otvore nije nudio nimalo topline.

– Časnik Lyall je bio njezin dečko? – upitala je.

– Shrvan je. Mislim da mu nisam mogao pružiti baš mnogo utjehe.

– Ja ne bih mogla raditi tvoj posao, Daniele. Ne nosim se baš dobro s tugom.

– Itekako se dobro nosiš. Moraš.

– Ne na razini na kojoj ti to činiš, dok je još tako silna, tako svježa. Ja sam ona od koje očekuju sve odgovore, ne ta koju mogu nazvati za utjehu. – Pogledala ga je. U mraku njezinog automobila bio je samo odraz. – Zadnji je kapelan bostonske policije izdržao samo dvije godine. Sigurna sam da je njegovom moždanom udaru pridonio stres.

– Otac Roy je imao šezdeset i pet godina, znaš?

– Zadnji put kad sam ga vidjela izgledao je kao da mu je osamdeset.

– Znaš, primanje noćnih poziva nije lako – priznao je, dahom zamagljujući prozor. – Ni policajcima to nije lako. Ili, liječnicima i vatrogascima. Ipak, nije sve loše – dodao je uz blagi smijeh – budući da je dolazak na mjesto smrti jedino vrijeme kad te vidim.

Iako nije vidjela izraz u njegovim očima, osjetila je njegov pogled na licu i bila zahvalna na mraku.

– Nekoć si me posjećivala – rekao je. – Zašto si prestala?

– Došla sam na polnoćku, nisam li?

Umorno se nasmijao.

– Svi se pojave za Božić. Čak i oni koji ne vjeruju.

– Ali, ja sam bila. Nisam te izbjegavala.

– Jesi li, Maura? Izbjegavaš li me?

Nije odgovorila. Kratko su se promatrali u mraku njezinog automobila. Zrak koji je puhao iz otvora jedva se ugrijao i prsti su joj još uvijek bili ukočeni od hladnoće, no osjetila je kako joj vrelina oblijeva obraze.

– Znam što se događa – tiho je rekao.

– Nemaš pojma.

– I ja sam čovjek kao i ti, Maura.

Nasmijala se. Bio je to ogorčen smijeh.

– Pravi klišej. Svećenik i župljanka.

– Nemoj nas svoditi na to.

– Svejedno je klišej. Vjerojatno se dogodilo tisuću puta ranije. Svećenici i kućanice kojima je dosadno. Svećenici i usamljene udovice. Je li tebi, Daniele, prvi put? Jer meni svakako jest. – Najednom posramljena što je svoj gnjev okomila na njega, okrenula je glavu. Što je on zapravo učinio osim ponudio joj svoje prijateljstvo, svoju pozornost? Ja sam arhitektica vlastite nesreće.

– Ako ćeš se zbog toga osjećati imalo bolje – tiho je rekao – nisi jedina koja se osjeća jadno.

Sjedila je savršeno mirna dok je iz otvora pištao zrak. Pogled je držala uperen ravno pred sebe, u prednje staklo zamagljeno od kondenzacije, ali sva su njezina ostala osjetila bila bolno usredotočena na njega. Čak i da je slijepa i gluha, znala bi da je ovdje, toliko je bila ugođena na svaki vid njegove nazočnosti. Ugođena i na vlastito ustreptalo srce, uznemirene živce. Osjetila je perverzno uzbuđenje kad je priznao da je i sam nesretan. Barem nije bila jedina koja pati, nije bila jedina koja noću leži budna. U pitanjima srca, jad čezne za društvom.

Netko je glasno zalupao na prozor. Preplašena, okrenula se i ugledala sablasni obris koji je virio kroz zamagljeno staklo. Spustila je prozor i zagledala se u lice jednog bostonskog policajca.

– Doktorice Isles? Kombije upravo stigao.

– Hvali vam. Odmah, dolazim. –Zatvorila je prozor i na staklu su se pojavili vlažni tragovi kapljica. Ugasila je motor i pogledala Daniela. – Imamo izbor– rekli je. – Možemo oboje biti nesretni. Ili možemo nastaviti sa životima. JA biram živjeti. – Izišla je iz automobila i zatvorila vrata. Udahnula je zrak tako hladan da se činilo da će joj opržiti grlo. Ali on je ujedno otplavio i zadnju neodlučnost iz njezinih misli i učinio ih jasnijima i usredotočenima laserskom oštrinom na posao koji ja je očekivao. Udaljila se od automobila i nije se osvrnula. Ponovno je krenula pločnikom, od jedne do druge lokve svjetla, prolazeći ispod svjetiljki ulične rasvjete. Daniel je sad bio iza nje; ispred je čekala mrtva žena. A naokolo stajala gomila policajaca. Što oni čekaju? Odgovore koje im ona možda neće moći dati?

Čvršće je ovila kaput oko tijela, kao da se želi obraniti od njihovih pogleda, razmišljajući o Badnjaku i drugom prizoru smrti. O Eve Kassovitz, koja je te noći oklijevala na ulici, prazneći želudac u snijeg. Je li na bilo koji način predosjetila da će ona biti sljedeći objekt Maurine pozornosti?

Policajci su se u tišini okupili ispred kuće dok je ekipa iz mrtvačnice vozila Eve Kassovitz bočnim dvorištem. Kad su se nosila s prekrivenim tijelom pojavila na željeznim vratima, stajali su pognutih glava na ledenom vjetru, svečana modra linija u čast jedne od njih. Čak i nakon što su nosila nestala u vozilu i vrata se zatvorila, nisu se pomaknuli. Tek kad su stražnja svjetla nestala u mraku, ponovno su stavili kape i polako se uputili prema svojim vozilima. I Maura se spremala do svog automobila kad su se ulazna vrata kuće otvorila.

Kad se iz unutrašnjosti kuće razlilo toplo svjetlo, podigla je glavu i ugledala obris muškarca koji je stajao na vratima i promatrao je.

– Oprostite. Jeste li vi doktorica Isles? – upitao je.

–Da?

– Gospodin Sansone vas poziva da uđete. Unutra je mnogo toplije, i upravo sam skuhaao kavu. Oklijevala je u podnožju stuba i promatrala topli sjaj koji je uokvirivao slugu. Stajao je veoma uspravan i promatrao je s nekom sablasnom nepomičnošću zbog koje ju je podsjetio na kip u prirodnoj veličini koji je jednom vidjela u nekoj trgovini, batlera od kaširanog papira koji je u ruci nosio pladanj s lažnim pićima. Pogledala je niz ulicu prema svom automobilu. Daniel je već otišao i nije se imala čemu radovati, osim samotnoj vožnji kući i praznom stanu.

– Hvala vam – rekla je i uputila se stubama. – Dobro bi mi došla šalica kave.

Poglavlje dvanaest

Zakoračila je u topli prednji salon. Lice joj je još bilo utrnulo od oštrog vjetra. Tek kad je stala ispred kamini, čekajući da batler obavijesti gospodina Sansonea, osjet joj se polako vratio u obraze; osjetila je ugodan žalac iznova probuđenih živaca, zacrvenjene kože. Čula je mrmljanje iz druge sobe – glas istražitelja Crowea, upitno intoniran, iza kojega je uslijedio tiši odgovor, jedva čujan. Ženski glas. U kamina su pucketale iskrice i podizao se dim, i Maura je shvatila da je to pravo drvo, a ne lažni plinski kamin kakav je očekivala. Srednjovjekovno ulje na platnu iznad kamina jednako bi tako moglo biti izvorno. Bio je to portret muškarca u halji od baršuna boje vina, sa zlatnim križem oko vrata. Iako muškarac nije bio mlad, i tamna mu je kosa bila prošarana sijedom vlasima, u očima je imao neki mladenački žar. Na treperavom svjetlu u toj prostoriji, te su oči djelovale prodorno žive.

Zadrhtala je i okrenula se, neobično uplašena pogledom muškarca koji je nedvojbeno davno umro. U prostoriji je bilo i drugih zanimljivosti, drugih blaga za proučavanje. Vidjela je stolce presvučene prugastom svilenom tkaninom, kinesku vazu koja je svjetlucala patinom stoljeća, niski stolić od ružina drveta na kojemu je bila kutija za cigare i kristalna boca brandyja. Sag na kojemu je stajala bio je izlizan po sredini, što je bio dokaz njegove starosti i nebrojenih cipela koje su prošle preko njega, ali relativno nedirnuti rubovi otkrivali su nepogrešivu kvalitetu debele vune i umijeće tkalca. Pogledala je prema svojim stopalima, u tapiseriju zamršenih vitica koje su vijugale kroz niti boje burgundca uokvirujući jednoroga koji je počivao u hladu krošnji stabala. Najednom je osjetila krivnju što stoji na takvom umjetničkom djelu. Zakoračila je sa saga na drveni pod i približila se kaminu.

Ponovne se našla pred portretom iznad kamina. Ponovno je podigla pogled prema prodornim svećenikovim očima, očima koje kao da su je netremice promatrale.

– U obitelji je već generacijama. Zadivljujuće je, zar ne, koliko su boje još uvijek žive? I nakon nekoliko stoljeća.

Maura se okrenula i našla licem o lice s muškarcem koji je upravo ušao u sobu. Ušao je tako tiho, kao da se samo stvorio iza nje, i ona je bila previše iznenađena da bi mu išta odgovorila. Bio je odjeven u tamnu dolčevitu koja je dodatno naglašavala njegovu posve sijedu kosu. Lice mu, međutim, nije izgledalo starije od pedeset godina. Da su jedno pokraj drugoga samo prošli na ulici, zagledala bi se u njega jer su crte njegova lica bile neobično privlačne i silno poznate. Opazila je visoko čelo, aristokratsko držanje. U tamnim mu se očima odražavalo treperenje plamičaka pa su djelovale kao da su osvijetljene

iznutra. O portretu je govorio kao o obiteljskoj baštini i ona je odmah uočila sličnost između portreta i živućeg muškarca. Imali su iste oči.

Ispružio je ruku.

– Dobra večer, doktorice Isles. Ja sam Anthony Sansone. – Njegov je pogled tako intenzivno bio usredotočen na njezino lice da se zapitala jesu li se već negdje sreli. Ne. Sigurno bih zapamtila ovako privlačnog muškarca.

– Drago mi je što vas napokon imam priliku upoznati –rekao je rukujući se. – Nakon svega što sam čuo o vama.

– Od koga?

– Doktorice O'Donnell.

Maura je osjetila kako joj se ruka ohladila u njegovoj i izvukla je iz njegovog stiska.

– Ne mogu zamisliti zašto bi ona govorila o meni.

– O vama je rekla samo dobro. Vjerujte mi.

– To me iznenađuje.

– Zašto?

– Zato što ja o njoj ne mogu reći isto – odgovorila je.

Znalački je kimnuo glasom.

– Zna biti odbojna. Dok je ne upoznate. Kad je upoznate, morate cijeliti njezinu pronicavost.

Vrata su se otvorila tako tiho da ih Maura nije čula. Tek ju je nježno zveckanje porculanskog posuda upozorilo na činjenicu da je batler ušao u prostoriju, noseći na pladnju šalice i vrč kave. Odložio ga je na rub stola, upitno pogledao Sansonea i povukao se iz prostorije. Dvojica muškaraca nisu izmijenila ni riječ; komunicirali su samo onim pogledom i kimanjem glave u odgovor – to je bilo dovoljno jer su se očito toliko dobro poznavali da su mogli bez suvišnih riječi.

Sansone joj je pokazao rukom da sjedne i Maura je utonula u stilski naslonjač presvučen prugastom svilom.

– Ispričavam se što sam vas ograničio na ovaj prednji salon – rekao je – ali čini se da je bostonska policija zauzela ostale prostorije dok ne provedu razgovore. – Natočio je kavu i pružio joj šalicu. –Pretpostavljam da ste pregledali žrtvu?

– Vidjela sam je.

– I, što mislite?

– Znate da ne smijem komentirati.

Udobno se smjestio u naslonjač, savršeno opušten na zlatnomodrom brokatu.

– Ne govorim o samom tijelu – rekao je. – Savršeno razumijem zašto ne možete razgovarati o medicinskim nalazima. Govorio sam o samom mjestu na kojem ste je pronašli. Konfiguraciji zločina.

– To biste trebali pitati glavnu istražiteljicu, detektivku Rizzoli.

– Više me zanimaju vaši dojmovi.

– Ja sam liječnica. Nisam istražiteljica.

– Ali vjerujem da imate poseban uvid u ono što se noćas zbilo u mom vrtu. – Nagnuo se prema njoj, ugljenocrnih očiju prikovanih uz njezine. – Vidjeli ste one simbole nacrtane na mojim stražnjim vratima?

– Ne mogu govoriti o...

– Doktorice Isles, nećete mi otkriti ništa što već ne znam. Vidio sam tijelo. Vidjela ga je i doktorica O'Donnell. Kad je Jeremy pronašao onu ženu, odmah nas je došao obavijestiti.

– I onda ste vi i O'Donnellova izišli razgledati, kao turisti?

– Nas dvoje smo sve samo ne turisti.

– Jeste li pomislili da biste time mogli uništiti otiske stopala? Kontaminirati dokaze?

– Savršeno smo znali što radimo. Morali smo vidjeti mjesto zločina.

– Morali ste?

– Ova kuća nije samo moja rezidencija. Ona je i sastajalište kolega iz čitavog svijeta. Plaši nas činjenica da se zlo dogodilo u neposrednoj blizini.

– Svakoga bi preplašilo mrtvo tijelo u njegovom dvorištu. Ali većina ljudi ne bi sa svojim gostima odmarširala pogledati.

– Morali smo znati je li riječ samo o nasumičnom činu nasilja.

– Za razliku od?

– Upozorenja, namijenjenog baš nama. – Odložio je svoju šalicu i do te se mjere usredotočio samo na nju da se osjećala prikovana uz svilom presvučen naslonjač. – Vidjeli ste one kredom nacrtane simbole na vratima? Ono oko. Tri naglavačke okrenuta križa?

– Jesam.

– Čuo sam da se na Badnju večer dogodilo još jedno okrutno umorstvo. Da je ubijena još jedna žena. Da su i tamo, nacrtana na zidu spavaće sobe, pronađena tri naglavačke okrenuta križa. Nije mu to morala potvrditi; ovaj je muškarac nedvojbeno pročitao odgovor na njezinom licu. Gotovo je osjetila kako njegov pogled prodire sve dublje, i vidi previše.

– Možemo slobodno govoriti o tome – rekao je. – Već znam relevantne pojedinosti.

– Kako znate? Tko vam je rekao?

– Ljudi kojima vjerujem.

Nasmijala se u nevjerici.

– A doktorica O'Donaell je jedna od njih?

– Sviđalo se to vama ili ne, ona je autoritet na svom području. Pogledajte što je sve napisala o serijskim ubojicama. Ona ta stvorenja razumije.

– Neki bi rekli da se poistovjećuje s njima.

– Na određenoj razini, to je i potrebno. Ona je voljna uvući se u njihove glave. Proučiti svaku pukotinu.

Baš onako kako se Maura tek nekoliko trenutaka ranije osjećala proučavanom Sansoneovim pogledom.

– Čudovište prepoznaje čudovište – rekla je Maura.

– I vi doista vjerujete u to?

– Glede Joyce O'Donnell, da. Vjerujem uto.

Još joj se više približio, a glas mu se stišao do prisnog šapta.

– Da nije vaša antipatija prema Joyce isključivo osobne prirode?

– Osobne prirode?

– Jer toliko mnogo zna o vama? O vašoj obitelji? Maura ga je samo netremice promatrala, nijema od zapanjenosti.

– Ispričala nam je o Amalthei – rekao je.

– Nije imala prava to učiniti.

– Zatvaranje vaše majke javna je stvar. Svi znamo što je Amalthea učinila.

– To je moj privatni život...

– Da, i ona je jedan od vaših osobnih demoni. To shvaćam.

– Zašto vas to uopće zanima?

– Zato što me vi zanimate. Vi ste zlu pogledali u oči. Vidjeli ste ga na licu vlastite majke. Zna da postoji, u vašoj krvi. To mene opčinjuje, doktorice Isles – da potječete iz tako nasilne obitelji, a evo vas, radite na strani anđela.

– Radim na strani znanosti i razuma, gospodine Sansone. Anđeli nemaju ništa s time.

– Dobro, dakle ne vjerujete u anđele. Vjerujete li u njihove suprotnosti?

– Mislite na demone? – Nasmijala se. – Naravno da ne.

Kratko ju je promatrao s izrazom neodređenog razočaranja.

– Budući da je, kako vi to kažete, vaša vjera znanost i razum, kako znanost objašnjava ovo što se noćas dogodilo u mojem vrtu? I ono što se na Badnju večer dogodilo onoj ženi?

– Tražite od mene da objasnim zlo.

– Da.

– Ne mogu. Ne može ni znanost. Ono jednostavno postoji.

Kimnuo je glavom.

– Točno tako. Ono jednostavno postoji, u uvijek je bilo s nama. Kao stvarno biće, živi među nama, uhodi nas. Čeka svoju priliku za hranjenje. Većina ljudi nije ga svjesna i ne prepoznaju ga, čak ni kad ih okrzne, kad prođe pokraj njih na ulici. – Glas mu se spustio do šapta. U kratkoj tišini, čula je pucketanje vatre u kaminu, mrmor glasova u drugoj sobi. – Ali vi ga prepoznajete – rekao je. – Vi ste ga vidjeli vlastitim očima.

– Vidjela sam samo ono što je vidio svaki policajac Odjela za umorstva.

– Ne govorim o svakodnevnim zločinima. O supružnicima koji se međusobno ubijaju, raspačivačima droge koji uklanjaju konkurenciju. Govorim o onome što ste vidjeli u očima svoje majke. O sjaju. O iskrici. Ne božanskoj, nego nečeg nesvetog.

Vjetar je zastenjao u dimnjaku kamina i raspršio pepeo o zaštitnu rešetku. Plamičci su zadrhtali, ustuknuvši pred nevidljivim uljezom. U prostoriji je odjednom postalo hladno, kao da je svi toplina, svo svjetlo, upravo isisano iz nje.

– Savršeno razumijem zašto ne želite razgovarati o Amalthei – rekao je. – Strašno je biti potomak takve loze.

– Ona nema nikakve veze s time tko sam – odgovorila je Maura. – Ona me nije odgojila. Do prije nekoliko mjeseci nisam ni znala da postoji.

– A ipak ste osjetljivi na tu temu.

Pogledala ga je u oči.

– Doista me nije briga.

– Smatram neobičnim da vas nije briga.

– Ne nasljeđujemo grijehe roditelja. Ni njihove vrline.

– Neke su baštine isuviše snažne da se ne bismo obazirali na njih. – Pokazao je na sliku iznad kamina. – Šesnaest generacija dijeli me od onog čovjeka. Ali nikad neću pobjeći njegovoj ostavštini. Nikad se neću moći oprati od onoga što je učinio.

Maura se zagledala u portret. Ponovno ju je zapanjila sličnost između muškarca koji je sjedio pokraj nje i lica na platnu.

– Rekli ste da je slika obiteljsko nasljeđe.

– Nisam bio sretan što je nasljeđujem.

– Tko je on?

– Monsinjur Antonino Sansone. Portret je naslikan u Veneciji, 1561. godine. Na vrhuncu njegove moći. Ili, moglo bi se i tako reći, na dnu njegove izopačenosti.

– Antonino Sansone? Vaše prezime?

–Ja sam njegov izravni potomak. Namrštila se na sliku.

– Ali, on...

– Bio je svećenik. To ste kanili reći, zar ne?

–Da.

– Trebala bi mi čitava noć da vam ispričam njegovu priču. Drugi put, možda. Recimo samo da Antonino nije bio bogobožan čovjek. Drugim je ljudskim bićima činio takve stvari zbog kojih bi se čovjek zapitao o samom značenju... –Zastao je. – On nije predač na kojega sam ponosan.

– Ali vam u kući svejedno visi njegov portret.

– Kao podsjetnik.

– Na što?

– Pogledajte ga, doktorice Isles. Izgleda kao ja, ne mislite li?

– Sablasno ste nalik.

– Zapravo, mogli bismo biti braća. Zato on visi ondje. Da me podsjeti da zlo ima ljudsko lice, možda čak i ljupko lice. Mogli biste proći pokraj tog muškarca, vidjeti kako vam se smiješi, i nikad ne biste znali što misli o vama. Možete proučavati lice koliko god želite, ali nikad doista ne znate što se skriva ispod maske. – Nagnuo se prema njoj. Svjetlo vatre iz kamina odražavalo se na njegovoj kosi kao srebrna kaciga. –Oni izgledaju poput nas, doktorice Isles – tiho je rekao.

– Oni? Kao da govorite o nekoj posebnoj vrsti.

– Možda i jesu. Atavizmi nekog davnog doba. Znam samo da nisu kao mi. A jedini način da ih prepoznamo jest praćenjem njihovih djela. Praćenjem krvavog traga, osluškivanjem krikova. Traženjem onoga što većina policijskih odjela previdi: obrazaca. Mi gledamo onkraj pozadinske buke svakodnevnih zločina, rutinskih krvoprolića, ne bismo li pronašli žarišta. Mi tražimo otiske čudovišta.

– Na koga mislite kad kažete mi?

– Na ljude koji su večeras bili ovdje.

– Vaše goste na večeri.

– Mi djelimo zajedničko vjerovanje da zlo nije samo pojam. Ono je stvarno i ima tjelesni oblik. Ima lice. – Zastao je. – Svi smo ga, u određeno doba u životu, vidjeli uživo.

Maura je podigla obrvu.

– Sotonu?

– Nazovite ga kako želite. – Slegnuo je ramenima. – Imena su mnogobrojna, od drevnih vremena. Lucifer, Abigor, Samael, Mastema. Svaka kultura ima svoje ime za zlo, Moji prijatelji i ja svi smo ga osobno okrnuli. Vidjeli smo njegovu moć i priznajem, doktorice Isles, bojimo se. – Pogled mu je susreo njezin. – Noćas više nego ikad.

– Mislite da ovo umorstvo u vašem vrtu..,

– Ima veze s nama. S onim sto ovdje radimo.

– A to je?

– Pratimo djela čudovišta. Po čitavoj zemlji, po čitavom svijetu.

– Klub istražitelja u naslonjačima? Meni to tako zvuči. – Pogled joj se vratio na portret Antonina Sansonea, koji je nedvojbeno vrijedio čitavo bogatstvo. Jedan pogled na prostoriju u kojoj su sjedili govorio je da ovaj muškarac ima novca na pretek. I dovoljno vremena koje će potratiti na ekscentrične hobije.

– Zašto je ona žena ubijena u mom vrtu, doktorice Isles? – upitao je. – Zašto baš pred mojom kućom, baš večeras?

– Mislite da je riječ o vama i vašem klubu.

– Vidjeli ste crteže kredom na mojim vratima. I one crteže u sobi žene ubijene na Badnjak.

– I nemam pojma što ijedan od njih znači.

– Tri križa okrenuta naglavačke uobičajeni su sotonski simboli. Ali, mene zanima krug kredom u kući Lori–Ann Tucker. Onaj nacrtan na kuhinjskom podu.

Nije bilo smisla nijekati činjenice; ovaj je muškarac već bio upoznat s pojedinostima.

– Što znači taj krug?

– Mogao bi biti zaštitni prsten. Još jedan simbol uzet iz sotonskih obreda. Crtajući taj krug, Lori–Ann se možda pokušavala zaštititi. Možda je pokušavala nadzirati upravo one sile koje je prizivala iz tame.

– Čekajte malo. Vi mislite da je taj krug nacrtala žrtva, kako bi odbila nečastivog? – Ton njezina glasa nije ostavljao mjesta dvojbi o tome što misli o njegovoj teoriji: čista glupost.

– Ako ga je ona nacrtala, tad nije imala pojma koga – ili što – priziva.

Vatra je iznenada zatreperila, plamičci posegnuli jarko–crvenim kandžama. Maura se okrenula kad su se unutarnja vrata naglo otvorila i na njima pojavila doktorica Joyce O'Donnell. O'Donnellova je zastala, očito iznenađena što vidi Mauru. Zatim je pozornost usmjerila na Sansonea.

– Baš sam sretnica. Nakon dvosatnog ispitivanja, najbolji su me bostonski policajci naposljetku odlučili pustiti kući. Vraški ti je dobra bila zabava, Anthony. Ovu večer nećeš više nikad nadmašiti.

– Nadajmo se da neću – odgovorio je Sansone. – Donijet ću ti kaput. – Ustao je i gurnuo drvenu oplatu na zidu, otkrivajući skriveni ormar. Pridržao je O'Donnellovoj kaput obrubljen krznom i ona je mačjom otmjenošću gurnula ruke u rukave, plavom kosom okrznuvši njegove ruke. Maura je u tom kratkom dodiru opazila prisnost, lagodan ples dvoje ljudi koji se dobro poznaju. Možda veoma dobro.

Dok je zakapčala kaput, O'Donnellova je promatrala Mauru.

– Dugo se nismo vidjele, doktorice Isles – rekla je. – Kako je vaša majka?

Uvijek se baca ravno na kucavicu. Ne smijem joj dopustiti da vidi da je pustila krv.

– Nemam pojma – odgovorila je Maura.

– Niste je bili posjetiti?

– Nisam. Ali vi to već vjerojatno znate.

– Oh, ja sam razgovore s Amaltheom završila prije više od mjesec dana. Otad je nisam vidjela. – O'Donnellova je polako navukla vunene rukavice na svoje duge, otmjene prste. – Ako vas zanima, bila je dobro kad sam je zadnji put vidjela.

– Ne zanima me.

– Dali su joj posao u zatvorskoj knjižnici. Pretvorila se u pravog knjiškog moljca. Čita svaki psihološki priručnik kojega se domogne. – O'Donnellova je zastala navući rukavicu i na zadnji prst. – Da je imala priliku studirati, bila bi prava zvijezda.

Alije moja majka odabrala drukčiji put. Put grabežljivice. Krvnice. Bez obzira koliko se Maura trudila distancirati, bez obzira koliko duboko potisnula svaku pomisao na Amaltheu, nije mogla pogledati vlastiti odraz i u njemu ne vidjeti majčine oči, majčinu čeljust. Čudovište koje je promatra iz zrcala.

– Priča o njoj zauzet će cijelo jedno poglavlje u mojoj sljedećoj knjizi – rekla je O'Donnellova. – Ako ikad budete voljni sjesti i porazgovarati sa mnom, to će uvelike pridonijeti njezinoj priči.

– Nemam apsolutno ništa što bih dodala.

O'Donnellova se samo nasmiješila, očito očekujući prijekor.

– Ništa ne košta pitati – rekla je i pogledala Sansonea. Njezin je pogled oklijevao, kao da je željela još nešto reći, ali nije mogla u Maurinoj nazočnosti. – Laku noć, Anthony.

– Da te Jeremy otprati kući, za svaki slučaj?

– Ne dolazi u obzir. – Uputila mu je osmijeh koji se Mauri učinio nedvojbeno koketnim. – Znam se brinuti za sebe.

– Okolnosti su sad drukčije, Joyce.

– Zar se bojiš?

– Bili bismo ludi da se ne bojimo.

Prebacila je šal oko vrata, teatralnim potezom kojim je željela naglasiti da ona neće dopustiti nečem tako trivijalnom kao što je strah da je uspori.

– Nazvat ću te sutra.

Otvorio je vrata i kroz njih je nahrupio hladan zrak, oblak pahulja snijega koje su se poput šljokica raspršile po antiknom sagu.

– Čuvaj se – rekao je. Pričekao je na vratima dok O'Donnellova ne uđe u automobil. Tek kad se odvezla, zatvorio je vrata i ponovno se okrenuo ka Mauri.

– Dakle, vi i vaši prijatelji mislite da ste na strani anđela – rekla je Maura.

– Vjerujem da jesmo.

– Na čijoj je ona strani?

– Znam da između nje i policije ne vlada ljubav. Njezin je posao kao svjedoka obrane biti u sukobu s tužiteljstvom. Ali Joyce poznajem tri godine. Znam njezine stavove.

– Možete li doista biti sigurni? – Maura je uzela svoj kaput, koji je stajao prebačen preko kanapea. Sansone nije ni pokušao pridržati joj ga. Možda je osjetio da ona, za razliku od O'Donnellove, nije raspoložena da joj se ugađa. Dok je zakopčavala kaput, imala je osjećaj da je promatraju dva para očiju. Promatrao ju je i portret Antonina Sansonea, pogledom probadajući maglicu četiri stoljeća, i nije mogla ne pogledati u smjeru slike, prema muškarcu zbog čijih je djela, počinjenih prije mnogo generacija, njegov imenjak i dan danas drhtao.

– Rekli ste da ste pogledali u oči zla – rekla je okrećući se ponovno ka svome domaćinu.

– Oboje smo to učinili.

– Tad biste dosad trebali znati da ima prokleta dobru krinku.

Izišla je iz kuće i udahnula zrak koji je svjetlucaao od zaleđene maglice. Pločnik se protezao pred njom kao tamna rijeka; ulične svjetiljke bacale su blijede otoke svjetla. Na drugoj strani ulice bilo je parkirano samotno policijsko vozilo, s upaljenim motorom, i Maura je ugledala obris pozornika na vozačkom sjedalu. Podigla je ruku i mahnula mu. Odmahnuo joj je u pozdrav.

Nema razloga za nervozu, pomislila je i zakoračila. Moj automobil je malo dalje niz ulicu, a policajac je u blizini. Kao i Sansone. Osvrnula se i opazila da je on još uvijek na vratima i da je promatra. Svejedno je izvukla

ključeve automobila i položila prst na gumb za alarm. Hodajući pločnikom, promatrala je sjene, tražeći i najmanji znak kretanja. Tek kad je ušla u automobil i zaključala ga, osjetila je kako joj u ramenima popušta napetost. Vrijeme je za odlazak kući. Vrijeme je za oštro piće.

Kad je ušla u kuću, na telefonskoj je sekretarici zatekla dvije nove poruke. Najprije je ušla u kuhinju da si natoči brandy, a zatim se, pijuckajući, vratila u dnevni boravak i pritislula gumb. Na zvuk glasa prvog pozivatelja, ukipila se na mjestu.

– Daniel je. Nema veze koliko je kasno kad čuješ ovu poruku, samo me, molim te, nazovi. Mrzim pomisao da ti i ja... – Stanka. – Maura, moramo razgovarati. Nazovi me.

Nije se ni pomaknula. Samo je stajala čvrsto držeći čašu u rukama, prstiju ukočenih oko stakla, dok je slušala drugu poruku.

– Doktorice Isles, ovdje je Anthony Sansone. Samo sam želio biti siguran da ste sigurno stigli kući. Hoćete li me nazvati, molim vas?

Stroj je utihnuo. Udahnula je, posegnula za slušalicom i nazvala.

– Rezidencija Sansone. Jeremy pri telefonu.

– Doktorica Isles je. Možete li...

– Dobra večer, doktorice Isles. Idem po gospodina.

– Samo mu recite da sam stigla kući.

– Znam da bi veoma volio sam porazgovarati s vama.

– Nema potrebe da ga uznemirujete. Laku noć.

– Laku noć, doktorice.

Spustila je slušalicu i nagnula se nad telefon, spremna obaviti i drugi poziv.

Na zvuk oštrog udarca na trijemu naglo se uspravila. Prišla je ulaznim vratima i upalila svjetlo na trijemu. Vani je vjetar kovitlao snijeg sitan poput prašine. Na trijemu je, poput slomljenog bodeža, u blještavim krhotinama ležala ledena siga. Ugasila je svjetlo, ali je oklijevala uz prozor, gledajući kako prolazi općinski kamion, zasipajući zaleđenu cestu pijeskom.

Vratila se do kauča i zagledala u telefon, ispijajući ostatak brandyja.

Maura, moramo razgovarati. Nazovi me.

Odložila je čašu, ugasila svjetiljku i otišla na počinak.

Poglavlje trinaest

22. srpnja. Mjesečeva mijena: mlađak.

Strina Amy stoji za štednjakom i miješa složenac, lica zadovoljnog kao u krave. Na ovaj oblačan dan, s tamnim oblacima koji se skupljaju na zapadu, ona kao da uopće nije svjesna grmljavine. U svijetu moje strine, svaki je dan sunčan. Ona ne vidi nikakvo zlo, ne boji se nikakvog zla. Ona je kao govedo na farmi što se deblja djetelinom uz cestu, stoka koja nije svjesna klaonice, Ne vidi onkraj sjaja vlastite sreće ponor pod vlastitim nogama. Nimalo nije nalik mojoj majci.

Strina Amy se okreće od štednjaka i kaže:

– Večera samo što nije gotova.

– Postavit ću stol – ponudim se, i ona mi uputi zahvalan osmijeh. Tako je malo potrebno da joj ugodiš. Dok stavljam tanjure i ubruse na stol te postavljam vilice sa zubcima nadolje, kao što to čine Francuzi, osjećam njezin pogled pun ljubavi. Ona vidi samo tihog i umilnog dječaka; slijepa je na ono što doista jesam.

Samo moja majka zna. Obitelj moje majke seže sve do Hiksosa, koji je vladao Egiptom sa sjevera, u doba kad je Bog rata bio svet.

– U tvojim žilama teče krv drevnih lovaca – rekla je moja majka. – Ali najbolje da nikad ne govoriš o tome jer ljudi neće shvatiti.

Dok sjedimo za večerom, malo govorim. Obitelj brblja dovoljno da ispuni svaku tišinu. Govore o tome što je Teddy danas radio na jezeru, što je Lily čula kod Lori–Ann. Kako će krasne rajčice brati u kolovozu.

Kad završimo s jelom, stric Peter kaže:

– Tko želi u grad na sladoled? Ja sam jedini koji bi radije ostao kod kuće. Promatram s ulaznih vrata kako se njihov automobil udaljava. Čim nestane nizbrdo, penjem se stubama u spavaću sobu strica i strine. Čekao sam priliku da je istražim. Prostorija miriše na sredstvo za laštenje pokućstva s limunom. Krevet je uredno pospremljen, ali ima malih znakova nereda – stričeve traperice prebačene preko stolca, nekoliko časopisa na noćnom ormariću – koji potvrđuju da u ovoj sobi žive ljudi.

U kupaonici otvaram ormarić s lijekovima i pronalazim, uz uobičajene tablete protiv glavobolje i kapsule protiv gripe, dvije godine star recept napisan na doktora Petera Saula: »Valij, 5 mg. Jedna tableta tri puta dnevno prema potrebi zbog grčeva u leđima.« U bočici je još najmanje desetak tableta.

Vraćam se u spavaću sobu. Otvaram ladice komode i otkrivam da moja strina nosi grudnjak veličine 36B, da joj je donje rublje od pamuka, i da moj stric nosi gaćice medium. U donjoj ladici nalazim i neki ključ. Premalen je za vrata. Mislim da znam što otvara.

U stričevoj sobi u prizemlju stavljam ključ u bravu i vrata ormarića se otvaraju. Na polici u ormariću pronalazim njegov revolver. Pištolj je star i naslijedio ga je od oca, što je jedini razlog iz kojeg ga se nije riješio. Nikad ga ne vadi; mislim da ga se pomalo boji.

Zaključavam ormarić i vraćam ključ u ladicu.

Sat vremena kasnije, čujem kako se automobil zaustavlja na prilazu kući i silazim ih pozdraviti dok se vraćaju.

Strina Amy se nasmiješi kad me vidi.

– Tako mi je žao što nisi išao s nama. Jesi li se strašno dosađivao?

Poglavlje četrnaest

Škripa kamionskih kočnica probudila je Lily Saul. Podigla je glavu, stenjući zbog bolova u vratu, i zatreptala pospanim očima na krajolik kroz koji su prolazili. Tek je svitalo i jutarnja je rosa bila poput zlatne maglice ponad brežuljaka s vinogradima i orošenih voćnjaka. Nadala se da su siroti Paolo i Giorgio prešli na neko ovako lijepo mjesto; ako itko zaslužuje raj, onda su to oni. Ali ja ih ondje neću vidjeti. Ovo je moja jedina prilika za raj. Ovdje, sad. Trenutak mira, beskonačno ugodan jer znam da neće potrajati.

– Napokon si se probudila – na talijanskom je rekao vozač, procjenjujući je tamnim očima. Sinoć, kad se zaustavio uz rub ceste na izlazu iz Firence kako bi joj ponudio da je poveze, nije ga dobro ni pogledala. Sad, s jutarnjim svjetlom koje je koso padalo u kabinu kamiona, vidjela je grube crte lica, istureno čelo i jednodnevnu bradu. Oh, shvatila je ona njegov pogled. Hoćemo li ili nećemo, signorina? Amerikanke su lake cure. Povezi ih, ponudi im prenoćište i spavat će s tobom.

Kad na vrbi rodi grozde, pomislila je Lily. Ne zbog toga što nije spavala s jednim ili dva neznanca. Ili tri, kad su bile potrebne očajničke mjere. Ali, ti su muškarci imali svog šarma, i ponudili su joj ono što joj je u tom trenutku silno bilo potrebno – ne sklonište, nego utjeha muškog zagrljaja. Prilika za uživanje u kratkoj ali dražesnoj obmani da je netko može zaštititi.

– Ako ne znaš gdje ćeš odsjesti – rekao je vozač – imam ja stan u gradu.

– Hvala, ali ne treba.

– Imаш gdje otići?

– Imam... prijatelje. Ponudili su mi da budem kod njih.

– Koja im je adresa u Rimu? Ja ću te odbaciti. Znala je da laže. Iskušavao ju je.

– Doista – rekao je. – Nije mi teško.

– Samo me ostavi na željezničkoj postaji. Oni žive u blizini. Ponovno je pogledom pročešljao njezino lice. Nisu joj se sviđale njegove oči. U njima je vidjela zlobu, nalik bljesku sklupčane zmije koja bi u svakom trenutku mogla napasti.

Iznenada, on je slegnuo ramenima i nacerio se, kao da ga se to ni najmanje ne tiče.

– Jesi li već bila u Rimu?

– Jesam,

– Dobro govoriš talijanski.

Ali ne dovoljno dobro, pomislila je. Čim otvorim usta, znaju da sam strankinja.

– Koliko ćeš ostati u Rimu?

– Ne znam. – Dokle god je sigurno. Dok ne isplaniram sljedeći potez.

– Ako ti ikad zatreba pomoć, slobodno me nazovi. – Izvadio je posjetnicu iz džepa košulje i pružio joj je. – Tu ti je moj broj mobitela.

– Nazvat ću te koji put – rekla je i ubacila posjetnicu u naprtnjaču. Neka se samo on drži svoje maštarije. Manje će je gnjaviti kad bude odlazila.

Na Stazione Termini u Rimu iskočila je iz kamiona i mahnula mu u pozdrav. Osjećala je njegov pogled dok je prelazila cestu prema željezničkoj postaji. Nije se osvrnula, ušla je ravno u zgradu. Ondje, iza prozora, okrenula se i pogledom potražila njegov kamion. Ugledala ga je gdje je i bio, čekao je. Idi, pomislila je. Gubi se što dalje od mene. Iza kamiona, taksist je glasno potrubio. Tek tad je kamion krenuo.

Izišla je iz zgrade željezničke postaje i otišla do Piazzе della Repubblica, na kojoj je zastala, omamljena mnoštvom, vrućinom, bukom i automobilskim isparavanjima. Netom prije odlaska iz Firence, ukazala joj se prilika da na banko-matu podigne tristo eura, pa se sad osjećala bogatom. Bude li pazila, novac bi joj mogao potrajati dva tjedna. Ako bude živjela na kruhu, siru i kavi, u najbjeđnijim hotelima za turiste. U ovom se dijelu grada mogao pronaći jeftin smještaj. A uz rojeve stranih turista koji su ulazili i izlazili iz željezničke postaje, lako će se stopiti s mnoštvom. Ali mora biti oprezna.

Zastala je ispred trgovine mješovitom robom i razmislila kako bi najlakše mogla promijeniti svoj izgled. Da oboji kosu? Ne. U zemlji tamnokosih ljepotica, najbolje je ostati smeđokosa. Možda da promijeni garderobu. Da prestane izgledati tako američki. Zamijeni traperice jeftinom haljinom. Ušla je u prašnjavu trgovinu i pola sata kasnije izišla iz nje u modroj pamučnoj haljini. U nastupu ekstravagancije, počastila se punim tanjurom špageta bolonjez, prvim toplim obrokom koji je pojela u zadnja dva dana. Umak je bio osrednji, a rezanci kašasti i prekuhani, ali ona je pojela do zadnjeg zalogaja i starim kruhom pokupila svaku mrvicu mesa s tanjura. Zatim se, punog želuca i pognutih ramena od vrućine, pospano zaputila u potragu za hotelom. Pronašla je jedan u nekoj prljavoj bočnoj uličici. Psi su ostavili svoje smrdljive suvenire pred ulaznim vratima. S prozora je lepršalo rublje, a kanta za smeće, iz koje su se rojile muhe, bila je pretrpana otpacima i razbijenim staklom. Savršeno.

Soba koju je unajmila gledala je na sjenovito unutarnje dvorište. Dok je otkopčavala haljinu, promatrala je mršavu mačku koja je napadala nešto premaleno da bi Lily mogla razabrati. Komad opruge? Na propast osuđenog miša?

Samo u donjem rublju, srušila se na kvrgavi krevet i osluškivala štopot uređaja za rashlađivanje na prozorima u dvorištu, trube automobila i tutnjavu autobusa vječnoga grada. Grad s četiri milijuna stanovnika dobro je mjesto na kojem se neko vrijeme može sakriti, pomislila je. Nitko me ovdje neće lako pronaći. Čak ni sam Vrag.

Poglavlje petnaest

Kuća Edwine Felway nalazila se u predgrađu Newtona, na samom rubu snijegom prekrivenog golf kluba Braeburn, s pogledom na istočni rukavac Cheesecake Brooka, koji je sad bio tek svjetlucava vrpca leda. Iako njezina ni u kom slučaju nije bila najveća kuća u ovoj ulici veličanstvenih rezidencija, šarmantne su je ekscentričnosti razlikovale od otmjениjih susjeda. Guste vitice glicinije uspele su se kamenim zidovima i prijanjale uz njih poput artritičnih prstiju, čekajući da im proljeće ugrije kvrgave članke i izmami cvijet. Uokviren jednim zabatom, velik je okular od oslikanog stakla zurio poput šarenog oka. Ispod šiljatog krova prekrivenog škrljevcem, ledene su sige svjetlucale poput oštih zubiju. U dvorištu ispred kuće, kipovi su podigli ledom obložene glave kao da izranjaju iz snijegom izazvane hibernacije: krilata vila, još uvijek zaleđena u letu. Zmaj, privremeno ugašenog vatrenog daha. Vitka djeva, s cvjetnim vijencem na glavi, od vjetra pretvorenim u krunu snježnih kapljica.

– Što misliš? – upitala je Jane promatrajući kroz prozor automobila tu kuću. – Dva milijuna? Dva i pol?

– U ovom dijelu grada, na samom golf terenu? Prije bih rekao četiri – odgovorio je Barry Frost.

– Za tu čudnu staru kućetinu?

– Mislim da nije baš tako stara.

– Onda se netko silno potrudio da izgleda stara.

– S atmosferom, tako bih je ja opisao.

– Točno. Kuća sedam patuljaka. – Jane je skrenula na prilaz kući i parkirala uz neki kombi. Kad su izišli iz automobila na pijeskom zastrtu kaldrmu, Jane je zamijetila oznaku za invalide na upravljačkoj ploči kombija. Provirila je kroz stražnji prozor i vidjela dizalo za invalidska kolica. – Halo, vi tamo! Jeste li vi istražitelji? – odjeknuo je glas. Žena koja je stajala na trijemu i mahala im očito nije bila hendikepirana.

– Vi ste gospođa Felway? – upitala je Jane.

– Jesam. A vi ste zacijelo istražiteljica Rizzoli.

– I moj partner, istražitelj Frost.

– Pazite na kaldrmu, skliska je. Pokušavam očistiti prilaz za posjetitelje, ali zapravo, udobnim cipelama nema zamjene.

Udobna je bila riječ koja se očito mogla primijeniti na odjeću Edwine Felway, zamijetila je Jane, dok se uspinjala stubama i rukovala sa ženom. Edwina je bila odjevena u široku jaknu od tvida, vunene hlače i gumene čizme,

poput neke engleske seljanke, ulogu koje je svakako naizgled obnašala, od naglaska do zelenih vrtlarskih čizama. Iako je morala imati najmanje šezdeset godina, stajala je uspravna i snažna poput stabla, zgodnog lica rumenog od hladnoća, ramena širokih kao u muškarca. Sijeda kosa, ošišana u urednu paž frizuru, bila je začesljana kopčama od kornjačevine i u cijelosti otkrivala lice s naglašenim jagodicama i izravnim modrim očima. Nije joj trebala šminka; i bez nje je bila dovoljno upečatljiva.

– Stavila sam vodu – rekla je Edwina uvodeći ih u kuću. – U slučaju da biste željeli šalicu čaja. – Zatvorila je vrata, skinula čizme i ugurala noge u iznošene papuče. S kata se začulo uzbuđeno lajanje pasa. Velikih pasa, sudeći prema zvuku. – Oh, zatvorila sam ih u spavaćoj sobi. Nisu baš disciplinirani kad su neznanci u blizini. I djeluju prilično zastrašujuće.

– Da skinemo cipele? – upitao je Frost.

– Zaboga, ni slučajno. Psi ionako stalno ulaze i izlaze te unose pijesak. Ne želim se zamarati brigom o podu. Dajte da vam objesim kapute.

Dok je Jane skidala jaknu, morala je pogledati u strop koji se u luku nadvijao iznad njezine glave. Zabatne grede bile su poput greda neke srednjovjekovne dvorane. Okular od oslikanog stakla koji je zamijenila izvana svjetlucao je u krugu svjetla boje bombona. Gdjegod bi pogledala, na svakom bi zidu vidjela nešto neobično. Nišu s drvenom Bogorodicom, ukrašenu zlatnim listovima i šarenim staklom. Ruski pravoslavni triptih oslikan bojama dragulja. Izrezbareni životinjski kipovi, tibetanske molitvene marame i red srednjovjekovnih crkvenih hrastovih klupa. Na jednom je zidu bio totem američkih Indijanaca koji se uzdizao sve do stropa jednokatnice.

– Vau! – rekao je Frost. – Ovdje vam je doista zanimljivo, gospodo.

– Moj suprug je bio antropolog. I sakupljač, dok nam nije ponestalo prostora za sve. – Pokazala je na orlovu glavu koja ih je bijesno promatrala s vrha totema. – Ova mu je bila najdraža. Imam još ovakvih stvarčica u skladištu. Vjerojatno vrijede čitavo bogatstvo, ali meni je prirastao srcu svaki ovaj odvratan komad i ne mogu se nikako prisiliti da se odvojim od njih.

– A vaš suprug je...

– Mrtav. – Odgovorila je bez imalo oklijevanja. Životna činjenica. – Bio je prilično stariji od mene. Već sam godinama udovica. Ah, proveli smo dobrih petnaest godina zajedno. – Objesila je njihove kapute i Jane je u pretrpanom ormaru ugledala štap od ebanovine na kojemu je stajala ljudska lubanja.

– Kakva grozota – pomislila je. – Ja bih to već davno bacila.

Edwina je zatvorila vrata ormara i pogledala ih.

– Sigurna sam da imate pune ruke posla s ovom istragom. Stoga smo pomislili da vam olakšamo stvari.

– Olakšate? – upitala je Jane.

Na sve glasnije pištanje čajnika, Edwina je pogledala prema hodniku.

– Hajdemo sjesti u kuhinju – rekla je i povelala ih hodnikom, kližući pohabanim papučama po izlizanom hrastovom podu. – Anthony nas je upozorio da ćete imati brojna pitanja, pa smo vam napisali cjelokupan vremenski raspored. Sve čega se sjećamo od sinoć.

– Zar je gospodin Sansone razgovarao o tome s vama?

– Sinoć me nazvao kako bi mi ispričao sve što se dogodilo nakon što sam otišla.

– Žao mi je što je to učinio. Bilo bi bolje da niste sa njim razgovarali o tome.

Edwina je zastala u hodniku.

– Zašto? Da tome pristupimo kao slijepci? Ako želimo biti od pomoći policiji, moramo biti sigurni u naše činjenice.

– Radije bih da nam svjedoci daju neovisne izjave.

– Svaki član naše skupine poprilično je neovisan, vjerujte mi. Svi imamo svoja mišljenja. Anthony ne bi ni htio da je drukčije. Zato i radimo tako dobro zajedno.

Pištanje čajnika naglo je prestalo i Edwina je pogledala prema kuhinji.

– Oh, valjda ga je on maknuo. On? Tko je još u kući?

Edwina je pohitala u kuhinju i rekla:

– Daj, ja ću.

– U redu je, Winnie. Već sam stavio čaj. Htjela si onaj irski, zar ne?

Muškarac je sjedio u invalidskim kolicima, leđima okrenut posjetiteljima. Bio je to vlasnik onog kombija ispred kuće. Okrenuo je kolica kako bi ih pozdravio i Jane je ugledala gustu, ovješenu smeđu kosu i naočale s debelim okvirom od kornjačevine. Sive oči koje su dočekale njezin pogled bile su usredotočene i ljubopitljive. Izgledao je dovoljno mlad da bi bio Edwinin sin – dvadeset i nešto godina. Ali zvučao je kao Amerikanac, a između tog blijedog mladića i robusno zdrave Edwine nije bilo obiteljske sličnosti.

– Da vas upoznam – rekla je Edwina. – Ovo su istražitelji Frost i Rizzoli. A ovo je Oliver Stark. Jane se namrštila promatrajući mladića.

– Vi ste jedan od jučerašnjih gostiju na večeri kod Sansonea.

– Da. – Oliver je zašutio, poučavajući joj izraz lica. – Je li to problem?

– Nadali smo se da ćemo s nama razgovarati zasebno.

– Nisu sretni što smo već međusobno razgovarali o slučaju – pojasnila mu je Edwina.

– Nisam li predvidio da će biti tako, "Winnie?"

– Ali ovako je mnogo učinkovitije, kad smo zajedno utvrdili pojedinosti. Svima štedimo vrijeme.

– Edwina je prišla kuhinjskom stolu i podigla hrpu novina, sve od Bangkok Posta do Irish Timesa. Prebacila ih je na kuhinjski pult i izvukla dva stolca. – Dođite, sjednite. Ja idem po dosje.

– Dosje? – upitala je Jane.

– Naravno da smo već počeli sastavljati dosje. Anthony je mislio da biste željeli imati preslike. Izišla je iz kuhinje i čuli su kako se čvrstim korakom uspinje stubama.

– Kao snažna sekvoja; nije li? – rekao je Oliver. – Nisam znao da u Engleskoj mogu narasti tolike. – Okrenuo je invalidska kolica prema kuhinjskom stolu i mahnulo im da mu se pridruže. – Znam da je ovo suprotno svemu što vi policajci vjerujete. Neovisnom ispitivanju svjedoka i takvim stvarima. Ali ovako je doista učinkovitije. Osim toga, jutros smo imali konferencijski razgovor s Gottfriedom pa ćete dobiti tri izjave odjednom.

– Govorite o Gottfriedu Baumu? – upitala je Jane. – Četvrtom sinočnjem gostu?

– Da. Sinoć se morao vratiti u Bruxelles. Zato su Edwina i on rano otišli. Nazvali smo ga prije nekoliko sati kako bismo usporedili bilješke. Sjećanja nam se svima podudaraju. – Usiljeno se nasmiješio Jane. – Možda je ovo jedini put u povijesti da se svi slažemo glede nečega.

Jane je uzdahnula.

– Znate, gospodine Stark...

– Nitko me tako ne zove. Ja sam Ollie.

Jane je sjela kako bi joj pogled bio u ravnini s njegovim očima. Dočekao ju je s izrazom blage zabavljenosti i to ju je razljutilo. Kao da je govorio: Pametan sam i toga sam svjestan. U svakom slučaju pametniji od neke policajke. Razljutilo ju je i što je vjerojatno imao pravo; doista je izgledao kao tipični mladi genijalac pokraj kojega bi se čovjek užasavao sjediti na satovima matematike. Klinac koji bi riješen test iz algebre već predao dok bi se ostali još mučili s prvim pitanjem.

– Nije nam želja poremetiti vaš uobičajeni protokol – rekao je Oliver. – Samo želimo biti od pomoći. I možemo, ako radimo zajedno.

Na katu su lajali psi, topćući šapama po podu dok ih je Edwina umirivala. Vrata su se glasno zatvorila.

– Pomoći ćete nam ako odgovorite na naša pitanja – rekla je Jane.

– Mislim da ne shvaćate što želim reći.

– Što to ne shvaćam?

– Od kolike vam pomoći možemo biti. Naša skupina.

– Točno. Gospodin Sansone mi je rekao za vaš mali klub za borbu protiv zločina.

– Riječ je o društvu, ne o klubu.

– U čemu je razlika? – upitao je Frost.

Oliver ga je pogledao.

– U ozbiljnosti, istražitelju. Mi imamo članove po čitavom svijetu. I nismo amateri.

– Jeste li vi, Ollie, profesionalni pripadnik službe javne sigurnosti? – upitala je Jane.

– Zapravo, ja sam matematičar. Ali moje pravo područje zanimanja je simbologija.

– Molim?

– Tumačim simbole. Njihovo porijeklo i značenja, očita i skrivena.

– A–ha. A gospoda Felway?

– Ona je antropologinja. Nedavno nam se priključila. Uz visoku preporuku londonskog ogranka.

– A gospodin Sansone? On ni u kom slučaju nije policajac.

– Kao da jest.

– Rekao nam je da je umirovljeni profesor. Profesor povijesti na Bostonskom sveučilištu. Meni to ne zvuči kao policajac.

Oliver se nasmijao.

– Naravno da je Anthony skroman. Tipično za njega. Edwina se vratila u kuhinju s fasciklom u ruci. – Tipično za koga, Ollie?

– Razgovaramo o Anthonyju. Policija misli da je on tek običan umirovljeni sveučilišni profesor.

– On i želi da ga se takvim smatra. – Edwina je sjela za stol. – Nema koristi od reklame.

– Što bismo to trebali znati o njemu? – upitao je Frost.

– Pa... znate da je prilično bogat – započela je Edwina.

– To je posve očito.

– Hoću reći, ozbiljno bogat. Ona kuća na Beacon Hillu nije ništa u usporedbi s njegovim imanjem u Firenci.

– Ili s kućom u Londonu – dodao je Oliver.

– Zar bi nas to trebalo impresionirati? – upitala je Jane.

U odgovor na to pitanje, Edwina ju je samo hladno pogledala.

– Sam novac rijetko čini muškarca dojmljivim. Poanta je u onome što čini s njime. – Stavila je fascikl na stol ispred Jane. – Za vas, istražiteljice.

Jane je otvorila fascikl na prvoj stranici. Bila je to uredno otipkana kronologija sinoćnjih događaja, prema sjećanju troje gostiju, Edwine, Olivera i tajanstvenog Gottfrieda Bauma.

(Sva vremena su približna)

18:00 Dolaze Edwina i Gottfried

18:15 Dolazi Oliver Stark

18:20 Dolazi Joyce O'Donnell

18:40 Jeremy posluhuje predjelo...

Bio je nabrojan čitav jelovnik. Nakon bistre juhe uslijedila je drhtalica od lososa i zelena salata. Goveđi odrezak s hrskavim krumpirom. Čašica porta uz kriške sira reblochon. I za kraj, uz kavu, sacher torta sa šlagom.

U devet i trideset, Edwina i Gottfried su zajedno otišli u zrakoplovnu luku Logan, gdje je Edwina iskrkala Gottfrieda kako bi stigao na let za Bruxelles.

U devet i četrdeset pet, Oliver je otišao s Beacon Hilla i odvezao se ravno kući.

– I to je ono čega se sjećamo glede vremenskih odrednica – rekla je Edwina. – Nastojali smo biti što precizniji.

Do bistre juhe, pomislila je Jane pregledavajući pogledom kronologiju. U njoj nije bilo ničeg od prevelike pomoći; ponavljale su se iste informacije koje su im već dali Sansone i njegov batler, uz dodatne kulinarske pojedinosti. Općenita slika bila je ista: Zimska večer. Četvero gostiju stiže na Beacon Hillu u razdoblju od dvadeset minuta. S domaćinom uživaju u otmjenoj večeri i pijuckaju vino razgovarajući o zločinima, posve nesvjesni da netko upravo u vrtu iza kuće ubija jednu ženu. I to mi je neki klub za borbu protiv zločina. Ovi su amateri posve beskorisni. Sljedeća stranica fascikla bio je prazan list papira s jednim jedinim slovom na vrhu: »M« u italiku. A ispod njega, rukom napisana poruka: »Olivere, tvoja analiza? A.S.« Anthony Sansone? Jane je okrenula sljedeću stranicu i zagledala se u fotografiju koju je odmah prepoznala: simbole nacrtane na stražnjim vratima Sansoneove kuće.

– Ovo je snimljeno na mjestu zločina – rekla je Jane. – Otkud vam to?

– Anthony mi ju je jutros poslao. To je jedna od fotografija koje je sinoć snimio.

– Nije namijenjena za javnu distribuciju – rekla je Jane.

– To je dokazni materijal.

– Veoma zanimljiv dokazni materijal – rekao je Oliver.

– Poznato vam je značenje, zar ne? Ovih simbola?

– Simboli su sotonški.

– Oh, to je automatski odgovor. Čim vidite neke neobične simbole na mjestu zločina, pretpostavite da su djelo nekog gadnog sotonskog kulta. Oni su nam svima omiljeni negativci.

Frost je upitao:

– Zar vi mislite da je riječ o nečem drugom?

– Ne kažem da ne bi mogao biti kult. Sotonisti koriste naopako okrenut križ kao simbol Antikrista. I ono umorstvo na Badnju večer, kad je onoj ženi odrubljena glava, i tamo je na podu oko žrtvine glave bio nacrtan krug. I gorjele su svijeće. To svakako podsjeća na sotonski obred.

– Otkud znate za to?

Oliver je pogledao Edwinu.

– Doista misle da nemamo pojma, zar ne?

– Nije važno kako smo saznali pojedinosti – odgovorila je Edwina. – Činjenica je da nam je taj slučaj poznat.

– Što, dakle, mislite o ovom simbolu? – upitao je Frost pokazujući na fotografiju. – Ovom koji nalikuje oku? Je li i on sotonski?

– Ovisi – odgovorio je Oliver. – Uzmimo najprije u obzir ono što ste zatekli na mjestu zločina na Badnjak. Ondje je bio krug crvenom kredom u koji je stavio žrtvinu odrubljenu glavu. I pet svijeća koje su dogorjele oko perimetra kruga.

– Što znači?

– Krugovi su sami po sebi prilično primitivni simboli i univerzalni su. Mogu značiti svakojake stvari. Sunce, Mjesec. Zaštitu. Vječnost. Ponovno rođenje, životni ciklus. I da, koriste ih i sotonski kultovi za predočavanje ženskog spolnog organa. Ne znamo doista što je krug značio osobi koja ga je one noći nacrtala.

– Ali, mogao je imati sotonsko značenje – rekao je Frost.

– Naravno. I onih pet svijeća možda je predstavljalo pet vrhova pentagrama. A sad pogledajmo što je nacrtano sinoć, na Anthonyjevim stražnjim vratima. – Pokazao je na fotografiju. – Što vidite?

– Oko.

– Opišite mi ga.

– Ima nešto nalik suzi. I ispod njega strši trepavica. Oliver je izvadio nalivpero iz džepa košulje i okrenuo stranicu papira na praznu stranu. – Nacrtat ću vam ga jasnije, kako biste točno vidjeli različite elemente tog simbola. – Na listu papira ponovio je crtež:

– Svejedno izgleda kao oko – rekao je Frost.

– Da, ali ove značajke – trepavica, suza – one ga čine veoma posebnim okom. Ovaj se simbol zove Udjat. Stručnjaci za sotonske kultove reći će vam da je to simbol Luciferovog svevidećeg oka. Suza zato što oplakuje duše izvan njegovog utjecaja. Neki teoretičari zavjere tvrde da je isto ovakvo oko otisnuto na američkom novcu.

– Hoćete reći, na vrhu piramide?

– Točno. I njima je to takozvani dokaz da svjetskim financijama upravljaju štovatelji Sotone.

– Znači, vraćamo se na sotonske simbole – rekla je Jane.

– To je jedno tumačenje.

– Koja su druga?

– Ovaj simbol koristi i drevno bratstvo Slobodnih zidara. A u njihovom slučaju ima posve dobroćudno značenje. Za njih on simbolizira prosvjetljenje, objašnjenje.

– Potragu za spoznajom – objasnila je Edwina. – Upoznavanje tajni njihovoga zanata.

– Želite reći da je ubojica Slobodni zidar? – upitala je Jane.

– Zaboga, ne! – uzviknuo je Oliver. – To uopće ne govorim. Siroti Slobodni zidari meta su tolikog mnoštva pakosnih optužbi da ih neću ni ponavljati. Dajem vam samo brzu lekciju iz povijesti. To je moje područje, znate, tumačenje simbola. Pokušavam vam objasniti da je ovaj simbol, Udjat, jedan prilično star simbol. I da se kroz povijest koristio u razne svrhe. Za neke je ljude njegovo značenje sveto. Za druge je to zastrašujući simbol, simbol zla. Ali, njegovo je izvorno značenje, u drevno egipatsko doba, bilo mnogo manje prijeteće. I prilično praktično.

– Što je tad značio?

– Predstavljao je oko Horusa, boga sunca. Horus se na slikama i kipovima obično prikazuje kao sokolova glava na ljudskome tijelu. Na zemlji ga je utjelovljavao faraon.

Jane je uzdahnula.

– Dakle, mogao bi biti sotonski simbol ili simbol prosvjetljenja. Ili, oko nekog egipatskog boga s ptičjom glavom.

– Postoji još jedna mogućnost.

– Mislila sam da ćete to reći.

Oliver je ponovno uzeo nalivpero i nacrtao još jednu inačicu tog oka.

– Ovaj se simbol – rekao je – u Egiptu počeo koristiti oko 1200. godine prije Krista. Nalazi se u hijeratskom pismu.

– Je li to još uvijek Horusovo oko? – upitao je Frost.

–Jest, ali pogledajte kako se sad oko sastoji od zasebnih dijelova. Šarenicu predstavlja ovaj krug, između dvije polovice bjeloočnice. Tu je i suza i zavinuta trepavica, kako ste je nazvali. Izgleda tek kao stilizirana inačica Udjata, ali zapravo je imao veoma praktičnu uporabu kao matematički simbol. Svaki dio oka predstavlja razlomak. – Sad je na crtež dopisao brojeve:

– Ovi razlomci nastaju podjelom narednih brojeva napola. Čitavo oko predstavlja cijeli broj, jedan. Lijeva polovica bjeloočnice predstavlja jednu polovicu. Trepavica je jedna tridesetina sekunde.

– Hoćemo li doći do nekakvog smisla u svemu tome? –upitala je Jane.

– Naravno.

– A to je?

– Da se u ovom oku možda nalazi određena poruka. U prvom prizoru smrti, obrubljena glava bila je okružena krugom. U drugom prizoru, tu je Udjat nacrtan na vratima. Što ako su ta dva simbola povezana? Što ako je jedan simbol trebao biti ključ za tumačenje drugoga?

– Mislite, matematički ključ?

– Da. I ako je onaj krug kod prvog umorstva predstavljao jedan element Udjata.

Jane se namrštila promatrajući Oliverove crteže, brojeve koje je načrkao na raznim dijelovima svevidećeg oka.

– Želite reći da bi onaj krug kod prvog umorstva zapravo trebao predstavljati šarenicu.

– Da. I ima svoju vrijednost.

– Mislite, predstavlja neki broj? Razlomak. Pogledala je Olivera i vidjela da se naginje prema njoj, obraza rumenih od uzbuđenja.

– Točno – rekao je.

– A taj razlomak bi bio?

–Jedna četvrtina – odgovorila je.

– Točno. – Nasmiješio se. – Upravo tako.

– Jedna četvrtina čega? – upitao je Frost.

– Oh, to još ne znamo. Moglo bi biti mjesečeva četvrt. Ili jedno od četiri godišnja doba.

– Ili bi to moglo značiti da je obavio samo četvrtinu svog zadatka – rekla je Edwina.

– Da – suglasio se Oliver. – Možda nam želi reći da će uslijediti još umorstava. Da ih ukupno planira četiri.

Jane je pogledala Frosta.

– Na stolu su bila postavljena četiri mjesta.

U šutnji koja je uslijedila, zvonjava Janeinog mobitela zvučala je zastrašujuće glasno. Prepoznala je broj forenzičkog laboratorija i odmah se javila.

– Rizzoli.

– Bog, istražiteljice. Ovdje Erin iz Dokaza. Znete onaj crveni krug nacrtan kredom na kuhinjskom podu?

– Da. Baš govorimo o njemu.

– Usporedila sam pigment boje sa simbolima iz Beacon Hilla. S crtežima na vratima. Pigmenti se podudaraju.

– Dakle, naš je počinitelj upotrijebio istu crvenu kredu na oba mjesta?

– Zato vas i zovem. Nije to crvena kreda.

– Nego što je?

– Nešto mnogo zanimljivije.

Poglavlje šesnaest

Forenzički laboratorij nalazio se u južnom krilu zgrade Bostonske policije u Schroeder Plazi, malo niže hodnikom od ureda Odjela za umorstva. Putem do laboratorija, Jane i Frost su prošli pokraj prozora koji su gledali na umornu, razlomljenu gradsku četvrt Roxbury. Danas, zastrto snijegom, sve je bilo pročišćeno i bijelo; čak je i nebo bilo čisto, zrak poput kristala. Ali pogled na blistavo nebo izmamio je od Jane tek letimičan pogled; njezina je pozornost bila usredotočena na Sobu S269, laboratorij forenzičkih dokaza.

Forenzičarka Erin Volchko ih je čekala. Čim su Jane i Frost ušli u prostoriju, okrenula se od mikroskopa nad kojim je dotad bila pognuta i dograbila dosje koji je ležao na stolu.

– Vas dvoje mi dugujete piće nakon truda koji sam uložila u ovo – rekla je.

– To uvijek kažeš – odgovorio je Frost.

– Ovaj put mislim ozbiljno. Od svih dokaza prikupljenih na mjestu prvog zločina, mislila sam da ćemo s ovim imati najmanje posla. Umjesto toga, morala sam pročešljati čitavu kuću kako bih pronašla čime je taj krug bio nacrtan.

– A to nije obična kreda – rekla je Jane.

– Nije. – Erin joj je pružila fascikl. – Pogledaj.

Jane je otvorila fascikl. Na vrhu je bio niz fotografija. Crvene točke na zamagljenoj pozadini.

– Najprije sam obavila pregled svjetlosnim mikroskopom s velikim povećanjem – objasnila je Erin.

– Oko 600 do 1000 puta. Ove točkice koje vidite su čestice pigmenta, prikupljene s crvenog kruga nacrtanog na kuhinjskom podu.

– Što to znači?

– Nekoliko stvari. Vidite da su stupnjevi boje različiti. Čestice nisu jednoobrazne. Indeks refrakcije također varira, od 2,5 do 3,01, a mnoge od ovih čestica su dvostruko refraktivne.

– Što to znači?

– To su čestice bezvodnog željeznog oksida. Prilično česta tvar koja se nalazi po čitavom svijetu. Ona da je glini prepoznatljivu boju. Upotrebljava se u slikarskim bojama za proizvodnju crvene, žute i smeđe.

– Ne zvuči kao nešto posebno.

– To sam i ja mislila dok nisam zaronila malo dublje. Pretpostavila sam da je iz krede ili pastelne boje, pa sam usporedila s uzorcima iz dvije lokalne trgovine slikarskim potrebštinama.

– Jesi li pronašla podudaranje?

– Ne. Razlika je pod mikroskopom smjesta bila vidljiva. Kao prvo, granule crvenog pigmenta u pastelnim bojama pokazale su mnogo manju varijabilnost boje i indeksa refrakcije. To je zato što se danas u bojama najčešće koristi sintetički bezvodni željezni oksid – proizveden, a ne iskopan iz zemlje. Obično se upotrebljava smjesa nazvana Marsovski crvena, mješavina željeza i aluminijskih oksida.

– Znači, granule pigmenta na ovoj fotografiji nisu sintetičke?

– Ne, ovo je prirodni bezvodni željezni oksid. Zovemo ga i hematit, od grčke riječi za krv. Jer ponekad je crven.

– Da li u slikarskom priboru koriste prirodne materijale?

– Pronašli smo nekoliko specijaliziranih kreda i pastela u kojima se koristi prirodni hematit. Ali krede sadrže kalcij karbonat. A tvorničke pasteले obično koriste prirodno ljepilo za povezivanje pigmenta. Neku vrstu škroba, kao što je metilna celuloza ili tragacanth guma. Sve se to pomiješa u pastu koja se potom protiskuje kroz kalup kako bi se dobile bojice. Na uzorcima s mjesta zločina nismo pronašli tragove tragacanth gume ili ikakvog drugog vezivnog škroba. Niti smo pronašli dovoljno kalcij karbonata koji bi ukazao da je riječ o kredi u boji.

– Hoćeš reći da je riječ o nečemu što nećeš pronaći u trgovini slikarskim potrebštinama.

– Bar ne u lokalnim.

– Odakle je onda došla ta crvena tvar?

– Popričajmo najprije o toj crvenoj tvari. Onome što ona jest.

– Nazvala si je hematitom.

– Točno. Bezvodnim željeznim oksidom. Ali kad se nalazi u glini, ima još jedno ime: oker.

Frost je upitao:

– Nije li to ono čime su američki Indijanci bojali lica?

– Ljudski rod upotrebljava oker najmanje tristo tisuća godina. Pronađen je čak i u grobovima Neandertalaca. Crveni oker se po svemu sudeći posebno cijenio u pogrebnim svečanostima, vjerojatno zbog svoje sličnosti s krvi. Naći ćete ga na crtežima u spiljama kamenog doba i na zidovima Pompeja. Drevni su ga narodi koristili za bojanje tijela kao ukras ili ratne boje. I upotrebljavao se u magijskim obredima.

– Uključujući i sotonske obrede?

– To je boja krvi. Bez obzira na religiju kojoj pripadate, ta boja ima simboličnu moć. – Erin je zastala. – Izbor ovog ubojice prilično je neobičan.

– Mislim da to već znamo – rekla je Jane.

– Hoću reći da je on u dodiru s poviješću. Za svoje obredne crteže ne koristi običnu kredu. Umjesto toga, upotrebljava isti primitivni pigment kakav se upotrebljavao u doba paleolitika. I nije ga iskopao u dvorištu iza kuće.

– Ali, rekla si da se crveni oker nalazi u običnoj glini – rekao je Frost. – Znači da ga je mogao iskopati.

– Ne u blizini. – Erin je kimnula glavom prema fasciklu koji je Jane držala u ruci. – Pogledajte kemijsku analizu. Što smo pronašli plinskom kromatografijom i ramanovom spektroskopijom. Jane je okrenula sljedeću stranicu i ugledala računalni ispis. Grafikon s višestrukim šiljcima. – Bi li nam protumačila što gledamo?

– Naravno. Najprije ramanova spektroskopija.

– Nikad nisam čula za to.

– To je arheološka tehnika za analizu povijesnih rukotvorina. Koristi svjetlosni spektar tvari kako bi joj odredila svojstva. Velika prednost arheolozima jest da ta tehnika ne uništava sam predmet. Pigmente možete analizirati na svemu, od tkanine kojom su omotane mumije do Torinskog platna, a da se ni na koji način predmet ne ošteti. Zamolila sam doktora lana McAvoya s Odsjeka za arheologiju sveučilišta Harvard da prouči nalaze ramanove spektrografije i on je potvrdio da uzorci sadrže željezni oksid, glinu i kremenjaču.

– A to je crveni oker?

– Da. Crveni oker.

– To si već znala.

– Svejedno je bilo lijepo što mi je to potvrdio. Zatim se doktor McAvoy ponudio pomoći utvrditi izvor. Iz kojeg dijela svijeta dolazi baš takav crveni oker.

– Zar se to može utvrditi?

– Tehnika je još uvijek u razvojnoj fazi. Vjerojatno se na sudu ne bi održalo kao dokaz. Ali, njega je dovoljno zainteresiralo da usporedi uzorak s profilima okera sakupljenih s raznih strana svijeta. McAvoy određuje koncentracije jedanaest drugih elemenata u uzorcima, na primjer magnezija, titana i torija. Teoretski, određeni zemljopisni izvor ima specifičan profil elemenata u tragovima. Kao kad promotriš uzorak tla s automobilske gume i znaš da je u njemu profil olova i cinka specifičan za rudarski okrug u Missouriju. U ovome slučaju, s okerom, provjeravamo uzorak u odnosu na jedanaest zasebnih varijabli.

- Onih drugih elemenata u tragovima.
- Točno. I arheolozi su sastavili bazu podataka drugih izvora.
- Zašto?

– Zato što to pomaže u utvrđivanju podrijetla povijesnog izvora. Na primjer, odakle dolazi pigment na Torinskom platnu. Iz Francuske ili Izraela? Odgovor bi mogao utvrditi podrijetlo platna. Ili kod drevne slikarije u spilji – gdje je umjetnik nabavio svoj oker? Ako dolazi iz tisuću kilometara udaljenog područja, to kazuje ili da je umjetnik sam putovao tako daleko, ili da je postojao neki oblik pretpovijesne trgovine. Zbog toga je baza podataka izvora okera toliko vrijedna, da je nam pogled u živote drevnih naroda.

– Što znamo o našem uzorku pigmenta? – upitao je Frost.

– Dakle. – Erin se nasmiješila. – Kao prvo, ima prilično velik omjer mangan dioksida – petnaest posto, što mu da je dublju, bogatiju nijansu. Isti se omjer nalazi u crvenom okeru koji se koristio u srednjovjekovnoj Italiji.

– Hoćeš reći da je naš pigment talijanski?

– Ne. Venecijanci su ga odnekud uvezli. Kad je doktor McAvoy usporedio cjelokupan profil elemenata, utvrdio je da odgovara jednoj osobitoj lokaciji, mjestu na kojem i dan danas vade crveni oker. Otoku Cipru.

Jane je rekla:

– Moram pogledati kartu svijeta.

Erin je pokazala na fascikl.

– Slučajno sam ti jednu skinula s interneta.

Jane je pronašla stranicu.

– Dobro, vidim. Nalazi se u Sredozemnom moru, južno od Turske.

– Meni se čini da bi bilo mnogo lakše koristiti crvenu kredu – oglasio se Frost.

– I mnogo jeftinije. Vaš je ubojica odabrao jedan neobičan pigment, iz malo poznatog izvora. Možda ima neke veze s Ciprom.

– Ili se samo poigrava s nama – rekao je Frost. – Crta neobične simbole, koristi neobičan pigment.

Kao da nas želi zbuniti.

Jane je još uvijek proučavala kartu. Sjetila se simbola nacrtanog na vratima Anthonyja Sansonea. Udjata, svevidećeg oka. Pogledala je Frosta.

– Egipat je južno od Cipra.

– Misliš na Horusovo oko?

– Što je to? – upitala je Erin.

– Onaj simbol koji smo pronašli na Beacon Hillu – odgovorila je Jane. – Horus je egipatski bog sunca.

– Je li to sotonski simbol?

– Ne znamo što on počinitelju znači – odgovorio je Frost. – Svatko ima neku teoriju. Počinitelj je sotonist. Počinitelj je ljubitelj povijesti. Ili bi jednostavno mogao biti samo lud.

Erin je kimnula glavom. – Kao Samov sin. Sjećam se da je policija potratila previše vremena nastojeći otkriti tko je taj tajanstveni Sam. A na kraju je ispalo da je riječ tek o slušnoj halucinaciji ubojice. Psu koji govori.

Jane je zatvorila fascikl. – Znaš, nekako sam se nadala da je i naš počinitelj lud.

– Zašto? – upitala je Erin.

– Zato što me mnogo više plaši ova druga mogućnost. Mogućnost da je naš ubojica savršeno zdrave glave.

Jane i Frost su sjedili u automobilu dok se motor zagrijavao i otapao maglicu s prednjeg stakla. Kad bi barem bilo jednako jednostavno raščistiti maglu koja obavlja ubojicu. Nikako nije mogla stvoriti sliku o njemu; nije mogla ni zamisliti kako izgleda. Mistik? Umjetnik? Povjesničar? Znam samo da je krvnik.

Frost je ubacio mjenjač u brzinu i uključili su se u promet, koji se kretao daleko sporije nego inače, po ulicama skliskim od leda. Pod vedrim nebom je temperatura zraka padala i večeras će biti najhladnije ove zime. Bit će to večer koju treba provesti kod kuće uz vrući složenac; večer, nadala se, kad će se zlo držati podalje ulica.

Frost je skrenuo istočno na Columbus aveniji i uputio se prema Beacon Hillu, gdje su planirali ponovno pogledati mjesto zločina. Automobil se naposljetku zagrijao i Jane se užasavala ponovnog izlaska na hladnoću, na vjetar, u Sansoneovo dvorište još prljavo od zaleđene krvi. Zamijetila je da se približavaju Aveniji Massachusetts i iznenada upitala:

– Možeš li skrenuti desno?

– Zar ne idemo k Sansoneu?

– Samo skreni ovdje.

– Ako ti tako kažeš. – Skrenuo je desno.

– Vozi dalje. Prema ulici Albany.

– Zar idemo kod mrtvozornice?

–Ne.

– Kamo smo se onda uputili?

– Ovdje je blizu. Još samo nekoliko stambenih blokova. – Promatrala je kako prolaze kućni brojevi i rekla: – Stani. Stigli smo. – Zagledala se na drugu stranu ulice.

Frost je zaustavio automobil uz rubnik i namrštio se.

– Kinko's?

– Ovdje radi moj tata. – Pogledala je na sat. –I sad će podne.

– Što mi to radimo?

– Čekamo.

– Isuse, Rizzolijeva. Nije valjda riječ o tvojoj mami?

– U ovome trenutku to zagorčava čitav moj život.

– Roditelji su ti se porječkali. Događa se.

– Čekaj dok se tvoja majka tebi useli. Baš me zanima kako bi se to svidjelo Alice.

– Siguran sam da će se sve smiriti i da će se tvoja mama vratiti kući.

– Ne ako je riječ o drugoj ženi. – Uspravila se na sjedalu. – Eno ga.

Frank Rizzoli izišao je kroz glavni ulaz Kinko'sa i zakopčao jaknu. Pogledao je nebo, očito zadržtao i izdahnuo zrak koji je bijelo zavijugao na hladnoći.

– Izgleda da ide na stanku za ručak – rekao je Frost. – Gdje je tu panika?

– Eno je – tiho je odgovorila Jane. – Eno panike. Kroz vrata je upravo izišla jedna žena, natapirana plavuša u crnoj kožnoj jakni i poput čarapa uskim trapericama. Frank se nacerio i zagrlio je oko struka. Zaputili su se zagrljeni niz ulicu, udaljavajući se od Jane i Frosta.

– Sranje – rekla je Jane. – Istina je.

– Znaš, mislim da bismo vjerojatno trebali krenuti dalje.

– Pogledaj ih. Samo ih pogledaj!

Frost je netremice promatrao upravljač.

– Doista bi mi dobro došao ručak. Što kažeš da odem... Jane je otvorila vrata i izišla iz automobila.

– Hej, Rizzolijeva! Nemoj.

Pojurila je preko ceste i prišuljala se pločnikom do oca.

– Hej – viknula je. – Hej! Frank je Zastao i spustio ruku sa ženinog struka. Okrenuo se i zabezeknuto zagledao u kćerku koja mu se približavala. Plavuša još nije popustila stisak i nadalje se držala Franka, dok se on bezuspješno pokušavao osloboditi. Iz daljine, žena je izgledala veoma

atraktivna, ali kad se Jane približila opazila je duboke bore koje su se lepezasto širile oko ženinih očiju i koje čak ni debela šminka nije mogla sakriti, i namirisala dim cigareta. Ovom je ženskom Frank zamijenio mamu, ovom natapiranom fuficom? Ovim ljudskim ekvivalentom zlatnog retrivera?

– Janie – rekao je Frank. – Ovo nije vrijeme za...

– Kad je vrijeme?

– Nazvat ću te, dobro? Razgovarat ćemo večeras.

– Frankie, dušo, što se to događa? – upitala je plavuša. Da ga nisi zvala Frankie! Jane je bijesno pogledala ženu.

– A ti si?

Žena je prkosno isturila bradu.

– Koga zanima?

– Samo mi odgovori na jebeno pitanje.

– Ma nemoj, natjeraj me! – Plavuša je pogledala Franka.

– Tko je, dovraga, ova ženska?

Frank je prinio ruku glavi i zastenjao, kao da ga boli.

– Čovječe.

– Bostonska policija – rekla je Jane. Izvukla je svoju značku i gurnula je ženi u lice. – A sad mi reci svoje ime.

Plavuša nije ni pogledala značku; njezin preplašeni pogled nije napuštao Jane.

– Sandie – promrmljala je.

– Sandie, i kako još?

– Huffington.

– Da vidim identifikacijsku ispravu – naredila je Jane.

– Janie – rekao je njezin tata. – To će biti dovoljno.

Sandie je poslušno izvadila novčarku i pokazala svoju vozačku dozvolu. – Što smo učinili? – Sumnjičavo je pogledala Franka. – Što si ti učinio?

– Ovo je sranje – rekao je.

– A kad će to sranje završiti, ha? – bijesno mu je odvrtila Jane. – Kad ćeš napokon odrasti?

– To se tebe nimalo ne tiče.

– Ma nemoj? Ona u ovom trenutku sjedi u mom stanu i vjerojatno lije suze. I sve to zato što ti ne možeš držati proklete hlače zakopčane.

– Ona? – upitala je Sandie. – O kome govorimo?

– Trideset sedam godina braka, a ti je ostaviš zbog ove ovdje koke?

– Ti to ne razumiješ – rekao je Frank.

– Oh, dobro ja razumijem.

– Nemaš pojma kako je to. Ja sam samo prokleta pčelica radilica. Ljenčina koja donosi hranu u kuću. Imam šezdeset i jednu godinu i što sam napravio u životu? Ne misliš da jednom, za promjenu, zaslužujem malo zabave?

– Zar ti misliš da se mama zabavlja?

– To je njezin problem.

– I moj.

– Ja za to nisam odgovoran.

– Hej – rekla je Sandie. – Je li to tvoja kćerka? – Pogledala je Jane. – Rekla si da si policajka. Frank je uzdahnuo.

– Ona i jest policajka.

– Slamaš joj srce, znaš li to? – upitala je Jane. – Je li te uopće briga?

– A što je s mojim srcem? – ubacila se Sandie.

Jane se nije obazirala na fuficu. Netremice je promatrala Franka.

– Više uopće ne znam tko si, tata. Nekoć sam te poštovala, a pogledaj se sad! Kako si jadan. Ova umjetna plavuša zavrti dupetom, a ti kao neki idiotski pas plaziš za njom. O da, tata, samo naskoči.

Frank joj priprejeti prstom.

– Sad je dosta!

– Misliš da će se ova fufica brinuti za tebe kad se razboliš? Misliš da će biti uz tebe? K vragu, zna li ona uopće kuhati?

– Kako se usuđuješ? – rekla je Sandie. – Upotrijebila si značku da me preplašiš.

– Tata, mama će te primiti natrag, znam da hoće. Idi i razgovaraj s njom.

– Postoji zakon protiv toga što si učinila – rekla je Sandie. – Mora postojati! Pa to je policijsko zlostavljanje!

– Pokazat ću ti ja što je policijsko zlostavljanje – bijesno je odvrtila Jane. – Samo me izazivaj.

– Što ćeš učiniti, uhapsiti me? – Sandie joj se unijela u lice, očiju stisnutih u tamne proreze maskare.

– Samo daj. – Žena je snažno gurnula Jane prstom u prsa. – Izazivam te.

Ono što se zatim dogodilo, bilo je isključivo refleksivno. Jane nije ni zastala razmisliti, samo je reagirala. Jednim vještim potezom ruke zgrabila je Sandino zapešće i okrenula je. Kroz ključanje vlastite krvi, čula je kako Sandie vrišti prostote. Čula je kako njezin tata viče:

– Prestani! Za ime Božje, prestani!

Ali ona je sad funkcionirala posve automatski, dok je gurala Sandie na koljena, onako kako bi to učinila s bilo kojim počiniteljem. Ovaj ju je put, međutim, vodio bijes i zbog njega je zavrtila Sandinu ruku jače nego što je morala i željela je povrijediti. Poniziti.

– Rizzolijeva! Isuse, Rizzolijeva, sad je dosta! Frostov se glas napokon probio kroz bubnjanje njezinog vlastitog srca. Naglo je pustila Sandie i odmaknula se, zadihana. Zagledala se u ženu koja je u jecajima klečala na pločniku. Frank se spustio na koljena pokraj Sandie i pomogao joj da ustane.

– Kog ćeš vruga sad učiniti? – Frank je pogledao svoju kćerku. – Uhapsit ćeš je?

– Vidio si. Gurnula me je.

– Uzrujala se.

– Ona je inicirala kontakt.

– Rizzolijeva – tiho joj se obratio Frost. – Zaboravimo sve ovo, dobro?

– Mogla bih je uhapsiti – odgovorila je Jane. – Prokletstvo, mogla bih.

– Da, dobro – odgovorio je Frost. – Mogla bi. Ali, želiš li to doista?

Teško je uzdahnula.

– Imam pametnijih stvari za učiniti – promrmljala je. Zatim se okrenula i vratila do automobila. Kad je sjela u njega, njezin tata i plavuša već su nestali iza ugla.

Frost je kliznuo na sjedalo pokraj nje i zatvorio svoja vrata.

– Ovo ti baš nije bila neka fora – rekao je.

– Samo vozi.

– Otišla si onamo tražeći svađu.

– Jesi li je vidio? Moj tata izlazi s jebenom fificom!

– To ti je dodatan razlog da se držiš sto kilometara podalje te žene. Vas dvije bi se ubile.

Jane je uzdahnula i spustila glavu na ruke.

– Što ću reći mami?

– Ništa. – Frost se udaljio od rubnika. – Njihov brak te se ne tiče.

– Ja ću morati otići kući i pogledati joj lice. I na njemu vidjeti svu povrijeđenost. Zbog toga me se njihov brak tiče.

– Tad budi dobra kćerka. Budi joj rame za plakanje – rekao je. – Jer, trebat će joj. Što ću reći mami?

Jane je zaustavila automobil na parkiralištu ispred zgrade i kratko sjedila, užasavajući se onoga što je slijedilo. Možda majci ne bi trebala reći o onome što se danas dogodilo. Angela već zna za tatu i gospođicu Zlatni retriever. Zašto da

joj trlja sol u ranu? Zašto da je dodatno ponizuje? Zato što bih ja, na maminom mjestu, voljela znati. Ne bih željela da mi kćerka išta taji, bez obzira koliko bolno bilo.

Jane je izišla iz automobila, razmišljajući što će reći, znajući da će večer, bez obzira što odlučila, biti žalobna i da bi malo toga mogla učiniti ili reći što bi majci ublažilo patnju. Budi dobra kćerka, rekao je Frost; budi joj rame za plakanje. Dobro, toliko može.

Uspela se stubama do drugog kata, sve težim korakom sa svakom novom stubom, nijemo proklinjući gospođicu Sandie Huffington koja im je svima zeznula živote. Oh, imam te ja na oku. Samo prijeđi ulicu na neoznačenom pješačkom prijelazu, fufice, i bit ću ti iza leđa. A ako imaš neplaćenih kazni za parkiranje, čuvaj me se. Mama ti ne može uzvratiti, ali ja sigurno mogu. Gurnula je ključ u vrata stana i zastala, namrštivši se na zvuk majčina glasa. Zvuk njezina smijeha. Mama?

Gurnula je vrata i udahnula miris cimeta i vanilije. Sad je čula jedan drugi smijeh, i on zaprepašćujuće poznat. Muški. Ušla je u kuhinju i zagledala se u umirovljenog istražitelja Vincea Korsaka, koji je sjedio za stolom uz šalicu kave. Pred njim je bio velik tanjur keksa posutih šećerom.

– Hej – rekao je podigavši šalicu u pozdrav. I mala Regina, koja je u svojoj nosiljci sjedila tik pokraj njega, podigla je ručicu, kao da ga oponaša.

– Hm... što ti radiš ovdje?

– Janie! – prekorila ju je Angela, odlažući lim svježe pečenih kolača na vrh pećnice da se ohladi. – Kako možeš biti tako bezobrazna prema Vinceu?

Vinceu? Oslovljava ga s Vince?

– Svratio je pozvati tebe i Gabriela na zabavu – rekla je Angela.

– I vi ste pozvani, gospođo Rizzoli – rekao je Korsak i namignuo Angeli. Što više cura, to bolje. Angela se zacrvenjela, ali ne od topline pećnice.

– Kladim se da je kekse namirisao preko telefona – rekla je Jane.

– Slučajno sam pekla. Rekla sam, ako odmah dođe, da ću mu ispeći ekstra rundu.

– Nema šanse da bih propustio takvu ponudu – nasmijao se Korsak. – Hej, sigurno je lijepo što je mama kod tebe, ha?

Jane je pogledala mrvice na njegovoj zgužvanoj košulji.

– Vidim da više nisi na dijeti.

– A ja vidim da si ti dobro raspoložena. – Nespretno je otpio gutljaj kave i debelom rukom obrisao usta. – Čujem da si dobila pravog jebenog čudaka. – Zastao je i pogledao Angelu. – Oprostite na mom rječniku, gospođo Rizzoli.

– Oh, samo vi govorite kako želite – odgovorila je Angela. – Želim da se osjećate kao kod kuće. Molim te, nemoj ga poticati.

– Neki sotonski kult – rekao je.

– To si čuo?

– Od mirovine nisam oglušio.

Ni og lupio. Koliko god joj išao na živce sirovim šalama i užasnom higijenom, Korsak je bio jedan od najoštromnijih istražitelja koje je poznavala. Iako se nakon srčanog napadaja prošle godine povukao u mirovinu, nikad nije doista napustio značku. Vikendom navečer još uvijek ga se moglo pronaći u JP Doyle'su, omiljenom pojilištu bostonske policije, gdje je saznavao najnovije ratne priče. Umirovljen ili ne, Vince Korsak će umrijeti kao policajac.

– Što si još čuo? – upitala je Jane sjedajući za stol.

– Da je vaš počinitelj umjetnik. Da iza sebe ostavlja zgodne crteže. I da voli... – Korsak je zastao i pogledao Angelu, koja je vadila kekse iz lima – ...rezuckati. Toplo?

– I pretoplo.

Angela je podigla i zadnji keks te zatvorila vrećicu. Teatralno je stavila vrećicu pred Korsaka. Ovakvu Angelu Jane nije očekivala zateći kad se vrati kući. Njezina se majka doslovce ushodala po kuhinji, prikupljajući zdjele i limove, ispirući spužvice dok je u sudoperu prala posuđe. Nije izgledala tužna, napuštena ni očajna; izgledala je deset godina mlađa. Da li se ovo događa kad te muž napusti?

– Ispričaj Jane o svojoj zabavi – rekla je Angela, iznova puneći Korsakovu šalicu.

– O, da. – Glasno je otpio gutljaj. – Vidiš, prošli sam tjedan potpisao dokumente za razvod. Nakon gotovo godinu dana natezanja oko novca, napokon je gotovo. Zaključio sam da je vrijeme da proslavim svoj novi status slobodnog muškarca. Uredio sam stan. Kupio krasan kožnati kauč, televizor s velikim ekranom. Donijet ću nekoliko sanduka piva, okupiti par prijatelja i proslavit ćemo.

Pretvorio se u pedesetpetogodišnjeg tinejdžera s isturenim trbuhom i nespretno skrivenom celom. Može li biti patetičniji?

– Znači, vi dolazite, je li tako? – upitao je Jane. – Druga subota u siječnju.

– Moram provjeriti datum s Gabrielom.

– Ako on ne može doći, dođi bez njega. Ali, svakako dovedi stariju sestru. – Namignuo je Angeli i ona se zahihotala.

Postajalo je sve nepodnošljivije. Jane je umalo laknulo kad je začula prigušenu zvonjavu svog mobitela. Otišla je u dnevni boravak gdje je ostavila torbicu i izvukla telefon.

– Rizzoli – javila se.

Poručnik Marquette nije tratio vrijeme na pristojnost.

– Moraš imati više poštovanja prema Anthonyju Sansoneu – rekao je bez okolišanja.

Čula je kako se Korsak smije u kuhinji i taj ju je zvuk razdražio. Ako već moraš oćijukati s mojom mamom, za ime Božje, čini to negdje drugdje.

– Čujem da si njemu i njegovim prijateljima zagorčala život – rekao je Marquette.

– Možda biste mogli odrediti što točno time mislite?

– Ispitivala si ga gotovo dva sata. Izrešetala njegovog batlera i goste na večeri. Zatim si danas poslijepodne ponovno bila kod njega. Čovjek ima osjećaj da njega istražuješ.

– Baš mi je žao što sam mu povrijedila osjećaje. Činimo ono što uvijek činimo.

– Rizzolijeva, nastoj imati na umu da taj čovjek nije sumnjivac.

– Ja još nisam došla do tog zaključka. O'Donnellova je bila u kući. Eve Kassovitz je ubijena u njegovom vrtu. A kad je njegov batler pronašao tijelo, što je Sansone učinio? Fotografirao je. I razdijelio fotografije svojim prijateljima. Hoćete znati istinu? Ti ljudi nisu normalni. Sansone nedvojbeno nije.

– On nije sumnjivac.

– Nisam ga isključila.

– Vjeruj mi. Pusti ga na miru.

Zastala je.

– Želite mi još nešto reći, poručnice? – tiho je upitala. – Što ja to ne znam o Anthonyju Sansoneu?

– Ne želimo ga naljutiti.

– Poznajete ga?

– Ne osobno. Samo prenosim poruku odozgo. Rečeno nam je da se prema njemu odnosimo s poštovanjem.

Prekinula je razgovor. Prišla je prozoru i zagledala se u poslijepodnevno nebo koje više nije bilo modro. Vjerojatno će još padati snijeg. Pomislila je: Jednog trenutka misliš da ćeš zauvijek jasno vidjeti, a onda dođu oblaci i sve zastru. Posegnula je ponovno za mobitelom i utipkala broj.

Poglavlje sedamnaest

Maura je kroz prozor promatrala kako Yoshima u olovnoj pregači namješta kolimator iznad abdomena. Neki ljudi u ponedjeljak ujutro dolaze na posao užasavajući se tek gomile uredskog posla ili poruka koje ih očekuju. Ovog ponedjeljka ujutro Mauru je očekivala žena koja je posve naga ležala na onom stolu. Vidjela je kako se Yoshima pojavljuje iza olovne pregrade i uzima kasetu s filmom. Podigao je glavu i kimnuo. Maura je gurnula vrata i vratila se u obdukcijски laboratorij.

One noći kad je drhćući čučala u vrtu Anthonyja Sansonea, ovo je tijelo vidjela samo pod svjetlom baterijskih svjetiljki. Danas je pod oštrim svjetlom koje nije dopuštalo sjene istražiteljica Eve Kassovitz ležala posve ogoljena pogledima. Krv je oprana, otkrivajući otvorene, ružičaste rane. Razbijenu lubanju. Ubodnu ranu na prsima, ispod prsne kosti. I oči bez kapaka, rožnica zamagljenih od izloženosti svjetlu. Od njih Maura nije mogla odvratiti pogled: od tih osakaćenih očiju.

Whish vrata najavio je Janein dolazak.

– Niste još počeli? – upitala je Jane.

– Ne. Hoće li nam se još netko pridružiti?

– Danas sam samo ja. – Jane je zastala usred vezivanja pregače, pogleda najednom prikovanog uz stol. Uz lice mrtve kolegice. – Trebala sam se zauzeti za nju – tiho je rekla. – Kad su oni idioti na odjelu počeli sa svojim glupim šalama, trebala sam to odmah zaustaviti.

– Oni bi se trebali osjećati krivima, Jane. Ne ti.

– Ali, i sama sam to prošla. Znam kako je.

Jane je netremice promatrala izložene rožnice.

– Ove oči neće moći uljepšati za pokop.

– Lijes će morati biti zatvoren.

– Horusovo oko – tiho je rekla Jane.

– Molim?

– Onaj crtež na Sansoneovim vratima. To je drevni simbol, još iz vremena starih Egipćana. Zove se Udjat, svevideće oko.

– Tko ti je to rekao?

– Jedan od Sansoneovih gostiju na večeri. – Pogledala je Mauru. – Ti ljudi – Sansone i njegovi prijatelji – pravi su čudaci. Što više saznajem o njima, to me hvata veća jeza. Posebice od njega. Yoshima je izišao iz komore za razvijanje s netom razvijenim snimkama. Zabrujale su poput nekog glazbala kad ih je pričvrstio na osvijetljeni zid.

Maura je posegnula za ravnalom i izmjerila posjekotinu na lubanji, a zatim zabilježila mjere. – Znaš, nazvao me je one noći – rekla je ne dižući pogled. – Da provjeri jesam li sigurno stigla kući.

– Sansone te je nazvao?

Maura je podigla pogled.

– Smatraš li ga sumnjivim?

– Razmisli o ovome: Nakon što su pronašli tijelo, znaš što je Sansone učinio? Prije nego što je uopće nazvao policiju? Izvukao je foto aparat i snimio nekoliko fotografija. A onda ih je njegov batler sutradan ujutro dostavio njegovim prijateljima. Pa sad ti reci da to nije čudno.

– Ali, misliš li da je sumnjiv?

Nakon stanke, Jane je priznala:

– Ne mislim. A i da mislim, to bi bio problem.

– Što time želiš reći?

– Gabriel se malo raspitao. Nazvao je neke ljude da sazna malo više o tom tipu. Samo je postavio nekoliko pitanja i najednom su se sva vrata zatvorila. FBI, Interpol, nitko nije htio govoriti o Sansoneu. Očito ima prijatelje na visokim položajima koji su ga spremni zaštititi.

Maura se sjetila kuće na Beacon Hillu. Batlera, antiknih umjetnina.

– Možda to ima neke veze s njegovim bogatstvom.

– Sve je to naslijedio. Nije se obogatio predajući srednjovjekovnu povijest na Bostonskom sveučilištu.

– O kakvom bogatstvu govorimo?

– Ona kuća na Beacon Hillu? Za njega je to straćara. Ima kuće i u Londonu i Parizu, i obiteljsko imanje u Italiji. Tip je poželjan neženja, krcat novcem, i zgodan. Ali nikad se ne pojavljuje na društvenim stranicama. Na dobrotvornim balovima ili otmjenim akcijama za prikupljanje sredstava. Živi poput pustinjaka.

– Nije mi se učinio kao netko tko bi obilazio moderna događanja.

– Kako te se dojmio?

– Nismo baš dugo razgovarali.

– Ali ste razgovarali one noći.

– Ja sam se smrzavala vani i on me pozvao na kavu.

- Nije li ti se to učinilo malo čudnim?
- Što?
- Da se posebno potrudio kako bi te pozvao?
- Cijenila sam tu gestu. I da se zna, batler je izišao po mene.
- Baš po tebe? Znao je tko si? Maura je oklijevala.
- Da.
- Što je htio od tebe, doktorice?

Maura je prešla na torzo i sad je mjerila ubodnu ranu na prsima i bilježila mjere. Pitanja su postajala isuviše precizna i nisu joj se svidjele implikacije: da je dopustila da je Anthony Sansone iskoristi.

- Nisam mu otkrila ništa bitno glede slučaja, Jane. Ako me to pitaš.
- Ali ste razgovarali o slučaju?

– O mnogim stvarima. I da, htio je znati moje mišljenje. Ali to nije nimalo čudno, budući da je tijelo pronađeno u njegovom vrtu. Razumljivo da je znatiželjan. I možda pomalo ekscentričan. – Susrela je Janein pogled i učinio joj se neugodno ispitivački. Ponovno je usmjerila pozornost na leš, na rane koje je nisu ni približno uznemiravale kao Janeina pitanja.

– Ekscentričan? Zar je to jedina riječ koja ti pada na pamet? Sjetila se kako ju je Sansone proučavao te noći, kako se u njegovim očima odražavala vatra iz kamina, i na um su joj pale i druge riječi. Pametan. Privlačan. Zastrašujući.

– Ne misliš li da je ipak malo previše sablasan? – upitala je Jane. – Jer meni se nedvojbeno učinio takvim.

– Zašto?

– Pa vidjela si njegovu kuću. Kao da ulaziš u neko drugo doba. A ti čak nisi vidjela ostale prostorije, sa svim onim portretima koji zure sa zidova. Kao da ulaziš u Drakulin dvorac.

– On je profesor povijesti.

– Bio je. Više ne predaje.

– To je vjerojatno naslijeđe, i to neprocjenjive vrijednosti. Očito cijeni obiteljsku baštinu.

– Baš, obiteljsku baštinu. Tu mu se posrećilo. On je već četvrta generacija koja uživa u zakladi.

– A ipak se posvetio uspješnoj akademskoj karijeri. Moraš mu odati priznanje zbog toga. Nije se pretvorio u lijenog plejboja.

– Evo ti zanimljivog obrata. Obiteljsku je zakladu osnovao još 1905. godine njegov pradjed. Pogodi kako se zove ta zaklada?

– Nemam pojma.

– Zove se Fondacija Mefisto.

Maura je preplašeno podigla glavu.

– Mefisto? – promrmljala je.

– S takvim imenom – nastavila je Jane – čovjek se mora zapitati o kakvoj je to obiteljskoj baštini riječ.

– Što znači to ime? Mefisto? – upitao je Yoshima.

– Provjerila sam – odgovorila je Jane. – To je skraćenica za Mefistofelesa. Doktorica vjerojatno zna tko je on bio.

– To ime potječe iz legende o doktoru Faustu – rekla je Maura.

– Kome? – upitao je Yoshima.

– Doktor Faust je bio alkemičar – objasnila je Maura. – Crtao je tajne simbole kako bi prizvao vraga. Pojavio se zloduh po imenu Mefistofeles i ponudio mu pogodbu.

– Kakvu pogodbu?

– U zamjenu za potpuno poznavanje magije, doktor Faust je svoju dušu prodao vragu.

– Dakle, Mefisto je...

– Sotonin sluga.

Preko interkoma se iznenada začuo glas.

– Doktorice Isles – oglasila se Maurina tajnica Louise.

– Na liniji jedan imate poziv izvana. Gospodin Sansone. Hoćete li ga primiti, ili da uzmem poruku?

– Mi o vuku...

Maura je susrela Janein pogled i opazila brzo kimanje glavom.

– Primit ću poziv – odgovorila je Maura. Skinula je rukavice, prišla telefonu na zidu i podigla slušalicu. – Gospodine Sansone?

– Nadam se da vas ne prekidam – rekao je. Pogledala je tijelo na stolu. Eve Kassovitz neće imati ništa protiv, pomislila je. Nitko nije strpljiviji od mrtvaca. – Mogu vam posvetiti minutu za razgovor.

– Ove subote kod kuće priređujem večeru. Volio bih da nam se pridružite.

Maura je zastala, bolno svjesna da je Jane promatra.

– Moram razmisliti o tome – odgovorila je.

– Siguran sam da se pitate o čemu je riječ.

– Zapravo, pitam se.

– Obećajem da neću pokušavati ništa izvući o istrazi.

– O tome ionako ne smijem govoriti i vi to znate.

– Razumijem. Ne zovem vas zbog toga.

– Zašto me onda zovete? – Nepristojno, neotmjeno pitanje, ali morala ga je postaviti.

– Imamo zajedničke interese. Zajedničke brige.

– Nisam sigurna da razumijem što time mislite.

– Pridružite nam se u subotu, oko sedam navečer. Tad ćemo o tome.

– Morat ću najprije provjeriti rokovnik. Javit ću vam. – Spustila je slušalicu.

– Što je to bilo? – upitala je Jane.

– Upravo me pozvao na večeru.

– Želi nešto od tebe.

– Tvrdi da ne želi ništa. – Maura je otišla do ormarića po novi par rukavica. Iako su joj ruke bile mirne dok ih je navlačila, osjećala je kako joj lice oblijeva rumen i krv pulsira u jagodicama prstiju.

– I ti vjeruješ u to?

– Naravno da ne. Zato neću ići na tu večeru.

– Možda bi trebala – tiho je rekla Jane.

Maura se okrenula i pogledala je.

– Ti to ne misliš ozbiljno.

– Voljela bih saznati više o Fondaciji Mefisto. Tko su, što rade na svojim tajnim sastancima. Možda te informacije neću moći dobiti nikako drukčije.

– Znači, želiš da ja to učinim za tebe?

– Kažem samo da ne mislim da je nužno loša zamisao da odeš onamo. Dok god si na oprezu. Maura je prišla stolu. Zagledala se u Eve Kassovitz i pomislila: Ova je žena bila policajka, i bila je naoružana. A ipak nije bila dovoljno oprezna. Maura je podigla skalpel i zarezala.

Napravila je rez u obliku slova Y na torzu, od oba ramena do stjecišta malo niže nego obično ispod prsne kosti kako bi se sačuvala ubodna rana. I prije nego što je prerezala rebra, i prije nego što je otvorila prsnu šupljinu, znala je što će u prsnom košu pronaći. Vidjela je na rendgenskim snimkama koje su visjele na zidu: okrugli obris srca, mnogo većeg nego što bi trebalo biti u jedne zdrave mlade žene. Podigla je oklop prsnih kostiju i rebara, pogledala u prsnu šupljinu i gurnula ruku ispod natečene vrećice u kojoj se nalazilo srce. Činilo se da je vrećica ispunjena krvlju.

– Perikardijalna tamponada – rekla je i pogledala Jane. – Iskrvarila je u osrčje. Budući da je taj prostor ograničen, osrčje se toliko napelo da srce nije moglo pumpati. Ili je sam ubod izazvao kobnu aritmiju. Kako god bilo,

umorstvo je bilo brzo i učinkovito. A ubojica je morao znati gdje će uperiti oštricu.

– Znao je što čini.

– Ili mu se posrećilo. – Pokazala je na ranu. – Vidiš kako je oštrica probila tik ispod ksifoidnog nastavka. Svuda iznad tog mjesta srce je prilično dobro zaštićeno prsnim košem i rebrima. Ali ako uđeš ovdje, gdje se nalazi ova rana, i uperiš oštricu u odgovarajućem kutu...

– Pogodit ćeš srce?

– To nije teško. Ja sam to učinila kao stažistica, na praksi u hitnoj službi. S iglom, naravno.

– Na mrtvacu, nadam se.

– Ne, žena je bila živa. Ali nismo joj čuli otkucaje srca, krvni pritisak joj je naglo padao i rendgenske slike su pokazivale da joj je srce okruglo. Morala sam nešto učiniti.

– Pa si je probola?

– Kirurškom iglom. Iz osrčja sam izvukla dovoljno krvi da žena preživi do operacije.

– Kao u onom špijunskom romanu, Ušica igle – komentirao je Yoshima.

– Ubojica žrtve probode ravno kroz srce i one umiru trenutno, gotovo bez kapi krvi. Prilično čisto umorstvo.

– Hvala ti na korisnoj informaciji – rekla je Jane.

– Zapravo, Yoshima je u pravu – usprotivila se Maura. – Naš je počinitelj odabrao brz način umorstva Eve Kassovitz. Dok je u slučaju Lori–Ann Tucker bez žurbe odrezao šaku, ruku, glavu. A zatim nacrtao one simbole. Na ovu žrtvu nije potrošio mnogo vremena. Zbog čega dolazim na pomisao da je Eve ubijena iz praktičnijeg razloga. Možda ga je iznenadila, pa je se jednostavno morao riješiti, na licu mjesta. Zato je to učinio na najbrži mogući način. Udarcem u glavu. I potom brzim ubodom u srce.

– Svejedno je imao vremena da nacrtaj one simbole na vratima.

– Otkud znamo da najprije nije nacrtao simbole? Uz smotak koji je netom ostavio na pragu?

– Misliš na šaku?

Maura je kimnula glavom.

– Njegov dar.

Skalpel joj se vratio na posao, rezao, secirao. Izvadila je pluća i odložila ih u kadicu od nehrđajućeg čelika, u kojoj su se razlila u spužvastu masu. Pogled na ružičastu površinu, nekoliko zareza u svako krilo i znala je da su to bila zdrava pluća nepušačice koja bi svoju vlasnicu dobro služila do duboke starosti. Maura se prebacila na trbušnu šupljinu, rukama posežući u abdomen

kako bi izvadila želudac, gušteraču i jetru. Trbuh Eve Kassovitz bio je zavidno ravan, nedvojbeno zaslugom brojnih sati provedenih uz trbušnjake u teretani. Kako je lako sav taj trud skalpelom sveden na zarezane mišice i razjapljenu kožu. Kadica se polako punila organima, petljama tankog crijeva koje su svjetlucale poput zapetljanih jegulja, jetrom i slezenom u krvavom humku. Sve je bilo zdravo, besprijeckorno zdravo. Zarezala je stražnji dio trbušne šupljine, izvadila baršunasto glatke bubrege, odrezala s njih male komadiće i ubacila ih u posudu za uzorke. Utonuli su u formalin, ostavljajući za sobom krvave vrtložice.

Uspravila se i pogledala Yoshimu.

– Možeš mi sad postaviti snimke lubanje? Da vidimo što imamo.

Yoshima je skinuo snimke torza i počeo postavljati novi niz, koji Maura još nije proučila. Snimke glave zasvijetlile su na zidu. Usredotočila se na kost tik ispod posjekotine na lubanji, pretražujući obris lubanje ne bi li pronašla neku izdajničku liniju prijeloma ili udubljenje koje nije mogla opipati, ali ništa nije vidjela. Čak i bez prijeloma, udarac je mogao biti dovoljan da omami žrtvu i zadrži je na tlu kako bi ubojica razgrnuo njezinu jaknu i podigao joj pullover. Zario joj oštricu u srce.

Isprva je Maurinu pozornost privukla lubanja. Zatim je proučila bočne snimke i usredotočila se na vrat, pogledom se zaustavljajući na hioidnoj kosti. Iza nje je zamijetila nešto neprozirno stožastog oblika, nimalo nalik ičemu što je ikad vidjela. Namrštila se i približila osvijetljenom zidu, netremice promatrajući tu anomaliju. Na snimci sprijeda gotovo je bila sakrivena većom gustoćom vratnih kralježaka. Ali na bočnoj se snimci jasno vidjela i nije pripadala strukturi kostura.

– Što je sad pak ovo? – promrmljala je. Jane je stala pokraj nje.

– Što to gledaš?

– Ovo ovdje. Nije kost. Nije normalni dio vrata. – Je li joj to nešto u grlu?

Maura se okrenula natrag prema stolu i obratila Yoshimi:

– Možeš li mi donijeti laringoskop? Stala je uz uzglavlje stola i podigla bradu mrtve žene. Prvi je put upotrijebila laringoskop kao studentica četvrte godine medicine, kad je pokušala staviti endotrahealnu cjevčicu u muškarca koji nije disao. Okolnosti su bile mahnite, pacijentu je stalo srce. Stažist zadužen za nju, dopustio je Mauri samo jedan pokušaj intubacije. – Imaš deset sekundi – rekao je – i ako ne uspiješ, ja preuzimam. – Uvela je laringoskop i provirila u vrat tražeći glasnice, ali vidjela je samo jezik i sluznicu. Sekunde su prolazile, i dok je bolničarka pritiskala grudni koš, a ekipa za oživljavanje je promatrala, Maura se mučila s instrumentom, znajući da sa svakom novom sekundom pacijentove lišenosti kisika odumire sve više moždanih stanica. Stažist je naposljetku uzeo instrument iz njezine ruke i gurnuo je u stranu kako bi sam obavio posao. Bila je to ponižavajuća demonstracija njezine nesposobnosti.

Mrtvi ne zahtijevaju tako brzu intervenciju. A sad, dok je uvodila lopaticu laringoskopa u usta mrtve žene, monitor za praćenje rada srca nije pištao, tim za oživljavanje nije zurio u nju, ničiji život nije bio na kocki. Eve Kassovitz strpljivo je podnosila dok je Maura namještala lopaticu i odmicala jezik kako joj ne bi smetao. Nagnula se i provirila u grlo. Vrat je bio dug i tanak, i već pri prvom pokušaju Maura je lako uočila glasnice, nalik blijedoružičastim jezičcima uz rub dišnog puta. Zarobljen između njih nalazio se neki svjetlucavi predmet.

– Kliješta – rekla je i ispružila ruku. Yoshima joj je stavio instrument na dlan.

– Vidiš li ga? – upitala je Jane.

– Vidim.

Maura je obuhvatila predmet i nježno ga izvadila iz grla. Odložila ga je na pladanj za uzorke i on je zazveckao na nehrđajućem čeliku.

– Je li to ono što mislim da jest? – upitala je Jane.

Maura je okrenula tu stvarčicu i ona je zasjala poput bisera pod snažnim svjetlom. Morska školjka.

Poglavlje osamnaest

Poslijepodnevna svjetlost smračila se do sumorno sive kad se Jane dovezla do kampusa Harvardskog sveučilišta i parkirala svoj automobil iza Conant Halla. Parkiralište je bilo gotovo prazno, a kad je zakoračila na oštar vjetar i pogledala stare ciglene zgrade koje su djelovale napuštene i fine perjanice snijega koje su se vrtložile na zaleđenom pločniku, shvatila je da će, kad završi svoj posao ovdje, već biti mrak.

I Eve Kassovitz je bila policajka. A ipak nije naslutila da joj se približava smrt. Jane je zakopčala gumb na ovratniku kaputa i uputila se prema zgradama sveučilišnog muzeja. Za nekoliko dana, kad se studenti vrate sa zimskih praznika, kampus će ponovno oživjeti. Ali ovog hladnog poslijepodneva, Jane je koračala sama, stisnutih očiju pred naletima ledenog vjetra. Stigla je do bočnog ulaza u muzej i zatekla vrata zaključana. Ništa čudnog; nedjeljaje poslijepodne. Obišla je zgradu očišćenom stazom između nanosa prljavog snijega do prednjeg ulaza. Na ulazu u Oxford Street zastala je i promatrala ogromnu građevinu od cigle. Iznad ulaznih vrata je pisalo

MUZEJ KOMPARATIVNE ZOOLOGIJE.

Uspela se granitnim stubama, ušla u zgradu i našla se u jednom posve drukčijem razdoblju. Pod njezinim su nogama škripali drveni podovi. Osjetila je miris prašine mnogih desetljeća, toplinu starih radijatora i ugledala nepregledne nizove drvenih ormara s izlošcima. Ali nigdje ni žive duše. Predvorje je bilo prazno.

Ušla je dublje u zgradu, prošavši pokraj staklenih vitrina s uzorcima, i zastala promotriti zbirku insekata probodenih pribadačama. Vidjela je čudovišne crne bube sa štipalkama spremnim da probodu nježnu kožu i krilate žohare svjetlucavih oklopa. Zadrhtala je i nastavila dalje, uz leptire jarkih boja poput dragulja, uz ormarić s ptičjim jajima iz kojih se ptice nikad neće izleći i zebama koje više nikad neće pjevati. Škripa koraka rekla joj je da više nije sama.

Okrenula se i zagledala uskim prolazom između dva visoka ormara. Osvijetljen s leđa zimskim svjetlom koje je dopiralo kroz prozor, muškarac je bio tek pognuti, bezlični obris koji joj se polako približavao. Tek kad je došao bliže, naposljetku izronivši iz svog prašnjavog skrovišta, vidjela je naborano lice i naočale sa žicanim okvirom. Izobličene modre oči promatrale su je kroz debele leće.

– Da vi slučajno niste ona policajka? – upitao je.

– Doktor Von Schiller? Ja sam istražiteljica Rizzoli.

– Znao sam da to morate biti vi. Nitko drugi ne bi zalutao ovamo ovako kasno. Vrata su inače već zaključana, tako da dobivate privatni obilazak. – Namignuo joj je, kao da bi ovaj poseban tretman trebao ostati tajnom između njih dvoje. Rijetka prilika da promatra mrtve kukce i preparirane ptice bez mnoštva za leđima. – Onda, jeste li je donijeli? – upitao je.

– Tu je. – Izvukla je vrećicu za dokaze iz džepa i kad je ugledao njezin sadržaj, vidljiv kroz prozirnu plastiku, oči su mu zasjale.

– Dođite, onda! Idemo gore u moj ured gdje je mogu dobro pogledati pod povećalom. Oči mi više nisu baš najbolje. Mrzim onu gore fluorescentnu svjetiljku, ali za ovako nešto mi je potrebna.

Pošla je za njim prema stubištu, prilagođavajući korak njegovom bolno sporom struganju. Zar je moguće da ovaj tip još uvijek predaje studentima? Djelovao je prestar da bi se uopće uspeo stubama. Ali, Von Schiller bilo je ime koje su joj preporučili kad je nazvala Odsjek za komparativnu zoologiju, i sjaj uzbuđenja u njegovim očima kad je uočio što je donijela u džepu bio je nedvojben. Jedva je čekao da ga uzme u ruke.

– Koliko znate o morskim školjkama, istražiteljice? – upitao je Von Schiller sporo se uspinjući stubama, kvrgavim prstima obuhvaćajući izrezbarenu ogradu.

– Samo ono što sam naučila jedući školjke.

– Hoćete reći da ih nikad niste skupljali? – Osvrnuo se. – Jeste li znali da je Robert Louis Stevenson jednom rekao, »Možda je sretnija sudbina voljeti skupljati školjke nego se roditi kao milijunaš?«.

– Doista? – Mislim da bih radije bila milijunašica.

– Meni je to strast iz djetinjstva. Roditelji su nas svake godine vodili na obalu Amalfija. Soba mi je bila prepuna kutija sa školjkama, jedva sam se mogao okrenuti u njoj. Još uvijek ih sve imam, znate. Uključujući i dražestan primjerak Epitonium celesti. Prilično rijedak. Kupio sam ga kad sam imao dvanaest godina i prilično ga skupo platio. Ali trošenje novca na školjke oduvijek sam smatrao ulaganjem. U najsajjnija umjetnička djela Majke prirode.

– Jeste li pogledali one fotografije koje sam vam poslala?

– Jesam. Proslijedio sam fotografiju Stefanu Rufiniju, starom prijatelju. On radi kao savjetnik tvrtke po imenu Medshells. Oni se bave pronalaženjem rijetkih primjeraka po čitavom svijetu i njihovom prodajom imućnim sakupljačima. On i ja se slažemo glede vjerojatnog porijekla vaše školjke.

– Dakle, kakva je to školjka?

Van Schiller ju je pogledao s osmijehom.

– Mislite da bih vam dao konačan odgovor, a da je prije ne pregledam?

– Čini se da već znate.

– Suzio sam mogućnosti, to je sve što vam mogu reći. – Nastavio se uspinjati. – Iz reda je Gastropoda – rekao je. Uspeo se još jednu stubu. – Podred Caenogastropoda. – Nova stuba, nova pjesmica. – Porodica Buccinacea.

– Oprostite, što sve to znači?

– To znači da je vaša mala školjka, ponajprije gastropod, što se može prevesti kao »koji hoda trbuhom«. Pripada istom općem razredu mekušaca i kopnenog puža ili lupara. Imaju jednu ljušturu i mišićavu nogu.

– Je li to ime ove školjke?

– Ne, to je samo filogenetski razred. Postoji najmanje pedeset tisuća različitih vrsta gastropoda po čitavom svijetu, a svi oni nisu stanovnici oceana. Običan kopneni puž je, na primjer, gastropod, iako nema kućicu. – Došao je do vrha stubišta i poveo je kroz hodnik u kojem su bile dodatne vitrine s nijemom menažerijom stvorenja koja su staklenim očima neodobravajući promatrala Jane. Njezin dojam da je promatraju bio je toliko jak, da je morala zastati i osvrnuti se prema napuštenoj galeriji s nepreglednim nizom ormara s uzorcima.

Ovdje nema nikoga osim nas i mrtvih životinja. Okrenula se kako bi pošla za Von Schillerom. Nestao je.

Na trenutak je stajala sama u toj prostranoj galeriji i čula samo udaranje vlastitog srca, osjećajući neprijateljske poglede onih nebrojenih stvorenja zarobljenih iza stakla.

– Doktore Von Schiller? – zazvala ga je i njezin glas kao da je odjekivao iz jedne u drugu dvoranu.

Njegova je glava provirila iza jednog ormara.

– Zar nećete doći? – upitao je. – Moj ured je ovdje.

Ured je bio preznačajna riječ za prostor koji je zauzimao. Vrata s pločicom s imenom – DR. HENRY VON SCHILLER, PROFESSOR EMERITUS – vodila su do niše bez prozora, jedva veće od spremišta za metle. U nju su mogli biti zagurani radni stol, dva stolca i malo što drugo. Pritisnuo je prekidač na zidu i zaškiljio na njegovom oštrom fluorescentnom bljesku.

– Da pogledamo – rekao je i gorljivo zgrabio vrećicu koju mu je pružila. – Kažete da ste to pronašli na mjestu zločina?

Oklijevala je i potom odgovorila s jednostavnim da. Naguranu u grlo mrtve žene, to nije rekla.

– Zašto mislite da je važna?

– Nadam se da ćete mi vi to reći.

– Smijem li je uzeti u ruku?

– Ako baš morate.

Otvorio je vrećicu i artritičnim prstima izvukao iz nje školjku.

– O, da – promrmljao je provlačeći se iza radnog stola i smještajući na raskliman stolac. Uključio je stolnu svjetiljku i izvukao povećalo i ravnalo. – Da, tako sam i mislio. Izgleda oko, oh, dvadeset i jedan milimetar duga. Nije osobito lijep primjerak. Ove pruge nisu nimalo lijepe, a na nekoliko mjesta je i otkrhnuta, vidite? Mogla bi biti stara školjka koja se kotrljala u kutiji sakupljača. – Podigao je pogled, vodenastih modrih očiju iza naočala. – Pisanía maculosa.

– Je li joj to ime?

– Da.

– Jeste li sigurni?

S treskom je odložio povećalo i ustao.

– Ne vjerujete mi? – prasnuo je. – Dođite onda sa mnom.

– Ne kažem da vam ne vjer...

– Naravno da je to upravo ono što govorite. – Von Schiller je trkom nestao iz ureda, brzinom za koju nije ni pretpostavljala da je sposoban. Razljućen i u žurbi da se opravda, strugao je nogama iz jedne u drugu galeriju, vodeći Jane duboko u mračni labirint vitrina s uzorcima, pod pogledima nebrojenih mrtvih očiju, i potom pored niza izloženih sanduka gurnutih u najdublji kut zgrade. Ovo očito nije bio često posjećivan dio muzeja. Natipkane oznake uzoraka požutjele su od starosti, a staklene su vitrine bile obložene prašinom. Von Schiller se provukao uskim prolazom između ormarića, otvorio neku ladicu i izvadio kutiju s uzorcima.

– Evo – rekao je otvarajući kutiju. Izvadio je šaku školjaka i poredao ih, jednu po jednu, na vrh staklene vitrine. – Pisanía maculosa. I još jedna. I još jedna. A evo vaše. – Pogledao ju je s ogorčenjem uvrijeđenog akademika. – Onda?

Jane je pogledala poredane školjke, sve s istim otmjenim vijugama, istim spiralnim prugama.

– Izgledaju slične.

– Naravno da izgledaju! Od iste su vrste! Znam o čemu govorim. To je moje područje, istražiteljice.

A tek koliko je korisno to tvoje područje, pomislila je vadeći bilježnicu.

– Hoćete li mi, molim vas, ponoviti ime te vrste?

– Dajte, ja ću. – Istrgnuo je bilježnicu iz njezine ruke i ona ga je promatrala kako piše ime školjke, pritom se mršteći. Nije on simpatičan starčić. Nikakvo čudo da su ga sakrili u ostavi za metle.

Vratio joj je bilježnicu.

– Eto. Napisana ispravno.

– Što to znači?

– To je ime.

– Mislila sam, kakvo je značenje ove školjke?

– Zar bi trebala nešto značiti? Vi ste Homo sapiens sapiens, ona je Pisania maculosa. Jednostavno je tako.

– Ta školjka, je li rijetka?

– Nimalo. Lako se može kupiti preko interneta, od velikog broja posrednika.

Čime je školjka postala gotovo beskorisna u potrazi za ubojicom. Uz uzdah je spremila bilježnicu natrag u torbu.

– Prilično su uobičajene u Sredozemlju – rekao je. Podigla je pogled.

– Sredozemlju?

– I na Azorima.

– Oprostite, nisam baš sigurna da znam gdje su točno Azori.

Pogledao ju je s nepatvorenom nevjericom. Zatim joj je mahnuo da se približi jednoj od vitrina, u kojoj su bili izloženi deseci školjaka, a s njima i izbljedad karta Sredozemlja.

– Eno – rekao je, pokazujući prstom. – To su oni tamo otoci zapadno od Španjolske. Pisania maculosa se proteže čitavim ovim područjem. Od Azora do Sredozemnog mora.

– I nigdje drugdje? U Sjevernoj i Južnoj Americi?

– Upravo sam vam rekao gdje se nalazi. Školjke koje sam vam pokazao sakupljene su u Italiji. Kratko je šutjela, pogleda još uvijek prikovanog uz vitrinu. Nije se mogla sjetiti kad je zadnji put doista proučila kartu Sredozemlja. Njezin je svijet, naposljetku, ipak bio Boston; prijeći državnu granicu bilo je jednako putovanju u inozemstvo. Zašto morska školjka? Zašto baš ova školjka? Pogled je zatim usredotočila na istočni dio Sredozemlja. Na otok Cipar.

Crveni oker. Morske školjke. Što nam ubojica pokušava reći?

– Oh – rekao je Von Schiller. – Nisam znao da je još netko ovdje.

Jane nije čula nikakve korake, čak ni na škripavim drvenim podovima. Okrenula se i ugledala mladića koji je oklijevao iza nje. Najvjerojatnije postdiplomac, sudeći po zgužvanoj košulji i modrim trapericama. Svakako je izgledao kao znanstvenik, s teškim naočalama s crnim okvirima, lica ispranog do zimskog bljedila. Stajao je tako nijem da se Jane zapitala može li uopće govoriti.

Zatim su izišle riječi, mučno zamuckivanje koje je bilo bolno slušati.

– P–p–profesore Von Schiller. Vri–vrijeme je d–da z–z–zatvorimo.

– Upravo završavamo, Malcolm. Želio sam pokazati istražitelji« Rizzoli neke primjerke Pisanije.

Von Schiller je vratio školjke u kutiju.

– Ja ću zaključati.

– A–a–ali to je moja...

– Znam, znam. Samo zato što sam zašao u godine, nitko mi ne vjeruje da još uvijek znam okrenuti glupi ključ u bravi. Slušaj, na stolu još imam neke papire koje moram pregledati. Zašto ti istražiteljici ne pokažeš izlaz? Obećajem da ću zaključati na izlasku.

Mladić je oklijevao, kao da pokušava smisliti riječi prosvjeda. Zatim je samo uzdahnuo i kimnuo glavom.

Jane je gurnula vrećicu sa školjkom natrag u džep.

– Hvala vam na pomoći, doktore Von Schiller – rekla je.

Ali starac je već mučnim korakom krenuo vratiti kutiju sa školjkama u njezinu ladicu. Mladić nije rekao ni riječi dok je vodio Jane kroz mračne dvorane s izlošcima, pokraj životinja zarobljenih iza stakla, gotovo nečujan u tenisicama na drvenom podu. Ovo ni u kom slučaju nije mjesto na kojem bijedan mladić trebao provoditi nedjeljnu večer, pomislila je. U društvu s fosilima i probodenim leptirima.

Vani, u sumraku rane večeri, Jane se teškim korakom vratila do parkirališta, škripajući cipelama po pijeskom zasutom snijegu. Napola puta, usporila je i zaustavila se. Okrenula se i promotrila zamračene zgrade, jezerca svjetla oko uličnih svjetiljki. Nitko, ništa se nije micalo. One noći kad je umrla, je li Eve Kassovitz vidjela svog ubojicu kako joj se približava? Ubrzala je korak, s ključevima već u ruci, i prišla svom automobilu koji je sad stajao sam na parkiralištu. Tek kad je kliznula za upravljač i zaključala vrata, malo se opustila. Ovaj me slučaj izluđuje, pomislila je. Ne mogu ni proći parkiralištem bez osjećaja da mi je Vrag za leđima. I sve se više približava.

Poglavlje devetnaest

1. kolovoza. Mjesečeva mijena: pun mjesec.

Sinoć mi se majka obratila u snovima. Prekorila me. Podsjetila da nisam bio discipliniran. »Naučila sam te svim drevnim obredima, ali čemu?«, upitala je. »Da bi ih ti mogao ignorirati? Ne zaboravi tko si. Ti si onaj odabran.«

Nisam zaboravio. Kako bih i mogao? Od najranije dobi mi je ponavljala priče o našim precima, o kojima je Maneton od Sebennytyosa u doba Ptolomeja Drugog napisao: »Oni su zapalili naše gradove. Oni su ljudima nanijeli najgora zla. Oni su vodili rat, sa željom da istrijebe ljudsku rasu.« U mojim žilama teče sveta krv lovaca.

Te tajne nije znao čak ni moj rastreseni, zaboravni otac. Veze između mojih roditelja bile su isključivo praktične. Ali između majke i mene, te veze premošćuju vrijeme, premošćuju kontinente, ulaze u moje snove. Ona je nezadovoljna mnome.

I zato večeras vodim kozlića u šumu.

Polazi svojevoljno, jer još nije osjetio žalac ljudske okrutnosti. Mjesec je tako sjajan da mi nije potrebna svjetiljka kako bih pronašao put. Iza leđa čujem zbunjeno blejanje ostalih kozlića koje sam upravo oslobodio iz seljakove štale, ali ne slijede me. Njihovo dozivanje jenjava dok zalazim dublje u šumu i jedino što sad čujem je zvuk vlastitih koraka i kozja kopita na šumskom Ušću. Kad zađemo dovoljno duboko, privezujem kozlića uz stablo. Životinja osjeća što joj slijedi i preplašeno zableji dok ja skidam odjeću, razodijevam se do gole kože. Kleknem na mahovinu. Noć je hladna, ali ja drhtim iščekujući. Podižem nož i obredne riječi teku s mojih usana lagano kao i uvijek ranije. Hvala budi našem gospodinu Sethu, bogu mojih predaka. Bogu smrti i razaranja. Kroz nebrojena tisućljeća, on je vodio naše ruke, poveo nas iz Levanta u Feniciju i Rim, u svaki kutak zemlje. Posvuda smo. Krv brizne u vreloj fontani.

Kad je gotovo, koračam nag, samo u cipelama, do jezera. Pod svjetlom mjeseca ulazim u vodu i ispirem kozju krv. Izranjam čist i razgaljen. Tek kad navučem odjeću, otkucaji srca mi polako usporavaju i iscrpljenost odjednom ovija svoje teške ruke oko mojih ramena. Zaspao bih na travi, ali ne usuđujem se legnuti; toliko sam umoran da se do zore možda ne bih probudio. Teškom mukom hodam natrag prema kući. Dolazim do vrha brda i vidim je. Lily stoji na rubu travnjaka, vitak obris s kosom koja svjetluca na mjesečini. Promatra me.

– Gdje si bio? – pita.

– Išao sam plivati.

– Po mraku?

– Tad je najbolje. – Polako joj se približavam. Ona stoji savršeno nepomična, čak i kad joj se približim toliko da bih je mogao dodirnuti. – Voda je topla. Nitko ne vidi dok plivaš nag. – Ruka mi je hladna od jezerske vode i ona zadrhti kad joj dodirnem obraz. Od straha ili opčinjenosti? Ne znam. Znam samo da me je promatrala proteklih tjedana, jednako kao što sam ja promatrao nju, i da se između nas nešto događa. Kažu da Pakao zaziva Pakao. Negdje u njoj, tama je čula moje dozivanje i sad se budi u život.

Prilazim još bliže. Iako je ona starija od mene, ja sam viši i ruka mi lagano klizi oko njezinog struka dok joj se unosim u lice. Kad nam se bokovi susretnu. Od njezinog šamara zateturam unatrag.

– Da me više nikad nisi taknuo – kaže. Okrene se i zaputi prema kući.

Lice me još peče. Oklijevam u mraku i čekam da otisak njezinog udarca izbljedi s mog obraza. Ona nema pojma tko sam uistinu, koga je upravo ponizila. Nema pojma kakve će biti posljedice. Te noći ne spavam.

Umjesto toga, ležim budan i razmišljam o svim lekcijama koje me je majka naučila o strpljivosti i čekanju povoljne prilike. »Nagrada koja pruža najviše zadovoljstva«, rekla je, »ona je koju moraš pričekati«. Kad sljedećeg jutra svane sunce, još sam u krevetu i razmišljam o majčinim riječima. Razmišljam i o onom ponižavajućem šamaru. O svakom postupku kojima su Lily i njezine prijateljice bile neuljudne prema meni.

U prizemlju, strina Amy u kuhinji priprema doručak. Osjećam miris kave i slanine koja se prži na tavi. I čujem je kako doziva:

– Peter? Jesi li vidio moj nož za iskoštavanje?

Poglavlje dvadeset

Kao i obično na vruć ljetni dan, Piazza di Spagna bila je more znojnih turista. Plazili su lakat uz lakat, sa skupim kamerama koje su im visjele oko vratova, zarumenjenih lica zaštićenih od sunca pod mlohavim šeširima i bejzbolskim kاپicama. Sa svoje promatračnice na vrhu Španjolskih stuba, Lily je gledala kretanje gomile, zamjećujući kovitlace oko kolica s proizvodima, suprotne struje konkurentskih turističkih skupina. Pazeći se džeparoša, krenula je niz stube, rastjerujući rukom neizbježne prodavače drangulija koji su se skupljali kao muhe. Zamijetila je da nekolicina muškaraca pogledava u njezinom smjeru, ah njihovo je zanimanje bilo trenutačno. Pogled, bljesak lascivne pomisli, i nakon toga bi im pogled zastao na sljedećoj ženi koja bi prolazila. Lily se nije obazirala na njih dok se spuštala prema trgu prolazeći pokraj para koji se grlio na stubama i marljive djevojke pognute nad knjigom. Ušla je u mnoštvo. U mnoštvu se osjećala sigurnom, anonimnom, i izoliranom. Bila je to, naravno, obična obmana; nijedno mjesto nije bilo doista sigurno. Dok je prolazila trg, glavinjajući među turistima koji su fotografirali i djecom koja su lizala sladoled, znala je da ju je i lako uočiti. Gomila je pružala zaštitu i lovini i grabežljivcu. Došla je do na sam kraj trga i prošla pokraj trgovine s dizajnerskim cipelama i torbicama koje si ona nikad, u ovome životu, neće moći priuštiti. Iza nje je bila banka s bankomatom i troje ljudi koje je čekalo. Stala je u red. Kad je došao red na nju, već je dobro promotrila sve koji su stajali u blizini, ne uočivši nijednog lopova spremnog za lov. Sad je bilo vrijeme da podigne veću količinu novca. U Rimu je bila već četiri tjedna, ali još nije pronašla nikakav posao. Unatoč tome što je govorila fluentan talijanski, ni u jednom kafiću, ni u jednoj suvenirnici nije bilo posla za nju i ostalo joj je zadnjih pet eura.

Ubacila je svoju bankovnu karticu, zatražila tristo eura i čekala da se pojavi gotovina. Kartica je kliznula natrag kroz prorez, zajedno s potvrdom. Ali, novca nije bilo. Zagledala se u potvrdu i želudac joj se iznenada stisnuo. Nije joj trebao prijevod da bi shvatila što na potvrdi piše. Nedovoljna sredstva na računu.

Dobro, pomislila je, možda sam jednostavno zatražila previše odjednom. Smiri se. Ponovno je ubacila karticu, utipkala PIN, zatražila dvjesto eura. Nedovoljna sredstva na računu.

Žena koja je stajala u redu iza nje sad je već uzdisala požurujući je. Lily je i treći put gurnula karticu. Zatražila je samo stotinu eura. Nedovoljna sredstva na računu.

– Hej, hoćeš li ti skoro završiti? Možda još danas? – upitala je žena iza nje. Lily se okrenula prema njoj. Taj jedan jedini pogled, prepun srdžbe, bio je dovoljan da žena preplašeno ustukne. Lily se progurala pokraj nje i krenula natrag prema trgu, naslijepo, za promjenu ne mareći tko je promatra ili slijedi. Kad je stigla do Španjolskih stuba, iz nogu joj je nestala sva snaga. Srušila se na stube i spustila glavu na ruke.

Nije imala novca. Znala je da joj se račun smanjuje, da će s vremenom presušiti, ali mislila je da ima dovoljno za barem još mjesec dana. Gotovine je imala dovoljno za ručak ili dva, i to je bilo sve. Večeras neće biti hotela, ni postelje. Ali, hej, ove su stube dovoljno udobne, a pogled nenadmašiv. Kad ogladni, uvijek može zaroniti u kantu za smeće. Sigurno će biti ostataka sendviča nekog turista.

Koga ja zavaravam? Moram nabaviti novac.

Podigla je glavu, osvrnula se po trgu i vidjela mnoge usamljene muškarce. Bog, dečkiće li itko od vas voljan platiti za poslijepodne sa zgodnim, očajnim komadom? Zatim je uočila tri policajca koja su šetala rubom trga i odlučila da ovo nije dobro mjesto za traženje mušterija. Bilo bi nezgodno da je uhite; a moglo bi se pokazati i kobnim.

Otvorila je naprtnjaču i grozničavo je prekopala. Možda je negdje smotak gotovine na koju je zaboravila, ili nekoliko kovanica koje zveckaju na dnu. Malo sutra. Kao da nije pazila na svaki novčić. Pronašla je paketić mentol bombona, kemijsku olovku. Ali ne novac.

Međutim, pronašla je jednu posjetnicu, na kojoj je bilo otisnuto ime FILIPPO CAVALLI. Odmah se sjetila njegovog lica. Vozač kamiona s pohotnim očima.

– Ako nemaš gdje odsjesti – rekao je – imam ja stan u gradu.

Pogodi što? Nemam gdje odsjesti.

Sjedila je na stubama i mahnito trljala posjetnicu među prstima, dok se nije izlizala i savinula. Razmišljala je o Filippu Cavalliju i njegovim zlobnim očima, neobrijanom licu. Koliko grozno može biti? U životu je činila i gore stvari. Mnogo gore. I još uvijek plaćam zbog toga.

Zatvorila je naprtnjaču i osvrnula se u potrazi za telefonom. Zlobne oči ili ne, pomislila je, cura mora jesti.

Stajala je u hodniku ispred stana 4–G i nervozno popravljala bluzu, zaglađivala kosu. Zatim se upitala zašto se uopće trudi, s obzirom na to koliko je neuredno muškarac izgledao kad su se zadnji put vidjeli. Gospode, samo da mu ne smrdi iz usta, pomislila je. Mogla se nositi s debelim i ružnim muškarcima. Mogla je samo zatvoriti oči i ne gledati. Ali, muškarac kojem smrdi iz usta... Vrata su se širom otvorila.

– Uđi! – rekao je Filippo.

Nakon prvog pogleda na njega, poželjela se okrenuti i pobjeći. Bio je upravo onakav kakvim ga se sjećala, s bodljikavom kratkom bradicom i gladnim pogledom kojim joj je već proždirao lice. Za njezin se posjet nije ni potrudio odjenuti nešto lijepo, nego ju je dočekaao u širokim hlačama i majici bez rukava. Zašto bi se trudio dotjerati? Zacijelo zna što ju je dovelo ovamo, a to nije bilo njegovo isklesano tijelo ili iskričav um.

Ušla je u stan, u kojem su se za prevlast nadmetali miris češnjaka i dim cigareta. Inače nije bilo previše strašno. Ugledala je kauč i naslonjače, urednu hrpu novina, stolić za kavu. Balkonski prozor gledao je na drugu stambenu zgradu. Kroz zidove se čuo glasan televizor iz susjednog stana.

– Jesi li za malo vina, Carol? – upitao je.

Carol. Umalo je zaboravila kojim mu se imenom predstavila.

– Da, molim – odgovorila je. – I... da nemaš možda nešto za jelo?

– Hranu? Naravno da imam. – Nasmiješio se, ali u pogledu mu je i nadalje bila požuda. Znao je da su ovo tek pristojnosti prije transakcije. Izvadio je kruh, sir i marinirane gljive. Ne bi se baš moglo nazvati gozbom; prije užitkom. Dakle, toliko ona vrijedi. Vino je bilo jeftino, kiselo i oporo, ali je svejedno uz jelo popila dvije čaše. Bolje da bude pijana nego trijezna za ono što slijedi. Sjedio je sučelice njoj za kuhinjskim stolom i promatrao je, i sam pijuckajući. Koliko je drugih žena došlo u ovaj stan, sjedilo za ovim kuhinjskim stolom i skupljalo hrabrost za spavaću sobu? Nijedna od njih zacijelo nije došla svojevrijedno. I njima je, kao i Lily, vjerojatno trebalo piće ili dva prije nego što se prime posla.

Posegnuo je rukom preko stola. Ukipila se kad je otkopčao gornja dva gumba na njezinoj bluzi. Zatim se udobno naslonio i nacerio promatrajući joj dekolte.

Nastojala se ne obazirati na njega te je posegnula za još jednim komadom kruha, a potom iskapila čašu i natočila si novu.

Ustao je i prišao joj s leđa. Posve joj je otkopčao bluzu i povukao s njezinih ramena, a zatim joj je otkopčao i grudnjak.

Gurnula je komad sira u usta, prožvakala ga i progutala. Umalo se zagrnula kad joj je dlanovima prekrio grudi. Sjedila je ukočena poput kipa, stisnutih šaka, potiskujući poriv da se okrene i odalami ga. Umjesto toga, dopustila mu je da dođe ispred nje i otkopča joj traperice. Zatim ju je povukao i ona je poslušno ustala, kako bi mogao skinuti preostalu odjeću s nje. Kad je naposljetku stajala naga u njegovoj kuhinji, odmaknuo se uživati u pogledu, vidno uzbuđen. Nije se ni potrudio razodjenuti, nego ju je prislonio uz kuhinjski pult, povukao smičak hlača i uzeo je stojeći. Uzeo je tako žestoko da su kuhinjski ormarići poskakivali, a srebrnina u ladicama zveckala. Požuri. Završi, prokletstvo.

Ali, on se tek zagrijavao. Okrenuo ju je i gurnuo na koljena, a zatim je uzeo na pločicama na podu. Potom u dnevnom boravku, tik ispred balkonskog prozora, kao da želi da čitav svijet vidi da on, Filippo, može jebati ženu u svim položajima, u svim prostorijama. Zatvorila je oči i usredotočila se na zvukove televizora iz susjednog stana. Glasna zabavna glazba, pretjerano oduševljen voditelj. Usredotočila se na televizor jer nije željela slušati Filippovo stenjanje i roktanje dok se zabijao u nju. Dok je svršavao.

Srušio se na nju poput mrtvog tijela koje bi je moglo ugušiti. Izvukla se ispod njega i legla na leđa, tijela skliskog od njihovog znoja. Trenutak kasnije, on je hrkao.

Ostavila ga je ondje, na podu u dnevnom boravku, i otišla u kupaonicu istuširati se. Provela je dobrih dvadeset minuta pod tušem, ispirući svaki njegov trag. Mokre kose, vratila se u dnevni boravak kako bi se uvjerila da još uvijek spava. Spavao je. Tiho se uvukla u njegovu spavaću sobu i pretražila ladice komode. Ispod hrpe čarapa, pronašla je smotak novčanica – barem šesto eura. Stotka mu neće nedostajati, pomislila je, brojeći novčanice. Uostalom, zaradila ju je. Odjenula se i upravo podizala svoju naprtnjaču kad je iza leđa začula njegove korake.

– Zar već odlaziš? – upitao je. – Kako ti može biti dovoljno samo jednom?

Polako se okrenula prema njemu i prisilila na osmijeh.

– Samo jednom s tobom je, Filippo, kao deset puta sa svakim drugim muškarcem. Nacerio se.

– Sve mi to kažu. U tom slučaju sve lažu.

– Ostani. Pripremit ću ti večeru. – Prišao joj je i poigrao se pramenom njezine kose. – Ostani, i možda...

Razmišljala je tek trenutak. Iako bi ovdje bilo dobro provesti noć, cijena je bila previsoka.

– Moram ići – rekla je i okrenula se.

– Ostani, molim te. – Zastao je, a zatim pomalo očajnički dodao: – Platit ću ti. Stala je i okrenula se.

– U tome je riječ, nije li? – tiho je upitao. Osmijeh mu je iščeznuo, a lice se polako urušilo u umornu masku. Više nije bio hvalisavi ljubavnik, nego tužan, sredovječan muškarac s velikim trbuhom i bez žene u životu. Prije joj se činilo da su njegove oči pakosne; sad su te iste oči izgledale samo umorne, poražene. – Znam da je to istina. – Uzdahnuo je. – Nisi došla ovamo zbog mene. Želiš novac.

Po prvi joj se put nije gadilo pogledati ga. Po prvi put, odlučila je biti iskrena prema njemu.

– Da – priznala je. – Treba mi novac. Nemam ni prebite pare, a ne mogu pronaći posao u Rimu.

– Ali, ti si Amerikanka. Možeš otići kući.

– Ne mogu otići kući.

– Zašto?

Odvratila je pogled.

– Jednostavno ne mogu. Ionako me ondje ništa ne čeka.

Kratko je razmislio o njezinim riječima i došao do razumnog zaključka.

– Traži te policija?

– Ne. Ne policija...

– Od koga onda bježiš?

Bježim od samog vruga, pomislila je. Ali to nije mogla reći, jer bi on zaključio da je luda. Stoga je rekla samo:

– Od jednog muškarca. Nekoga koga se bojim.

Dečko zlostavljač, vjerojatno je pomislio. Suosjećajno je kimnuo glavom.

– Dakle, treba ti novac. Dođi. Ja ću ti dati nešto novca. – Okrenuo se i zaputio prema spavaćoj sobi.

– Čekaj. Filippo. – Osjećala je krivnju i izvukla iz džepa onih sto eura koje mu je uzela iz ladice s čarapama. Kako bi mogla ukrasti od muškarca koji tako očajnički želi društvo? – Žao mi je – rekla je. – Ovo je tvoje. Doista mi je bilo potrebno, ali nisam smjela uzeti. – Utisnula mu je novčanicu u dlan, isuviše posramljena da bi ga gledala u oči. – Snaći ću se sama. – Okrenula se kako bi otišla.

– Carol. Je li to tvoje pravo ime?

Zastala je s rukom na kvaki.

– Dobro je kao i svako drugo.

– Kažeš da trebaš posao. Što znaš raditi?

Pogledala ga je.

– Radit ću bilo što. Mogu čistiti stanove, konobariti. Ali, moram dobivati plaću u gotovini.

– Veoma dobro govoriš talijanski. – Promotrio ju je, razmišljajući. – Imam ja jednu rođakinju, ovdje u gradu – naposljetku je rekao. – Ona organizira obilaske.

– Kakve obilaske?

– Foruma, bazilike. – Slegnuo je ramenima. – Znaš, uobičajenih mjesta koja turisti u Rimu posjećuju. Ponekad joj trebaju vodiči koji govore engleski. Ali moraju biti obrazovani.

–Ja jesam! Ja sam završila klasičnu filologiju. – Od nove nade, srce joj je jače zakucalo. – Zapravo, ja veoma dobro poznajem povijest. Antički svijet.

– Ali, znaš li išta o Rimu?

Lily se nasmijala i odložila naprtnjaču.

– Zapravo – rekla je – znam.

Poglavlje dvadeset i jedan

Maura je stajala na zaleđenom pločniku i promatrala rezidenciju na Beacon Hillu čiji su prozori bili primamljivo osvijetljeni. U prednjem je salonu pucketala vatra, jednako kao i one noći kad je prvi put zakoračila kroz ta vrata, zavedena rasplesanim plamičcima i obećanjem šalice kave. Danas ju je ovamo dovela znatiželja prema muškarcu koji ju je i intrigirao i, morala je priznati, pomalo plašio. Pozvonila je i čula kako zvonice odjekuje u unutrašnjosti kuće, kroz prostorije koje će tek vidjeti. Očekivala je da će joj otvoriti sluga i prenula se kad se na njima pojavio sam Anthony Sansone.

– Nisam bio siguran da ćete doista doći – rekao je kad je ušla.

– Ni ja nisam bila sigurna – priznala je.

– Ostali će stići malo kasnije. Mislio sam da bi bilo lijepo da nas dvoje najprije malo porazgovaramo sami. – Pomogao joj je da skine kaput i gurnuo tajnu pregradu iza koje se nalazila garderoba. U kući ovog muškarca i sami su zidovi skrivali iznenađenja. – Onda, zašto ste ipak odlučili doći?

– Rekli ste da imamo zajedničke interese. Želim znati što ste time mislili.

Objesio je njezin kaput i okrenuo se, prijeteći lik odjeven u crno, lica okupanog zlatom plamena iz kamina.

– Zlo – rekao je. – To nam je zajedničko. Oboje smo ga vidjeli iz neposredne blizine. Gledali smo ga u lice, omirisali njegov dah. I osjetili da zuri u nas.

– Mnogi su ga ljudi vidjeli.

– Ali ste ga vi upoznali na mnogo osobnijoj razini.

– Ponovno govorite o mojoj majci.

–Joyce mi kaže da još nitko nije uspio utvrditi točan broj Amalthejinih žrtava.

– Nisam pratila tu istragu. Držala sam se podalje. Amaltheju sam zadnji put vidjela u srpnju, i nemam je namjere ikad više posjetiti.

– Neobaziranje na zlo neće učiniti da ono nestane. Još uvijek je prisutno, još je uvijek dio vašeg života...

– Mojeg ne.

– ...sve do vašeg DNK.

– Slučajnost rođenjem. Mi nismo naši roditelji.

– Ali, Maura, na određenoj razini, zločini vaše majke sigurno vas tište. Morate se zapitati. – Jesam li i ja čudovište?

– Pitate li se to?

Oklijevala je, bolno svjesna intenziteta kojim je promatra.

– Ja nisam nimalo slična majci. Ako išta, njezina sam puka suprotnost. Pogledajte zanimanje koje sam odabrala, posao kojim se bavim.

– Kao neki oblik iskupljenja?

– Ja se nemam za što iskupljivati.

– A ipak ste odabrali raditi za žrtve. I pravdu. Ne odlučuju se svi za to, niti svoj posao obavljaju tako predano kao vi. Zato sam vas večeras pozvao. – Otvorio je vrata susjedne prostorije. – Zato vam želim nešto pokazati.

Pošla je za njim u drveninom obloženu blagovaonicu, u kojoj je masivan stol već bio postavljen za večeru. Za pet osoba, zamijetila je, promatrajući kristalne čaše i svjetlucavi porculan s rubovima od kobalta i zlata. I ovdje je bio kamin u kojem su plesali plamičci, ali je u poroznoj prostoriji s tri i pol metra visokim stropom bilo prohladno, i Mauri je bilo drago što nije skinula pulover od kašmira.

– Jeste li za čašu vina? – upitao je podigavši bocu caberneta.

– Jesam, hvala.

Natočio je čašu vina i pružio joj je, ali ona je nije ni pogledala. Pogled su joj privukli portreti na zidovima. Galerija lica, muškaraca i žena, promatrala ju je kroz patinu stoljeća.

– Ovo su samo neki od portreta koje je moja obitelj s godinama uspjela nabaviti – rekao je. – Neki su moderne kopije, neki tek prikazi onoga kako mislimo da su izgledali. No, neki od ovih portreta su autentični. Onakvi kakvi su ti ljudi bili za života. – Otišao je na drugu stranu prostorije i stao ispred jednog portreta. Prikazivao je mladu ženu blistavih tamnih očiju, crne kose nježno skupljene na zatiljku. Lice joj je bilo blijedi oval i u mračnoj sobi osvijetljenoj vatrom iz kamina, njezina je koža djelovala prozračno i toliko živo da je Maura mogla zamisliti pulsiranje krvi u tom bijelom vratu. Mlada je žena djelomice bila okrenuta prema umjetniku, haljina boje burgundca svjetlucala je zlatnim nitima, pogled joj je bio izravan i bez imalo straha.

– Zvala se Isabella – rekao je Sansone. – Portret je naslikan mjesec dana prije njezina vjenčanja i zahtijevao je poprilično pomnu restauraciju. Na platnu su bili tragovi vatre. Prava je sreća da je preživio požar koji joj je uništio kuću.

– Prekrasna je.

– Da, bila je. Na svoju veliku žalost.

Maura se namrštila.

– Zašto?

– Bila je udata za Nicola Continija, venecijanskog plemića. Prema svim pričama, bio je to veoma sretan brak, dok... – zastao je – ...dok Antonino Sansone nije uništio njihove živote. Iznenađeno ga je pogledala.

– Govorite o onom muškarcu na portretu u drugoj sobi?

Kimnuo je glavom.

– Mom uvaženom pretku. Oh, on je sva svoja djela opravdao iskorjenjivanjem Nečastivog. Crkva ih je sva sankcionirala – mučenje, puštanje krvi, spaljivanje na lomači. Venecijanci su posebice bili pravi stručnjaci u mučenju i veoma kreativni u smišljanju još okrutnijih naprava za izvlačenje priznanja. Bez obzira koliko neobične bile optužbe, nakon nekoliko sati u tamnici s monsinjorom Sansoneom, gotovo bi svi izjavili da se osjećaju krivima prema optužnici. Bez obzira bili optuženi za bavljenje crnom magijom, bacanje uroka na susjeda ili općenje s vragom, priznati sve bio je jedini način da zaustave bol, da im bude dopuštena milost smrti. A ni ona, sama po sebi, nije bila milostiva jer je većina spaljena na lomači. – Ogledao se po portretima u prostoriji.

– Svi su ovi ljudi koje ovdje vidite umrli od njegove ruke. Muškarci, žene, djeca – bilo mu je svejedno. Priča se da bi se svakog jutra probudio, nestrpljiv da se primi posla, i okrijepio se obilnim doručkom od kruha i mesa. Zatim bi odjenuo svoje krvlju uprske halje i krenuo na posao, iskorjenjivanje nevjernika. Na ulici su prolaznici i kroz debele kamene zidove čuli vriskove. Maura je prešla pogledom po prostoriji, pomno motreći lica na smrt osuđenih, zamišljajući ta ista lica u modricama, izobličena od boli. Koliko su dugo odolijevali? Koliko su se dugo nadali bijegu, prilici za život?

– Antonino ih je sve nadvladao – rekao je. – Osim jedne.

– Pogled mu se vratio na ženu s blistavim očima.

– Isabella je preživjela?

– O, ne. Nitko nije preživio njegovu pozornost. Kao i svi ostali, i ona je umrla. Ali, nikad je nije pobijedio.

– Odbila je priznati?

– Ili se potčiniti. Morala je samo uplesti svog supruga. Odreći ga se, optužiti ga za čarobnjaštvo, i možda bi preživjela. Jer, Antonino nije doista želio njezino priznanje. Želio je samu Isabellu. Njezina je ljepota bila njezina nesreća. To je želio reći.

– Godinu i mjesec dana – nastavio je. – Toliko je izdržala u ćeliji bez grijanja, bez svjetlosti. Uz svakodnevnu novu seansu sa svojim krvnikom. – Pogledao je Mauru. – Vidio sam naprave za mučenje iz tog doba. Ne mogu zamisliti nijednu inačicu pakla koja bi bila gora.

– I nikad je nije porazio?

– Odolijevala je do samoga kraja. Čak i kad su joj oduzeli tek rođeno dijete. Čak i kad su joj zdrobili šake, šibanjem zgulili kožu s leđa, iščašili zglobove. Svaku je tu okrutnost Antonino pomno zabilježio usvojim osobnim dnevnicima.

– Jeste li vi vidjeli te dnevnike?

– Jesam. Prenose se iz generacije u generaciju u našoj obitelji. Sad su pohranjeni u jednom trezoru, zajedno s ostalim neugodnim naslijeđem iz tog razdoblja.

– Kako grozna baština.

– Na to sam mislio kad sam rekao da imamo zajedničke interese, zajedničke brige. Oboje smo naslijedili zatrovanu krv.

Pogled joj se vratio na Isabellino lice i najednom se sjetila nečega što je Sansone rekao tek trenutak ranije. Uzeli su joj netom rođeno dijete.

Pogledala ga je.

– Rekli ste da je u zatvoru rodila dijete.

– Da. Sina.

– Što se dogodilo s njim?

– Dali su ga na brigu u lokalni samostan u kojem je odgojen.

– Ali, on je bio dijete nevjernice. Kako to da mu je bilo dopušteno da živi?

– Zbog toga tko mu je bio otac.

Pogledala ga je zapanjeno shvativši.

– Antonino Sansone?

Kimnuo je glavom.

– Dječak je rođen jedanaest mjeseci nakon što mu je majka utamničena. Dijete silovanja, pomislila je. Znali, to je Sansoneova loza. Potječe od djeteta na smrt osuđene žene. I čudovišta.

Pogledala je ostale portrete u prostoriji.

– Mislim da ja ne bih željela da ove slike vise u mom domu.

– Smatrate to morbidnim.

– Svakog bi me dana podsjećale. Proganjao bi me način na koji su umrli.

– Vi biste ih, dakle, sakrili u ormar? Izbjegavali biste ih i pogledati, kao što izbjegavate razmišljati o majci?

Ukočila se.

– Nemam razloga razmišljati o njoj. Ona ne igra nikakvu ulogu u mom životu.

– Naravno da igra. I vi razmišljate o njoj, zar ne? Ne možete to izbjeći.

– Ali to ne znači da sam objesila njezin portret u svoj dnevni boravak. – Odložila je čašu na stol. – Vi svoje pretke štujete na doista bizaran način. Izložili ste obiteljskog krvnika u prednjem salonu kao neku ikonu, nešto na što ste ponosni. A ovdje u blagovaonici čuvate galeriju njegovih žrtava. Sva ova lica koja zure u vas, kao zbirka trofeja. Tako nešto bi izložio...

Lovac.

Zastala je i zagledala se u svoju praznu čašu, svjesna tišine u kući. Stol je bio postavljen za petero, ali ona je bila jedina gošća koja je stigla, a možda i jedina koja je doista pozvana. Žacnula se kad je okrznuo njezinu ruku posežući za praznom čašom. Okrenuo se kako bi je napunio i ona se zagledala u njegova leđa, u obris mišića ispod crne dolčevite. Zatim se okrenuo prema njoj, s čašom u ispruženoj ruci. Uzela ju je, ali nije otpila, iako joj se grlo odjednom osušilo.

– Znate li zašto su ovi portreti ovdje? – tiho je upitao.

– Smatram to jednostavno... neobičnim.

– Odrastao sam s njima. Visjeli su u kući mogega oca, i njegovog oca. Jednako kao i Antoninov portret, ali uvijek u zasebnoj prostoriji. Uvijek na istaknutom mjestu.

– Kao oltar.

– Na određen način.

– Zar vi iskazujete počast tom čovjeku? Tom krvniku?

– Čuvamo sjećanje na njega. Nikad si ne dopuštamo da zaboravimo tko je – i što – bio.

– Zašto?

– Zato što je to naša odgovornost. Sveta dužnost koju su Sansonei prihvatili prije mnogo generacija, počevši s Isabellinim sinom.

– Djetetom rođenim u zatvoru.

Kimnuo je glavom.

– Kad je Vittorio odrastao, monsijor Sansone bio je mrtav. Ali se glas o njemu kao čudovištu proširio, i prezime Sansone više nije bilo prednost, nego kletva. Vittorio je mogao pobjeći od vlastitog imena, zanijekati svoje porijeklo. On je, međutim, učinio upravo suprotno. Prihvatio je prezime Sansone kao i teret koji je ono nosilo.

– Spomenuli ste neku svetu dužnost. Kakva je to dužnost?

– Vittorio se zavjetovao iskupiti za ono što je učinio njegov otac. Ako pogledate naš obiteljski grb, vidjet ćete riječi: Sed libera nos a malo.

Latinski. Namrštila se.

– Oslobodi nas od zla.

– Upravo tako.

- Što bi točno Sansonei trebali učiniti?
- Proganjati Vraga, doktorice Isles. To je ono što mi činimo.

Na trenutak nije odgovorila. Nije moguće da misli ozbiljno, pomislila je, ali je njegov pogled bio nepokolebljiv.

- Mislite, figurativno, naravno – naposljetku je rekla.
- Znam da vi ne vjerujete da on doista postoji.
- Sotona? – Morala se nasmijati.
- Ljudi bez problema vjeruju da Bog postoji – odgovorio je.
- Zato se to zove vjera. Ne traži nikakav dokaz, jer ga nema.
- Ako vjerujete u svjetlo, morate vjerovati i u tamu.
- Ali, vi govorite o nadnaravnom biću.

– Govorim o zlu, pročišćenom do najčišćeg oblika. Koje se manifestira u obliku stvarnih stvorenja od krvi i mesa, koje hodaju među nama. Ne govorim o impulzivnom umorstvu, ljubomornim supruzima koji izgube razum ili preplašenom vojniku koji je pokosio nenaoružanog neprijatelja. Govorim o nečem posve drukčijem. O ljudima koji izgledaju kao ljudska bića, ali su sušta suprotnost.

- Demoni?
- Možete ih i tako nazvati.

– I vi doista vjerujete da oni postoje, ta čudovišta ili demoni, ih kako god ih nazivate?

- Znam da postoje – tiho je odgovorio.

Preplašilo ju je zvono na ulaznim vratima. Pogledala je prema prednjem salonu, ali Sansone se nije ni pomaknuo kako bi otvorio vrata. Začula je korake i potom batlerov glas iz predvorja.

- Dobra večer, gospođo Felway. Mogu li vam odložiti kaput?
- Malo kasnim, Jeremy. Oprosti.
- Ni doktorica O'Donnell i gospodin Stark još nisu došli.
- Nisu? Odmah se osjećam bolje.

– Gospodin Sansone i doktorica Isles su u blagovaonici, ako biste im se željeli pridružiti.

- Gospode, doista bi mi dobro došlo piće.

Žena koja je nahrupila u prostoriju bila je visoka poput muškarca i djelovala jednako dojmljivo, širokih ramena naglašenih kaputićem od tvida s kožnim naramenicama. Iako joj je kosa bila prošarana sijedom vlasima, kretala se žestinom mladosti i sigurnošću ugleda. Nije oklijevala, nego je odmah prišla Mauri.

– Vi ste zacijelo doktorica Isles – rekla je i snažno zatresla Maurinu ruku.
– Edwina Felway.

Sansone je pružio ženi čašu vina.

– Kakve su ceste večeras, Winnie?

– Nesigurne. – Otpila je gutljaj. – Čudim se da Ollie još nije stigao.

– Tek je osam sati. Doći će s Joyce.

Edwinine su oči bile na Mauri. Pogled joj je bio izravan, dapače nametljiv.

– Jeste li otkrili išta novog glede slučaja?

– Nismo razgovarali o tome – rekao je Sansone.

– Niste? Ali to nam je svima jedino na pameti.

– Ne mogu razgovarati o tome – odgovorila je Maura. – Sigurna sam da shvaćate zašto.

Edwina je pogledala Sansonea.

– Hoćeš reći da još nije pristala?

– Pristala na što? – upitali je Maura.

– Pridružiti se našoj skupini, doktorice Isles.

– Winnie, trčiš pred rudo. Nisam u cijelosti objasnio...

– Fondaciju Mefisto? – upitala je Maura. – Govorite o njoj? Uslijedila je tišina. U susjednoj je prostoriji zazvonio telefon. Edwina se najednom nasmijala. – Ona je korak ispred tebe, Anthony.

– Otkud znate za Fondaciju? – upitao je Sansone promatrajući Mauru. Zatim je znalački udahnuo. – Od istražiteljice Rizzoli, naravno. Čujem da se raspituje.

– Plaćena je da se raspituje – odgovorila je Maura. – Je li se napokon uvjerila da nismo sumnjivci?

– Ona jednostavno ne voli tajne. A vaša je skupina veoma tajanstvena.

– I zato ste vi prihvatili moj večerašnji poziv. Da saznate tko smo.

– Mislim da sam saznala – odgovorila je Maura. – I mislim da sam čula dovoljno da bih donijela odluku. – Odložila je svoju čašu. – Metafizika me ne zanima. Znam da na svijetu postoji zlo i da je oduvijek tako. Ali, nije potrebno vjerovati u Sotonu ili demone da bi se to zlo objasnilo. Ljudska su bića sama po sebi savršeno sposobna za zlo.

– Zar vas nimalo ne zanima da se pridružite Fondaciji? – upitala je Edwina.

– Ne bih pripadala ovdje. I mislim da bih sad morala otići. – Okrenula se i ugledala Jeremyja koji je stajao na vratima.

– Gospodine Sansone? – Sluga je u ruci držao prijenosni telefon – Upravo je nazvao gospodin Stark.

Prilično je zabrinut.

– Zbog čega?

– Doktorica O'Donnell je trebala doći po njega, ali još se nije pojavila.

– Kad je trebala biti pred njegovom kućom?

– Prije četrdeset i pet minuta. Zvao ju je, ali se ne javlja ni na kućni broj ni na mobitel.

– Pokušat ću je ja nazvati. – Sansone je uzeo telefon i utipkao broj, bubnjajući prstima po stolu dok je čekao. Prekinuo je poziv, nazvao ponovno, sve brže lupkajući prstima. Nitko u prostoriji nije rekao ni riječi; svi su ga netremice promatrali i slušali sve brži ritam njegovih prstiju. One noći kad je umrla Eve Kassovitz, ti su ljudi sjedili upravo u ovoj prostoriji, nesvjesni da je Smrt tik ispred kuće. Da je pronašla put u njihov vrt i ostavila svoje neobične simbole na njihovim vratima. Ova kuća je označena.

Možda su i ljudi u njoj označeni. Sansone je prekinuo poziv.

– Ne biste li trebali nazvati policiju? – upitala je Maura.

– Oh, možda je Joyce jednostavno zaboravila – odgovorila je Edwina. – Čini se pomalo preuranjenim odmah zvati policiju.

Jeremy je rekao:

– Da odem do kuće doktorice O'Donnell i provjerim što se zbiva?

Sansone je kratko promatrao telefon.

– Ne – naposljetku je odgovorio. – Idem ja. Ti bolje ostani ovdje, u slučaju da Joyce nazove.

Maura je pošla za njim u predvorje gdje je žurno izvadio kaput iz ormara. I ona je navukla svoj kaput.

– Malim vas, ostanite i večerajte – rekao je posežući ključevima automobila. – Nema potrebe da trčite kući.

– Ne idem kući – odgovorila je. – Idem s vama.

Poglavlje dvadeset i dva

Svjetlo na trijemu kuće Joyce O'Donnell bilo je upaljeno, ali nitko nije otvorio vrata.

Sansone je provjerio kvaku.

– Zaključano je – rekao je i izvadio svoj mobitel. – Probat ću je još jednom nazvati.

Dok je on birao broj, Maura se odmaknula i zastala na rubu trijema promatrajući kuću O'Donnellove i prozor na katu koji je bacao vedar sjaj u noć. U unutrašnjosti kuće čula se tiha zvonjava. Zatim ponovno tišina.

Sansone je prekinuo poziv.

– Javila mi se automatska sekretarica.

– Mislim da je vrijeme da nazovemo Rizzolijevu.

– Ne još. – Izvadio je baterijsku svjetiljku i uputio se očišćenom stazom prema stražnjem dijelu kuće.

– Kamo idete?

Nastavio je prema prilazu, crni mu se kaput stapao sa sjenama. Svjetlo njegove baterijske svjetiljke klizilo je preko kaldrme i nestalo iza ugla.

Stajala je sama u dvorištu ispred kuće, osluškujući šuškanje mrtvog lišća na granama iznad glave.

– Sansone? – zazvala je. Nije se odazvao. Čula je samo lupanje vlastitoga srca. Krenula je za njim iza kuće. Zaustavila se na napuštenom prilazu. Pred njom je izranjala sjena garaže. Već je umalo ponovno zazvala Sansoneovo ime, ali nešto ju je ušutkalo: sablasna spoznaja da je neka druga prisutnost promatra, slijedi. Okrenula se i brzo promotrila ulicu. Ugledala je komad papira koji se nošen vjetrom kotrljao niz ulicu kao lepršava utvara.

Jedna se ruka ovila oko njezine.

Zadahtala je i zateturala. Zatekla se licem u lice sa Sansoneom, koji se nijemo stvorio tik iza nje.

– Automobil joj je u garaži – rekao je.

– Gdje je, onda, ona?

– Idem provjeriti straga.

Ovaj put nije dopustila da joj nestane iz vida, nego je odmah pošla za njim kroz bočno dvorište, gacajući kroz dubok, neugaženi snijeg uz garažu. Kad

su došli do dvorišta iza kuće, hlače su joj bile mokre i otopljeni joj je snijeg procurio u cipele i ohladio stopala. Svjetlo Sansoneove svjetiljke prelazilo je preko grmlja i ležaljki prekrivenih baršunastim pokrovom bjeline. Nigdje nije bilo otisaka, tragova u snijegu. Dvorište je bilo ograđeno zidom obraslim penjačicama i posve skriveno od pogleda susjeda. A ona je ondje bila sama, s muškarcem kojega jedva poznaje. On, međutim, nije bio usredotočen na nju. Pozornost je usmjerio na kuhinjska vrata koja nije mogao otvoriti. Na trenutak ih je samo promatrao, razmišljajući o sljedećem potezu. Zatim je pogledao Mauru.

– Znate broj istražiteljice Rizzoli? – upitao je. – Nazovite je.

Izvukla je mobitel i uputila se prema kuhinjskom prozoru kako bi bolje vidjela. Samo što nije nazvala, kad joj se pogled iznenada zaustavio na kuhinjskom sudoperu, tik ispod prozora.

– Sansone – šapnula je.

– Molim?

– Vidim krv – blizu odvoda.

Bacio je pogled i njegov sljedeći potez ju je šokirao. Zgrabio je jednu ležaljku i zavitlao je o prozor. Staklo se razmrskalo, krhotine razletjele po kuhinji. Uvukao se kroz prozor i nekoliko sekundi kasnije vrata su se otvorila.

–I na podu ima krvi – rekao je.

Pogledala je crvene mrlje na pločicama bež boje. On je istrčao iz kuhinje, crni je kaput lepršao za njim poput plašta, trčao je tako brzo da je, kad je ona stigla do podnožja stuba, on već bio na odmorištu na katu. Netremice je promatrala krvave tragove na hrastovim stubama, uz podne letvice, kao da je ranjeni ud zastrugao uz zid dok je tijelo vučeno na kat.

– Maura! – povikao je Sansone.

Pojurila je stubama, stigla do odmorišta na katu i ugledala još krvi, poput svjetlucavih otisaka skija niz hodnik. I čula je zvuk, nalik kлокotanju vode u cijevi za disanje. I prije nego što je zakoračila u sobu, znala je što će zateći: ne mrtvu žrtvu, nego žrtvu koja se očajnički bori za život. Joyce O'Donnell ležala je na leđima na podu, očiju širom otvorenih u smrtnoj panici, a iz vrata joj je šikljala krv. Hroptajući je udahнула zrak, krv je zaklopotala u njezinim plućima. Zakašljala se. Jarkocrveni mlaz izletio je iz njezinog grla i poprskao Sansoneovo lice, nagnuto iznad nje.

–Ja ću preuzeti! Nazovite 911! – Naredila je Maura spuštajući se na koljena i pritiskajući golom rukom posjekotinu na vratu. Bila je naviknuta dodirivati mrtvo meso, ne živo, i krv koja je kapala na njezine ruke šokirala ju je toplinom. ABC, pomislila je. To su prvi zakoni održavanja na životu: otvoren dišni put, disanje, cirkulacija. Ali, jednim spretnim rezom preko vrata, napadač

je ugrozio svo troje. Ja sam liječnica, a tako malo mogu učiniti da bih je spasila. Sansone je završio poziv.

- Vozilo hitne pomoći je na putu. Kako vam mogu pomoći?
- Donesite mi nekoliko ručnika. Moram zaustaviti krvarenje!

Prsti O'Donnellove iznenada su se čvrsto ovili oko Maurinog zapešća i stisnuli ga paničnom silinom. Koža je bila toliko skliska da su Maurini prsti kliznuli s rane. Siknuo je novi mlaz. Novi hroptaj, novi kašalj potisnuo je mlaz iz prerezanog dušnika. O'Donnellova se davila. Sa svakim dahom, udisala je vlastitu krv. Klopotala je u njezinim dišnim putevima, pjenila se u alveolama. Maura je pregledala pluća drugih žrtava kojima je prerezan vrat; poznavala je mehanizam smrti. A sad promatram kako se to događa i ništa ne mogu učiniti kako bih to spriječila. Sansone je dotrčao natrag u spavaću sobu noseći ručnike i Maura je pritisnula zavežljaj o vrat O'Donnellove. Bijeli je frotir kao nekom čarolijom postao crven. O'Donnellova je još snažnije stisnula njezino zapešće. Pomicala je usne, ali nije mogla proizvesti ni riječi, samo šuštanje zraka koji se pjenio kroz krv.

– U redu je, u redu je – umirivala ju je Maura. – Hitna samo što nije stigla.

O'Donnellova je zadrhtala, udovi su joj se tresli kao da ima napadaj. Ipak, oči su joj bile svjesne i prikovane uz Mauni. Vidi li u mojim očima? Vidi li da znam da umire? Maura je podigla glavu na daleko zavijanje sirene.

- Evo ih – rekao je Sansone.
- Ulazna vrata su zaključana!
- Idem ih ja dolje dočekati. – Podigao se na noge i čula je kako bučno silazi u prizemlje.

Oči O'Donnellove još uvijek su bile budne, razrogačene. Usnice su joj se sad pomicala brže, a prsti zgrčili u nepopustljive kandže. Vani, zavijanje sirene se približilo, ali u ovoj je prostoriji jedini zvuk bilo kлокotanje daha žene na samrti.

– Ostani sa mnom, Joyce! – hrabrila ju je Maura. – Znam da možeš izdržati!

O'Donnellova je povukla Maurino zapešće, paničnim trzajima koji su prijetili strgnuti Maurinu ruku s rane. Sa svakim soptajem, jarkocrvene kapljice prštale su iz njezinog vrata u eksplozivnim mlazovima. Razrogačila je oči, kao da naslućuje tamu koja zijeva pred njom. Ne, bezglasno je rekla. Ne.

U tom je trenutku Maura shvatila da žena više ne gleda u nju, nego u nešto iza nje. Tek tad je čula škripu parketa.

Njezin napadač uopće nije izišao iz kuće. Još je ovdje. U ovoj prostoriji.

Okrenula se upravo kad je prema njoj pohitao udarac. Vidjela je kako se tama na nju obrušava poput šišmišovih krila i srušila se. Licem je tresnula o pod, ležeći ošamućena, zamagljenog vida. No, kroz drveni je pod osjećala kako joj uz obraz pulsira tutanj koraka u bijegu, poput otkucaja srca same kuće. U glavi joj je kuckalo od boli koja se pojačala do upornog bubnjanja koje kao da joj je zabijalo nokte u lubanju. Nije čula posljednji dah Joyce O'Donnell.

Nečija ju je ruka uhvatila za rame. U iznenadnoj panici, zamahala je rukama, boreći se za život, naslijepo udarajući svog napadača.

– Maura, prestani. Maura!

Sad kad su joj ruke bile zarobljene njegovima, uspjela se samo slabašno trznuti. Zatim joj se vid razbistrio i ugledala je Sansonea koji ju je netremice promatrao. Čula je i druge glasove i opazila metalni sjaj nosila. Okrenula se i usredotočila na dvojicu bolničara koji su čučali iznad tijela Joyce

O'Donnell.

– Ne osjećam puls. Ne diše. – Prima punu infuziju.

– Isuse, pogledaj koliko je iskrvarila.

– Kako je druga gospođa? – Bolničar je pogledao Mauru.

Sansone je rekao:

– Čini se da je u redu. Mislim da se samo onesvijestila.

– Ne – šapnula je Maura. Uhvatila ga je za ruku. – Bio je ovdje.

– Molim?

– Bio je još ovdje. U ovoj sobi!

Najednom je shvatio što mu govori i odmaknuo se od nje s izrazom zaprepaštenosti na licu. Uspravio se na noge.

– Ne – čekaj policiju!

Ali Sansone je već istrčao kroz vrata.

Teškom se mukom podigla u sjedeći položaj i zanjihala, pred očima joj se još mutilo i bojala se da će se onesvijestiti. Kad joj se naposljetku razbistriilo, vidjela je kako dvojica bolničara kleče u krvi Joyce O'Donnell, s opremom i priborom svuda oko njih. Osciloskop je mjerio rad srca. Linija je bila ravna.

Jane je kliznula pokraj Maure na stražnje sjedalo policijskog vozila i zatvorila vrata. Taj jedan kratki nalet hladnoga zraka isisao je svu toplinu iz vozila i Maura se ponovno počela tresti. – Jesi li sigurna da si dobro? – upitala je Jane. – Možda bismo te trebali odvesti na hitnu.

– Želim ići kući – odgovorila je Maura. – Zar ne smijem sad kući?

– Sjećaš li se još ičeg drugog? Ijedne druge pojedinosti?

– Rekla sam ti, nisam mu vidjela lice.

– Samo njegovu crnu odjeću.

- Nešto crno.
- Nešto? Govorimo li mi o čovjeku ili o zvijeri?
- Sve se dogodilo tako brzo.
- Anthony Sansone je odjeven u crno.
- Nije bio on. On je otišao iz sobe. Išao je dočekati vozilo hitne pomoći.
- Da, to i on kaže.

Janeino se lice odražavalo na svjetlima policijskih vozila parkiranih u ulici. Stigao je uobičajeni konvoj službenih vozila, i policijska je vrpca lepršala između kolaca zabijenih u dvorištu ispred kuće. Maura je u ovom vozilu sjedila toliko dugo da se krv na njezinom kaputu već osušila i učinila tkaninu krutom poput pergamenta. Morat će baciti kaput; više ga nikad ne želi odjenuti. Pogledala je kuću, u kojoj su sad blještala sva svjetla. –Vrata su bila zaključana kad smo stigli. Kako je ušao?

- Nema tragova provale. Samo onaj razbijeni kuhinjski prozor.
- Morali smo ga razbiti. Vidjeli smo krv u sudoperu.
- I Sansone je čitavo vrijeme bio s tobom?
- Čitavu smo večer proveli zajedno, Jane.
- Osim kad se on dao u potjeru. Tvrdi da vani nije nikoga vidio. I prilično je uzburkao snijeg kad je pretraživao oko kuće. Upropastio sve moguće otiske stopala koje bismo mogli upotrijebiti.
- On u ovome nije sumnjiv.
- Ne kažem da jest.

Maura je zastala, sjetivši se nečega što joj je Jane malo ranije rekla. Nema tragova provale. – Joyce O'Donnell ga je pustila u kuću. – Pogledala je Jane. – Pustila je ubojicu u vlastiti dom.

- Ili je zaboravila zaključati vrata.
- Naravno da je zaključala vrata. Nije glupa.
- Nije baš ni igrala na sigurno. Kad radiš s čudovištima, nikad ne znaš koje će te slijediti kući. Ova umorstva od prvog trenutka imaju veze s njom, doktorice. Već pri prvome joj je privukao pozornost telefonskim pozivom. Drugo se dogodilo tik ispred kuće u kojoj je večerala. Sve je to samo vodilo do ovoga. Glavnog događaja.
- Zašto bi ga pustila u kuću?

– Možda zato što je mislila da ga može nadzirati. Sjeti se samo u koliko je mnogo zatvora bila, s koliko je mnogo ljudi kao što su Warren Hoyt i Amalthea Lank razgovarala. Ona sa svima njima uspostavlja bliski kontakt.

Na spomen njezine majke, Maura se žacnula, ali nije ništa rekla.

– Ona je poput krotitelja lavova u cirkusu. Svaki dan radiš s tim životinjama i počneš misliti da si ti taj koji ima nadzor. Očekuješ da će, svaki put kad pucneš bičem, oni skočiti kao dobre mačkice. Možda čak misliš da te vole. A onda im jednog dana okreneš leđa, i oni ti zariju očnjake u vrat.

– Znam da ti se nikad nije sviđala – rekla je Maura. – Ali, da si bila ondje – da si je gledala kako umire... – Pogledala je Jane. – Bila je prestravljena.

– Samo zato što je mrtva, neće mi se početi sviđati. Ona je sad žrtva i zaslužuje moju potpunu angažiranost. Ali, ne mogu se oteti osjećaju da je sama to izazvala.

Začulo se kucanje o staklo i Jane je spustila prozor. Provirio je jedan policajac i rekao:

– Gospodin Sansone želi znati jeste li završili s ispitivanjem.

– Ne, nismo. Recite mu da pričeka.

– I mrtvozornik se pakira. Imate li još koje pitanje prije nego što ode?

– Nazvat ću ga budem li imala.

Kroz prozor, Maura je vidjela kako njezin kolega, doktor Abe Bristol, izlazi iz kuće. Abe će obaviti obdukciju na O'Donnellovoj. Ako ga je ono što je netom vidio u kući uznemirilo, ničim to nije pokazivao. Zastao je na trijemu, mirno zakopčao kaput i navukao tople rukavice, čavrljajući s policajcem. Abe je nije morao gledati kako umire, pomislila je Maura. On nema njezinu krv na kaputu.

Jane je otvorila vrata automobila i zapahnuo ih je svjež nalet hladnoga zraka.

– Hajdemo, doktorice – rekla je izlazeći. – Odvest ćemo te kući.

– Moj je automobil još uvijek parkiran na Beacon Hillu.

– O automobilu možeš brinuti kasnije. Našla sam ti prijevoz. – Jane se okrenula i zazvala: – Oče Brophy. Spremna je za odlazak.

Tek tad ga je Maura zamijetila u sjeni s druge strane ulice. Prišao im je, visoki obris čije je lice zatreperilo kad je ušao u rasplesana svjetla patrolnih vozila.

– Jesi li sigurna da se osjećaš dovoljno dobro? – upitao je pomažući joj da izađe iz automobila. – Ne želiš ići u bolnicu.

– Molim te, samo me odvezi kući.

Iako joj je ponudio ruku, nije je prihvatila nego je ruke zadržala u džepovima dok su išli prema njegovom automobilu. Osjećala je poglede policajaca koji su ih promatrali. Evo doktorice Isles i onog svećenika, opet su zajedno. Postoji li itko tko ih nije zamijetio, tko se nije zapitao glede njih? Nemate se zašto pitati.

Spustila se na prednje sjedalo njegovog automobila i zagledala ravno ispred sebe kad je upalio motor.

– Hvala ti – rekla je.

– Znaš da bih to uvijek učinio za tebe.

– Je li te Jane nazvala?

– Drago mi je što jest. Večeras ti je potreban prijatelj koji će te odvesti kući. A ne neki policajac kojega jedva poznaješ. – Odvezao se od rubnika i napadna svjetla policijskih vozila izbljedadila su iza njih. – Večeras si bila preblizu – tiho je rekao.

– Vjeruj mi, nisam to namjeravala.

– Nisi smjela ući u onu kuću. Trebali ste nazvati policiju.

– Možemo li ne razgovarati o tome?

– Postoji li išta o čemu još uvijek možemo razgovarati, Maura? Ili će odsad nadalje biti ovako? Nećeš me posjećivati, nećeš mi odgovarati na pozive?

Naposljetku ga je pogledala.

– Ne postajem ništa mlađa, Daniele. Imam četrdeset i jednu godinu, moj jedini brak bio je spektakularna katastrofa, i sklona sam beznadežnim vezama. Želim se udati. Želim biti sretna. Ne mogu si dopustiti da tratim vrijeme na odnose koji nikamo ne vode.

– Čak i kad je prijateljstvo, kad su osjećaji stvarni?

– Prijateljstva se stalno lome. Jednako kap i srca.

– Da – rekao je i uzdahnuo. – To je istina. – Kratko su se vozili u tišini. Zatim je on rekao: – Nisam ti želio slomiti srce.

– Nisi ga slomio.

– Ali sam te povrijedio. Znam da jesam.

– Povrijedili smo se međusobno. Morali smo. – Oklijevala je i ogorčeno dodala: – To traži tvoj svemogući Bog, zar ne? – Te su ga riječi trebale povrijediti i po njegovoj iznenadnoj šutnji, znala je da su pogodile metu. Nije odgovorio dok su se približavali dijelu grada u kojem je živjela, dok je zaustavljao vozilo na prilazu njezinoj kući i gasio motor. Kratko je sjedio, a zatim se okrenuo prema njoj.

– U pravu si – rekao je. – Moj Bog traži prokletu previše. – Potom ju je privukao u naručje. Trebala mu se oprijeti; trebala ga je odgurnuti i izići iz

njegovog automobila. Ali nije, jer je predugo priželjkivala ovaj zagrljaj, ovaj poljubac. I više, mnogo više. Bila je to ludost; nikad ne bi moglo ispasti kako valja. Ali, između njih sad nije stajao ni zdrav razum, ni Bog.

Ne dovedi nas u napast. Ljubili su se cijelim putem od njegovog automobila do ulaznih vrata njezine kuće. Izbavi nas iz zla. Jalove riječi, običan dvorac od pijeska pred neumoljivom plimom. Ušli su u kuću. Nije upalila svjetlo i dok su stajali u mračnom predsoblju, tama kao da je naglašavala njihovo ubrzano disanje, šuškanje vune. Skinula je krvlju zamrljan kaput i on je pao na pod u lokvi crnila. Samo je slabi sjaj kroz prozore osvjetljavao hodnik. Nije bilo svjetla koja će osvijetliti njihov grijeh, ničijih očiju koje će svjedočiti njihovom gubitku milosti. Povala ga je u spavaću sobu. U svoj krevet.

Već godinu dana kružili su u ovome plesu, sa svakim novim korakom sve bliži ovom trenutku. Poznavala je srce tog muškarca, i on je poznao njezino, ali njegovo joj je tijelo bilo tijelo neznanca koje nikad ranije nije dotaknula, nikad okusila. Prstima je okrznila toplu kožu i spustila se niz njegovu kralježnicu, a sve joj je to bilo novo područje koje je žudjela istražiti. Sa njih su kliznuli i zadnji komadi odjeće; zadnja prilika da se predomisli kliznula je.

– Maura – šapnuo je ljubeći je po vratu, po dojnama. – Moja Maura. – Njegove su riječi bile tihe poput molitve, ali ne njegovom Gospodinu, nego njoj.

Nije osjećala nimalo krivnje kad ga je s dobrodošlicom dočekala u naručje. Nije njezin zavjet prekršen, niti će njezina savjest patiti. Bože, noćas je on na trenutak moj, pomislila je i uživala u svojoj pobjedi dok je Daniel stenjao od užitka uz nju, a ona ovila noge oko njega, mučeći ga, bodreći ga. Imam ono što mu ti, Bože, nikad nećeš moći dati. Uzimam ga od tebe. Tražim ga za sebe. Samo ti pozovi sve svoje demone; ne marim. Noćas ni Daniel nije mario.

Kad su naposljetku njihova tijela pronašla olakšanje, srušio se u njezinom naručju. Dugo su ležali u tišini. Na svjetlu koje je dopiralo kroz njezine prozore, vidjela je sjaj u njegovim očima koje su netremice zurile u tamu. Kako su trenuci prolazili, više nije mogla podnijeti tišinu.

– Je li ti žao? – naposljetku je upitala.

– Nije – šapnu. Kliznuo je prstima niz njezinu ruku.

– Zašto nisam uvjerena u to?

– Moraš li biti?

– Želim da ti bude drago. To što smo učinili posve je prirodno. Ljudski. – Zašutjela je i uz uzdah nastavila: – Ali, možda je to samo slaba isprika za grijeh.

– To nije ono o čemu ja sad razmišljam.

– A o čemu razmišljaš?

Poljubio ju je u čelo, dahom joj grijući kosu.

– Razmišljam o tome što će se sljedeće dogoditi.

– Što želiš da se dogodi?

– Ne želim te izgubiti.

– Ne moraš. Izbor je tvoj.

– Moj – tiho je rekao. – To je kao da moram birati između udaha i izdaha.

– Prevrnuo se na leđa. Šutio je. – Mislim da sam ti jednom rekao zašto sam se zaredio.

– Rekao si da ti je sestra umirala. Od leukemije.

– I ja sam sklopio pogodbu. Dogovor s Bogom. On je ispoštovao svoj dio pogodbe i Sophie je danas živa. I ja sam se držao svog obećanja.

– Bilo ti je tek četrnaest godina. Bio si premlad da bi obećao ostatak života.

– Ali, obećao sam. I toliko toga mogu učiniti u Njegovo ime, Maura. Bio sam sretan, ispunjavajući to obećanje.

– A onda si upoznao mene. Uzdahnuo je.

– Onda sam upoznao tebe.

– Moraš odabrati, Daniele.

– Ili ćeš ti izići iz mog života. Znam.

– Ne želim to učiniti.

Pogledao ju je.

– Onda nemoj, Maura! Molim te. Proteklih nekoliko mjeseci bez tebe bio sam posve izgubljen. Osjećao sam silnu krivnju jer sam te želio. Ali, samo sam o tebi mislio.

– Što ostaje meni, ako ostanem u tvom životu? Ti ćeš sačuvati svoju crkvu, ali što ću ja imati? –Zagledala se u tamu.

– Ništa se nije doista promijenilo, zar ne?

– Sve se promijenilo. – Posegnuo je za njezinom rukom.

– Volim te.

– Ali ne dovoljno. Ne toliko koliko voliš svog Boga.

Svejedno mu je dopustila da je ponovno privuče u naručje. Poljupcima je dočekala njegove. Ovaj put njihovo vođenje ljubavi nije bilo nježno združivanje; bilo je žestoki sudar tijela. Ne ljubav, nego kazna. Noćas će iskoristiti jedno drugoga. Ako ne može dobiti ljubav, onda neka bude požuda. Dat će mu nešto što će ga proganjati u noćima kad mu Bog ne bude dovoljan. Ovoga ćeš se odreći kad me napustiš. Ovo je Raj iz kojega ćeš izići.

Prije zore, doista je otišao. Osjetila je kako se promeškoltio pokraj nje, budeći se, a zatim polako sjeo na rub kreveta i počeo odijevati. Pa naravno; bila je nedjelja ujutro i morao se pobrinuti za svoje stado.

Sagnuo se i poljubio je u kosu.

– Moram ići – šapnuo je.

– Znam.

– Volim te, Maura. Nikad nisam mislio da ću to reći jednoj ženi. Ali sad to govorim. – Pomilovao joj je lice i ona je okrenula glavu kako on ne bi vidio suze koje su joj se skupljale u očima.

– Skuhat ću ti kavu – rekla je i počela se uspravljati.

– Ne, samo ti ostani u toplom krevetu. Sam ću izići. – Još jedan poljubac i ustao je. Čula je kako se udaljava niz hodnik, kako se ulazna vrata zatvaraju.

Dakle, naposljetku se i to dogodilo. Postala je još jedan klišej. Eva s jabukom. Zavodnica koja je božjeg čovjeka namamila na grijeh. Ovaj put zmija koja ih je zavela nije bio Sotona, nego njihova vlastita usamljena srca. Želite pronaći Vraga, gospodine Sansone. Dovoljno je da pogledate mene. Pogledajte bilo koga od nas.

Vani se nebo polako razvedrilo u hladnu, vedru zoru. Odgurnula je plahte i iz toplog se platna uzdigao miris njihovog vođenja ljubavi: opojan miris grijeha. Nije ga isprala sa sebe, nego samo navukla kućni ogrtač, nataknila papuče i otišla u kuhinju skuhati kavu. Stojeći uz sudoper i puneći vrč vodom, promatrala je stapke pavitine prekrivene kristalićima leda, smežurane listove šćućurenog rododendrona i nije morala pogledati na termometar kako bi znala da će danas biti okrutno hladno. Zamislila je kako Danielovi župljani čvrsto pritišću kapute uz tijela izlazeći iz svojih automobila i hodajući prema Crkvi naše Gospe od božanskog svjetla, prkoseći nedjeljnoj hladnoći zbog nadahnjujućih riječi oca Brophyja. A što će im on danas reći? Hoće li svom stadu priznati da je čak i on, njihov pastir, skrenuo s puta?

Uključila je aparat za kavu i otišla do ulaznih vrata po novine. Kad je izišla vani, zapanjila se pred hladnoćom. Pekla joj je grlo, bockala nozdrve. Nije nimalo oklijevala podižući novine koje su ležale na stazi ispred kuće nego se brzo okrenula i pohitala natrag stubama na trijemu. Upravo je posezala za kvakom kad se iznenada ukipila, pogleda prikovanog uz vrata. Uz iscertane riječi, simbole, na njima.

Naglo se okrenula, mahnito pogledom pretražujući ulicu. Vidjela je odsjaj sunčevog svjetla na zaleđenom pločniku, čula samo tišinu nedjeljnog jutra.

Brzo se popela stubama u kuću, zalupila vrata i navukla zasun. Zatim je otrčala do telefona i nazvala Jane Rizzoli.

Poglavlje dvadeset i tri

Jesi li sigurna da sinoć nisi ništa čula? Korake na trijemu, ništa neobično? – upitala je Jane. Maura je sjedila na kauču i drhtala, unatoč tome što je odjenula pulover i vunene hlače. Nije doručkovala, nije si natočila kavu, ali nije osjećala ni najmanju naznaku gladi. Onih pola sata prije nego što su stigli Jane i Frost, Maura je ostala uz prozor u dnevnom boravku i promatrala ulicu, osluškujući svaki šušanj, pogledom prateći svaki automobil koji je prolazio. Ubojica zna gdje živim. Zna što se dogodilo prošle noći, u mojoj spavaćoj sobi.

– Doktorice?

Maura je podigla glavu.

– Ništa nisam čula. Natpis se jednostavno stvorio ondje, na mojim vratima, kad sam se probudila. Kad sam izašla po... – Trznula se, srce joj naglo zalupalo. Zvonio je njezin telefon.

Frost je podigao slušalicu.

– Kuća doktorice Isles. Ovdje istražitelj Frost. Žao mi je, gospodine Sansone, ali u ovom trenutku imamo važnog posla i nije zgodno vrijeme da biste razgovarali s njom. Reći ću joj da ste zvali.

Janein se pogled vratio na Mauru.

– Jesi li sigurna da onaj natpis već nije bio na vratima kad si sinoć došla kući?

– Nisam ga vidjela.

– Pa zar nisi ušla u kuću kroz glavna vrata?

– Jesam. Inače bih ušla kroz garažu, ali automobil mi je još na Beacon Hillu. – Je li te otac Brophy otpratio do ulaza?

– Bio je mrak, Jane. Ne bismo vidjeli natpis. – Bili smo usredotočeni isključivo jedno na drugo. Na umu nam je bilo samo kako da što prije stignemo do spavaće sobe.

Frost je rekao:

– Idem ja malo pogledati okolo. Provjeriti ima li otisaka. – Izišao je kroz ulazna vrata. Iako je sad hodao tik ispred kuće, zvuk njegovih koraka nije probijao kroz prozore s dvostrukim staklima. I sinoć je uljez mogao prošetati tik ispred njezine spavaće sobe, a ona ne bi ništa čula.

– Misliš li da te sinoć slijedio kući? – upitala je Jane.

– Od kuće O'Donnellove?

– Ne znam. Možda. Ali, bila sam prisutna na sva tri mjesta zločina. Kod Lori–Ann Tucker. Eve Kassovitz. Mogao me je vidjeti bilo koje od tih noći.

–I slijediti kući.

Obgrlila se rukama u nastojanju da potisne drhtaj.

– Nisam primijetila. Nisam bila svjesna da me netko prati.

– U kući imaš alarm. Jesi li ga sinoć uključila?

– Nisam.

– Zašto ne?

–Ja... jednostavno sam zaboravila. – Imala sam druge stvari na pameti.

Jane je sjela na stolac sučelice Mauri.

– Zašto bi nacrtao one simbole na tvoja vrata? Što misliš da znače?

– Otkud bih ja to znala?

– I ona poruka koju je ostavio – ista je kao u sobi Lori–Ann Tucker. Samo se ovaj put nije potrudio napisati je na latinskom. Ovaj se put pobrinuo da točno shvatimo što želi reći. Sagriješila sam. –Jane je zastala. – Zašto je te riječi uputio baš tebi?

Maura nije odgovorila.

– Misliš li da su namijenjene tebi? – Janein je pogled najednom postao oprezan, ispitivački. Predobro me poznaje, pomislila je Maura. Zna da joj nisam rekla čitavu priču. Ili je možda na mojoj koži namirisala požudu. Trebala sam se istuširati prije nego što su došli; trebala sam isprati Danielov miris.

Maura je naglo ustala.

– Ne mogu se usredotočiti – rekla je. – Treba mi šalica kave. – Okrenula se i uputila prema kuhinji. Ondje se zaposlila točenjem kave u šalice, vađenjem vrhnja iz hladnjaka. Jane je došla za njom u kuhinju, ali je Maura izbjegavala njezin pogled. Gurnula je šalicu iz koje se pušilo pred Jane i zatim se okrenula prema prozoru pijuckajući svoju kavu, odlažući, što je duže mogla, otkrivanje svoje sramote.

– Želiš li mi nešto reći? – upitala je Jane.

– Sve sam ti već rekla. Probudila sam se jutros i zatekla onaj natpis na vratima. Ne znam što drugo reći.

– Kad ste otišli iz kuće O'Donnellove, je li te otac Brophy odvezao ravno kući?

–Da.

–I nisi primijetila da vas itko prati?

–Ne.

– Možda je otac Brophy nešto primijetio. Vidjet ću čega se sjeća.

Maura ju je prekinula.

– Nema potrebe da razgovaraš s njim. Hoću reći, da je sinoć išta primijetio, rekao bi mi.

– Svejedno ga moram pitati.

Maura se okrenula prema Jane.

– Nedjelja je, znaš.

– Znam koji je dan.

– Ima službu.

Janeine su se oči suzile i Maura je osjetila kako joj obraze oblijeva vrućina.

– Što se sinoć dogodilo? – upitala je Jane.

– Rekla sam ti. Došla sam ravno kući od O'Donnellove.

– I ostatak noći si bila kod kuće?

– Nisam izlazila.

– A otac Brophy?

To pitanje, činjenično postavljeno, preplašilo je Mauru i zanimala je. Nakon jednog trenutka, klonula je na stolac za kuhinjskim stolom, ali nije odgovorila. Samo je netremice promatrala svoju šalicu.

– Koliko dugo je ostao? – upitala je Mauru. U njezinom glasu još nije bilo emocija, još je bila policajka, iako je Maura znala da se iza tog pitanja krije neodobravanje i od krivnje joj se stisnulo grlo.

– Ostao je veći dio noći.

– Do kad?

– Ne znam. Još je bio mrak kad je otišao.

– I što ste vas dvoje radili dok je bio ovdje?

– To nije važno.

– Znaš da jest. Govorimo o tome što je ubojica mogao vidjeti kroz tvoje prozore. Što ga je moglo nadahnuti da napiše one riječi na tvoja vrata. Jesu li svjetla u dnevnom boravku bila upaljena čitavu noć? Jeste li ti i Brophy sjedili ovdje i razgovarali?

Maura je teško uzdahnula.

– Ne. Svjetla... bila su ugašena.

– Kuća je bila u mraku.

– Da.

– I netko tko je stajao vani i promatrao tvoje prozore, morao bi pretpostaviti...

– Dobro znaš što bi pretpostavio.

– Bi li bio u pravu?

Maura je susrela njezin pogled.

– Bila sam prestravljena sinoć, Jane! Daniel je bio uz mene. Uvijek je uz mene. Nismo to planirali. Bio je to jedini put – prvi put... – Glas joj je utihnuo.

– Nisam željela biti sama.

Sad je i Jane sjela za kuhinjski stol.

– Znaš, one riječi sad dobivaju novo značenje. Sagriješila sam.

– Svi smo sagriješili – bijesno je odvratila Maura. – Svatko od nas. –Ja ti ne predbacujem, dobro?

– Predbacuješ mi. Misliš da to ne čujem u tvom glasu?

– Ako osjećaš krivnju, doktorice, to nije ni zbog čega što sam ja rekla.

Maura je promatrala Janeine nepopustljive oči i pomislila: U pravu je, naravno. Moja je krivnja samo moja.

– Znaš, morat ćemo porazgovarati s ocem Brophyjem. O tome što se sinoć dogodilo. Maura je resignirano uzdahnula.

– Molim te, kad budeš razgovarala s njim, budi diskretna.

– Neću dovesti televizijske kamere, ne brini.

– Istražitelj Frost ne mora znati za to.

– Naravno da mora. On je moj partner. Maura se uhvatila za glavu.

– Gospode.

– To je važno za slučaj, i ti to znaš. Da ne kažem Frostu, imao bi svako pravo smatrati me nepoštenom.

Dakle, više nikad neću moći pogledati Frosta i ne vidjeti odraz vlastite krivnje, pomislila je Maura, žacnuvši se od pomisli na Frostovu reakciju. Čovjekova reputacija krhka je stvar; jedna majušna pukotina, i raspada se. Dvije su je godine smatrali kraljicom mrtvih, pouzdanom mrtvozornicom koja je ne trepćući promatrala prizore od kojih se i najiskusnijim istražiteljima dizao želudac. Sad kad je pogledaju, vidjet će samo slabost i mane usamljene žene.

Na prednjem su trijemu zatutnjali koraci. Frost se vraćao u kuću. Nije željela biti prisutna kad on sazna neugodnu istinu. Suzdržan, čestiti Barry Frost šokirat će se kad čuje tko je spavao u njezinom krevetu.

Ali, on nije bio jedina osoba koja je ušla u kuću. Maura je čula glasove i iznenađeno podigla glavu kad je u kuhinju nahrupio Anthony Sansone, a za njim Frost.

– Jeste li dobro? – upitao ju je Sansone.

– Sad doista nije dobro vrijeme za posjet, gospodine Sansone. Biste li, molim vas, izišli? – rekla je Jane.

Sansone se nije obazirao na nju; pogled mu je ostao prikovan uz Mauru. Danas nije bio odjeven u crno, nego u sive tonove. Sako od tvida, košulja boje pepela. Toliko je drukčiji od Daniela, pomislila je; ne uspijevam ga pročitati i neugodno mi je u njegovoj blizini.

– Upravo sam vidio oznake na vašim vratima – rekao je. – Kad se to dogodilo?

– Ne znam – odgovorila je. – Noćas, u neko doba.

– Trebao sam vas osobno odvesti kući.

Jane ga je prekinula.

– Doista mislim da biste sad trebali otići.

– Čekaj – oglasio se Frost. – Moraš čuti što kaže o onome na vratima. Što bi to moglo značiti.

– Sagriješila sam? Mislim da je značenje prilično očito.

– Ne mislim na riječi – rekao je Sansone. – Nego na simbole ispod natpisa.

– Već smo čuli o svemogućem oku. Vaš prijatelj Oliver Stark nam je objasnio.

– Možda nije imao pravo.

– Zar se vi ne slažete da je riječ o Horusovom oku?

– Mislim da bi moglo predstavljati nešto posve drugo. – Pogledao je Mauru. – Izadite i objasniti ću vam.

Maura nije nimalo željela ponovno se suočiti s optužujućim riječima na vratima, ali hitnost u njegovom glasu primorala ju je da pođe za njim. Izišla je na trijem i zastala, trepćući na sunčevom svjetlu. Bilo je prekrasno nedjeljno jutro, jutro za ljenčarenje uz kavu i novine. Umjesto toga, ona se bojala opustiti u vlastitoj kući, bojala se pogledati vlastita ulazna vrata.

Udahnula je i okrenula se prema natpisu okerom boje sasušene krvi. Riječi sagriješila sam vrištale su joj u lice, i poželjela je ustuknuti pred njihovom optužbom, sakriti svoje grešno lice. Ali Sansone se nije usredotočio na riječi. Pokazao je dva ispod njih nacrtana simbola. Veći su vidjeli već ranije, na njegovim vrtnim vratima.

– Meni to izgleda baš kao svevideće oko – rekla je Jane.

– Pogledajte ovaj drugi simbol – odgovorio je Sansone, pokazujući na lik uz dno vrata. Bio je toliko malen da se činilo kao da ga se autor tek naknadno sjetio. – Nacrtan okerom, kao i na drugim mjestima zločina.

– Otkud znate za oker? – upitala je Jane.

– Moji kolege moraju ovo vidjeti. Kako bi potvrdili da predstavlja ono što mislim da predstavlja. – Izvukao je mobitel.

– Čekajte – rekla je Jane. – Nije ovo javna izložba.

– Da li vi znate kako biste to protumačili, istražiteljice? Zna li odakle biste uopće počeli? Ako želite pronaći ovog ubojicu, bolje da razumijete njegov način razmišljanja. Njegove simbole. – Utipkao je broj. Jane ga nije spriječila.

Maura se spustila u čučanj kako bi proučila donji crtež. Zurila je u zavinute rogove, trokutastu glavu i proreze očiju.

– Nalikuje kozi – rekla je. – Ali što to znači? – pogledala je Sansonea. Osvijetljen s leđa jutarnjim suncem, djelovao je golem, crn i bezličan.

– Predstavlja Azazela – rekao je. – Simbol Stražara.

– Azazel je bio šef Se'irima – rekao je Oliver Stark. – Koza demona koje su nastavale drevne pustinje prije Mojsija, prije faraona. U davnoj prošlosti, u doba Lilit.

– Tko je Lilit? – upitao je Frost.

Edwina Felway začuđeno je pogledala Frosta.

– Zar niste čuli za nju?

Frost je u nelagodi slegnuo ramenima.

– Moram priznati da mi Biblija baš i nije jača strana.

– Oh, Lilit nećete naći u Bibliji – rekla je Edwina. – Ona je davno prognana iz prihvaćene kršćanske doktrine, iako ima svoje mjesto u židovskoj legendi. Lilit je Adamova prva žena.

– Zar je Adam imao još jednu ženu?

– Da, prije Eve. – Edwina se nasmiješila vidjevši njegovo preneraženo lice. – Što, mislili ste da Biblija kazuje čitavu priču?

Sjedili su u Maurinom dnevnom boravku, okupljeni oko stolića za kavu, na kojem je među šalicama i tanjurićima ležao Oliverov blok za crtanje. Nakon sat i pol od Sansoneovog poziva Edwina i Oliver došli su proučiti simbole na vratima. Vijećali su na trijemu tek nekoliko minuta prije nego što ih je hladnoća natjerala u kuću na vruću kavu i izlaganje teorija. Teorije koje su Mauri sad djelovale hladnokrvno intelektualne. Ubojica je označio njezin dom, a ovi ljudi mirno sjede u njezinom dnevnom boravku i raspravljaju o svojoj bizarnoj teologiji. Pogledala je Jane, na čijem se licu jasno vidjelo da okupljene smatra običnim luđacima, ali Frost je bio nedvojbeno opčinjen.

– Nikad nisam čuo da je Adam imao prvu ženu – rekao je.

– Postoji čitava jedna povijest koja se ne pojavljuje u Bibliji, istražitelju – rekla je Edwina. – Tajna povijest koju ćete pronaći samo u kanaatskim ili hebrejskim legendama. One govore o braku između Adama i jedne žene slobodnoga duha, lukave zavodnice koja se odbila pokoriti suprugu, ili leći ispod njega kako bi pokorna žena trebala. Umjesto toga zahtijevala je divlji seks

u svim položajima i rugala mu se kad je nije mogao zadovoljiti. Bila je prva doista emancipirana žena na svijetu i nije se bojala tražiti tjelesna zadovoljstva.

– Zvuči kao da je bila mnogo zabavnija od Eve – rekao je Frost.

– U očima crkve, međutim, Lilit je bila sramota, žena koju muškarci nisu mogli nadzirati, stvorenje seksualno toliko nezasitno da je naposljetku napustila svog dosadnog, starog muža, Adama, i pobjegla orgijati s demonima. – Edwina je zastala. – I nakon toga rodila najmoćnijeg od svih demona, onoga koji još otad kinji ljudski rod.

– Ne mislite valjda na vraga?

Sansone je rekao:

– U srednjem je vijeku to bilo uvriježeno vjerovanje: Lilit je Luciferova majka. Edwina je prezrivo puhнула. – Vidite kako povijest tretira sigurnu ženu? Ako se odbiješ pokoriti, ako malo previše uživaš u seksu, tad te Crkva pretvori u čudovište. I svi te znaju kao majku vraga.

– Ili u cijelosti nestaneš iz povijesti – rekao je Frost. – Jer, ja sad prvi put čujem za Lilit. I onog demonskog jarca.

– Azazela – rekao je Oliver. Istrgnuo je najnoviji crtež i stavio ga na stolić kako bi ga svi vidjeli. Bila je to inačica lica nacrtanog na Maurinim vratima, obogaćena nekim pojedinostima: rogata koza s uskim očima i jednim plamenom upaljenim iznad glave. – Koze demoni spominju se u Levitskom »Zakoniku i knjizi proroka Izaije. Bila su to dlakava stvorenja koja su se zabavljala s razuzdanim bićima poput Lilit. Ime Azazel potječe od Kanaačana, i vjerojatno je derivacija imena jednog od njihovih drevnih bogova.

– I onaj simbol na vratima se odnosi na njega? – upitao je Frost. – Ja bih rekao da je tako.

Jane je prasnula u smijeh, ne mogavši suzdržati sumnjičavost.

– Rekli biste? Oh, ovdje doista baratamo činjenicama, zar ne?

– Vi ovaj razgovor smatrate gubitkom vremena? – upitala je Edwina.

– Mislim da simbol može predstavljati što god želite. Vi mislite da je riječ o kozi demonu. Ali, luđaku koji ga je nacrtao možda znači nešto posve drugo. Sjećate se svega što ste Oliver i vi izdeklamirali o Horusovom oku? Razlomaka, četvrtina mjeseca? Zar je to sad odjednom sve gomila gluposti?

– Objasnio sam vam da oko može imati raznorazna značenja – rekao je Oliver. – Egipatskog boga. Svevideće Luciferovo oko. Ili masonski simbol prosvjetljenja, mudrosti.

– Značenja su mu prilično oprečna – komentirao je Frost. – Vrag nasuprot mudrosti?

– Uopće nisu oprečna. Morate se sjetiti što znači riječ Lucifer. U prijevodu, ta riječ znači »svjetlonoša«.

– To ne zvuči tako zlo.

– Neki će reći da Lucifer nije zao – nadovezala se Edwina – da on predstavlja propitivanje uma, neovisnog mislioca, upravo ono što je nekoć crkvi predstavljalo prijetnju.

Jane je prezrivo upitala:

– Znači sad najednom Lucifer nije tako loš tip? Samo je postavljao previše pitanja?

– Koga ćete nazvati vragom ovisi o vašoj perspektivi – odgovorila je Edwina. – Moj je pokojni suprug bio antropolog. Živjela sam po čitavom svijetu, skupljala slike demona koji izgledaju kao šakali, mačke ili zmije. Ili prekrasne žene. Svaka kultura ima vlastitu ideju o tome kako vrug izgleda. Samo se oko jedne stvari gotovo sve kulture, sve do najprimitivnijih plemena slažu: vrug doista postoji.

Maura se sjetila bezličnog vrtloga crnine koji je nakratko ugledala u spavaćoj sobi O'Donnellove prošle noći, i dlačice na vratu naježile su joj se od groze. Nije vjerovala u Sotonu. Ali vjerovala je da zlo postoji. I sinoć sam nedvojbeno bila u njegovoj nazočnosti. Pogled joj je pao na Oliverov crtež rogate koze.

– Ova stvar – taj Azazel – je li i on simbol vruga?

– Nije – odgovorio je Oliver. – Azazel se često koristi kao simbol Stražara.

– Tko su ti stražari o kojima stalno govorite? – upitao je Frost.

Edwina je pogledala Mauru.

– Doktorice Isles, imate li Bibliju?

Maura se namrštila.

– Imam.

– Možete li nam je donijeti?

Maura je prišla polici za knjige i pogledom pretražila gornju policu ne bi li ugledala poznate, pohabane korice. Biblija je pripadala njezinom ocu i Maura je godinama nije otvorila. Izvukla ju je s police i pružila Edwini, koja je prelistala Stranice iz kojih se podigao oblak prašine.

– Evo ga. Postanak, glava šesta. Stihovi jedan i dva: A kad se ljudi počese množiti na zemlji i kćeri im se rodiše, vidješe sinovi Božji, da su bile lijepe kćeri čovječje, i uzimali ih sebi za žene, koliko ih htjedoše.

– Sinovi Božji? – začudio se Frost.

– Taj se odlomak zacijelo odnosi na anđele – objasnila je Edwina. – Objašnjava da su anđeli željeli zemaljske žene pa su ih ženili. Brak između božanskog i smrtnog. – Ponovno je pogledala u Bibliju.

– A evo kako glasi četvrti stih: Onda, kada su se sinovi Božji ženili kćerima čovječjim, pa i kasnije još, i ove im rađale djecu, živjeli su divovi na zemlji, gorostasi davnine, preslavni junaci. – Edwina je sklopila knjigu.

– Što to znači? – upitao je Frost.

– Kaže da su imali djecu – odgovorila je Edwina. – To je jedino mjesto u Bibliji gdje se ta djeca spominju. Oni su potomci općenja ljudi i anđela. Miješana rasa demoni nazvanih Nefili.

– Poznati i kao Stražari – dodao je Sansone.

– Naći ćete ih spomenute i u drugim izvorima koji prethode Bibliji. U knjizi Henokovoj. U Knjizi jubileja. Opisani su kao čudovišta, potomci palih anđela koji su imali snošaj sa ženama. Rezultat je bila tajna rasa hibrida koja navodno još uvijek hoda među nama. Za ta se stvorenja tvrdi da imaju neobičan šarm i darovitost, neobičnu ljepotu. Često su veoma visoka, veoma karizmatična. Ali bez obzira na to oni su demoni i služe tami.

– I vi doista vjerujete u to? – u nevjerici je upitala Jane.

– Samo vam govorim što piše u svetim knjigama, istražiteljice. Stari su narodi vjerovali da ljudski rod nije sam na ovoj zemlji, da su drugi došli prije nas te da nekim ljudima i danas u žilama teče krv tih čudovišta.

– Ali, sami ste ih nazvali djecom anđela.

– Palih anđela. Izopačenih i zlih.

– Znači, ta stvorenja, ti Stražari, oni su nešto kao mutanti – upitao je Frost.

– Hibridi?

Edwina ga je pogledala.

– Podvrsta. Nasilna i grabežljiva. Mi ostali smo samo lovina.

– Piše da kad dođe Armagedon – ubacio se Oliver – kad dođe kraj svijetu kakav poznajemo, sam Antikrist bit će jedan od Nefila. Stražar.

A njihov je znak na mojim vratima. Maura je zurila u crtež kozje glave. Je li taj simbol mišljen kao upozorenje? Ili poziv?

– Dobro – rekla je Jane i značajno pogledala na sat. – Doista smo korisno iskoristili vrijeme. – Još uvijek ne shvaćate značenje, zar ne? – upitao je Sansone.

– Priča bi bila odlična uz logorsku vatricu, ali me nimalo ne približava našem ubojici.

– Vodi vas ravno u njegovu glavu. Kazuje nam u što vjeruje.

– Anđele i koze demone. Dobro. Ili se možda naš počinitelj samo voli poigravati s umovima policajaca. Pa nas tjera da tratimo vrijeme na oker i

morske školjke. – Jane je ustala. – Forenzičari samo što nisu stigli. Možda bi vi svi trebali otići kući, da možemo raditi svoj posao.

– Stanite! – prekinuo ju je Sansone. – Što ste ono rekli za morske školjke?

Jane se nije obazirala na njega, nego je pogledala Frosta.

– Možeš li nazvati forenzičare i vidjeti zašto ih još nema?

– Istražiteljice Rizzoli – rekao je Sansone – recite nam o tim školjkama.

– Čini se da vi imate vlastite izvore. Zašto ne upitate njih?

– Moglo bi biti veoma važno. Zašto nam jednostavno ne prištedite trud i ne kažete?

– Najprije vi meni recite. Koje je značenje morske školjke?

– Kakve školjke? S dva zaliska, stožaste?

– Zar je to važno?

– Da.

Jane je zastala. – Nekako je nalik spirali. Stožasta, valjda.

– Ostavljena je na mjestu zločina?

– Moglo bi se reći.

– Opišite školjku.

– Slušajte, školjka ni po čemu nije bila osobita. Tip s kojim sam razgovarala rekao je da je riječ o raširenoj vrsti koja se može pronaći u čitavom Sredozemlju. – Zastala je jer joj je zazvonio mobitel. – Ispričavam se – rekla je i izišla iz prostorije. Na trenutak nitko nije rekao ni riječi. Tri člana Fondacije Mefisto međusobno su se pogledala.

– Dakle – tiho je rekla Edwina – rekla bih da je to definitivni dokaz.

– Kakav dokaz?

– Školjka se nalazi na Anthonyjevom obiteljskom grbu – objasnio je Oliver.

Sansone je ustao sa stolca i prišao prozoru. Stajao je i promatrao ulicu, širokih leđa uokvirenih crnim prozorom.

– Simboli su nacrtani crvenim okerom iskopanim na Cipru – rekao je. – Zna li, istražitelju Frost, što to znači?

– Nemamo pojma – priznao je Frost.

– Ubojica se ne poigrava s policijom. Poigrava se sa mnom. S Fondacijom Mefisto. – Okrenuo se prema njima, ali na bljesku jutarnjeg sunca nije bilo moguće pročitati izraz na njegovom licu. – Na Badnju je večer ubio jednu ženu i ostavio iza sebe sotonske simbole – svijeće, krug okerom. Međutim, najznačajnija stvar koju je te večeri učinio bio je telefonski poziv

Joyce O'Donnell, članici naše fondacije. Time nas je povukao za rukav. Htio nam je privući pozornost.

– Vašu pozornost? Meni se čini da je od početka riječ o O'Donnellovoj.

– Zatim je Eve Kassovitz ubijena u mom vrtu. Iste večeri kad smo imali sastanak.

–I kad je O'Donnellova bila vaša gošća na večeri. Nju je on uhodio, na nju je bacio oko.

– Sinoć bih se složio s vama. Svi znakovi, dotad, upućivali su da je meta bila Joyce. Ali, ovi simboli na Maurinim vratima govore nam da ubojica nije dovršio svoj posao. Još je u lovu.

– On zna za nas, Anthony – rekla je Edwina. – Smanjuje naš krug. Joyce je bila prva. Pitanje je, tko je sljedeći?

Sansone je pogledao Mauru.

– Bojim se da on misli da ste vi jedna od nas.

– Ali nisam – odgovorila je. – I ne želim imati nikakve veze s vašom skupnom obmanom.

– Doktorice? – zazvala ju je Jane. Maura nije čula kad se Jane vratila u sobu. Jane je stajala na vratima, s mobitelom u ruci. – Možeš li doći u kuhinju? Moramo porazgovarati nasamo. Maura je ustala i krenula hodnikom za Jane.

– Što je bilo? – upitala je kad su ušle u kuhinju.

– Možeš li sutra uzeti slobodan dan? Jer ti i ja večeras moramo otići iz grada. Ja idem kući spakirati stvari. Vraćam se po tebe oko podneva.

– Zar mi želiš reći da bih trebala pobjeći i sakriti se? Samo zato što mi je netko šarao po vratima?

– Ovo nema nikakve veze s tvojim vratima. Upravo me nazvao policajac iz unutrašnjosti države New York. Sinoć su pronašli tijelo jedne žene. Nedvojbeno je riječ o umorstvu.

– Zašto bi nas zanimalo umorstvo u New Yorku?

– Zato što ženi nedostaje lijeva šaka.

Poglavlje dvadeset i četiri

8. kolovoza. Mjesečeva mijena: zadnja četvrt.

Svakoga dana, Teddy odlazi na jezero.

Ujutro čujem škripu i zatvaranje vrata i zatim topot njegovih koraka niz stube na trijemu. S prozora ga promatram kako se udaljava od kuće prema jezeru, sa štapom za pecanje prebačenim preko mršavog ramena i kutijom s mamcima u ruci. Neobičan je to ritual, i beskoristan, mislim, jer se nikad ne vrati s plodovima svog rada. Svakog se poslijepodneva vraća praznih ruku, ali radostan.

Danas ga slijedim.

Ne vidi me dok tumara kroz šumu prema vodi. Ostajem na dovoljnoj udaljenosti da ne čuje moje korake. Ionako pjeva svojim visokim, djetinjim glasom neku »falš« inačicu pjesme »Kookaburra« i posve je nesvjestan činjenice da ga promatram. Dolazi do ruba jezera, stavlja mamac i baca udicu. Dok minute prolaze, smješta se na travnatu obalu i promatra vodu, tako mirnu da čak ni dašak vjetra ne mreška njezinu zrcalnu površinu. Štap se tržne.

Približavam se dok Teddy izvlači svoj ulov. To je neka smečkasta riba i migolji se na udici, svaki joj se mišić trza u smrtnom užasu. Čekam kobni udarac, onaj sveti trenutak u vremenu kad božanska iskra ugasne. Ali na moje iznenađenje, Teddy hvata svoju lovinu, izvlači udicu iz njezinih usta i nježno spušta ribu natrag u jezero. Čučne i posve joj se približi, mrmljajući, kao da se ispričava što joj je omeo jutro.

– Zašto je nisi zadržao? – pitam.

Teddy se naglo uspravi, preplašen mojim glasom.

– Oh – kaže. – To si ti.

– Pustio si je.

– Ne volim ih ubijati. Ionako je bio običan grgeč.

– Znači, sve ih baciš natrag?

– A–ha. – Teddy ponovno stavi mamac na udicu i baci udicu u jezero.

– Kakvog ih onda ima smisla loviti?

– Zabavno je. To je kao neka naša igra. Između mene i riba.

Sjednem pokraj njega na obalu. Mušice zuje oko naših glava i Teddy ih rastjeruje rukama. Upravo je napunio jedanaest godina, ali koža mu je još uvijek savršeno glatka kao u djeteta i na paperjastim zlatnim dlačicama na njegovom

licu odražava se odsjaj sunca. Dovoljno sam blizu da čujem njegovo disanje, vidim pulsiranje krvi u žili na njegovom tankom vratu. Čini se da ga moja nazočnost nimalo ne smeta; zapravo, stidljivo mi se nasmiješi, kao da je ovo ljenčarenje sa starijim rođakom poseban užitak.

– Želiš li ti probati? – upita nudeći mi štap.

Prihvaćam ga, ali moja pozornost ostaje na Teddyju, na odsjaju znoja na njegovom čelu i sjeni njegovih trepavica. Štap se tržne.

– Imaš jednu!

Počinjem izvlačiti ribu i ruke mi se znoje iščekujući borbu s njom. Osjećam kako se bacaka, očajnički se boreći za život. Naposljetku izranja iz vode, lupajući repom kad je prebacim preko obale. Hvatam skliske ljuske.

– Sad izvadi udicu – kaže Teddy. – Ali pazi da je ne ozlijediš. Pogledam otvorenu kutiju s mamcima i ugledam nož.

– Ne može disati izvan vode. Požuri – nutka me Teddy. Pomišljam da zgrabim nož, da pritisnem trzavu ribu čvrsto o travku, i probodem je iza škrga. Da je rasporim, sve do trbuha. Želim osjetiti njezin zadnji trzaj, želim osjetiti kako njezina životna snaga skače izravno u mene u trzaju koji spaja – onom istom trzaju koji sam osjetio kad sam s deset godina položio prisegu Heremu. Kad me je majka naposljetku uvela u krug i pružila mi nož. »Napunio si potrebne godine«, rekla je. »Vrijeme je da budeš jedan od nas.« Pomislim na zadnji trzaj žrtvene kože i sjetim se ponosa u majčinim očima i odobravajućeg mrmljanja kruga muškaraca u haljama. Želim ponovno osjetiti to uzbuđenje. Riba neće biti dovoljna.

Izvlačim udicu i bacam trzavog grgeča natrag u jezero. Pljusne repom i nestane poput strijele. Dašak povjetarca namreška jezero i konjici zadrhture na šašu. Okrenem se prema Teddyju.

A on kaže:

– Zašto me tako gledaš?

Poglavlje dvadeset i pet

Četrdeset i dva eura u napojnicama – nije loše za hladnu prosinačku nedjelju. Dok je Lily mahala u pozdrav skupini turista koju je upravo provela kroz rimski Forum, osjetila je ledenu kapljicu kiše na obrazu. Pogledala je tamne oblake zlokobno nisko na nebu i zadrhtala. Sutra će joj nedvojbeno trebati baloner.

Sa svježim smotkom gotovine u džepu, zaputila se na omiljeno kupovno središte svakog štedljivog studenta u Rimu: tržnicu Porta Portese na Trasteveru. Bio je već jedan sat iza podneva i trgovci se već zacijelo pakiraju, ali možda će imati vremena pronaći nešto povoljno. Kad je stigla do tržnice, padala je sitna kišica. Piazza di Porta Portese odjekivala je zveckanjem sanduka koji su se zatvarali. Nije trčila vrijeme i hitro je izvukla rabljeni vuneni pulover za samo tri eura. Vonjao je na dim cigareta, ali dobro pranje će to izliječiti. Platila je dodatna dva eura za kaputić s kapuljačom, kojega je kvarila samo jedna jedina masna crna mrlja. Toplo odjevena U netom kupljenu odjeću, s novcem u džepu, dopustila si je luksuz razgledavanja. Lutala je uskim prolazom između štandova, zastajkujući kako bi pregledala kante s kazališnim nakitom i lažne rimske kovanice, a zatim nastavila prema Piazzai Ippolito Nievo i štandovima sa starinama. Činilo se da svake nedjelje neminovno završi na tom dijelu tržnice, jer su je istinski zanimale stare, drevne stvari. Komadić kakve srednjevjekovne tapiserije ili krhotina bronce, i njezino bi srce već zakucalo brže. Kad je stigla do štandova s antikvitetima, većina trgovaca već je odnosila svoju robu i samo je nekoliko još bilo otvoreno, a njihova roba izložena kisici. Prošetala je pokraj škrte ponude, pokraj umornih, mrzovoljnih lica prodavača, i samo što nije otišla s trga kad joj je pogled pao na malenu drvenu kutiju. Zastala je, razrogačila oči.

Na poklopcu kutije bila su urezana tri naopako okrenuta križa.

Lice vlažno od kišice sad kao da joj je bilo oklopljeno ledom. Zatim je zamijetila da je šarka okrenuta prema njoj i budalasto se nasmijavši okrenula kutiju u ispravan položaj. Križevi su sad stajali kako treba. Kad previše tražiš zlo, svuda ga vidiš. Čak i ondje gdje ga nema.

– Tražite li vjerske predmete? – upitao ju je trgovac na talijanskom.

Podigla je pogled i ugledala naborano lice muškarca, s očima gotovo izgubljenim u naborima kože.

– Samo gledam, hvala.

– Evo, ima toga još. – Gurnuo je prema njoj neku kutiju i ona je opazila zapetljanu kronicu i drvorez Djevice Marije i stare knjige, stranica savijenih od vlage. – Pogledajte, slobodno pogledajte! Ne morate žuriti.

Na prvi pogled u toj kutiji nije vidjela ništa što bi je zanimalo. Zatim se usredotočila na hrbat jedne od knjiga. Na koži je zlatnim slovima bio otisnut naslov: Knjiga Henokova. Izvadila je kutiju i otvorila je na stranici s podacima o izdavaču. Bio je to engleski prijevod R. H. Charlesa, izdanje iz 1912. godine, u nakladi Oxford University Pressa. Dvije godine ranije, u jednom pariškom muzeju, vidjela je stoljećima star komadić etiopske inačice. Knjiga Henokova bio je drevni tekst, dio apokrifne književnosti.

– Veoma je stara – rekao je trgovac.

– Da – promrmljala je – stara je.

– Piše da je iz 1912.

A riječi su još starije, pomislila je prelazeći prstima preko požutjelih stranica. Ovaj je tekst dvjesto godina prethodio Kristovom rođenju. To su priče iz vremena prije Noe i njegove arke, prije Metuzalema. Prelistala je stranice i zastala na odlomku potcrtanom tintom.

Sada će divovi, koji bijahu rođeni od duha i tijela, na zemlji biti prozvani zlim duhovima, i njihovo će prebivalište biti na zemlji. Zli će duhovi izaći iz svoga mesa, jer bijahu stvoreni odozgo; njihov početak i prvobitni temelj bijahu od svetih Stražara.

– Imam još mnogo njegovih stvari – rekao je trgovac.

Podigla je pogled.

– Čijih?

– Muškarca koji je bio vlasnik te knjige. Ovo je sve njegovo. – Mahnuo je rukom prema kutijama. – Umro je prošli mjesec i sad se sve ovo treba prodati. Ako vas zanimaju takve stvari, imam još nešto veoma slično. – Sagnuo se kako bi prekopao po drugoj kutiji i izvukao tanku knjižicu u kožnom uvezu, pohabanih i prljavih korica. – Isti autor – rekao je. – R. H. Charles.

Nije isti autor, pomislila je, nego isti prevoditelj. Bilo je to izdanje Knjige jubileja, još jednog svetog teksta iz vremena prije kršćanske ere, iz 1913. Iako joj je naslov bio poznat, knjigu nije pročitala. Podigla je naslovnicu i knjiga se otvorila na desetom poglavlju, petom stihu, na odlomku koji je također bio potcrtan tintom:

A ti znaš kako Stražari, očevi ovih duhova, rađahu u moje vrijeme: a glede onih duhova koji žive, zarobi ih i čvrsto ih drži na mjestu osude, i ne dopusti im da donesu uništenje sinovima tvojih slugu, moj Bože; jer oni su zli i stvoreni kako bi razarali.

Na margini, načrčkane istom tintom nalazile su se riječi: Sinovi Sethovi. Kćeri Kainove. Lily je zatvorila knjigu i iznenada opazila smeđe mrlje na kožnoj korici. Krv?

– Želite li je kupiti?

Pogledala je trgovca.

– Što se dogodilo tom čovjeku? Vlasniku ovih knjiga?

– Rekao sam vam. Umro je.

– Kako?

Slegnuo je ramenima.

– Živio je sam. Bio je veoma star, veoma čudan. Pronašli su ga zaključanog u stanu, sa svim ovim knjigama naslaganim uz vrata. Tako da nije mogao ni izići. Luđak, ha? Ili prestravljen, pomislila je, od onoga što je moglo ući.

– Dat ću vam dobru cijenu? Želite li je?

Zagledala se u ovu drugu knjigu i razmišljala o njezinom vlasniku, mrtvom i zabarikadiranom u pretrpanom stančiću, i gotovo je osjetila vonj mesa u raspadanju kako se izdiže sa stranica knjige. Iako su joj se gadile mrlje na kožnim koricama, željela je tu knjigu. Željela je znati zašto je njezin vlasnik načrčkao one riječi na margini i je li još što napisao.

– Pet eura – rekao je trgovac.

Ovaj se put, za promjenu, nije cjenjkala, nego je jednostavno platila traženu cijenu i udaljila se s knjigom.

Kad se uspela vlažnim i hladnim stubištem do svog stana, već je pljuštalo. Kiša je padala čitavo poslijepodne dok je ona čitala na sivom, vodenastom svjetlu uz prozor. Čitala je o Sethu. Treći Adamov sin Seth začeo je Enosa, koji je začeo Kenana. Bila je to ista uznosita loza iz koje su kasnije potekli patrijarsi Jared i Henok, Metuzalem i Noa. No, iz iste te loze potekli su i poročni sinovi, zli sinovi, koji su općili s kćerkama pretka ubojice. Kainovim kćerkama.

Lily je zastala na još jednom potertanom odlomku, riječi kojega je davno označio muškarac čije sablasno prisustvo sad kao da je lebdjelo iznad njezinog ramena, nestrpljivo da sa njom podijeli svoje tajne, da joj prišapne upozorenja.

I bezakonje se povećava na zemlji i sve se živo izopači, ljudi i životinje, ptice i zvijeri, i sve što hoda na zemlji, svi se izopačiše i počеше proždirati jedni drugi, i bezakonje se povećava na zemlji i sve misli svih ljudi tako postadoše trajno zle.

Dnevno je svjetlo blijedilo. Sjedila je toliko dugo da su joj se udovi ukočili. Vani je kiša i nadalje kuckala po prozoru, a na ulicama Rima su trubili i bučili automobili. Ali ovdje, u svojoj sobi, Lily je sjedila obamrla u tišini. Stoljeće prije Krista, prije apostola, ove su riječi već bile stare, napisane o užasu

tako drevnom da ga ljudski rod danas i ne pamti, ne zamjećuje njegovu nazočnost. Ponovno je pogledala Knjigu jubileja, zlokobne Noine riječi, izgovorene sinovima: Jer ja vidim, i motrim kako demoni zavode vas i vašu djecu i bojim se za vas, da ćete nakon moje smrti proliti krv ljudi na zemlji i da ćete i vi biti uništeni s lica zemlje. Demoni su još uvijek među nama, pomislila je. A krvoproliće je započelo.

Poglavlje dvadeset i šest

Jane i Maura vozile su se autocestom Massachusetts ka zapadu, Jane za upravljačem, kroz opustjeli krajolik snijega i golih stabala. Čak i u ovo nedjeljno poslijepodne, autocestu su dijelile s konvojem čudovišnih kamiona koji su se poput divova nadvijali nad Janeinim subaruom dok je jurila oko njih kao vratolomna mušica. Bilo je bolje ne gledati. Zato se Maura usredotočila na Janeine bilješke. Bile su načrčkane žurnim, neurednim rukopisom, ali ništa manje čitljive od liječničkog švrakopisa, koji je Maura davno naučila dešifrirati.

Sarah Parmley, 28 godina. Zadnji put viđena 23. 12. kako se odjavljuje iz motela Oakmont.

– Nestala je prije dva tjedna – rekla je Maura. – I tek su sad otkrili tijelo?

– Nađena je u praznoj kući. Navodno je na osami. Kućepazitelj je zamijetio njezin automobil ispred kuće. Vidio je i da su ulazna vrata otključana, pa je ušao istražiti o čemu je riječ. On je pronašao tijelo.

– Što je žrtva radila u praznoj kući?

– To nitko ne zna. Sarah je stigla u grad dvadesetog prosinca, na tetin pogreb. Svi su pretpostavili da se odmah nakon pogreba vratila kući u Kaliforniju. Ali onda je iz San Diega počeo zvati njezin poslodavac, tražeći je. Čak ni tad, nikome u gradiću nije pala na pamet mogućnost da Sarah možda uopće nije otišla iz grada.

– Pogledaj kartu, Jane. Od unutrašnjosti države New York do Bostona – mjesta zločina udaljena su jedna od drugog petsto kilometara. Zašto bi ubojica prenio njezinu šaku tako daleko? Možda nije njezina.

– Šaka je njezina. Znam da jest. Kažem ti, rendgenske snimke će pristajati kao komadići slagalice.

– Kako možeš biti tako sigurna?

– Provjeri ime grada u kojem je pronađeno Sarahino tijelo.

– Purity, New York. Ime je neobično, ali meni ništa ne znači.

– Sarah Parmley je odrasla u Purityju. Ondje je završila srednju školu.

– I onda?

– Pogodi gdje je Lori Tucker išla u srednju školu?

Maura ju je iznenađeno pogledala.

– Zar je i ona iz istog gradića?

– Upravo tako. A i Lori–Ann Tucker imala je dvadeset i osam godina. Prije jedanaest godina, zajedno su maturirale.

– Dvije su žrtve odrasle u istom gradu, išle u istu srednju školu. Zacijelo su se poznavale.

– Možda ih je tamo upoznao i počinitelj. Tako ih je odabrao. Možda je još od srednje škole opsjednut njima. Možda su ga ignorirale, pa je proteklih jedanaest godina proveo razmišljajući kako da im se osveti. Onda se iznenada Sarah pojavila u Purityju na tetinom pogrebu, i on ju je vidio. Ponovno se razbjesnio. Ubio je i odrezao joj šaku za suvenir. Toliko mu se svidjelo da je odlučio ponoviti.

– Pa se odvezao sve do Bostona kako bi ubio Lori–Ann? Dug je to put za zabavu.

– Ali ne i za dobru, staromodnu osvetu.

Maura se zagledala u cestu.

– Ako je riječ o osveti, zašto je one noći nazvao Joyce O'Donnell? Zašto je svoj gnjev usmjerio na nju?

– Samo je ona znala odgovor na to pitanje. I odbila je podijeliti tu tajnu s nama.

– Zašto je pisao po mojim vratima? Kakva je poruka u tome?

– Misliš, sagriješila sam?

Maura je pocrvenjela. Zatvorila je fascikl i čvrsto o njega pritisnula stisnute šake. O toj temi nije željela razgovarati.

– Rekla sam Frostu – rekla je Jane.

Maura nije odgovorila. I nadalje je netremice gledala ispred sebe.

– Morao je znati. Već je razgovarao s ocem Brophyjem.

– Trebala si mi dopustiti da najprije razgovaram s Danielom.

– Zašto?

– Tako da ne bude posve iznenađen.

– Da mi znamo za vas dvoje?

– Nemoj zvučati toliko osuđujuće.

– Nisam bila svjesna da tako zvučim.

– Čujem to u tvom glasu. Ne treba mi to.

– Tad je prava sreća što nisi čula Frostovo mišljenje.

– Zar ti misliš da se to stalno ne događa? Ljudi se zaljubljuju, Jane. I čine pogreške.

– Ali ne ti! – Jane je zvučala gotovo ljutita, iznevjerena. – Uvijek sam te smatrala pametnijom od toga.

- Nitko nije toliko pametan.
- To nema budućnosti i ti to znaš. Ako očekuješ da će te on oženiti...
- Već sam bila u braku, sjećaš se? Sa silnim uspjehom.
- I što misliš da ćeš dobiti iz ovoga?
- Ne znam.

– Ja znam. Kao prvo, početak će govorkanja. Tvoji će se susjedi pitati zašto je automobil onog svećenika uvijek parkiran ispred tvoje kuće. Zatim ćete se morati iskradati iz grada kako biste mogli biti zajedno. No prije ili kasnije, netko će vas vidjeti zajedno. I tad će početi ogovaranje. I postajat će sve neugodnije. Koliko ćeš dugo moći to izdržati? Koliko će potrajati prije nego što on bude prisiljen izabrati?

- Ne želim razgovarati o tome.
- Misliš da će odabrati tebe?
- Prekini, Jane.

– Misliš li? – To je pitanje bilo nepotrebno okrutno i na trenutak je Maura pomislila da u prvom gradu kroz koji prođu iziđe iz automobila, nazove rent-a-car i sama se odveze kući.

- Dovoljno sam stara da bih sama birala – rekla je.
- Ali što će on odabrati?

Maura se okrenula i zagledala kroz bočni prozor u snijegom prekrivena polja, kose stupove ograda napola zakopane u nanosima snijega. Ako ne odabere mene, hoću li doista biti iznenađena? Može on meni dovijeka ponavljati koliko me voli. No, hoće li ikad zbog mene ostaviti svoju Crkvu?

Jane je uzdahnula.

- Oprosti.
- To je moj život, ne tvoj.

– Da, u pravu si. To je tvoj život. – Jane je odmahнула glavom i nasmijala se. – Čovječe, čitav je svijet poludio. Više ni na što ne mogu računati. Ni na jednu prokletu stvar. – Kratko je vozila u tišini, škiljeći u sunce na zalasku. – Nisam ti ispričala svoje divne novosti.

- Kakve novosti?
- Moji roditelji ne žive zajedno.

Maura ju je naposljetku pogledala.

- Kad se to dogodilo?
- Odmah nakon Božića. Trideset i sedam godina braka, i moj tata počne plaziti za nekom plavušom s posla.
- Silno mi je žao.

– Onda ovo s tobom i Brophyjem – kao da su svi poludjeli za seksom. Ti. Moj idiotski tata. Čak i moja mama. – Oklijevala je. – Vince Korsak pozvao ju je da iziđu. Tako je sve postalo neobično. – Iznenada je Jane zastenjala. – Kriste, upravo sam se sjetila. Shvaćaš li da bi on mogao postati moj očuh?

– Svijet nije toliko poludio.

– Moglo bi se dogoditi. – Jane je zadrhtala. – Naježim se kad samo pomislim na njih dvoje.

– Onda nemoj misliti o tome.

Jane je zaškrupala zubima.

– Pokušavam. A ja tu pokušati ne misliti o Danielu.

No, dok su se vozile ususret zalazećem suncu, kroz gradić Springfield i valovite brežuljke Berkshirea, jedino o čemu je mogla misliti bio je on. Kad bi udahнула, još uvijek bi osjećala njegov miris, kad bi prekrižila ruke, osjetila bi njegov dodir, kao da su sjećanja urezana u njezinu kožu. I pitala se: Je li i tebi, Daniele, jednako? Kad si jutros stao pred svoje župljane i pogledao lica koja su te promatrala, iščekujući tvoje riječi, jesi li tražio moje lice, razmišljao o njemu? Kad su prešle državnu granicu i ušle u New York, već je pala noć. Zazvonio joj je mobitel i trebalo joj je par trenutaka da ga pronađe u mraku među svim stvarima u torbici.

– Doktorica Isles – javila se.

– Maura, ja sam.

Na zvuk Danielovog glasa, osjetila je kako su joj se obrazi zažarili i bila zahvalna što joj tama skriva lice od Janeinog pogleda.

– Posjetio me istražitelj Frost – rekao je.

– Morala sam im reći.

– Naravno da si morala. Ipak, volio bih da si me nazvala i rekla mi. Trebala si mi reći.

– Žao mi je. Mora da ti je bilo silno neugodno čuti to najprije od njega.

– Ne, govorim o natpisu na vratima. Nisam imao pojma. Začas bih došao do tebe. Nisi se smjela suočiti s time sama.

Oklijevala je, bolno svjesna da Jane sluša svaku riječ. I da će nedvojbeno izraziti svoje neodobravanje čim poziv završi.

– Maloprije sam prošao pokraj tvoje kuće – rekao je. – Nadao sam se da ću te zateći ondje.

– Večeras nisam u gradu.

– Gdje si?

– U automobilu sam s Jane. Maloprije smo prošle kroz Albany.

– U New Yorku ste? Zašto?

– Pronašli su još jednu žrtvu. Mislimo da...

Iznenada se Janeina ruka stegnula oko Maurine, nepogrešivo upozorenje da što manje otkrije, to bolje. Jane mu više nije vjerovala, sad kad se pokazao isuviše čovjekom.

– Ne mogu govoriti o tome – rekla je.

Uslijedila je šutnja. Zatim tiho:

– Razumijem.

– Neke pojedinosti su strogo povjerljive.

– Ne moraš objašnjavati. Znam kako to funkcionira.

– Mogu li te nazvati kasnije? – Kad me ne bude slušao još jedan par ušiju.

– Ne moraš, Maura.

– Želim. – Moram.

Prekinula je poziv i zagledala se u noć koju su razbijale samo zrake svjetla njihovih prednjih farova. Autocestu su ostavile iza sebe i put ih je sad vodio jugozapadno, cestom kroz snijegom prekrivena polja. Ovdje su jedina svjetla koja su vidjele dolazila od povremenih automobila u prolazu ili bila odsjaj dalekih seoskih kuća.

– Nećeš valjda razgovarati s njim o slučaju? – upitala je Jane.

– Čak i da to učinim, savršeno je diskretan. Uvijek sam imala povjerenja u njega.

– I ja sam.

– Želiš li time reći da više nemaš?

– Obuzela te strast, doktorice. A to nije najbolje vrijeme za vjerovanje vlastitoj prosudbi.

– Obje poznajemo tog čovjeka.

– Da, i ja nikad nisam ni pomišljala da...

– Što, da bi spavao sa mnom?

– Kažem samo da čovjek misli da nekoga poznaje. I onda ga ta osoba iznenadi. Učini nešto što ti nikad ne bi očekivao i shvatiš da ništa ni o kome ne znaš. Ni o kome. Da si mi prije par mjeseci rekla da će moj tata ostaviti moju mamu zbog neke fifice, rekla bih ti da si luda. Kažem ti, ljudi su prokleta tajna. Čak i ljudi koje volimo.

– Znači, sad ne vjeruješ Danielu.

– Ne kad je riječ o onom njegovom zavjetu čednosti.

– Ne govorim o tome. Govorim o ovoj istrazi. O tome da podijelim s njim pojedinosti koje nas se oboje tiču.

– On nije policajac. Ne mora ništa čuti.

– Bio je sinoć sa mnom. Onaj natpis na mojim vratima upućen je i njemu.

– Misliš, sagriješio sami

Maurino se lice zažarilo.

– Da – odgovorila je.

Kratko su se vozile u tišini. Čule su se samo gume po cesti, zujanje grijanja u automobilu.

– Ja poštujem Brophyja, dobro? – rekla je Jane. – Dobar je Bostonskoj policiji. Kad nam je potreban svećenik na mjestu zločina, on odmah dođe, u svako doba noći. Bio mi je drag.

– Zašto si se onda okrenula protiv njega?

Jane ju je pogledala.

– Zato što si mi slučajno i ti draga.

– Ni u kom slučaju ne odaješ taj dojam.

– Ma nemoj? Kad učiniš nešto ovako neočekivano, nešto do te mjere samodestruktivno, onda se pitam.

– Što se pitaš?

– Poznajem li te doista.

Već je prošlo osam sati kad su se naposljetku zaustavile na parkiralištu bolnice Lourdes u Binghamtonu. Kad je izašla iz automobila, mišića ukočenih od dugog putovanja, Maura nije bila raspoložena za čavrljanje. Tek su nakratko stale na šutljivoj večeri u McDonald'su, osjećala je laganu mučninu u želucu od Janeine vožnje i na brzinu progutane hrane, ali ponajviše od napetosti među njima dvjema, koja se sad približila točki puknuća. Nema prava osuđivati me, pomislila je Maura dok su hodale pokraj nanosa očišćenog snijega. Jane je bila u braku i sretna i moralno jebeno nadmoćna. Što je ona znala o Maurinom životu, o noćima koje je provodila sama gledajući stare filmove ili svirajući glasovir praznoj kući? Rascijep između njihova dva života previše je zjapio da bi ga premostilo pravo prijateljstvo. Uostalom, što ja imam zajedničkog s ovom drskom, nepopustljivom gadurom? Ništa.

Ušle su na hitan prijam, sa sobom unijevši hladan vjetar dok su se automatska vrata zatvarala. Jane je odmah prišla prozorčiću za trijažu i zazvala:

– Halo? Mogu li dobiti neke informacije?

– Jeste li vi istražiteljica Rizzoli? – upitao je jedan glas iza njihovih leđa.

Nisu ga zamijetile kako sjedi sam u čekaonici za pacijente. Sad je ustao, muškarac blijedoga lica u sakou od tvida preko lovački zelenog pulovera. Nije policajac, pretpostavila je Maura, zamijetivši razbarušenu kosu, i on je brzo potvrdio njezin dojam.

– Ja sam doktor Kibbie – rekao je. – Mislio sam da bi bilo najbolje da vas ovdje pričekam, tako da ne morate same tražiti put do mrtvačnice.

– Hvala vam što ste pristali naći se večeras s nama – odgovorila je Jane. – Ovo je doktorica Isles, iz našeg Ureda mrtvozornika.

Maura se rukovala s muškarcem.

– Jeste li već napravili obdukciju?

– O, ne. Ja nisam patolog, samo skroman internist. Nas četvorica liječnika izmjenjujemo se kao mrtvozornici okruga Chenango. Ja obavljam preliminarnu istragu smrti i odlučujem je li potrebna obdukcija. Samu će obdukciju vjerojatno obaviti sutra poslijepodne, pod pretpostavkom da mrtvozornik okruga Onondaga uspije doći ovamo iz Syracuse.

– Morate imati svog patologa u okrugu.

– Da, ali u ovom slučaju... – Kibbie je odmahnuo glavom. – Nažalost, znamo da će ovo umorstvo izazvati publicitet. Veliko zanimanje. Uz to, jednog bi dana moglo završiti razvikanim suđenjem pa je naš patolog želio uključiti još jednog liječnika vještaka. Tako da ne bude nikakvih pitanja glede njihovih zaključaka. Više glava je pametnije, razumijete? – Podigao je kaput sa stolca. – Dizalo je u onom smjeru.

– Gdje je istražitelj Jurevich? – upitala je Jane. – Mislila sam da će nas dočekati ovdje.

– Nažalost, Joea su maločas pozvali pa ga večeras nećete upoznati. Rekao je da se vidite ujutro, u kući. Samo ga nazovite kad se probudite. – Kibbie je udahnuo. – Onda, jeste li spremne?

– Zar je tako loše?

– Recimo to ovako: nadam se da više nikad u životu neću vidjeti ništa slično.

Krenuli su hodnikom prema dizalu i on ga je pozvao.

– Nakon dva tjedna, pretpostavljam da je u prilično lošem stanju – rekla je Jane.

– Zapravo, raspadanje je minimalno. Kuća je bila prazna. Bez struje, bez grijanja. Unutra je vjerojatno ispod nule. Kao da stavite meso u zamrzivač.

– Kako se našla ondje?

– Nemamo pojma. Nije bilo tragova provale, pa mora da je imala ključ. Ili ga je imao ubojica. Vrata dizala su se otvorila i oni su ušli, Kibbie između

dvije žene. Poput odbojnika između Maure i Jane, koje jedna drugoj još uvijek nisu rekly nijednu riječ otkad su izišle iz automobila.

– Tko je vlasnik prazne kuće u kojoj je pronađena? – upitala je Jane.

– Jedna žena koja sad ne živi u ovoj državi. Naslijedila ju je od roditelja i godinama je pokušava prodati. Nismo je uspjeli kontaktirati. Čak ni posrednica za prodaju nekretnina ne zna gdje je. – Izišli su iz dizala na podrumskoj razini. Kibbie ih je poveo hodnikom i gurnuo jedna vrata, ulazeći u predvorje mrtvačnice.

– Tu ste, doktore Kibbie. – Mlada plavuša u bolničkoj kuti odložila je ljubavni roman u mekom uvezu koji je dotad čitala i ustala kako bi ih pozdravila. – Već sam se počela pitati hoćete li uopće doći.

– Hvala što si nas čekala, Lindsey. Ovo su one dvije dame o kojima sam ti govorio, iz Bostona. Istražiteljica Rizzoli i doktorica Isles.

– I vi ste prešle čitav taj put da vidite našu curu? No dobro, dajte da vam je izvučem. – Prošla je kroz dvostruka vrata i ušla u salu za obdukcije. Pritisnula je prekidač na zidu. Fluorescentna svjetla zablješćala su na prazni stol. – Doktore Kibbie, ja doista moram uskoro otići. Hoćete li je vi vratiti natrag u hladnjak i zaključati kad završite? Samo zatvorite vrata hodnika kad iziđete.

– Pokušat ćeš uhvatiti ostatak utakmice? – upitao je Kibbie.

– Ako se ne pojavim, Ian više nikad u životu neće razgovarati sa mnom.

– Zar Ian ikad govori?

Lindsey je zakolutala očima.

– Doktore Kibbie. Molim vas.

– Stalno ti ponavljam, trebala bi nazvati mog nećaka. Upisao je medicinu na Cornellu. Ako ne požuriš, neka će ti ga druga djevojka ugrabiti ispred nosa.

Nasmijala se otvarajući vrata hladnjaka.

– Da, kao da bi se ja željela udati za liječnika.

– Istinski sam pogođen tvojom izjavom.

– Mislim, ja hoću tipa koji će navečer biti doma. – Povukla je kolica i izvukla ih iz hladnjaka. – Želite da je prebacim na stol?

– Kolica će biti u redu. Nećemo je rezati.

– Samo da još jednom provjerim jesam li izvukla pravu. – Pogledala je na pripojenu oznaku i posegnula za patentnim zatvaračem. Njezino ponašanje nije odavalo nimalo oklijevanja, nimalo gadljivosti dok je otvarala vreću i otkrivala lice leša. – Da, to je ona – rekla je i uspravila se, zamahnuvši plavom kosom, lica rumenog u cvijetu mladosti. Zapanjujući kontrast beživotnom licu i osušenim očima koje su zurile iz otvora u mrtvačkom pokrovu.

– Sad ćemo je mi preuzeti, Lindsey – rekao je doktor Kibbie.

Djevojka im je mahnula.

– Ne zaboravite dobro zatvoriti vrata – vedro je rekla i izišla, ostavljajući za sobom neprimjeren miris parfema.

Maura je izvukla rukavice od lateksa iz kutije na pultu. Zatim je prišla kolicima i posve otvorila vreću. Dok se plastika razdvajala, nitko nije rekao ni riječ. Od onoga što je ležalo na kolicima svi su zanijemili.

Na četiri stupnja Celzijusa, rast bakterija prestaje i raspadanje se zaustavlja. Unatoč tome što je prošlo najmanje dva tjedna, niska temperatura u praznoj kući sačuvala je meka tkiva mrtve žene i nije bilo potrebe za kremom od mentola koja će prikriti vonj. Oštro je svjetlo otkrilo mnogo gore užase od običnog raspadanja. Vrat je bio prerezan jednim dubokim rezom koji je presjekao dušnik i zarezao sve do vratne kralježnice. Ipak, taj fatalni rez oštrice nije bio ono što je privuklo Maurinu pozornost; ona je netremice promatrala nagi torzo. Na mnoštvo križeva urezanih u grudi, u trbuh. Svetih simbola ugraviranih u pergameni ljudske kože. Na rezbarijama se skorila krv i bezbrojni su potočići iscurili iz plitkih rezova i osušili se u ciglasto crvenim linijama koje su se spuštale niz bočne strane torza.

Pogled joj je skrenuo na desnu ruku, koja je ležala uz bok. Vidjela je prsten modrica nalik okrutnoj narukvici oko zapešća. Podigla je pogled i susrela Janein. Na taj kratki trenutak, svaka je ljutnja između dvije žene bila zaboravljena, potisnuta vizijom posljednjih trenutaka života Sarah Parmley.

– Ovo je učinjeno dok je još bila živa – rekla je Maura.

– Pogledaj koliko ih ima. –Jane je progutala slinu. – Moglo je trajati satima.

Kibbie je rekao:

– Kad smo je pronašli, oko preostalog zapešća i oba gležnja bila je vezana najlonskim užetom. Čvorovi su bili zakucani čavlima o pod, tako da se ne može micati.

– To nije učinio Lori–Ann Tucker – rekla je Maura.

– Govorite o žrtvi u Bostonu?

– Njoj je odrezao udove. Ali nije je mučio. – Maura je prešla na lijevu stranu leša i zagledala se u batrljak zapešća. Prerezano se meso osušilo do neke kožnato smeđe boje, a meka tkiva stisnula, otkrivši površinu kosti.

– Možda je od ove žene nešto htio – rekla je Jane. – Možda je postojao razlog za njezino mučenje.

– Ispitivanje? – predložio je Kibbie.

– Ili kazna – odgovorila je Maura, usredotočivši se na lice žrtve. Sjetila se riječi napisanih na njezinim vlastitim vratima. Na zidu spavaće sobe Lori–Ann Tucker. Sagriješila sam.

– Je li ovo nagrada?

– Ovo nisu nasumične posjekotine – rekla je Jane. – To su križevi. Vjerski simboli.

– Nacrtao ih je i na zidovima – rekao je Kibbie. Maura ga je pogledala. – Je li na zidovima bilo još nešto?

– Drugi simboli?

– Da. Gomila čudnih stvari. Kažem vam, naježio sam se čim sam ušao u kuću. – Pogledao je tijelo. – Ovo je sve što se ovdje može vidjeti, doista. Dovoljno da znate da imate posla s uistinu bolesnim tipom.

Maura je zatvorila vreću s tijelom, plastika se spojila iznad upalih očiju, nad rožnicama zamagljenim smrću. Ona neće obaviti obdukciju, ali nije joj trebao skalpel da bi znala kako je ova žrtva umrla; vidjela je odgovor urezan na ženinom tijelu.

Gurnuli su kolica natrag u hladnjak i skinuli rukavice. Perući ruke za umivaonikom, Kibbie je rekao: – Prije deset godina, kad sam doselio u okrug Chenango, mislio sam da je ovo Božja zemlja. Svjež zrak, brežuljci. Ljudi koji mi domahuju u pozdrav, hrane me pitom kad dođem u kućni posjet. – Uzdahnuo je i zavrnuo slavinu. – Od toga se ne može pobjeći, zar ne? Bio ti u velikom gradu ili malenom mjestu, muževi i nadalje ubijaju svoje žene, djeca i nadalje razbijaju i krađu. Ali nikad nisam mislio da ću vidjeti nešto ovako bolesno. – Strgnuo je komad papirnatoг ručnika i obrisao ruke. – Pogotovo ne u selu kao što je Purity. Kad dođete onamo, vidjet ćete na što mislim.

– Koliko je daleko?

– Još sat i pol, možda dva. Ovisno o tome želite li riskirati život mahnitom vožnjom sporednim cestama.

– U tom slučaju bolje da odmah krenemo, ako želimo pronaći motel – rekla je Jane.

– Motel? – Kibbie se nasmijao. – Da sam na vašem mjestu, ja bih se zaustavio u Norwichu. U Purityju nećete mnogo toga pronaći.

– Zar je toliko malen?

Bacio je papirnati ručnik u kantu za smeće.

– Toliko je malen.

Poglavlje dvadeset i sedam

Zidovi motela bili su tanki poput papira. Ležeći u krevetu, Maura je čula kako Jane u susjednoj sobi razgovara telefonom. Mora da je krasno, pomislila je, nazvati supruga i zajedno s njime glasno se smijati. Izmijeniti poljubac u javnosti, zagrljaj, a da ne moraš najprije pogledati oko sebe ne gleda li te netko tko te poznaje i tko to neće odobriti. Njezin poziv Danielu bio je kratak i kradomičan. U pozadini su se čuli glasovi drugih ljudi, nije bio sam u prostoriji, zato je i zvučao tako suzdržan. Hoće li uvijek biti tako? Hoće li njihovi privatni životi uvijek biti odvojeni od njihovih javnih života i nikad se ne ukrstiti? To je prava cijena grijeha. Ne vječna vatra pakla i prokletstvo, nego čemer.

U susjednoj je prostoriji Jane završila telefonski poziv. Trenutak kasnije, upalio se televizor i potom se čula voda u kupaonici. Dijelio ih je samo jedan zid, ali je prepreka između njih bila mnogo veća od drveta i žbuke. Otkad su otišle iz Binghamtona, jedva da su izmijenile i riječ i sad je već bio dovoljan i sam zvuk televizora u Janeinoj sobi da u Mauri razbukta bijes. Navukla je jastuk, preko glave kako bi isključila buku, ali on nije mogao prigušiti šapat dvojbe u njezinoj glavi. Čak i kad su svi zvukovi u Janeinoj sobi naposljetku utihnuli, Maura je ležala budna i svjesna otkucavanja minuta, sati.

Nije još bilo ni sedam ujutro kad se izvukla iz kreveta, iscrpljena od besane noći, i pogledala kroz prozor. Nebo je bilo klaustrofobično sivo. Preko noći je snježilo i automobili na parkiralištu bili su prekriveni bjelinom. Željela je poći kući. K vragu i gad koji je ostavio natpis na njezinim vratima. Željela je utjehu svog kreveta, svoje kuhinje. No, pred njom je još bio dug dan, još jedan dan srdite šutnje i peckavih Janeinih komentara. Samo stisni zube i izdrži.

Trebale su joj dvije šalice kave prije nego što se osjetila spremnom uhvatiti ukoštac s danom pred njom. Nahranjena pljesnivim danskim sirom iz motelskog kontinentalnog doručka, odnijela je svoju torbu na parkiralište gdje je Jane već upalila motor automobila.

- S Jurevichem ćemo se naći u kući – rekla je Jane.
- Znaš kako ćeš je pronaći?
- Dao mi je upute. – Jane se namrštila. – Čovječe, izgledaš ispijeno.
- Nisam dobro spavala.
- Loš madrac, ha?

– Između ostalog. – Maura je bacila svoju torbu na stražnje sjedalo i zatvorila suvozačka vrata. Kratko su sjedile u tišini, uz topli zrak koji im je grijao koljena.

– Još uvijek si ljuta na mene – rekla je Jane.

– Nisam baš raspoložena za razgovor.

– Pokušavam ti biti prijateljica, shvaćaš li? Kad vidim da život nekog mog prijatelja skreće s tračnica, smatram svojom dužnošću reći nešto o tome.

– Čula sam te. – Maura je pričvrstila pojas. – Možemo li sad krenuti?

Napustile su Norwich i krenule sjeverozapadno, cestama skliskim od novo napalog snijega. Gusti su oblaci prijetili novim snijegom, a obzor u koji je Maura gledala kroz prozor bio je zamrljan nijansama sive. Sir koji je pojela za doručak pao joj je kao komad betona na želudac i ona se naslonila sklopljenih očiju, boreći se protiv mučnine.

Naglo se trgnula, kako joj se činilo samo nekoliko trenutaka kasnije, i shvatila da se probijaju neočišćenom cestom, kotačima pjeneći snijeg. S obje strane nalazila gusta šuma i oblaci su postali tamniji otkad je Maura zaspala.

– Koliko još imamo do Purityja? – upitala je.

– Već smo prošle kroz selo. Nisi ništa propustila.

– Jesi li sigurna da idemo dobrim putem?

– Točno prema uputama. – Jane, zapet ćemo u snijegu.

– Imam pogon na sva četiri kotača, dobro? I uvijek možemo nazvati vučnu službu. Maura je izvadila svoj mobilni. – Nema signala. Sretno.

– Evo. Zacijelo ovdje moramo skrenuti – rekla je Jane, pokazujući na ploču koja je oglašavala prodaju posjeda, napola zakopan u snijegu. – Kuća je na prodaju, sjećaš se? – Čvrsto je stisnula gas i subaru je zavijugao, a zatim su gume pronašle uporište i povele ih cestom koja se počela uspinjati. Stabla su se razdvojila i na humku pred njima pojavila se kuća.

Jane je zaustavila automobil na prilazu i pogledala viktorijansku dvokatnicu koja se uzdizala ispred njih.

– Vau – promrmljala je. – Prilično je velika.

S ograde širokog, natkrivenog trijema lepršala je policijska vrpca. Iako je drvenu oplatu trebalo hitno prebojati, znakovi zapuštenosti nisu mogli sakriti činjenicu da je ovo nekoć bio krasan dom, s još krasnijim pogledom. Izišle su iz automobila i snijeg u zraku bockao im je lica dok su se uspinjale stubama na trijem. Provirivši kroz prozor, Maura je ugledala sablasne oblike plahtama prekrivenog pokućstva. No osim njih, u mračnoj unutrašnjosti nije se vidjelo ništa drugo.

– Vrata su zaključana? – rekla je Jane.

– Kad se trebamo naći s njim?

– Prije petnaest minuta.

Maura je ispustila oblak daha.

– Smrznut ćemo se na ovome vjetru. Koliko bismo ga dugo trebale čekati?

– Da provjerim imam li signala. – Jane se namrštila promatrajući mobitel.

– Jedna crtica. Moglo bi biti dovoljno.

– Ja idem sjesti u automobil. – Maura se spustila stubama i samo što nije otvorila vrata automobila kad je čula kako Jane govori: – Evo ga, dolazi.

Okrenuvši se, Maura je vidjela da se cestom približava crveni jeep cherokee. Iza njega je bio crni mercedes. Cherokee se parkirao uz Janein subaru i iz njega je izišao muškarac vojnički kratke kose, toplo odjeven u dugačku debelu jaknu i teške čizme. Ispružio je Mauri ruku u rukavici i ona je ugledala sumorno lice i ledenosive oči.

– Istražiteljica Rizzoli? – upitao je.

– Ne, ja sam doktorica Isles. Vi ste zacijelo istražitelj Jurevich.

Kimnuo je glavom dok su se rukovali.

– Iz Ureda šerifa okruga Chenango. – Pogledao je Jane koja je silazila stubama s trijema. – Vi ste Rizzolijeva?

– Da. Stigle smo prije par minuta... – Jane je zašutjela, pogleda odjednom prikovanog uz crni mercedes, uz muškarca koji je upravo izišao iz njega. – Kog vruga on radi ovdje?

– Predvidjeli smo da ćete tako reagirati – rekao je Jurevich.

Anthony Sansone hodao je prema njima u crnom kaputu koji je lepršao na vjetru. Kimnuo je glavom prema Jane, kratkim pogledom koji je priznavao očito: da ga ona nije dočekala s dobrodošlicom. Zatim mu se pogled zaustavio na Mauri.

– Jeste li već vidjeli tijelo?

Kimnula je glavom.

– Sinoć.

– Mislite li da imamo posla s istim ubojicom?

– Kako to imamo? – prekinula ga je Jane. – Nisam znala da vi, gospodine Sansone, radite za policiju.

Okrenuo se prema njoj, nimalo uznemiren.

– Neću vam smetati.

– Ovo je mjesto zločina. Ne biste smjeli biti ovdje.

– Okrug Chenango, koliko znam, nije u vašoj nadležnosti. Moja nazočnost ovdje ovisi o istražitelju Jurevichu.

Jane je pogledala Jurevicha.

– I vi mu dajete pristup?

Jurevich je slegnuo ramenima.

– Naši su forenzičari već pregledali kuću. Nema razloga zašto ne bi mogao prošetati kroz nju zajedno s nama.

– Dakle, sad je to javni obilazak.

– Dobio je odobrenje šerifovog ureda, na posebnu zamolbu.

– Čiju zamolbu?

Jurevich je pogledao Sansonea, ali njegovo lice nije ništa odavalo.

– Tratimo vrijeme ovdje vani – rekao je Sansone. – Siguran sam da bismo se svi željeli maknuti s ovog vjetra.

– Istražitelju? – bila je uporna Jane.

– Ako imate primjedbi – odgovorio je Jurevich, očito nesretan što se našao u središtu prepirke – obratite se Ministarstvu pravosuđa. A sad, zašto ne bismo ušli prije nego što se svi smrznemo? – Uspeo se stubama na trijem sa Sansoneom tik iza leđa.

Jane ih je netremice promatrala i tiho rekla:

– Da mi je samo znati kakav on ima utjecaj.

– Možda bi ga trebala jednostavno pitati – predložila je Maura i krenula stubama. Jurevich je već otključao ulazna vrata i Maura je ušla za muškarcima u kuću. U unutrašnjosti jedva da je bilo imalo toplije, ali barem su se sklonili od vjetra. Jane je ušla za njom i zatvorila vrata. Nakon snježnog blještavila, Maurinim je očima trebalo nekoliko trenutaka da bi se prilagodile tamnoj unutrašnjosti kuće. Pogledavši kroz otvorena vrata prednjeg salona, vidjela je plahtama prekriveno pokućstvo i blijedi odsjaj drvenih podova. Blijedo zimsko svjetlo prodiralo je kroz prozore i obavijalo prostoriju nijansama sive.

Jurevich je pokazao na podnožje stubišta.

– Vi ih sad ne vidite, ali Luminol je pokazao mnoštvo krvavih tragova na stubama i u ovom predvorju. Izgleda da je počistio iza sebe kad je izlazio iz kuće, tako da nema jasnih tragova obuće.

– Jeste li pregledali čitavu kuću Luminolom? – upitala je Jane.

– Luminolom, UV-zrakama, alternativnim izvorom svjetla. Provjerili smo sve prostorije. Ona vrata vode do kuhinje i blagovaonice. A iza salona je radna soba. Osim otisaka cipela ovdje u predvorju, u prizemlju nismo pronašli ništa zanimljivoga. – Pogledao je prema stubištu. – Sva se akcija dogodila na katu.

– Rekli ste da je kuća bila prazna – rekao je Sansone. – Kako je ubojica ušao? Je li bilo tragova provale?

– Nije, gospodine. Prozori su bili zatvoreni. A posrednica za prodaju nekretnina se kune da uvijek zaključa vrata kad izlazi.

– Tko ima ključ?

– Ona. I kaže da nikad ne napušta njezin ured.

– Koliko je stara brava?

– Ah, ne znam. Vjerojatno joj je dvadeset godina.

– Pretpostavljam da i vlasnica ima ključ.

– Ona se već godinama nije vraćala u Purity. Čuo sam da živi negdje u Europi. Nismo je uspjeli pronaći. – Jurevich je kimnuo glavom prema pokućstvu prekrivenom plahtama. – Na svemu je debeli sloj prašine. Vidi se da ovdje već dugo nitko ne živi. Prava šteta. Ovako solidno izgrađena kuća trebala je trajati čitavo stoljeće, a ova stoji prazna. Kućepazitelj dolazi jednom mjesečno provjeriti je li sve u redu. Tako je i pronašao tijelo. Ugledao je unajmljeni automobil Sarah Parmley parkiran ispred kuće i zatim vidio da su ulazna vrata otključana.

– Jeste li provjerili kućepazitelja? – upitala je Jane.

– Nije sumnjiv.

– Zašto ne?

– Za početak, ima sedamdeset i jednu godinu. I prije tri tjedna je tek izišao iz bolnice. Nakon operacije prostate. – Jurevich je pogledao Sansonea. – Vidite čemu se muškarci mogu nadati?

– Dakle, imamo čitav niz neodgovorenih pitanja – rekao je Sansone. – Tko je otključao ulazna vrata? Zašto se žrtva uopće dovezla ovamo?

– Kuća je na prodaju – rekla je Maura. – Možda je vidjela oglas. Možda se dovezla iz znatiželje.

– Gledajte, sve su to nagađanja – odgovorio je Jurevich.

– Razgovarali smo unedogled o tome i jednostavno ne znamo zašto je došla ovamo.

– Recite nam nešto više o Sarah Parmley – rekao je Sansone.

– Odrasla je u Purityju. Maturirala u lokalnoj srednjoj školi. Ali, kao i mnogo druge djece, ništa je nije zadržavalo ovdje pa je otišla u Kaliforniju. U grad se vratila samo zato što joj je umrla teta.

– Od čega je umrla? – upitao je Sansone.

– Oh, bila je to nezgoda. Pala je niz stube i slomila vrat. Sarah je došla na pogreb. Odsjela je u motelu u blizini grada i odjavila se dan nakon pogreba. I tad je zadnji put viđena. Do subote, kad je kućepazitelj zatekao njezin automobil ovdje. – Pogledao je stube. – Pokazat ću vam sobu. Jurevich ih je poveo stubama. Negdje na pola puta, zastao je i pokazao na zid. – Ovo je prvo što smo

zamijetili – rekao je. – Ovaj ovdje križ. Isti joj je simbol urezao po čitavom tijelu. Izgleda kao da je nacrtan nekom crvenom kredom.

Maura je netremice promatrala simbol, a prsti su joj se ukočili u rukavicama.

– Križ je okrenut naglavačke.

– Gore ih ima još – odgovorio je Jurevich. – Mnogo.

– Dok su se uspinjali dalje prema odmoristu na katu, na zidu su se pojavili novi križevi. Isprva su bili rijetko raštrkani. Zatim, u mračnom hodniku na katu, križevi su se umnogostručili kao bijesna najezda na zidu hodnika, rojeći se prema vratima.

– Tamo unutra postaje gadno – upozorio ih je Jurevich.

Zbog njegovog je upozorenja Maura oklijevala pred vratima. Čak i kad su svi ostali već ušli, ona je još stajala na pragu i pripremala se za ono što je očekuje s druge strane. Ušla je u odaju užasa.

Njezin pogled nije privuklo jezero sasušene krvi na podu; privukli su ga otisci ruku koji su prekrivali sve zidove, kao da je mnoštvo izgubljenih duša prolazeći kroz ovu prostoriju ostavilo svoje krvavo svjedočanstvo.

– Sve su ovo otisci iste ruke – rekao je Jurevich. – Identični otisci dlana i jagodica. Mislim da naš ubojica nije bio dovoljno glup da ostavi vlastite otiske.

– Pogledao je Jane. – Kladio bih se da je ovo sve učinjeno odrezanom rukom Sarah Parmley. Onom koja se pojavila na vašem mjestu zločina.

– Isuse – promrmljala je Jane. – Njezina mu je ruka bila kao neki gumeni žig.

A krv tinta, pomislila je Maura prelazeći pogledom preko zidova. Koliko je sati proveo u ovoj sobi, umaćući ruku u lokvu krvi i pritiskajući je o zid poput djeteta s priborom za štambiljanje? Zatim se njezin pogled usredotočio na najbliži zid, na natpis prikriven otiscima ruke na njemu. Približila se i zagledala u riječi na zidu. Natpis je bio latinski i iste su se tri riječi unedogled ponavljale. Slijedila je tekst koji se širio zidovima u sobi u neprekinutoj liniji, kroz kutove, nalik zmiji koja se sve čvršće ovija oko njih.

Abyssus abyssum invocat abyssus abyssum invocat abyssus abyssum invocat... Značenje tih riječi iznenada joj je sinulo i ona je ustuknula, zgrožena do srži.

– Pakao priziva pakao – promrmljao je Sansone. Nije zamijetila da stoji tik pokraj nje.

– Zar je to značenje ovih riječi? – upitala je Jane.

– To je doslovno značenje. Imaju i drugo značenje.

– Pakao priziva pakao zvuči dovoljno zlokobno.

– Abyssus abyssum invocat je izreka iz vremena otprije najmanje tisuću godina. I znači, »jedno zlodjelo vodi drugome«.

Maura je netremice promatrala te riječi.

– Govori nam da je ovo tek početak. Tek se zagrijava.

– A križevi... – Sansone je pokazao na osinjak križeva na jednome zidu, kao da se skupljaju za napad – križevi su svi okrenuti naglavačke. To je ruganje kršćanstvu, odbijanje Crkve.

– Da. Rečeno nam je da je to sotonski simbol – rekao je Jurevich.

– Najprije je napisao ove riječi i križeve – rekla je Maura, pogleda uprtog u rječice krvi koje su curile niz zidove, djelomično zaklanjajući natpis na latinskom. Shvatila je njihovo značenje, vidjela kapljice arterijskog mlaza. – Prije nego što ju je ubio, prije nego što joj je prerezao vrat, na miru je ukrasio zidove.

– Pitanje je – rekao je Jurevich – je li te riječi napisao dok je ona ležala ovdje i čekala smrt? Ili je soba već pripremljena kao mjesto za ubijanje prije nego što je žrtva uopće stigla?

– Hoćete reći da ju je namamio ovamo?

– Postoje očiti dokazi pripreme. – Jurevich je pokazao na drveni pod na kojem se krv osušila u zamrznutoj lokvi. – Vidite ove čavle? Došao je opremljen čekićem i najlonskim uzetom. Tako ju je onеспособio. Zavezao joj je uzetom gležnjeve i zapešća. Čavlima pribio čvorove uz pod. Kad ju je time ukrotio, nije morao žuriti.

Maura se sjetila što je bilo urezano u kožu Sarah Parmley. Zatim je pogledale te iste simbole nacrtane crvenim okerom na zidovima. Raspelo, okrenuto naglavačke. Luciferov križ. Sansone je upitao:

– Ali, kako bi je namamio ovamo? Što ju je moglo privući u ovu kuću?

– Znamo da je primila telefonski poziv, u motelu – rekao je Jurevich. – Onoga dana kad se odjavila. Recepcionarka ga je spojila u njezinu sobu.

– To mi niste spomenuli – rekla je Jane.

– Zato što nismo sigurni da je bitno. Hoću reći, Sarah Parmley odrasla je u ovom gradu. Vjerojatno je ovdje poznavala mnogo ljudi, ljudi koji bi je nazvali nakon tetinog pogreba. – Je li poziv bio mjesni?

– S telefonske govornice na benzinskoj crpki u Binghamtonu.

– To je nekoliko sati odavde.

– Točno. I to je jedan od razloga zašto mislimo da ga nije uputio ubojica.

– Zar postoje i drugi razlozi?

– Da. Nazvala ju je žena.

– Je li recepcionarka sigurna? Prošla su dva tjedna.

– Nimalo ne dvoji. Nekoliko puta smo je pitali.

Sansone je rekao:

– Zlo nema spol.

– Kakve su šanse da je ovo učinila žena? – upitala je Jane, pokazujući na zid, na krvave otiske ruke.

– Ja ne bih automatski odbacio mogućnost da je riječ o ženi – rekao je Sansone. – Ovdje nema iskoristivih otisaka stopala.

– Ja ništa ne odbacujem. Govorim samo o šansama.

– To je sve što jesu. Šanse.

– Koliko ste ubojica vi pronašli? – prasnula je Jane. Promatrao ju je nepokolebljivim pogledom. – Mislim da bi vas odgovor iznenadio, istražiteljice.

Maura se obratila Jurevichu.

– Ubojica je u ovoj kući zacijelo proveo sate. Morao je ostaviti vlasi, vlakna.

– Naši su forenzičari pročešljali čitavu kuću.

– Nije moguće da su ostali praznih ruku.

– Oh, pronašli su oni mnogo toga. Kuća je stara, i s prekidima je naseljena zadnjih sedamdeset godina. U svim smo prostorijama pronašli vlakna i vlasi. I otkrili nešto što nas je iznenadilo. Da vam pokažem ostatak kuće.

Vratili su se u hodnik i Jurevich je uperio prstom prema jednim vratima.

– Ondje je još jedna spavaća soba. Gomila prašine i nešto mačje dlake, ali ništa što bi nam privuklo zanimanje. – Nastavio je niz hodnik, uz još jednu spavaću sobu, kupaoicu s crnim i bijelim podnim pločicama, nonšalantno odmahujući rukom. Stigli su i do zadnjih vrata u hodniku. – Ova se soba pokazala veoma zanimljivom.

Maura je primijetila zlokoban ton u njegovom glasu, ali kad je ušla u prostoriju, nije vidjela ništa zabrinjavajuće. Prostor je bio prazan, praznih zidova. Drveni pod bio je u mnogo boljem stanju nego u ostatku kuće, nedavno lakiran. Dva gola prozora gledala su na kosinu brežuljka, koja se protezala sve do zamrznutog jezera u podnožju.

– Zbog čega je ova soba zanimljiva? – upitala je Jane.

– Zbog onoga što smo pronašli na podu.

– Ja ništa ne vidim.

– Pokazalo se kad smo ga pošpricali Luminolom. Forenzičari su pregledali čitavu kuću, kako bi vidjeli gdje je ubojica ostavio krv. I je li ostavio tragove koje nismo vidjeli u drugim prostorijama. Pronašli smo njegove otiske stopala u hodniku, na stubama i u predvorju, i svi su bili nevidljivi golom oku. Dakle znamo da je pokušao očistiti iza sebe dok je izlazio. Ali krv ne možeš

sakriti. Čim je pošpricaš Luminolom, zasvijetlit će. –Jurevich je pogledao u pod. – A ovdje je itekako zasvijetlila.

– Bilo je tragova stopala? – upitala je Jane.

– Ne samo tragova stopala. Kao da je val krvi zapljusnuo ovu sobu i zalio zidove. Vidjela se i u pukotinama između podnih dasaka, na mjestima gdje je procurila. Na onom ondje zidu bilo je velikih mrlja, gdje ju je netko pokušao oprati. Ali nije je mogao izbrisati. Iako je vi sad ne vidite, bila je posvuda. Stajali smo i gledali kako čitava ova prokleta prostorija svijetli i, priznajem, prestravili smo se. Jer kad smo upalili svoje svjetiljke, izgledala je baš kao sad. Ništa. Ni traga krvi vidljivog golom oku.

Sansone je zurio u zidove kao da pokušava vidjeti te šokantne odjeke smrti. Pogledao je pod, glatko izbrušene parkete.

– To nije svježa krv – promrmljao je. – U ovoj se kući dogodilo nešto drugo.

Maura se sjetila natpisa ZA PRODAJU, napola zakopanog u snijegu u podnožju brežuljka. Sjetila se trošnih oplata, boje koja se ljušti. Zašto je ovako zgodan dom već godinama zapušten?

– Zato je nitko ne želi kupiti – rekla je.

Jurevich je kimnuo glavom.

– Bilo je to prije dvanaestak godina, netom prije nego što sam doselio u ovaj kraj. Saznao sam tek kad mi je posrednica za prodaju nekretnina ispričala. Ona baš i ne voli govoriti o tome, budući da je kuća na tržištu, ali ne može zatajiti. Takvu bi pojedinost svaki potencijalni kupac volio znati. A zbog nje uglavnom pobjegnem glavom bez obzira. Maura je pogledala u pod, u spojeve i pukotine koje čuvaju krv koju ona sad ne vidi.

– Tko je umro ovdje?

– U ovoj se sobi dogodilo samoubojstvo. Ali kad razmislite o svemu ostalom što se dogodilo u ovoj kući, kao da čitavo prokleta zdanje donosi nesreću.

– Zar je bilo i drugih smrti?

Jurevich je kimnuo glavom.

– Ovdje je u to doba živjela jedna obitelj. Liječnik i njegova supruga, s kćerkom i sinom. I nećakom koji je bio s njima preko ljeta. Prema onome što svi kažu, Saulovi su bili dobri ljudi. Skladna obitelj, s mnogo prijatelja. Ništa nije baš onako kako izgleda, pomislila je Maura. Ništa nikad nije.

– Najprije je umro njihov jedanaestogodišnji sin. Bila je to strašna nesreća. Klinac je otišao na jezero pecati i nije se vratio kući. Zaključili su da je vjerojatno pao u vodu i uspaničarili se. Tijelo su pronašli sljedeći dan. Tad je

sve krenulo nizbrdo za obitelj. Tjedan dana kasnije, majka je pala niz stepenice i slomila vrat. Uzimala je sredstva za smirenje pa misle da je izgubila ravnotežu.

– Kakva zanimljiva podudarnost – rekao je Sansone.

– Kako to mislite?

– Zar nije tako umrla i teta Sarah Parmley? Pala je niz stube? Slomila vrat?

Jurevich je zastao.

– Da. Nije mi to palo na pamet. To je slučajnost, nije li?

Jane je rekla:

– Niste nam još ništa rekli o samoubojstvu.

Jurevich je kimnuo glavom.

– Počinio ga je suprug. Siroti muškarac, što je sve proživio. Najprije mu se utopio sin. Zatim mu je žena pala niz stepenice. I onda je, dva dana nakon toga, izvukao svoj revolver, sjeo ovdje u svoju sobu i raznio si glavu. – Jurevich je pogledao u pod. – Njegova je krv na podu. Razmislite. Čitava je obitelj praktički nestala s lica zemlje u roku od nekoliko tjedana.

– Što se dogodilo s kćerkom? – upitala je Jane.

– Odselila je prijateljima. Godinu dana kasnije, maturirala je i otišla iz grada.

– I ona je sad vlasnica kuće?

– Da. Kuća još uvijek glasi na nju. Pokušava je se riješiti svih ovih godina. Agencija kaže da je bilo nekoliko zainteresiranih kupaca, ali su čuli što se dogodilo i svi odustali. Biste li vi živjeli u ovoj kući? Ja ne bih ni za sve novce ovoga svijeta. Ovo mjesto donosi nesreću. To se gotovo može osjetiti čim prođeš kroz ulazna vrata.

Maura je pogledala zidove i zadrhtala.

– Ako postoje kuće duhova, onda je ova svakako takva.

– Abyssus abyssum invocat – tiho je rekao Sansone. – Sad te riječi dobivaju novo značenje.

Svi su ga pogledali.

– Molim? – upitao je Jurevich.

– Zato je ubojica odabrao ovu kuću za svoj zločin. Znao je njezinu povijest. Znao je što se ovdje dogodilo i zato ga je privukla. Možete to nazvati vratima u drugu dimenziju. Ili, vrtlogom. A, na svijetu postoje mračna mjesta, zla mjesta koja se mogu nazvati jedino ukletima.

Jane se nasmijala u nelagodi.

– Zar vi doista vjerujete u to?

– Nije važno što ja vjerujem. Ali ako to vjeruje naš ubojica, tad je ovu kuću odabrao zato što ga je prizvala. Pakao priziva pakao.

– Čovječe – uzdahnuo je Jurevich – ježim se od toga. – Osvrnuo se po praznim zidovima i zadržtao, kao da je osjetio hladan vjetar. – Znae što ja mislim? Ovu bi kuću trebalo jednostavno spaliti. Do temelja. Nitko zdrave glave neće je nikad kupiti.

– Rekli ste da je ovdje živjela obitelj nekog liječnika – rekla je Jane.

– Tako je. Saulovi.

– I da je tog ljeta s njima bio i nećak.

Jurevich je kimnuo glavom.

– Petnaestogodišnjak.

– Što se dogodilo s njim? Nakon tragedija?

– Agentica kaže da je mali ubrzo otišao iz Purityja. Majka je došla po njega.

– Znae li išta drugo o njemu?

– Ne zaboravite, to je bilo prije dvanaest godina. Nitko ga nije dobro poznao. I ovdje je bio samo tog ljeta. – Jurevich je oklijevao. – Znam što mislite. Mali bi sad imao dvadeset i sedam godina. I znao bi sve o onome što se ovdje zbilo.

– Možda ima i ključ od ulaznih vrata – rekla je Jane. – Kako možemo saznati više o njemu?

– Od njegove rođakinje, pretpostavljam. Žene koja je vlasnica kuće, Lily Saul.

– Ali, ni vi ne znate kako je pronaći.

– Agentica za prodaju nekretnina pokušava.

– Voljela bih vidjeti policijska izvješća o obitelji Saul – rekla je Jane. – Pretpostavljam da su njihove smrti bile istraživane.

– Nazvat ću ured i reći im da vam kopiraju spise. Možete ih uzeti na odlasku iz grada. Hoćete li večeras natrag za Boston?

– Planirale smo, odmah nakon ručka.

– U tom slučaju će vam do tad biti spremni. Možda biste voljele ručati u Roxanne's Cafeu. Imaju sjajne sendviče s puretinom. I nalaze se nasuprot našeg ureda.

– Hoćete li imati dovoljno vremena da mi sve iskopirate?

– Osim obdukcijskih i šerifovih izvješća, nema mnogo drugih dokumenata. U sva su tri slučaja način i uzrok smrti bili prilično očiti.

Sansone je stajao uz prozor i promatrao vani. Sad se okrenuo Jurevichu.

– Kako se zovu vaše lokalne novine?

– Čitav okrug uglavnom pokriva Evening Sun. Redakcija im je u Norwichu. – Jurevich je pogledao na sat. – Ovdje vam doista više nemam što pokazati.

Izišavši iz kuće, zastali su na oštrom vjetru dok je Jurevich zaključavao ulazna vrata i dobro ih protresao kako bi bio siguran da su sigurna.

– Saznamo li išta – obratio se Jane – nazvat ću vas. No, mislim da ćete ovog ubojicu vi uloviti. – Zakopčao je jaknu i navukao rukavice. – Sad se igra u vašem susjedstvu.

Poglavlje dvadeset i osam

– Pojavi se u svom šminkerskom automobilu i odmah bude pozvan na mjesto zločina – rekla je Jane tresući krumpirićem pred Maurinim licem. – Što to znači? Koga Sansone poznaje u Ministarstvu pravosuđa? Ni Gabriel to nije uspio saznati.

– Zacijelo imaju razlog da mu vjeruju.

– Ma nemoj. – Jane je ubacila krumpirić u usta i dograbila drugi, teka pojačanog uzrujanošću. U samo nekoliko minuta ogroman je sendvič svela na par mrvica tosta i šunke, a sad je provlačila i zadnje krumpiriće na tanjuru kroz jezerce kečapa. – Misliš da vjeruju milijunašu kojem je hobi borba protiv zločina?

– Multimilijunašu.

– Što taj tip misli da je, Bruce Wayne? Ili onaj tip u onoj staroj televizijskoj seriji. Policajac bogataš. Moja mama ju je voljela gledati.

– Mislim da govoriš o Burkeovom zakonu.

– Da. Koliko bogatih policajaca poznaješ?

Maura je uzdahnula i podignula šalicu s čajem.

– Nijednog.

– Točno. To je tlapnja. Bogataš se dosađuje i pomisli da bi bilo fora izigravati Prljavog Harryja, samo što se on zapravo ne želi zaprljati. Ne želi ići u ophodnju i pisati izvješća. On se samo želi dovesti svojim mercedesom i reći nama idiotima što treba učiniti. Misliš da ja već nisam imala posla s ljudima kao što je on? Svi misle da su pametniji od policije.

–Ja ne mislim da je on običan amater, Jane. Mislim da ga vrijedi saslušati.

– Točno. Ipak je on bio profesor povijesti. – Jane je ispila svoju kavu i provirila glavom iz separea, tražeći u prometnoj kafeteriji konobaricu. – Gospođice? Mogu dobiti još... – Zašutjela je. Obratila se Mauri: – Gle tko je upravo ušao. –Tko?

– Tvoj i moj prijatelj.

Maura se okrenula prema vratima, pogledavši preko pulta za kojim su muškarci s šiltericama na glavama sjedili šćućureni uz kavu i hamburgere. Sansonea je uočila u istom trenutku kad i on nju. Dok im je prilazio, desetak se glava okrenulo, pogleda uprtog na upečatljiv lik srebrne kose koji je hodao između stolova prema Maurinom separeu.

– Drago mi je da ste još u gradu – rekao je. – Smijem li vam se pridružiti?
– Baš smo se spremale otići – odgovorila je Jane značajno vadeći novčarku, zaboravivši na novu šalicu kave.

– Neću vas zadržati duže od minute. Ili biste radije da vam ovo pošaljem poštom, istražiteljice? Maura je pogledala hrpu papira koju je nosio.

– Što je to?

– Iz pismohrane Evening Suna. – Odložio je papire na stol ispred nje.

Pomaknula se na klupici kako bi mu napravila mjesta pokraj sebe u uskom separeu i on je sjeo. Osjećala se stjeranom u kut od ovog muškarca, čija puka nazočnost kao da je vladala i svladala malen prostor.

– Digitalnu pismohranu imaju tek zadnjih pet godina – rekao je. – Ovo su preslike iz uvezanih arhiva, pa reprodukcija nije onoliko kvalitetna koliko bih želio. Ali kazuje priču.

Maura je pogledala prvu stranicu. Bila je to preslika prve stranice Evening Suna od jedanaestog kolovoza, dvanaest godina ranije. Pogled joj se smjesta prikovao uz članak na vrhu. TIJELO DJEČAKA IZVUČENO IZ JEZERA PAYSON

Fotografija uz članak prikazivala je nasmiješenog dječaka, s prugastom mačkom u naručju. Tekst ispod fotografije glasio je: Teddy Saul netom je napunio jedanaest godina.

– Zadnja osoba koja ga je vidjela živog bila je njegova sestra Lily – rekao je Sansone. – Ona je i opazila njegovo tijelo kako pluta jezerom, narednog dana. Ono što sve čudi, tvrdi članak, jest činjenica da je dječak bio izvrstan plivač. A tu je još jedna zanimljiva pojedinost.

Maura je podigla pogled.

– Koja?

– Navodno je na jezero otišao pecati. No, njegova kutija s mamcima i ribički štap pronađeni su dobrih dvadesetak metara od ruba jezera.

Maura je pružila presliku Jane i pogledala sljedeći članak, objavljen 18. kolovoza. Tjedan dana nakon što je pronađeno Teddyjevo sitno tijelo, tragedija je iznova pogodila obitelj Saul. SMRT OŽALOŠĆENE MAJKE NAJVJEROJATNIJE NESRETNI SLUČAJ

Uz članak se ponovno nalazila fotografija, ponovno srcečupajući opis. Amy Saul snimljena je u neka sretnija vremena, i širom se osmjeivala u kameru s malim djetetom na krilu. Onim istim djetetom, Teddyjem, koje će jedanaest godina kasnije izgubiti u vodama jezera Payson.

– Nađena je u podnožju stuba – rekla je Maura. Pogledala je Jane. – Našla ju je kćerka, Lily.

– Ponovno ona? Kćerka ih je pronašla oboje? – Jane je posegnula za fotokopiranim člankom. – Meni to počinje zvučati kao previše loše sreće.

– Uz to, sjećaš se onog poziva upućenog u hotelsku sobu Sarah Parmley prije dva tjedna? Glas je bio ženski.

– Prije nego što donesete preuranjene zaključke, Lily Saul nije pronašla očevo tijelo – upozorio ih je Sansone. – Njega je pronašao njezin bratić. I to je prvi i jedini put da se ime Dominica Saula pojavljuje u ijednom od ovih članaka.

Maura se posvetila trećoj preslici i zagledala u fotografiju nasmiješenog doktora Saula. Ispod nje bio je tekst: Očajan zbog smrti supruge i sina.

Podigla je glavu.

– Postoji li igdje fotografija Dominica Saula?

– Ne, ali ga u tom članku spominju kao osobu koja je pronašla stričevo tijelo. On je i nazvao policiju.

– A djevojka? – upitala je Jane. – Gdje je bila Lily kad se to dogodilo?

– Ne piše.

– Pretpostavljam da je policija provjerila njezin alibi.

– Naravno da pretpostavljate.

– Ja ne pretpostavljam ništa.

– Nadajmo se da se ta informacija nalazi u policijskom izvješću – rekao je Sansone – jer je od istražitelja nećete saznati.

– Zašto?

– Umro je prošle godine od srčanog napadaja. U novinskoj sam arhivi pronašao njegov nekrolog. Znači da nam preostaju samo policijska izvješća. Ali, razmislite o situaciji. Lokalni si policajac i imaš posla s šesnaestogodišnjom djevojkom koja je upravo izgubila brata, majku i sad oca. Vjerojatno je bila u šoku. Možda i histerična. Hoćeš li je tlačiti pitanjima o tome gdje je bila kad joj je umro otac, kad sve očito upućuje da je riječ o samoubojstvu?

– Moj je posao da pitam – odgovorila je Jane. – Ja bih je pitala.

Da, ona bi, pomislila je Maura promatrajući nepokolebljiv izraz na Janeinom licu i prisjećajući se neumoljivih pitanja koja je njoj postavila jučer ujutro. Bez milosti, bez ustručavanja. Neka ti Bog pomogne ako Jane Rizzoli odluči da si za nešto kriv. Maura je pogledala fotografiju Petera Saula.

– Nigdje nema Lilyne fotografije. Ne znamo ni kako ona izgleda.

– Zapravo, postoji jedna fotografija – rekao je Sansone. – I bit će vam veoma zanimljiva. – Okrenuo je sljedeću fotokopiranu stranicu i pokazao na članak.

POGREB LIJEČNIKA PRIVUKAO OŽALOŠĆENE IZ ČITAVOG OKRUGA Prijatelji, suradnici, lak i neznanci okupili su se na groblju Ashland u prekrasno kolovoško poslijepodne kako bi ispratili doktora Petera Saula, koji je umro prošle nedjelje od prostrijelne rane koju sije sam nanio. Bila je to treća tragedija koja je zadesila obitelj Saul u protekla dva tjedna.

– Evo je – rekao je Sansone pokazujući na fotografiju uz članak. – To je Lily Saul.

Fotografija je bila mutna, djevojčino lice djelomično zaklonjeno dvjema drugim djevojkama koje su joj stajale svaka sjedne strane. Maura je vidjela samo profil njezine pognute glave, prikriven dugom tamnom kosom.

– Ta nam fotografija ne pokazuje baš mnogo – komentirala je Jane.

– Nisam vam želio pokazati fotografiju – objasnio je Sansone – nego tekst ispod nje. Pogledajte imena djevojaka koje stoje uz Lily.

Tek je tad Maura shvatila zašto je Sansone bio toliko uporan upoznati ih sa sadržajem ovih stranica. Ispod fotografije ožalošćene Lily Saul nalazio se tekst s dva uznemirujuće poznata imena. Lily Saul tješe prijateljice Lori–Ann Tucker i Sarah Parmley.

– Evo veze koja ih sve spaja – rekao je Sansone. – Tri prijateljice. Od kojih su dvije sad mrtve. Jedino je Lily Saul još uvijek živa. – Oklijevao je. – A ni u to ne možemo biti posve sigurni.

Jane je podignula stranicu i zagledala se u nju.

– Možda zato što ne želi da znamo.

– Nju moramo pronaći – nastavio je Sansone. – Ona će znati odgovore.

– Ili je možda ona odgovor. O toj Lily ne znamo gotovo ništa. Ne znamo je li se slagala sa svojom obitelji. Ne znamo je li odšetala s lijepim nasljedstvom.

– Šališ se – rekla je Maura.

– Moram priznati, ovdje prisutan gospodin Sansone lijepo je to rekao. Zlo nema spola.

– Ipak, ubiti vlastitu obitelj, Jane?

– Ubijamo one koje volimo. Ti to znaš. – Jane je promatrala fotografiju tri djevojke. – A možda su to znale i ove djevojke. Dvanaest godina je dugo vrijeme za čuvanje tajne. – Pogledala je na sat. – Moram se raspitati po gradu, vidjeti što još mogu saznati o Lily. Netko mora znati kako bismo je mogli pronaći.

– Dok se raspitujete – rekao je Sansone – možda biste se željeli raspitati i o ovome. – Gurnuo je Jane još jednu fotokopiranu stranicu. Naslov je glasio: Dječak iz Južnog Plymoutha osvojio glavna 4 odličja.

– Uh... zar bih se trebala raspitati o bikovima koji osvajaju medalje? – upitala je Jane.

– Ne, mislim na članak u Crnoj kronici – odgovorio je Sansone. – I meni je gotovo promaknuo. Zapravo, uopće ga ne bih zamijetio da nije na istoj stranici, ispod priče o utapanju Teddyja Saula.

– Mislite na ovo? Štala vandalizirana, koza nestala?

– Pročitajte priču.

Jane je pročitala članak naglas. »Policija je od Ebena Bongersa iz Purityja zaprimila prijavu da su vandali prošle subote navečer provalili u njegovu štalu. Četiri koze su pobjegle, od kojih su tri pronađene, ali jedna i nadalje nedostaje. Štala je također nagrđena urezanim« – Jane je zastala i pogledala Mauru – »križevima«.

– Čitajte dalje.

Jane je progutala slinu i spustila pogled na članak.

– »Slične su rezbarije pronađene i na drugim zdanjima u tom području. Molimo sve koji znaju išta o tome da se jave Uredu šerifa okruga Chenango.«

– Ubojica je bio ovdje – rekao je Sansone. – Prije dvanaest godina živio je upravo u ovom okrugu. I nitko nije shvatio da hoda među njima. Nitko nije znao što živi među njima.

Govori kao da taj ubojica nije ljudsko biće, pomislila je Maura. Nije rekao tko, nego što. Nije rekao netko, nego nešto.

– Zatim se prije dva tjedna – nastavio je Sansone – taj ubojica vratio u kuću u kojoj su nekoć živjeli Saulovi. Nacrtao iste te simbole na zidovima, zabio čavle u pod. Sve u pripremi za svoju žrtvu. Za ono što će učiniti Sarah Parmley. – Sansone se nagnuo, pogleda uprtog u Jane. – Mislim da Sarah Parmley nije bila njegova prva žrtva. Bilo je drugih prije nje. Vidjeli ste koliko je pomno smišljeno bilo mjesto Sarahine smrti, koliko je tu bilo planiranja i obreda. To je bio zreo zločin nekoga tko je imao mjesece, čak i godine za usavršavanje svojih obreda.

– Zatražili smo pretragu u bazi podataka. Dali smo provjeriti je li bilo ranijih umorstava.

– Prema kojim parametrima?

– Rezanju udova. Sotonskim simbolima. Da, pronašli smo nekoliko slučajeva iz drugih država, ali ništa što bi odgovaralo našem zločinu.

– U tom slučaju proširite potragu.

– Bude li imalo šira, postat će beskorisna. Parametri su odviše općeniti, mreža prevelika.

– Govorim o međunarodnoj potrazi.

– To je prilično velika mreža.

– Za ovog ubojicu nema dovoljno velike mreže. Pogledajte sve tragove koje je ostavio. Natpisi na latinskom. Crteži crvenim okerom s Cipra. Školjka iz Sredozemlja. Praktički vam je objavio da je živio u inozemstvu. I vjerojatno ubijao u inozemstvu. Jamčim vam, ako pretražite bazu podataka Interpola, naći ćete još njegovih žrtava.

– Kako možete biti tako... – Jane je naglo zašutjela, stisnuvši oči. – Vi već znate. Provjerili ste.

– Bio sam tako slobodan. Ubojica je posvuda ostavio jasne tragove. Ne boji se policije. Posve je uvjeren u vlastitu sposobnost da ostane nevidljiv. – Pokazao je na preslike. – Prije dvanaest godina, ubojica je živio ovdje. I već imao maštarije, već crtao križeve.

Jane je pogledala Mauru.

– Ja ću ostati ovdje još barem večeras. Moram razgovarati s još nekim ljudima.

– Ali ja moram ići kući – odgovorila je Maura. – Ne mogu ostati toliko dugo.

– Zar te doktor Bristol ne može zamijeniti?

– Imam drugih stvari koje moram obaviti. – Mauri se nije svidio pogled koji joj je Jane najednom uputila. A te su druge stvari Daniel Brophy?

– Ja se večeras vraćam za Boston – rekao je Sansone. – Možete sa mnom.

Poglavlje dvadeset i devet

– Istražiteljica Rizzoli nije izgledala previše sretna kad ste prihvatili moju ponudu – rekao je Sansone.

– Ovih je dana nesretna zbog mnogih stvari – odgovorila je Maura, promatrajući polja prekrivena snježnobijelom koricom. Iako su zadnje zrake dnevnog svjetla izblijedjele, na nebu se podizao mjesec i njegov je odraz bio poput svjetiljke na snijegu. – Uključujući i mene.

– Zamijetio sam napetost između vas dvije.

– Zar je toliko očita?

– Ona se ne trudi mnogo prikriti, zar ne? – Uputio joj je pogled u mraku automobila. – Vas dvije ste sušta suprotnost.

– To mi postaje sve jasnije.

– Dugo se poznajete?

– Oko dvije godine. Otkad sam prihvatila posao u Bostonu.

– Je li između vas uvijek bilo ovako napeto?

– Ne. Tako je samo zato... – Zanimemila je. Zato što ne odobrava moje ponašanje. Zato što je nepopustljivo moralna i ne dopušta mi da budem žena od krvi i mesa. Ne dopušta mi da se zaljubim. – Protekli su tjedni bili stresni – završila je rečenicu.

– Drago mi je da imamo ovu priliku porazgovarati nasamo – rekao je. – Jer ovo što ću vam sad reći zvučat će apsurdno. I ona bi to bez razmišljanja odbacila. – Ponovno ju je pogledao. – Nadam se da ćete vi biti voljniji saslušati.

– Jer mislite da sam manje skeptična od nje? Nemojte se kladiti u to.

– Što mislite o mjestu zločina koje smo danas vidjeli? Što vam je ono reklo o ubojici?

– Vidjela sam dokaze ozbiljno poremećenog uma.

– To je jedna mogućnost.

– Kako vi to tumačite?

– Iza toga se nalazi nedvojbeno inteligencija. Nije riječ o običnom luđaku koji uživa mučeći žene. Ovo je netko čiji je motiv usredotočen i logičan.

– Ponovno govorite o vašim mitskim demonima.

– Znam da vi ne prihvaćate njihovo postojanje. Ali vidjeli ste onaj novinski članak, o štali koja je prije dvanaest godina nagrđena. Jeste li u tom članku zamijetili još nešto neobično?

– Mislite, osim križeva urezanih u štalu?

– Kozu koja je nestala. Četiri su koze puštene iz štale, a seljak je pronašao samo tri. Što se dogodilo s četvrtom?

– Možda je pobjegla. Možda se izgubila u šumi.

– U Levitskom zakoniku, šesnaestom poglavlju, drugo ime za Azazela je »žrtveni jarac«. Onaj tko preuzima sve grijehе, sva zla ljudskoga roda. Prema tradiciji, odabranu se životinju odvodi u divljinu i sa njom odnose grijesi čovječanstva. I ondje se pušta.

– Ponovno smo se vratili na vaš simbol Azazela.

– Crtež njegove glave pojavio se na vašim vratima. To zacijelo niste zaboravili.

– Ne, nisam. Kako bih mogla zaboraviti da je na mojim vratima znak ubojice?

– Znam da ste sumnjičavi – rekao je. – Znam da mislite da će ovo na kraju ispasti kao većina drugih istraga. Da će dovesti do nekog posve običnog, čak i žaljenja vrijednog lika koji živi mirnim i samotnim životom. Do novog Jeffreyja Dahmera, ili novog Samovog sina. Možda taj ubojica čuje glasove. Možda je previše puta pročitao Sotonsku bibliju Antona LaVeya i ozbiljno je shvatio. Ali, razmislite i o drugoj mogućnosti, o nečemu mnogo više zastrašujućem. – Pogledao ju je. – Da Nefili – Stražari – doista postoje. Da su oduvijek postojali i da još uvijek žive među nama.

– Djeca palih anđela?

– To je samo biblijsko tumačenje.

– Sve je ovo biblijski. A vi znate da ja ne vjerujem.

– Stari zavjet nije jedino mjesto na kojemu se ta stvorenja spominju. Pojavljuju se i u mitovima ranijih kultura.

– Svaka civilizacija ima svoje mitske zloduhe.

– Ne govorim o duhovima, nego o stvorenjima od krvi i mesa, s ljudskim licima. Usporednoj vrsti grabežljivaca koja se razvila uz bok s nama. I križa s nama.

– Zar ne bismo dosad već znali za njihovo postojanje?

– Znamo ih po zlu koje čine. Ali ih ne prepoznavamo kao ono što doista jesu. Nazivamo ih sociopatima ili tiranima. Ili Vladom Tepešom. Šarmom i zavodljivošću zauzimaju položaje vlasti i moći. Pogoduju im ratovi, revolucije, neredi. I mi nikad ne shvatimo da su drukčiji od nas. Drukčiji na jedan

fundamentalan način koji seže sve do genetskog koda. Oni su rođeni grabežljivci i čitav je svijet njihovo lovište.

– Je li zbog toga osnovana Fondacija Mefisto? Zbog potrage za tim mitskim stvorenjima? – Nasmijala se. – Kao da hvatate jednorožce.

– Mnogi od nas vjeruju.

– I što ćete učiniti kad jednog doista pronađete? Ustrijelit ćete ga i njegovu glavu objesiti kao trofej?

– Mi smo samo istraživačka skupina. Naša je uloga prepoznati i proučavati. I savjetovati.

– Koga savjetovati?

– Policijske snage. Mi im dajemo informacije i analizu. A oni upotrijebe ono što im damo.

– Zar agencije javne sigurnosti doista mare za ono što im imate reći? – upitala je s nedvojbenom notom nevjerice u glasu.

– Da. Slušaju nas – bilo je sve što je odgovorio. Bila je to mirna izjava muškarca koji je toliko siguran u ono što tvrdi da ne vidi potrebe braniti svoje tvrdnje.

Sjetila se koliko je lagano pribavio povjerljive pojedinosti istrage. Pomislila kako su Janeini upiti glede Sansonea naišli na zid šutnje u FBI-u, Interpolu i Ministarstvu pravosuđa. Svi oni ga štite.

– Naš rad nije prošao nezamijećen – rekao je i tiho dodao: – Nažalost.

– Mislila sam da je upravo u tome bit. Da netko zamijeti vaš rad.

– Ali ne pogrešni ljudi. Nekako su nas otkrili. Znaju tko smo, i čime se bavimo. – Oklijevao je. – I misle da ste vi jedna od nas.

– Ja čak i ne vjerujem da oni postoje.

– Obilježili su vam vrata. Prepoznali su vas. Pogledala je mjesečinom obasjan snijeg, zaprepašćujuće bijelu noći. Bilo je svijetlo gotovo kao da je dan. Nigdje nije bilo skloništa, nigdje mraka. Na tom nemilosrdnom krajoliku, bio bi vidljiv svaki pokret lovine.

– Ja nisam članica vašeg kluba – rekla je.

– Kao da jeste. Bili ste u mojoj kući. Viđeni ste sa mnom.

– Također sam bila na sva tri mjesta zločina. Samo sam radila svoj posao. Ubojica me je mogao zamijetiti bilo koje od te tri noći.

– To sam i ja isprva mislio. Da ste slučajno ušli u njegovo vidno polje, kao slučajna lovina. To sam mislio i za Eve Kassovitz – da ju je možda uočio na prvom mjestu zločina, na Badnjak, i da je privukla njegovo zanimanje.

– Ali više ne mislite da je bilo tako?

– Ne, ne mislim.

– Zašto ne?

– Zbog one školjke. Da sam ranije znao za nju, svi bismo poduzeli mjere predostrožnosti. I Joyce bi možda još uvijek bila živa.

– Mislite da je ta školjka bila poruka namijenjena vama?

– Već stoljećima muškarci iz obitelji Sansone marširaju u bitke pod stijegom sa školjkom. Bila je to poruga, izazov upućen Fondaciji. Upozorenje na ono što slijedi.

– A što bi to bilo?

– Naše istrebljenje. – Rekao je to tiho, kao da će već samo izricanje tih dviju riječi naglas spustiti mač na njegov vrat. Ali u njegovom glasu nije čula strah, samo prepuštanje sudbini koja mu je dodijeljena. Nije znala što bi mu odgovorila. Njihov je razgovor skrenuo na nepoznato područje, na kojemu se ona nije snalazila. Njegov je svemir bio pust prostor snomorica i već je samo sjedenje s njim, u njegovom automobilu, promijenilo njezin pogled na svijet. Promijenilo ga u nepoznatu zemlju po kojoj hodaju čudovišta. Daniele, pomislila je, trebam te. Trebam tvoj dodir i tvoju nadu i tvoju vjeru u svijet. Ovaj je muškarac puka tama, a ti si svjetlo.

– Znete li kako je umro moj otac? – upitao je Sansone. Namrštila se, iznenađena tim pitanjem.

– Molim?

– Vjerujte mi, važno je. Važna je povijest čitave moje obitelji. Pokušao sam pobjeći od nje. Trinaest sam godina podučavao na Bostonskom sveučilištu misleći da mogu živjeti normalnim životom kao svi drugi, uvjeren da je moj otac bio samo šašavi ekscentrik, jednako kao i njegov, i da su sve one bizarne priče koje mi je ispričao dok sam bio dijete tek neobične obiteljske legende. – Pogledao ju je. – Vjerovao sam u to jednako kao i vi sad, što znači nimalo.

Zvuči tako razumno. Ali nije. Ne može biti.

– Podučavao sam povijest pa su mi poznati drevni mitovi – nastavio je. – Ali nikad me nećete uvjeriti da su satiri, morske sirene ili krilati konji ikad postojali. Zašto bih onda vjerovao u očeve priče o Nefilima?

– Zašto ste promijenili mišljenje?

– Oh, znao sam da je nešto od onoga što mi je ispričao istina. Isabellina smrt, na primjer. U Veneciji sam među crkvenim dokumentima uspio pronaći zapis o njezinom utamničenju i smrti. Bila je živa spaljena. I doista je rodila sina, netom prije smaknuća. Nije sve što se iz generacije u generaciju prenosilo u obitelji Sansone bilo plod mašte.

– A onaj dio o tome da su vaši preci bili lovci na demone?

– Moj otac je vjerovao u to.

–A vi?

– Vjerujem da postoje neprijateljske sile koje žele uništiti Fondaciju Mefisto. I sad su nas pronašle. Jednako kao što su pronašle i mog oca.

Netremice ga je promatrala, čekajući objašnjenje.

– Prije osam godina – nastavio je Sansone – odletio je u Napulj. Trebao se naći s jednim starim prijateljem, čovjekom kojega je znao još iz studentskih dana u New Havenu. Obojica su bili udovci. Obojica su strastveno voljeli drevnu povijest. Planirali su posjetiti Nacionalni arheološki muzej u Napulju i nadoknaditi propušteno vrijeme. Otac je bio prilično uzbuđen zbog tog putovanja. Bio je to prvi put otkad je umrla moja majka da sam u njegovom glasu čuo živost. Ali kad je stigao u Napulj, njegov prijatelj nije bio u zrakoplovnoj luci. Ni u hotelu. Nazvao me, rekao da nešto nije kako valja i da se planira vratiti kući narednog dana. Čuo sam da je uzrujan, ali nije htio ništa više reći. Mislim da je vjerovao da nadziru naš razgovor.

– Zar je doista mislio da vam prisluškuju telefon?

– Vidite? Vaša je reakcija jednaka kao što je bila moja. Mislio sam da to moj stari ekscentrični tata ponovno umišlja svoje demone. Zadnje što mi je rekao bilo je, »pronašli su me, Anthony. Znaju tko sam.«

–Oni?

– Točno sam znao o čemu govori. Bila je to ista budalaština koju sam slušao otkad sam bio dijete. Mračne sile u vladi. Svjetska urota Nefila, koji jedni drugima pomažu da se dočepaju položaja moći. I jednom kad steknu politički nadzor, mogu loviti do mile volje, bez ikakvog straha od kazne. Kao što su lovili na Kosovu. I u Kambodži. I Ruandi. Pogoduju im ratovi, neredi i krvoproliće. Hrane se njima. To njima znači Armagedon: lovački raj. Zato jedva čekaju da se dogodi, zato mu se raduju.

– Meni to zvuči kao krajnje paranoidna tlapnja.

– To je ujedno način da se objasni neobjašnjivo: kako ljudi jedni drugima mogu činiti tako strašne stvari.

– I vaš otac je vjerovao u sve to?

– Želio je da i ja povjerujem. Ali me tek njegova smrt uvjerila u to.

– Što se dogodilo vašem ocu?

– To se lako moglo smatrati pljačkom koja je pošla ukrivo. Napulj je opasan grad i turisti ondje moraju biti oprezni. Ali moj je otac bio u ulici Partenope, uz napuljski zaljev, koja gotovo danonoćno vrvi od turista. Bez obzira na to, dogodilo se tako brzo da nije imao vremena zazvati pomoć. Samo se srušio. Nitko nije vidio njegovog napadača. Nitko nije vidio što se dogodilo. I moj je otac nasmrt iskrvario na cesti. Oštrica je ušla tik ispod prsne kosti, prerezala osrčje i probila desnu srčanu klijetku.

–Jednako kao što je umrla i Eve Kassovitz – tiho je rekla Maura. Brutalno djelotvorno umorstvo.

– Za mene je najgore bilo to što je umro misleći da mu nikad neću povjerovati. Nakon našeg zadnjeg telefonskog razgovora, spustio sam slušalicu i jednom kolegi rekao, »stari je napokon spreman za Thorazine«.

– Ali sad mu vjerujete.

– Čak i kad sam, nekoliko dana kasnije, stigao u Napulj, još uvijek sam smatrao da je riječ o nasumičnom činu nasilja. Nesretan turist, u krivo vrijeme na krivom mjestu. Ali dok sam bio u policijskoj postaji i čekao presliku izvješća, u prostoriju je ušao jedan stariji gospodin i predstavio se. Moj je otac znao spomenuti njegovo ime. Međutim, nisam znao da Gottfried Baum radi za Interpol.

– Zašto mi je to ime poznato?

– Bio je jedan od mojih gostiju one večeri kad je ubijena Eve Kassovitz.

– Muškarac koji je otišao u zrakoplovnu luku?

– Morao je uhvatiti let još iste večeri. Za Bruxelles.

– Zar je i on član Mefista?

Sansone je kimnuo glavom.

– On me natjerao da saslušam, uvjerio me. Sve one priče koje mi je otac ispričao, sve njegove lude teorije o Nefilima – Baum ih je sve ponovio.

– Folie a deux – rekla je Maura. – Zajednička tlapnja.

– Da je barem tlapnja. Da je barem mogu odbaciti tako lako kao što je vi odbacujete. Ali, vi niste vidjeli i čuli stvari koje ja jesam, koje su vidjeli i čuli Gottfried i ostali. Mefisto se bori za život. Nakon četiri stoljeća, mi smo jedini koji smo preostali. – Zašutio je. – A ja sam posljednji od Isabelline loze.

– Posljednji lovac na demone – rekla je.

– Nisam nimalo napredovao s vama, zar ne?

– Evo što ne razumijem. Nije posebno teško nekoga ubiti. Ako ste im vi meta, zašto vas jednostavno ne uklone? Ne skrivajte se. Dovoljan je sam pucanj kroz vaš prozor, bomba u vašem automobilu. Zašto igrati glupe igre s morskim školjkama? Kakav je smisao u tome da vas upozore kako vas imaju na nišanu?

– Ne znam.

– Shvaćate da to nije logično.

– Da.

– A ipak mislite da se ova umorstva vrte oko Mefista.

Uzdahnuo je.

– Neću vas ni pokušavati uvjeriti. Samo želim da razmislite o mogućnosti da je ovo što sam vam rekao istina.

– Da postoji svjetsko bratstvo Nefila? I da je samo Fondacija Mefisto, i nitko drugi, svjesna ove zavjere ogromnih razmjera?

- Naš se glas počinje čuti.
- Što ćete učiniti kako biste se zaštitili? Hoćete li pištolj napuniti srebrnim mecima?
- Pronaći ću Lily Saul. Namrštila se.
- Kćerku?
- Ne čini li vam se čudnim da nitko ne zna gdje je ona? Da je nitko ne može pronaći? – Pogledao je Mauru. – Lily nešto zna.
- Zašto to mislite?
- Zato što ne želi da je nađu.

– Mislim da bih trebao ući s vama – rekao je – samo kako bih bio siguran da je sve u redu. Bili su parkirani ispred njezine kuće i kroz zastore u dnevnom boravku Maura je vidjela odsjaj svjetla, koje se automatski palilo u unaprijed određeno vrijeme. Jučer prije odlaska iz kuće, oprala je crteže sa svojih vrata. Promatrajući ih sad u mraku, pitala se nisu li na vratima novi crteži, koje ona ne vidi, nove prijetnje skrivene u sjeni.

- Mislim da bih se i ja bolje osjećala da uđete sa mnom – priznala je.

Izvadio je baterijsku svjetiljku iz odjeljka za rukavice i oboje su izišli iz automobila. Nijedno ni drugo nije reklo ni riječ; bili su usredotočeni na okolinu: na mračnu ulicu, nadaleko brujanje prometa. Sansone je zastao na pločniku, kao da pokušava uhvatiti miris nečega što još ne može vidjeti. Uspeli su se na trijem i on je upalio svjetiljku kako bi pregledao njezina vrata. Bila su čista.

U kući je zvonio telefon. Daniel? Otključala je ulazna vrata i ušla. Trebalo joj je tek nekoliko sekundi da utipka šifru i isključi alarmni sustav, ali kad je naposljetku stigla do telefona, bio je nijem. Pritisnula je gumb i na displeju prepoznala broj njegovog mobitela. Gorjela je od nestrpljenja da podigne slušalicu i da ga nazove. Ali Sansone je sad stajao tik pokraj nje u dnevnom boravku.

- Čini li vam se sve u redu?
- Ukočeno je kimnula glavom.
- Sve je u redu.
- Zašto najprije ne provjerite, prije nego što odem?
- Naravno – odgovorila je i krenula hodnikom.

Dok ju je on slijedio, osjećala je njegov pogled na leđima. Vidi li on to na njezinom licu? Prepoznaje li izgled žene koja gine od ljubavi? Išla je iz jedne prostorije u drugu, provjeravala prozore, otvarala vrata. Sve je bilo sigurno. Iz puke gostoljubivosti, trebala ga je ponuditi kavom i pozvati ga da ostane nekoliko minuta, kad je već bio tako ljubazan da je doveze kući. No, ona nije bila raspoložena za gostoljubivost.

Na njezino olakšanje, on nije nimalo oklijevao, nego se odmah uputio ka izlazu.

- Nazvat ću vas ujutro da vidim je li sve u redu – rekao je.
- Sve će biti dobro.
- Morate biti oprezni, Maura. Svi mi moramo.

Ali ja nisam jedna od vas, pomislila je. Nikad to nisam željela biti. Začulo se zvono na vratima. Pogledali su se.

On je tiho rekao:

- Zašto ne pogledate tko je?

Udahnula je i izišla u predvorje. Pogledala je kroz prozor i smjesta otvorila vrata. Čak ni zapuh hladnoga vjetra nije mogao otjerati rumen vrućine iz njezinih obraza kad je Daniel ušao u kuću, rukama već posežući za njom. Tad je u hodniku ugledao drugog muškarca i ukočio se na mjestu. Sansone je glatko prekinuo tišinu. – Vi ste zacijelo otac Brophy – rekao je i ispružio ruku. – Ja sam Anthony Sansone. Vidio sam vas neku večer pred kućom doktorice O'Donnell, kad ste došli po Mauru.

Daniel je kimnuo glavom.

- Čuo sam o vama.

Dvojica muškaraca su se rukovala, ukočenim, opreznim pozdravom. Zatim je Sansone shvatio da bi bilo najbolje da brzo iziđe.

- Nemojte zaboraviti uključiti alarm – podsjetio je Mauru.
- Neću.

Prije nego što je izišao kroz vrata, uputio je još jedan sumnjičav pogled Brophyju. Sansone nije bio ni slijep ni glup; vjerojatno je pogodio što ovaj svećenik radi u njezinoj kući.

- Laku noć – rekao je i izišao.

Zaključala je vrata.

- Nedostajao si mi – rekla je i priljubila se uz Daniela.
- Mislio sam da današnji dan neće nikad završiti – promrmljao je.
- A ja sam samo mislila o povratku kući. Da budem s tobom.
- I ja sam samo o tome razmišljao. Oprosti što sam se samo ovako pojavio i iznenadio te. Ali morao sam svratiti.
- Takva iznenađenja volim.
- Mislio sam da ćeš se vratiti mnogo ranije.
- Zaustavili smo se za večeru.
- Zabrinuo sam se, znaš. Jer si se vraćala kući s njim.

– Nisi imao apsolutno nikakvog razloga za brigu. – Odmaknula se, nasmiješena. – Objesit ću ti kaput.

On, međutim, ničim nije pokazao da ga kani skinuti.

– Što si saznala o njemu, budući da ste čitav dan proveli zajedno?

– Mislim da je on običan ekscentrik s gomilom novca. I veoma neobičnim hobijem.

– Traženjem svega sotonskog? Za mene je to i više nego neobično.

– Doista neobično je da je uspio okupiti krug prijatelja koji svi vjeruju u istu stvar.

– Zar te to ne zabrinjava? Da je tako potpuno fokusiran na mračnu stranu? Da doista traži vruga? Znaš kako se kaže. »A kad dugo gledaš u bezdan...«

– »...bezdan također gleda u tebe.« Da, znam taj citat.

– Vrijedi ga zapamtiti, Maura. Koliko nas lako tama može uvući. Nasmijala se. – Zvuči kao nešto s tvojih nedjeljnih propovijedi.

– Ozbiljno to mislim. Ne znaš dovoljno o tom čovjeku. Znam da te zabrinjava. Znam da te čini ljubomornim. Dotaknula mu je lice. – Prestanimo razgovarati o njemu.

– On nije važan. Daj, objesit ću ti kaput.

Nije ga krenuo otkopčavati. Tek je tad shvatila.

– Noćas nećeš ostati – rekla je. Uzdahnuo je. – Ne mogu. Žao mi je.

– Zašto si onda došao?

– Rekao sam ti, zabrinuo sam se. Htio sam se uvjeriti da si došla kući živa i zdrava.

– Zar ne možeš ostati ni nekoliko sati?

– Da bar mogu. Ali, u zadnji su me tren zamolili da odem na neku konferenciju u Providence. Još noćas moram krenuti.

Oni. Ona nije imala prava na njega. Crkva je, naravno, upravljala njegovim životom. Oni su ga posjedovali.

Ovio je ruke oko nje, dahom joj grijući kosu. – Pobjegnimo ponekad nekamo – promrmljao je. – Nekamo izvan grada. Gdje nas nitko ne poznaje.

Dok je on prilazio svom automobilu, ona je stajala na širom otvorenim vratima iako je hladnoća koja se kovitlala oko nje ulazila u kuću. Čak i nakon što se odvezao, ostala je na pragu, nesvjesna okrutnog žalcu vjetra. Bila je to njezina zaslužena kazna jer ga želi. Ovo je ono što Crkva zahtijeva od njih. Zasebne krevete, zasebne živote. Bi li i sam vrug mogao biti okrutniji? Da mogu prodati dušu Sotoni za tvoju ljubav, mislim da bih to učinila.

Poglavlje trideset

Gospođa Cora Bongers naslonila se svojom popriličnom težinom o vrata štale i ona su se lagano otvorila uz izmučenu škripu. Iz tamne se unutrašnjosti začulo uzrujano blejanje koza i Jane je osjetila miris vlažne slame i naguranih životinja.

– Nisam sigurna koliko ćete sad moći vidjeti – rekla je gospođa Bongers upirući baterijsku svjetiljku u štalu. – Žao mi je da vašu poruku nisam dobila ranije, dok je još bilo dnevnog svjetla. Jane je upalila vlastitu svjetiljku. – Ovo bi trebalo biti dovoljno. Samo želim vidjeti oznake, ako su još uvijek tu.

– Oh, tu su. Moj bi se muž požderao od bijesa svaki put kad bi došao ovamo i vidio ih. Stalno sam mu govorila da ih preboji, samo kako bi se prestao tužiti. Rekao je da bi ga to još više razbjesnilo, da mora bojati unutrašnjost štale. Kao da sređuje kuću za koze. – Gospođa Bongers je ušla u štalu, topćući teškim čizmama po zemljanom podu prekrivenom slamom. Već je od kratke šetnje od kuće ostala bez daha i zastala je, glasno sopćući, uperivši baterijsku svjetiljku u drveni obor u koji je bilo nagurano desetak koza. – Još uvijek im nedostaje, znate. Oh, Eben se stalno žalio koliko ima posla, musti ih svakoga jutra. Ali, volio ih je. Mrtav je već šest mjeseci, a one se još nisu navikle da ih muze netko drugi. – Otvorila je obor i pogledala Jane, koja je oklijevala. – Ne bojite se valjda koza?

– Zar moramo ući unutra?

– Dajte, neće vas ozlijediti. Samo pazite na kaput. Vole grickati.

Budite dobre koze, pomislila je Jane ulazeći u obor i zatvarajući iza sebe vrata. Nemojte prožvakati policajku. Pažljivo je hodala po slami, pazeći da ne zaprlja cipele. Životinje su je promatrale hladnim, bezdušnim pogledima. Zadnji je put bila ovako blizu nekoj kozi na školskom izletu u drugom razredu osnovne škole, kad su posjetili zoološki vrt s domaćim životinjama. Pogledala je kozu, koza je pogledala nju i već u sljedećem trenutku našla se na leđima, a njezini su se razredni kolege smijali. Nije vjerovala tim životinjama, a ni one očito nisu vjerovale njoj; dok je prolazila oborom, držale su se podalje.

– Evo – rekla je gospođa Bongers, uperivši svjetiljku u zid. – Ovdje su neki.

Jane se približila, pogleda prikovanog na simbole duboko urezane u drvene daske. Tri križa Golgote. Ali, ovo je bila iskrivljena inačica jer su križevi bili okrenuti naopačke.

– Ondje gore ih ima još – rekla je gospoda Bongers i uperila svjetiljku uvis, otkrivši još križeva, urezanih visoko u zid.

– Morao se popeti na bale sijena da bi ih urezao. Sav taj trud. Čovjek bi mislio da ti klinici imaju pametnijeg posla.

– Zašto mislite da su to učinili klinici?

– Tko bi drugi? Bilo je ljeto, a njima je svima ljeti dosadno. Nemaju pametnijeg posla nego trčkarati naokolo i nagrđivati zidove. Vješati one neobične amajlije na stabla.

Jane ju je pogledala.

– Kakve amajlije?

– Lutkice od šiblja i slično. Sablasne stvarčice. U šerifovom su se uredu samo nasmijali, ali meni se nije sviđalo gledati ih kako se njišu s grana. – Zastala je uz jedan od simbola.

– Evo, kao onaj ondje.

Bio je to lik muškarca s nečim nalik mačem u jednoj ruci. Ispod je bilo urezano: RXX–VII.

– Štogod to značilo – rekla je gospoda Bongers.

Jane se okrenula prema njoj.

– Pročitala sam u novinama da je te noći nestala jedna vaša koza. Je li se ikad vratila?

– Nikad je nismo našli.

– I nije joj bilo nikakvog traga?

– Znaate, ovuda se muvaju čopori divljih pasa. Oni bi očistili svaku mrvicu.

Ali ovo nije učinio pas, pomislila je Jane, ponovno pogledavši rezbarije. Iznenada joj je zazvonio mobitel i koze su jurnule na drugu stranu obora u paničnom, uzblejalom metežu.

– Ispričavam se – rekla je Jane. Izvukla je telefon iz džepa, iznenađena što ovdje uopće ima signala. – Rizzoli.

Frost je rekao:

– Dao sam sve od sebe.

– Zašto to zvuči kao početak isprike?

– Zato što nemam baš mnogo sreće u pronalaženju Lily Saul. Izgleda da često seli. Znamo da je u Italiji najmanje osam mjeseci. Imamo potvrde da je podizala gotovinu s bankomata u tom razdoblju, u Rimu, Firenci i Sorrentu. Ali ne koristi često kreditnu karticu.

– Osam mjeseci kao turist? Kako si to može priuštiti?

– Putuje jeftino. I pritom doista mislim jeftino. Odsjeda u hotelima četvrte klase. Uz to, možda radi na crno. Znam da je u Firenci kratko radila, kao pomoćnica kuratora jednog muzeja.

– Zar je školovana za to?

– Diplomirala je klasičnu filologiju. A još kao studentica radila je najednom iskapalištu u Italiji. U nekom mjestu po imenu Paestum.

– Zašto je, dovraga, ne možemo pronaći?

– Izgleda mi da ona ne želi da je itko nađe.

– Dobro. A njezin rođak, Dominic Saul?

– Oh. Taj je pravi problem.

– Večeras mi nećeš reći nijednu dobru vijest, zar ne?

– Imam presliku njegove svjedodžbe s Akademije Putnam. To je jedan internat u Connecticutu. Pohađao ga je šest mjeseci u desetom razredu.

– Znači, s petnaest, šesnaest godina?

– Petnaest. Završio je deseti razred i očekivali su da će se ujesen vratiti. Ali se nije vratio.

– Govorimo o onome ljetu kad je ostao sa Saulovima. U Purityju.

– Točno. Dječaku je netom umro otac pa ga je doktor Saul uzeo to ljetu k sebi. Kad se mali ujesen nije vratio u školu, iz Akademije su ga pokušali pronaći. Naposljetku su primili pismo od njegove majke, ispisala ga je iz škole.

– U koju je onda školu išao?

– Ne znamo. U Putnamu kažu da nikad nisu zaprimili zahtjev da pošalju dječakove svjedodžbe. To je zadnji zapis o njemu koji smo uspjeli pronaći.

– A majka? Gdje je ona?

– Nemam pojma. O toj ženi ne mogu pronaći nijednu prokletu informaciju. Nitko je u školi nikad nije vidio. Imaju samo pismo, s potpisom Margaret Saul.

– Kao da su svi ti ljudi duhovi. Njegova rođakinja. Njegova majka.

– Imam, međutim, Dominicovu školsku fotografiju. Ne znam hoće li nam sad biti od velike koristi, budući da je tad imao samo petnaest godina.

– Kako izgleda?

– Doista zgodan klinac. Plavokos, modre oči. U školi kažu da je na testiranjima imao rezultate genija. Očito je bio pametan klinac. Ali bilješka u dosjeu kaže da nije imao prijatelja.

Jane je promatrala kako gospoda Bongers umiruje koze. Šćućurila se uz njih, gukajući im u onoj istoj mračnoj štali u kojoj je, prije dvanaest godina, netko urezao neobične simbole na zid, netko tko se možda prebacio na rezbarenje žena.

– Dobro, a sad zanimljiv dio – rekao je Frost. Upravo gledam dječakove upisne obrasce.

–Da?

–Jedan je dio ispunio otac, glede mogućih posebnih napomena. I tata piše da je to Dominicovo prvo iskustvo u nekoj američkoj školi. Jer je većinu života proveo u inozemstvu.

– U inozemstvu? – Osjetila je kako joj je krv odjednom ubrzala u žilama.
– Gdje?

– U Egiptu i Turskoj. – Frost je zastao i značajno dodao:

– I na Cipru.

Vratila je pogled na zid štale, na u njemu urezan natpis: RXX–VII.

– Gdje si ti sad? – upitala je.

– Kod kuće sam.

– Imaš li ondje Bibliju?

– Zašto?

– Želim da mi nešto potražiš.

– Samo da pitam Alice gdje je. – Čula ga je kako doziva suprugu, zatim je čula korake i nakon toga je Frost rekao: –Je li ti inačica kralja Jamesa u redu?

– Ako je imaš. Sad pogledaj sadržaj. I reci mi koje knjige počinju sa slovom R.

– Stari ili Novi zavjet?

– I jedan i drugi.

Kroz slušalicu, čula je listanje stranica.

– Knjiga o Ruti. Poslanica Rimljanima. Otkrivenje.

– Za svaku od tih knjiga, pročitaj mi dvadeseto poglavlje, sedmi stih.

– Dobro, da vidimo. Knjiga o Ruti nema dvadeseto poglavlje. Samo ih je četiri.

– Rimljani?

– Rimljani završavaju na šesnaestom poglavlju.

– A Otkrivenje?

– Pričekaj. – Još šuškanja stranica. – Evo ga. Otkrivenje, dvadeseto poglavlje, sedmi stih. »A kad se navrší tisuću godina, Sotona će« – Frost je zastao. Glas mu se snizio do šapta.

– »Sotona će iz svoga zatvora biti pušten.«

Jane je osjećala lupanje vlastitog srca. Netremice je promatrala zid štale, urezan lik što zamahuje mačem. Nije to mač. To je kosa.

- Rizzolijeva? – upitao je Frost.
- Mislim da znamo ime našega ubojice – odgovorila je.

Poglavlje trideset jedan

Ispod bazilike svetog Klementa, iz tame je odjekivao zvuk vode koja nadire. Lily je uperila svoju džepnu svjetiljku kroz željeznu rešetku koja je priječila put u tunel, i otkrila stare ciglene zidove i lagano bljeskanje tekućice daleko u dubini tunela.

– Ispod ove bazilike je podzemno jezero – rekla je. – A podzemnu rijeku, koja nikad ne prestaje teći, možete vidjeti ovdje. Ispod Rima nalazi se jedan drugi svijet, ogroman podzemni svijet tunela i katakombi. – Pogledala je opčinjena lica koja su zurila u nju u tami. – Kad se vratite na površinu, kad hodate ulicama, razmislite o tome, o svim onim tamnim, tajnim mjestima koja leže ispod vaših nogu.

– Smijem li izbliza pogledati rijeku? – upitala je jedna od žena.

– Da, naravno. Evo, pridržat ću vam svjetiljku dok svi ne pogledate kroz rešetku.

Jedan po jedan, ljudi u njezinoj skupini turista stisnuli su se uz Lily kako bi provirili u tunel. Nisu baš mnogo mogli vidjeti. Ali, kad otputuješ čak u Rim, možda jednom u čitavom životu, dužnost je turista da gledaju. Danas ih je Lily u obilasku imala samo šestero, dvoje Amerikanaca, dvoje Britanaca i par Nijemaca. Ulov baš i nije bio najbolji; kući se neće vratiti s bogatom napojnicom. Ali, što možeš očekivati na hladni siječanjski četvrtak? Turisti u Lilynoj skupini bili su sad jedini posjetitelji u labirintu i dopustila im je da bez žurbe pogledaju kroz metalnu rešetku, šušajući kaputima o njezin. Iz tunela je nadirao vlažan zrak, ustajao od mirisa plijesni i vlažnog kamena: miris davnih, pradavnih vremena.

– Što su izvorno bili ovi zidovi? – upitao je Nijemac. Lily ga je smatrala poslovnim čovjekom. Sa svojih šezdesetak godina, govorio je odličan engleski i nosio skupocjen Burberry kaput. Ali njegova žena, pretpostavljala je Lily, očito nije tako vješta s engleskim, budući da čitavo jutro jedva da je i progovorila.

– To su temelji domova koji su se ovdje nalazili u doba Nerona – odgovorila je Lily. – Veliki je požar 64. godine prije Krista sve ovo susjedstvo na pougljenjenu štu.

– Govorimo o požaru kad je Neron svirao violinu dok je Rim gorio? – upitao je Amerikanac.

Lily se nasmiješila jer je to pitanje čula na desetke puta i skoro je uvijek mogla predvidjeti tko će ga u skupini postaviti. – Zapravo, Neron nije svirao

violinu. Violina u to doba nije postojala. Dok je Rim gorio, pričalo se da je svirao liru i pjevao.

– A potom je za požar optužio kršćane – dodala je Amerikančeva supruga. Lily je ugasila svjetiljku. – Hajdemo dalje. Još je mnogo toga za vidjeti.

Povela ih je u mračni labirint. Iznad njihovih glava, tutnjao je promet na ulicama i trgovci su prodavali razglednice i sitnice turistima koji su obilazili ruševine Koloseuma. Ali ovdje, ispod bazilike, čuo se samo zvuk vode koja neprestano nadire i šuškanje njihovih kaputa dok su prolazili tamnim tunelom.

– Ova se vrsta gradnje naziva opus reticulatum – rekla je Lily pokazujući na zidove. – U takvoj se gradnji naizmjenice slažu cigle i tufa.

– Tufer? – ponovno se oglasio onaj Amerikanac. Glupa je pitanja uvijek on postavljao. – Ili ste htjeli reći tupfer? – Samo se njegova žena nasmijala, kreštavo, iritantno zanjistištavši.

– Tufa je zapravo zbijen vulkanski pepeo – objasnio je Englez.

– Da, točno to – nastavila je Lily. – Često se koristio za gradnju rimskih domova.

– Kako to da za tu tufu nismo čuli nikad ranije? – upitala je Amerikanka svog supruga, podrazumijevajući da, budući da oni ne znaju za nju, ne može nikako postojati.

Čak i u mraku, Lily je vidjela kako je Englez zakolutao očima. Odgovorila je nehajnim slijeganjem ramena.

– Vi ste Amerikanka, zar ne? – upitala je žena Lily. –Gospođice? Lily je oklijevala. Nije joj se svidjelo ovo osobno pitanje.

– Zapravo – lagala je – Kanađanka sam.

–Jeste li vi znali što je tufa prije nego što ste postali turistički vodič? Ili je to neka europska riječ?

– Mnogim Amerikancima ta riječ nije poznata – odgovorila je Lily.

– Onda dobro. Znači da je to nešto europski – zadovoljno je zaključila žena. Ako Amerikanci ne znaju za to, ne može biti važno.

– Ovo što ovdje vidite – brzo je nastavila Lily s obilaskom – ostaci su vile Tita Flavija Klementa. U prvom stoljeću prije Krista ovo je bilo tajno sastajalište kršćana, prije nego što su javno priznati. U to je doba kršćanstvo bilo tek rani kult koji je postajao sve popularniji među suprugama plemića. – Ponovno je upalila svjetiljku kako bi njezinom zrakom privukla pozornost. – A sad idemo u najzanimljiviji dio ovih ruševina. Ovaj je dio otkopan tek 1870. Ovdje ćemo vidjeti tajni hram za poganske obrede.

Prošli su uskim hodnikom i ispred njih su se u sjenama izdizali korintski stupovi. Bilo je to predvorje hrama, s kamenim klupama, ukrašeno drevnim

freskama i štukaturama. Zaputili su se dublje u svetište, prošli pokraj dvije sjenovite niše, u kojima su se odvijali obredi inicijacije. U svijetu iznad njihovih glava, stoljeća koja su protekla promijenila su ulice i horizont, ali u ovoj se drevnoj špilji vrijeme zaustavilo. Ovdje je još uvijek postojala gravura boga Mitre koji ubija bika. Ovdje je iz sjena još uvijek šaputalo nježno zapljuski-
vanje vode.

– Kad je rođen Krist – nastavila je Lily – kult boga Mitre već je bio davnijašnji; Perzijanci su ga štovali stoljećima. Razmislimo sad o priči o životu Mitre i onome što su Perzijanci za njega vjerovali. Mitra je bio božji glasnik istine. Rođenje u špilji na dan zimskog solsticija. Njegova majka, Anahita, bila je djevica, i njegovom su rođenju nazočili pastiri s darovima. Imao je dvanaest učenika koji su putovali s njim. Zakopan je u grobnicu, i kasnije ustao iz mrtvih. I svake se godine njegovo uskrsnuće slavi kao ponovno rođenje. – Zastala je kako bi naglasila učinak svojih riječi, pogledavajući njihova lica. – Zvuči li vam išta od toga poznato?

– To je kršćansko Evanđelje – rekla je ona Amerikanka.

– A ipak, stoljećima prije Krista već je bilo dio perzijske tradicije.

– Nikad nisam čula za to. – Turistkinja je pogledala svog supruga. – A ti?

–Ne.

– Tad biste možda trebali posjetiti hramove u Ostiji –rekao je Englez. – Ili Louvre. Ili Arheološki muzej u Frankfurtu. Možda bi vam to bilo edukativno.

Amerikanka se okrenula prema njemu.

– Ne morate biti snishodljivi.

– Vjerujte mi, gospođo, ništa što nam je naša dražesna voditeljica rekla nije ni šokantno ni neistinito.

–I vi i ja dobro znamo da Krist nije bio neki Perzijanac sa smiješnim šeširom koji je ubijao bikove. Lily je rekla: – Samo sam željela naglasiti zanimljive paralele u ikonografiji.

– Molim?

– Zapravo, i nije važno – odgovorila je Lily, očajnički se nadajući da će je žena jednostavno ostaviti na miru i istodobno shvaćajući da je svaka nada u velikodušnu napojnicu od američkog para davno nestala. – To je samo mitologija.

– Biblija nije mitologija.

– Nisam tako mislila.

– Uostalom, što itko doista zna o tim Perzijancima? Mislim, gdje je njihova sveta knjiga? – Ostali turisti nisu ništa rekli, samo su stajali, naizgled u nelagodi.

– Pusti. Nije vrijedno rasprave.

No, žena još nije završila. Otkad se tog jutra ukrcala u kombi za razgledavanje grada, žalila se na sve što je imalo veze s Italijom i Talijanima. Promet u Rimu bio je kaotičan, ne kao u Americi. Hoteli su bili preskupi, ne kao u Americi. Kupaonice su bile premalene, ne kao u Americi. I sad, ova krajnja iritacija. Ušla je u Baziliku svetog Klementa kako bi vidjela jedno od najstarijih sastajališta kršćana, a umjesto toga sluša pogansku propagandu.

– Kako znamo u što su doista vjerovali štovatelji Mitre? – upitala je. – Gdje su oni sad?

– Istrijebljeni su – odgovorio je Englez. – Njihovi su hramovi davno uništeni. Što mislite da se dogodilo nakon što je Crkva proglasila Mitru Sotoninim okotom?

– Meni to zvuči kao ispravljena povijest.

– Što mislite, tko je unio sve izmjene?

Lily ih je prekinula. – Ovdje naš obilazak završava. Hvala vam svima na pozornosti. Slobodno se zadržite ovdje, ako želite. Vozač će vas čekati u kombiju. Odvest će vas natrag u vaše hotele. Ako imate još pitanja, rado ću odgovoriti na njih.

– Mislim da biste turistima trebali reći unaprijed – rekla je Amerikanka.

– Unaprijed?

– Ovaj se obilazak zove Osvit kršćanstva. Ali, ne temelji se na povijesti, nego na mitologiji.

– Zapravo – uzdahnula je Lily – to jest povijest. Ipak, povijest nije uvijek ono što nam govore.

– A vi ste kao neki stručnjak?

– Diplomirala sam... – Lily je oklijevala. Pazi. – Studirala sam povijest.

– I to je to?

– I radila u muzejima po čitavom svijetu – odgovorila je Lily, previše uzrujana da bi bila oprezna. – U Firenci. I, Parizu.

– A sad ste turistički vodič.

Čak i u hladnoj podzemnoj prostoriji, Lily je osjetila kako joj se lice zažarilo.

– Da – odgovorila je nakon duge šutnje. – Običan sam turistički vodič. I ništa drugo. A sad me ispričajte, idem provjeriti gdje nam je vozač. – Okrenula se i uputila natrag u labirint tunela. Danas zacijelo neće dobiti napojnicu, neka se sami vrte gore.

Popela se iz Mitreuma, sa svakim se korakom penjući u vremenu, do bizantskih temelja. Ovdje, ispod Bazilike svetog Klementa, bili su napušteni hodnici crkve iz četvrtoga stoljeća koja je osam stoljeća ležala sakrivena, zakopana ispod srednjovjekovne crkve koja ju je kasnije zamijenila. Čula je

približavanje glasova, govorili su francuski. Bila je to druga skupina turista, spuštali su se u Mitreum. Došli su kroz uski hodnik i Lily se maknula u stranu kako bi troje turista i njihov vodič prošli. Dok su njihovi glasovi jenjavali, zastala je ispod mrvljivih freski i odjednom osjetila krivnju što je napustila svoju skupinu. Zašto je dopustila da je primjedbe jedne turistkinje neznalice do te mjere uzrujaju? Što je mislila?

Okrenula se i ukočila našavši se pred obrisom muškarca na dalekom kraju hodnika.

– Nadam se da vas nije previše uzrujala – rekao je. Prepoznala je glas njemačkog turista i odahnula od olakšanja.

– Oh, u redu je. Rekli su mi i gore stvari od toga.

– Niste to zaslužili. Samo ste objašnjavali povijest.

– Nekim je ljudima draža njihova vlastita inačica povijesti.

– Ako ne vole izazov, tad ne bi smjeli doći u Rim. Nasmiješila se, iako on taj osmijeh vjerojatno nije mogao vidjeti s druge strane mračnog tunela. – Da, Rim nas sve izazove, na ovaj ili onaj način.

Krenuo je prema njoj, laganim korakom, kao da se približava plašljivoj srni.

– Smijem li vam nešto predložiti?

Srce joj je potonulo. Dakle, i on ima primjedbu. Kakva će biti njegova? Zar danas ne može nikoga zadovoljiti?

– Predložio bih jednu drukčiju vrstu obilaska, nešto što će zacijelo privući drukčiju skupinu posjetitelja.

– Na koju temu?

– Poznajete biblijsku povijest.

– Nisam stručnjak, ali proučavala sam je.

– Svaka putnička agencija nudi obilaske svetih mjesta, za turiste kao što su naši američki prijatelji, ljude koji žele hodati stopama svetaca. Ali neke od nas ne zanimaju sveci i sveta mjesta. – Posve joj je prišao u tunelu, tako da je osjetila miris duhana za lulu na njegovoj odjeći. – Neki od nas – tiho je rekao – traže nesveto.

Posve se ukočila.

– Jeste li pročitali knjigu Otkrivenja?

– Jesam – šapnula je.

– Znate za Zvijer.

Progutala je slinu.

– Da.

– I tko je Zvijer? – upitao je.

Polako je ustuknula.

– Ne tko, nego što. Ona je... prikaz Rima.

– Ah. Znaš školsko tumačenje.

– Zvijer je bila Rimsko carstvo – rekla je, još uvijek ustuknujući. – Broj 666 bio je simbol cara Nerona.

– Zar doista vjerujete u to?

Osvrnula se preko ramena prema izlazu, i vidjela da joj nitko ne priječi bijeg.

– Ili vjerujete da je on stvaran? – bio je uporan Nijemac. – Od krvi i mesa? Neki kažu da se Zvijer nalazi ovdje, u ovom gradu. Da čeka svoje vrijeme. Promatra.

– To... o tome trebaju odlučiti filozofi.

– Vi meni recite, Lily Saul. Što vi vjerujete? On zna moje ime.

Okrenula se kako bi potrčala. No, netko se drugi kao magijom stvorio u tunelu iza nje. Bila je to opatica koja je pustila Lilynu skupinu u podzemni prolaz. Žena je stajala veoma mirno i promatrala je. Priječila joj put. Njegovi su me demoni pronašli.

Lily je odlučila u trenutku. Spustila je glavu i zabila se ravno u ženu, na što je ova zateturala u otkosu crne tkanine. Opatica joj je zabila prste u zapešće, dok se Lily otimala, spotičući se. Izadi na ulicu!

Bila je barem trideset godina mlada od Nijemca. Kad iziđe, moći će mu pobjeći. Nestati mu u gomilama ljudi koji vrve oko Koloseuma. Popela se stubama i provalila kroz vrata u zasljepljujuću svjetlost gornje bazilike, a zatim potrčala prema lađi. Prema izlazu. Uspjela je napraviti samo nekoliko koraka na veličanstvenom mozaiku na podu kad se naglo zaustavila, užasnuta. Iza mramornih stupova izronila su trojica muškaraca. Nisu rekli ni riječi dok su joj se približavali, zatvarajući stupicu. Čula je kako se vrata iza nje s treskom zatvaraju i koraci približavaju: Nijemac i opatica.

Zašto nema drugih turista? Nikoga tko bi čuo moj vrisak?

– Lily Saul – rekao je onaj Nijemac.

Okrenula se licem prema njemu. Još dok je to činila, znala je da joj se ona trojica sve više približavaju. Dakle, ovdje završava, pomislila je. Na ovom svetom mjestu, pod pogledom Krista na križu. Nikad nije zamišljala da će se to dogoditi u crkvi. Mislila je da će to biti u nekoj mračnoj uličici, možda, ili sirotinjskoj hotelskoj sobi. Ali ne ovdje, gdje je toliko mnogo ljudi gledalo ka svjetlu.

– Naposljetku smo te pronašli – rekao je.

Uspravila se, podigla bradu. Ako se mora suočiti s vragom, učinit će to uzdignute glave.

– Gdje je on? – upitao je Nijemac.

–Tko?

– Dominic.

Netremice ga je promatrala. Ovo pitanje nije očekivala.

– Gdje je tvoj rođak? – upitao je.

Odmahnula je glavom u nevjerici.

– Zar vas nije on poslao? – upitala je. – Da me ubijete?

Sad je Nijemac djelovao iznenađen. Kimnuo je glavom jednom od trojice muškaraca koji su stajali iza Lily. Iznenađeno se trgnula kad su joj se ruke našle na leđima i lisice škljocnule oko zapešća.

– Poći ćeš s nama – rekao je Nijemac.

– Kamo?

– Na sigurno mjesto.

– Hoćete reći... vi me nećete...

– Ubiti? Ne. – Prišao je oltaru i otvorio skrivena vrata u zidu. Iza njih nalazio se tunel za koji nije znala da postoji. – No, netko drugi bi to itekako mogao.

Poglavlje trideset i dva

Lily je netremice gledala kroz tamna stakla prozora limuzine dok je pokraj njih klizio toskanski krajolik. Pet mjeseci ranije, putovala je ovom istom cestom prema jugu, ali u drugim okolnostima, u škripavom kamionu kojega je vozio neobrijan muškarac kojemu je jedini cilj bio zavući joj se u gaćice. Te je noći bila gladna i iscrpljena, noge su je boljale od polunoćnog hodanja. Sad je bila na istoj cesti, ovaj put na putu ka sjeveru, natrag prema Firenci, ovaj put ne kao umorna autostoperica, nego putnica sa stilom. Svuda gdje bi pogledala, na stražnjem sjedalu limuzine, vidjela bi raskoš. Sjedala su bila presvučena crnom kožom, mekanom kao ljudska. U džepu sjedala ispred nje nalazio se iznenađujući broj novina: današnje izdanje International Herald Tribunea, London Time—sa, Le Figama, i Corriere della Sera. Iz otvora za grijanje strujao je topao zrak, a u hladnjaku s osvježavajućim pićima bile su bočice mineralne vode, vino i bogat izbor svježeg voća, sira i krekeri. No, iako je bilo udobno, svejedno je to bio zatvor, jer nije mogla otključati vrata. Staklo otporno na udarce odvajalo ju je od vozača i njegovog suputnika na suvozačkom sjedalu. Protekla dva sata, nijedan ni drugi nisu joj dobacili ni pogled. Nije bila sigurna ni da su ljudi. Možda su samo roboti. Vidjela im je samo zatiljke.

Okrenula se i pogledala kroz stražnji prozor mercedes koji ih je slijedio. Vidjela je kako je onaj Nijemac netremice promatra kroz prednje staklo. Na sjever su je pratila trojica muškaraca u dva veoma skupa automobila. Ti su ljudi imali financijska sredstva i znali su što rade. Kakve ima šanse protiv njih? Ni ne znam tko su.

Ali, oni su znali tko je ona. Bez obzira na sav njezin oprez proteklih mjeseci, ovi su je ljudi nekako uspjeli pronaći.

Limuzina je skrenula s autoceste. Dakle, ipak ne idu sve do Firenze. Umjesto toga, zaputili su se blagim toskanskim brežuljcima. Dnevno svjetlo samo što nije iščeznulo, i ona je u sve mrkljoj tami ugledala ogoljene čokote šćućurene na vjetrom šibanim obroncima i sipljive kamene kuće, davno napuštene. Zašto idu ovim putem? Ovdje nema ničeg osim davno propalih poljoprivrednih posjeda.

Možda je baš u tome poanta. Ovdje neće biti svjedoka.

Željela je vjerovati Nijemcu kad je rekao da je vodi na sigurno mjesto, željela je to tako silno da je dopustila da je nakratko uljuljka malo raskoši, udobna vožnja. Sad, dok je limuzina usporavala i skretala na privatnu bijelu cestu, osjetila je kako joj srce lupa o rebra, osjetila je kako joj ruke postaju

toliko skliske od znoja da ih je morala obrisati o traperice. Sad je bilo dovoljno mračno.

Odvest će je u kratku šetnju poljima i ispaliti joj metak u glavu. Trojici će muškaraca trebati malo vremena da iskopaju grob i zatrpaju tijelo. U siječnju je zemlja zacijelo hladna.

Limuzina se uspinjala, zavijajući kroz stabla, prednja su svjetla bljeskala kroz kvrgavo žbunje. Vidjela je kratak crveni odraz zečjih očiju. Zatim su se stabla raščistila i oni su se zaustavili pred željeznim vratima. Sigurnosna kamera svjetlucala je iznad interkoma. Vozač je spustio svoj prozor i rekao na talijanskom:

– Imamo paket.

Upalila su se zasljepljujuća svjetla reflektora i uslijedila je pauza dok je kamera pregledavala lica putnika u automobilu. Vrata su se cvileći otvorila.

Provezli su se, s mercedesom koji ih je pratio čitavim putem iz Rima za petama. Lily je tek tad, kad su joj se oči ponovno priviknule na mrak, vidjela obrise kipova i podšišane živice uz stazu. Ispred nje, izranjajući na kraju pošljunčane ceste, nalazila se vila u kojoj su blještala svjetla. Zapanjeno se nagnula, netremice promatrajući kamene terase i ogromne urne i visoke čemprese, nalik nizu tamnih kopalja uperenih u zvijezde. Limuzina se zaustavila uz mramornu fontanu, sad suhu i nijemu tijekom zime. Mercedes se parkirao pokraj njih, i iz njega je izišao onaj Nijemac i otvorio joj vrata.

– Gospođice Saul, hoćemo li ući u kuću?

Pogledala je dvojicu muškaraca koji su mu stajali svaki s jedne strane. Ovi se ljudi ničime ne izlažu opasnosti da im ona pobjegne. Nije imala drugog izbora doli poći s njima. Izišla je, udova ukočenih od vožnje, i krenula za Nijemcem kamenim stubama prema terasi. Hladan je vjetar raznosio lišće pred njezinim nogama, razbacujući ih kao pepeo. I prije no što su stigli do ulaza, vrata su se širom otvorila i na njima se pojavio postariji muškarac mašući im u pozdrav. Lily je tek letimično pogledao, a zatim obratio svu svoju pozornost Nijemcu.

– Soba je spremna za nju – govorio je engleski s talijanskim naglaskom. – I ja ću prespavati, ako je to u redu. On dolazi sutra?

Stariji je muškarac kimnuo glavom.

– Noćnim letom.

Tko to dolazi sutra?, pitala se Lily. Uspeli su se veličanstvenom balustradom do drugog kata. Tapiserije na zidovima zadrhtale su na kamenim zidovima. Nije imala vremena promatrati umjetnička djela. Požurili su je dugim hodnikom, uz portrete s očima koje su nadzirale svaki njezin korak.

Postariji je muškarac otključao teška hrastova vrata i rukom joj pokazao da ude. Ušla je u spavaću sobu koja je bila nezgrapno namještena tamnim drvetom i debelim baršunom.

– Ovo je samo za večeras – rekao je Nijemac. Okrenula se, iznenada shvativši da je nitko nije slijedio u sobu.

– Što će se sutra dogoditi? – upitala je.

Vrata su se zatvorila i čula je okretanje ključa u bravi.

Zar nitko neće odgovoriti ni na jedno prokleta pitanje?

Ostavši sama, brzo je prišla teškim zastorima i razgrnula ih, otkrivajući rešetkama osiguran prozor. Pokušala ih je odmaknuti, uporno ih povlačila dok je ruke nisu zaboljele, ali su rešetke bile od lijevanog čelika, uzidane, a ona je bila samo od krvi i mesa. Okrenula se sva očajna i zagledala u svoju baršunastu tamnicu. Vidjela je ogroman krevet od izrezbarenog hrastovog drveta, prekriven baldahinom vinski crvene boje. Podigla je oči do ukrasnih reljefa od tamnog drveta, do izrezbarenih kerubina i vinove loze koja je ukrašavala visoki strop. Možda jest zatvor, pomislila je, ali je ujedno najljepša spavaća soba u kojoj ću ikad spavati. Soba dostojna obitelji Medici. Na stolu urešenom predivnim intarzijama nalazio se prekriveni srebrni pladanj, vinska čaša i boca chiantija, već otvorena. Podigla je poklopac i ugledala kriške narezanog hladnog mesa, salatu od rajčice i mozzarelle te neslani toskanski kruh. Natočila je čašu vina i zastala prinijevši ga usnama. Zašto bi me otrovali kad su mi mogli jednostavno ispaliti metak u glavu?

Ispila je punu čašu vina i natočila drugu. Zatim je sjela za stol i navalila na hranu, trgala komade kruha, trpala ih u usta i zalijevala chiantijem. Govedina je bila veoma mekana, narezana na tanke kriške i topila se kao maslac. Progutala je sve do zadnje mrvice i popila gotovo čitavu bocu vina. Kad je ustala sa stolca, bila je toliko ošamućena da je jedva uspjela oteturati do kreveta. Nisam otrovana, pomislila je. Samo sam pijana. I nije me briga što će biti sutra. Nije se ni potrudila razodjenuti, samo se srušila, posve odjevena na damastni prekrivač.

Probudio ju je neki glas, muški, dubok i nepoznat, koji ju je dozivao imenom. Otvorila je bolne oči i zaškiljila na bljesku sunčeve svjetlosti koja je dopirala kroz prozor s rešetkama. Tko je razgrnuo zastore? Kad je izišlo sunce?

– Gospođice Saul, probudite se.

– Kasnije – promrmljala je.

– Nisam proveo čitavu noć u zrakoplovu kako bih vas promatrao dok spavate. Moramo razgovarati.

Zastenjala je i okrenula se.

– Ne razgovaram s muškarcima koji mi se ne predstave.

– Moje ime je Anthony Sansone.

– Zar bih vas trebala poznavati?

– Ovo je moja kuća.

Na to je otvorila oči. Zatreptala je rastjerujući sanjivost i okrenuvši se ugledala muškarca srebrne kose koji ju je promatrao. Čak i ovako mamurna, zamijetila je činjenicu da je on prokleta zgodan tip, unatoč očitim znacima umora oko očiju. Rekao je da je u zrakoplovu proveo čitavu noć i ona u to nije sumnjala, vidjevši njegovu izgužvanu košulju i neobrijanu bradu. Sansone u sobu nije došao sam; s njim je bio i onaj Nijemac, stajao je uz vrata.

Uspravila se u krevetu i pritisnula sljepoočice u kojima joj je bubnjalo.

– Vi ste doista vlasnik ove vile?

– Generacijama je u mojoj obitelji.

– Blago vama. – Zastala je. – Zvučite kao Amerikanac.

– I jesam Amerikanac.

– A onaj tamo tip? – Podigla je glavu i zaškiljila prema Nijemcu. – On radi za vas?

– Ne. Gospodin Baum je moj prijatelj. Radi za Interpol. Ukočila se. Spustila je pogled natrag na krevet kako joj ne bi vidjeli lice.

– Gospođice Saul – tiho je upitao – zašto imam osjećaj da se bojite policije?

– Ne bojim se.

– Mislim da lažete.

– A ja mislim da vi niste baš dobar domaćin. Zaključali ste me u svoju kuću. Upali ste ovamo bez kucanja.

– Kucali smo. Niste se probudili.

– Ako me kanite uhapsiti, hoćete li mi reći zašto? – upitala je. Jer sad je shvatila o čemu je riječ. Nekako su otkrili što je učinila prije dvanaest godina i uspjeli je pronaći. Ovo nije bio kraj kakav je očekivala. Hladan, neobilježen grob, to da – ali, policija? Došlo joj je da se nasmije. Dobro, uhapsite me. Vidjela sam ja mnogo gore užase od prijetnje zatvorom.

– Postoji li razlog iz kojega bismo vas uhapsili? – upitao je gospodin Baum.

Što je on očekivao, da će mu ona izbrbljati priznanje? Morat će se malo više potruditi.

– Lily – rekao je Sansone i sjeo na krevet, nadirući u njezin privatni prostor, što ju je smjesta natjeralo na oprez. – Zna li što se dogodilo u Bostonu prije nekoliko tjedana?

– U Bostonu? Ne znam o čemu govorite.

– Znači li vam išta ime Lori–Ann Tucker?

Lily je oklijevala, preplašena tim pitanjem. Je li Lori–Ann razgovarala s policijom? Jesu li tako saznali? Obećala si mi, Lori–Ann. Rekla si da ćeš čuvati tajnu.

– Bila vam je prijateljica, zar ne? – upitao je.

– Da – priznala je Lily.

– A Sarah Parmley? Je li vam i ona bila prijateljica?

Najednom je opazila činjenicu da je upotrijebio riječ bila. Ne jest. Grlo joj se osušilo. Ovo je počinjalo zvučati veoma loše.

– Poznavali ste obje te žene? – bio je uporan.

– Mi... odrasle smo zajedno. Nas tri. Zašto se raspitujete o njima?

– Znači, niste čuli.

– Nisam bila u kontaktu s njima. Već mjesecima nisam razgovarala ni s kim u Americi.

– I nitko vas nije zvao?

– Ne. – Kako je i mogao? Dala sam sve od sebe da nestanem iz vida.

Pogledao je Bauma, pa ponovno nju.

– Strašno mi je žao što vam ovo moram reći. Ali, vaše prijateljice – obje – mrtve su.

Odmahnula je glavom.

– Ne razumijem. Je li riječ o nesreći? Kako su mogle obje... ?

– Nije bila nesreća. Ubijene su.

– Zajedno?

– Odvojeno. To se dogodilo oko Božića. Lori–Ann je ubijena u Bostonu. A Sarah u Purityju, država New York. Sarahino je tijelo pronađeno u kući vaših roditelja, kući koju već neko vrijeme pokušavate prodati. Zato vas policija traži.

– Ispričajte me – šapnula je. – Mislim da ću povratiti. – Oteturala je iz kreveta i jurnula u susjednu kupaonicu. Zalupila je vratima i kleknula iznad zahodske školjke. Vino koje je popila prethodne noći vratilo joj se u grlo i poput kiseline joj sažgalo ždrijelo. Čvrsto se uhvatila za školjku i povraćala dok nije posve ispraznila želudac, dok joj više nije ostalo ništa što bi mogla povratiti. Pustila je vodu i zateturala do umivaonika, gdje je isprala vodom usta i lice. Zureći u vlastiti odraz s kojega je kapalo, jedva je prepoznala ženu koju je ondje ugledala. Koliko je vremena prošlo otkad se zadnji put pogledala, doista pogledala u zrcalo? Kad se pretvorila u to zvjersko stvorenje? Bježanje je uzelo svoj danak. Kad predugo bježiš, s vremenom iza sebe ostaviš vlastitu dušu.

Obrisala je lice debelim pamučnim ručnikom, prstima začešljala kosu i složila je u konjski rep. Gospodin Zgodan–i–bogat čekao je da je ispita i morala

je ostati prisebna. Reci mu koliko je dovoljno da bude sretan. Ako on ne zna što sam učinila, ja mu to ne kanim reći.

Boja joj se vraćala u obraze. Podigla je bradu i u svojim očima vidjela stari ratnički sjaj. Obje su njezine prijateljice bile mrtve. Samo je ona ostala. Pomozite mi, djevojke. Pomozite mi da ovo preživim. Duboko je udahнула i izišla iz kupaonice.

Muškarci su je zabrinuto pogledali.

– Žao mi je što sam vam onako naglo objavio novosti – rekao je Sansone.

– Ispričajte mi pojedinosti – bez oklijevanja je zamolila Lily. – Što je policija otkrila?

Djelovao je iznenađen njezinom hladnokrvnom izravnošću.

– Pojedinosti nisu ugodne.

– Nisam ni očekivala da će biti ugodne. – Sjela je na krevet. – Jednostavno moram znati – tiho je rekla. – Moram znati kako su umrle.

– Smijem li vas najprije nešto upitati? – oglasio se Nijemac, gospodin Baum. Prišao je bliže. Sad su obojica muškaraca stajala iznad nje i promatrala njezino lice. – Znete li značenje naopako okrenutog križa?

Prestala je disati na nekoliko sekundi. Zatim joj se glas vratio.

– Naopako okrenuti križ je... to je simbol koji se izruguje kršćanstvu. Neki ga smatraju sotonskim. Vidjela je kako Sansone i Baum izmjenjuju iznenađene poglede.

– A ovaj simbol? – Baum je posegnuo u džep sakoa i izvukao olovku i komadić papira. Brzo je nešto nacrtao i pokazao joj. – Ponekad se naziva sveznajućim okom. Znete li njegovo značenje?

– To je Udjat – odgovorila je – Luciferovo oko. Između Sansonea i Bauma ponovno je proletio iznenađen pogled.

– A da nacrtam glavu koze s rogovima? – upitao je Baum. – Bi li vam to išta značilo?

Dočekala je njegov blag pogled. – Pretpostavljam da govorite o simbolu za Bafometa? Ili Azazela?

– Poznati su vam svi ti simboli.

– Da.

– Zašto? Jeste li vi, gospođice Saul, sotonist?

Došlo joj je da prasne u smijeh.

– Teško. Jednostavno znam za njih. Zanimaju me.

– Je li vaš rođak Dominic sotonist?

Lily se posve ukočila, s rukama skamenjenim u krilu.

– Gospođice Saul?

– To ćete morati njega pitati – šapnula je.

– Voljeli bismo – rekao je Sansone. – Gdje ga možemo pronaći?

Pogledala je svoje ruke, čvrsto stisnute u krilu.

– Ne znam. Uzdahnuo je. – Angažirali smo mnoge ljude kako bismo vas pronašli. Trebalo nam je deset dana da vas nađemo. Samo deset dana? Gospode, kako sam postala nesmotrena.

– Dakle, ako biste nam mogli reći gdje je Dominic, uštedjeli biste nam veliki trud.

– Rekla sam vam, ne znam.

– Zašto ga štitite? – upitao je Sansone.

Na to je pitanje s trzajem podigla bradu.

– Zašto bih ga, dovraga, štitila?

– On vam je jedini živući rođak. A vi ne znate gdje je?

– Nisam ga vidjela dvanaest godina – oštro je uzvratila. Sansone je stisnuo oči. – Točno se sjećate koliko je vremena proteklo?

Progutala je slinu. To je bila pogreška. Moram biti opreznija.

– Ono što je učinjeno Lori–Ann i Sarah – to je Dominicovo djelo, Lily.

– Kako znate?

– Želite li čuti što je učinio Sarah? Koliko je sati vrištala dok joj je urezivao križeve u kožu? I pogodite što je nacrtao na zidu spavaće sobe Lori–Ann, one iste sobe u kojoj je raskomadao njezino tijelo? Naopako okrenute križeve. Onaj isti simbol koji je urezao u onu štalu kad je imao petnaest godina, kad je onog ljeta živio s vama u Purityju. – Sansone joj se približio, njegova je blizina najednom postala prijeteća. – Je li on taj od koga bježiš? Tvoj rođak, Dominic? Nije odgovorila.

– Od nečega očito bježiš. Otkad si otišla iz Pariza, nigdje nisi živjela duže od šest mjeseci. A u Purity se godinama nisi vraćala. Što se dogodilo onog ljeta, Lily, onog ljeta kad si izgubila obitelj? Obgrlila se rukama, skupivši se u čvrstu loptu. Odjednom je drhtala, upravo u trenutku kad je, više nego ikad, morala ostati pribrana.

– Najprije se utopio tvoj brat Teddy. Zatim ti je majka pala niz stube. Na kraju se tvoj otac ustrijelio. I sve to u roku od nekoliko tjedana. To je previše tragedije za šesnaestogodišnju djevojku.

Još se čvršće obgrlila, u strahu da će se, ako to ne učini, raspasti, rasprsnuti u komade.

– Je li to bila samo zla sreća, Lily?

– Što bi drugo bilo? – šaptom je upitala.

– Ili se tog ljeta događalo nešto drugo, nešto između tebe i Dominica?

Naglo je podigla glavu.

– Što time želite reći?

– Odbijaš nam pomoći da ga pronađemo. Mogu samo zaključiti da ga štitiš.

– Vi... vi mislite da smo mi imali odnos? – Glas joj se podigao do histerične dreke. – Mislite da sam ja željela da moja obitelj umre? Mom je bratu bilo samo jedanaest godina! – Zašutjela je i šaptom ponovila: – Imao je samo jedanaest godina.

– Možda nisi shvaćala koliko je sve to opasno – rekao je Sansone. – Možda si mu se samo priključila u nekoliko vraćanja, nekoliko bezazlenih obreda. Mnoga djeca to čine, znaš, iz znatiželje. Možda kako bi pokazali da su drukčiji od svih drugih, jedinstveni. Možda kako bi šokirali roditelje. Jesu li tvoji roditelji bili šokirani?

– Oni ga nisu razumjeli – šapnula je. – Nisu shvatili...

– A ostale djevojke? Tvoje prijateljice Lori–Ann i Sarah. Jesu li se one priključivale njegovim obredima? Kad je igra postala zastrašujuća? Kad si shvatila da postoje sile koje ne želiš da se probude? To se dogodilo, zar ne? Dominic te je namamio.

– Ne, uopće se nije dogodilo tako.

– A onda si se preplašila. Pokušala si se izvući, ali je bilo prekasno, jer su njihove oči bile na tebi. I tvojoj obitelji. Jednom kad u svoj život pozoveš tamu, nije je se lako riješiti. Zakopa se, postane dio tebe. Jednako kao što ti postaneš dio nje.

– Nisam. – Pogledala ga je. – Nisam željela sudjelovati u tome.

– Zašto je onda i nadalje tražiš?

– Kako to mislite?

Sansone je pogledao Bauma, koji je otvorio svoju aktovku i iz nje izvukao svežanj papira. – Ovo su izvješća koja smo sastavili o tvom kretanju u proteklih nekoliko godina – rekao je Baum. – Razgovori s ljudima s kojima si radila. Muzejskim kuratorima u Firenci i Parizu. Turističkom agencijom u Rimu. Trgovcem starinama u Napulju. Čini se da si ih se svih dojmila, gospođice Saul, svojom prilično neobičnom stručnošću. U demonologiji. – Spustio je prijepise na stol. – O toj temi mnogo znaš.

– Samouka sam – odgovorila je.

– Zašto? – upitao je Sansone.

– Željela sam ga razumjeti.

– Dominica?

– Da.

– I, razumiješ li ga?

– Ne. Shvatila sam da nikad neću. – Pogledala ga je u oči. – Kako možemo razumjeti nešto što uopće nije ljudsko?

Tiho je odgovorio:

– Ne možemo, Lily. No, možemo dati sve od sebe da ga porazimo. Zato nam pomози.

– Ti si njegova rođakinja – nastavio je Baum. – Ti si onog ljeta živjela s njim. Možda ga poznaješ bolje od ikog drugog.

– Prošlo je dvanaest godina.

– Ali te on nije zaboravio – rekao je Sansone. – Zato su tvoje prijateljice ubijene. Koristio ih je kako bi pronašao tebe.

– U tom ih je slučaju ubio uzalud – rekla je. – One nisu znale gdje sam. Nisu mu mogle ništa otkriti.

– Možda je to jedini razlog zašto si ti još uvijek živa – rekao je Baum.

– Pomози nam da ga pronađemo – ponovio je Sansone. – Vрати se sa mnom u Boston.

Dugo je sjedila na krevetu, pod pogledima dvojice muškaraca. Nemam izbora. Moram pristati. Duboko je udahnula i pogledala Sansonea.

– Kad krećemo?

Poglavlje trideset i tri

Lily Saul je izgledala kao mlada narkomanka netom dovedena ravno s ulice. Oči su joj bile krvavocrvene, a masna tamna kosa skupljena u nemaran konjski rep. Na bluzi je bilo očito da je u njoj spavala, a modrim je trapericama bilo potrebno još samo nekoliko pranja da se raspadnu. Ili se mladež ovih dana jednostavno tako odijevala? Zatim se Jane sjetila da pred njom nije dijete. Lily Saul je imala dvadeset i osam godina, svakako je bila žena, ali je trenutačno izgledala mnogo mlade i ranjivije. Dok je sjedila u kićenoj blagovaonici Anthonyja Sansonea, krhkog tijela zasjenjenog masivnim stolcem, Lily je bolno odudarala od okoline i toga je bila svjesna. Pogledom je nervozno vrludala između Sansonea i Jane, kao da nastoji pogoditi iz kojeg će smjera doći napad.

Jane je otvorila fascikl i izvukla uvećanu presliku iz godišnjaka Akademije Putnam. – Možeš li potvrditi da je ovo tvoj rođak, Dominic Saul? – upitala je.

Lilyn se pogled spustio na fotografiju i zadržao na njoj. Promatrao ju je, istini za volju, prekrasan portret: lice kao isklesano, sa zlaćanom kosom i modrim očima, rafaelitski anđeo.

– Da – odgovorila je Lily. – To je moj rođak.

– Fotografija je stara već više od dvanaest godina. Nemamo nijednu novijeg datuma. Znaš li gdje bismo je mogli pronaći?

–Ne.

– Zvučiš prilično sigurna.

– Nemam nikakvog kontakta s Dominicom. Nisam ga vidjela godinama.

– Kad si ga zadnji put vidjela?

– Onog ljeta. Otišao je tjedan dana nakon pogreba mog oca. Ja sam bila kod Sarah, a on se nije ni potrudio doći pozdraviti prije odlaska. Samo mi je napisao poruku i otišao. Rekao je da je majka došla po njega i da odmah odlaze iz grada.

–I otad ga nisi ni čula ni vidjela?

Lily je oklijevala. Stanka je trajala tek nekoliko sekundi, ali se Jane nagnula prema njoj, najednom na oprezu.

– Jesi li?

– Nisam sigurna.

– Što sad pak to znači?

– Prošle godine, dok sam živjela u Parizu, dobila sam pismo od Sarah. Poštom je dobila razglednicu koja ju je uznemirila. Prosljedila mi ju je.

– Od koga je bila ta razglednica?

– Nije bilo povratne adrese, ni potpisa. Na razglednici je bila slika iz Kraljevskog muzeja u Bruxellesu. Portret Antoinea Wiertza. Anđeo zla.

– Je li bila kakva poruka?

– Ne riječima. Samo simboli. Simboli koje smo Sarah i ja prepoznale jer smo ga vidjele kako ih urezuje onog ljeta.

Jane je gurnula olovku i blok ka Lily.

– Nacrtaj mi ih.

Lily je uzela olovku. Kratko je oklijevala, kao da joj je mrsko nacrtati što je vidjela. Naposljetku je pritisnula olovku o papir. Od onoga što je nacrtala, kroz Jane je prostrujila jeza: tri naopako okrenuta križa i oznaka: R17:16.

– Odnosi li se to na navod iz Biblije? – upitala je Jane.

– Iz knjige Otkrivenja.

Jane je pogledala Sansonea.

– Možete li ga potražiti?

– Ja vam mogu reći navod – tiho je rekla Lily. – »I onih deset rogova što ih vidje i Zvijer – oni će zamrziti Bludnicu, opustošiti je i ogoliti, najesti se mesa njezina i ognjem je spaliti.«

– Znaš ga napamet.

– Da.

Jane je okrenula novu stranicu i gurnula blok natrag ka Lily.

– Možeš li mi ga napisati?

Na trenutak je Lily samo netremice promatrala praznu stranicu. Zatim je nevoljko počela pisati. Polako, kao da je svaka riječ boli. Kad ju je naposljetku pružila Jane, učinila je to s uzdahom olakšanja.

Jane je pogledala riječi i ponovno osjetila kako joj hladnoća probija kralježnicu. Najesti se mesa njezina i ognjem je spaliti.

– Meni to izgleda kao upozorenje, prijetnja – rekla je Jane. – i jest. I sigurna sam da je bila namijenjena meni.

– Zašto ju je onda Sarah dobila?

– Zato što je mene bilo previše teško pronaći. Selila sam previše puta, u previše gradova.

– Pa ju je poslao Sarah. A ona je znala kako će te pronaći. – Jane je zastala. – On ju je poslao, zar ne?

Lily je odmahнула glavom.

– Ne znam.

– Ma daj, Lily. Tko bi to drugi bio, ako ne Dominic? Skoro je iste te riječi urezao u onu štalu prije dvanaest godina. Zašto te traži? Zašto ti prijeti?

Lily je spustila glavu. Tiho je rekla:

– Zato što znam što je učinio onog ljeta.

– Tvojim obitelji?

Lily ju je pogledala, očiju sjajnih od suza.

– Nisam to mogla dokazati. Ali znala sam.

– Kako?

– Moj se otac nikad ne bi ubio! Znao je koliko mi je potreban. A nitko me nije htio slušati. Nitko ne sluša jednu šesnaestgodišnjakinju!

– Što se dogodilo s tom razglednicom? Sa simbolima? Podigla je bradu. – Spalila sam je. I otišla iz Pariza.

– Zašto?

– Što biste vi učinili da ste primili prijatnu smrću? Sjedili i čekali?

– Mogla si nazvati policiju. Zašto to nisi učinila?

– I što sam im mogla reći? Da mi je netko poslao navod iz Biblije?

– Nisi čak ni pomislila da to prijaviš? U dubini srca znala si da je tvoj rođak ubojica. Ipak, nisi nazvala policiju? Ja to ne razumijem, Lily. On ti je zaprijetio. Dovoljno te preplašio da odeš iz Pariza. Ali nisi zatražila pomoć. Jednostavno si pobjegla.

Lily je spustila pogled. Uslijedila je duga šutnja. U susjednoj je prostoriji glasno otkucavao sat. Jane je pogledala Sansonea. Djelovao je jednako zbunjen kao i ona. Ponovno se usredotočila na Lily, koja je uporno odbijala susresti njezin pogled.

– Dobro – rekla je Jane. – Što je to što nam ne želiš reći? Lily nije odgovorila.

Jane je izgubila strpljenje.

– Zašto nam, dovraga, ne želiš pomoći da ga uhvatimo?

– Ne možete ga uhvatiti – odgovorila je Lily.

– Zašto?

– Zato što on nije čovjek.

U dugoj šutnji koja je uslijedila, Jane je čula kako zvono sata odjekuje kroz prostorije. Ona jeza koju je Jane ranije osjetila, sad se pretvorila u ledenjak uz njezinu kičmu.

Nije čovjek. I onih deset rogova što ih vidje i Zvijer...

Sansone se nagnuo prema Lily i tiho je upitao:

– Što je onda, Lily?

Mlada je žena zadrhtala i ovila ruke oko tijela.

– Ne mogu mu pobjeći. Uvijek me pronade. I ovdje će me pronaći.

– Dobro – rekla je Jane, povrativši nadzor nad svojim živcima. Ovaj je razgovor do te mjere skrenuo s tračnica da je posumnjala u sve što je ova mlada žena ranije rekla. Lily Saul ili laže ili pati od deluzija, a Sansone ne samo da željno upija svaku neobičnu pojedinost, nego štoviše hrani njezine tlapnje svojim. – Dosta tog bajanja – rekla je Jane. – Ja ne tražim vraga. Ja tražim muškarca.

– Tad ga nikad nećete uhvatiti. A ja vam ne mogu pomoći. – Lily je pogledala Sansonea. – Moram u kupaonicu.

– Ne možeš nam pomoći? – upitala je Jane. – Ili ne želiš?

– Slušajte, umorna sam – prasnula je Lily. – Tek sam izišla iz zrakoplova, muči me vremenska razlika i već se dva dana nisam istuširala. Neću odgovoriti ni na jedno više pitanje. – Izišla je iz prostorije.

– Nije nam rekla nijednu jedinu korisnu stvar – rekla je Jane.

Sansone je netremice promatrao vrata kroz koja je Lily netom prošla.

– U krivu ste – rekao je. – Mislim da jest.

– Nešto skriva. – Jane je oklijevala. Zvonio je njezin mobitel. – Ispričajte me – promrmljala je i iščeprkala ga iz torbice.

Vince Korsak nije tratio vrijeme na uvod.

– Moraš odmah doći ovamo – prasnulo je. Kroz slušalicu je čula glazbu u pozadini i bučan razgovor. Gospode, pomislila je, posve sam zaboravila na njegovu glupu proslavu.

– Slušaj, doista mi je žao – rekla je. – Večeras neću uspjeti doći. Upravo sam usred razgovora.

– Ali ti si jedina koja s ovime može izići na kraj!

– Vince, moram ići.

– To su tvoji roditelji. Kog bih ja vraga trebao učiniti s njima?

Jane je zastala.

– Molim?

– Evo ih ovdje, urlaju jedno na drugoga. – Ušutio je. – Uh–oh. Upravo su ušli u kuhinju. Moram brzo sakriti jebene noževe.

– Moj tata je na tvojoj proslavi?

– Samo se pojavio. Nisam ga ja pozvao! Došao je odmah nakon tvoje mame i sad se svađaju već dvadeset minuta. Hoćeš li doći? Jer ako se ne smire, morat ću pozvati policiju.

– Ne! Isuse, nemoj to učiniti! – Da mi mamu i tatu odvedu u lisičinama? Do kraja života me ne bi prestali zafrkavati zbog toga.

– Dobro, odmah dolazim. – Prekinula je poziv i pogledala Sansonea. – Moram ići.

Pošao je za njom do prednjeg salona u kojem je odjenula kaput.

– Hoćete li se vratiti još večeras?

– U ovom trenutku ona i nije baš susretljiva. Pokušat ću sutra ponovno. Kimnuo je glavom. – Ja ću je dotad čuvati na sigurnom.

– Na sigurnom? – Prezrivo se nasmiješila. – Kako bi bilo da je samo spriječite da ne pobjegne? Vani je bila hladna i vedra noć. Jane je prešla cestu do svog automobila i upravo ga je otključavala kad je začula tresak vrata. Podigla je pogled i ugledala Mauru koja joj se približavala.

– Što ti radiš ovdje? – upitala je Jane.

– Čula sam da je pronašao Lily Saul.

– Ako to išta vrijedi.

– Jesi li već razgovarala s njom?

– Ništa mi nije otkrila. Nismo ni koraka bliže. – Jane je pogledala niz ulicu kad se kombi Olivera Starka zaustavio na parkiralištu. – Što on večeras radi ovdje?

– Svi smo došli vidjeti Lily Saul.

– Svi? Nemoj mi reći da si se uistinu pridružila tim čudacima.

– Nikome se nisam pridružila. Ali moja je kuća označena, Jane, i želim znati zašto. Želim čuti što ta žena ima reći.

– Maura se okrenula i uputila prema Sansoneovoj kući.

– Hej, doktorice? – zazvala ju je Jane.

– Da?

– Čuvaj se blizine Lily Saul.

– Zašto?

– Ona je ili luda, ili nešto skriva. – Jane je oklijevala. – Ili oboje.

I kroz zatvorena vrata Korsakova stana Jane je čula tutnjanje disco glazbe, poput pulsiranja srca u zidovima. Taj je muškarac imao pedeset i pet godina, preživio je srčani napadaj, pa je Staying Alive vjerojatno bio dobar izbor tematske pjesme. Pokucala je, užasavajući se pri pomisli na Korsaka u ležernoj odjeći.

Otvorio je vrata i ona se zagledala u njegovu svjetlucavu košulju, s krugovima znoja ispod pazuha. Okovratnik mu je bio raskopčan, dovoljno da otkrije majmunski žbun dlaka na prsima. Jedino je nedostajao zlatni lanac oko vrata.

– Hvala Bogu – uzdahnio je.

– Gdje su?

– Još su u kuhinji.

– I još su živi, pretpostavljam.

– Dovoljno su glasno urlali. Isuse, ne mogu vjerovati kakve su riječi izišle iz usta tvoje mame!

Jane je ušla u stan, u krug psihodeličnog light showa disco kugle. U polumraku je ugledala oko desetak ravnodušnih partijanera koji su ili stajali naokolo s pićem u ruci ili nehajno sjedili na sofi mehanički provlačeći čips kroz umak. Jane je sad prvi put bila u Korsakovom novom stanu slobodnog muškarca i morala je zastati, zapanjena prizorom. Vidjela je stolić za kavu od mutnoga stakla i kroma, bijeli grubi sag, televizor s ogromnim ekranom i zvučnike tako velike da se na njih mogao pribiti krov i nazvati ih kućom. I vidjela je crnu kožu – gomilu crne kože. Gotovo je mogla zamisliti kako testosteron curi iz zidova.

Zatim je, uz plesne taktove Staying Alive, začula dva glasa koja su urlala u kuhinji.

– Nećeš ostati ovdje, tako odjevena. Što ti je? Misliš da ti je ponovno sedamnaest godina?

– Nemaš nikakvog prava govoriti mi što da radim, Frank.

Jane je ušla u kuhinju, ali je njezini roditelji nisu ni primijetili, toliko su bili usredotočeni jedno na drugoga. Što je to mama učinila sa sobom?, upitala se Jane zureći u Angelinu pripijenu, crvenu haljinu. Kad je otkrila šiljaste pete i zeleno sjenilo za oči?

– Barem me netko gleda. Ti nikad nisi.

– Sise ti praktički ispadaju iz te haljine.

– Pokaži što imaš, kažem ja.

– Što pokušavaš dokazati? Jeste li ti i taj istražitelj Korsak... –Vince se veoma lijepo ponaša prema meni, hvala na pitanju.

– Mama? – rekla je Jane. – Tata?

– Vince? Znači sad ga zoveš Vince?

– Hej! – viknula je Jane. Njezini su je roditelji pogledali.

– Oh, Janie – obratila joj se Angela. – Ipak si uspjela doći!

– Ti si znala za ovo? – upitao je Frank, bijesno promatrajući kćerku. – Znala si da ti se mama potuca naokolo?

– Ha! – nasmijala se Angela. – Pravi se javio.

– Dopustila si da ti majka iziđe ovako odjevena?

– Ima pedeset i sedam godina – odgovorila je Jane. – Zar bih joj ja trebala mjeriti dužinu haljine?

– Ovo je... ovo je neumjesno.

– Reći ću ti ja što je neumjesno! – rekla je Angela. – Ti, jer si mi ukrao mladost i ljepotu, i odbacio kao smeće. Ti, jer guraš kurac u svako dupe koje ti zanjiše pred nosom.

Je li moja majka doista to rekla?

– Ti, jer imaš petlje meni govoriti što je neumjesno! Odlazi, vrati se k njoj. Ja ostajem ovdje gdje jesam. Po prvi put u životu, namjeravam uživati. Tulumariti! – Angela se okrenula i na šiljastim petama otklackala iz kuhinje.

– Angela! Da si se smjesta vratila ovamo!

– Tata. – Jane je uhvatila Frankovu ruku. – Nemoj.

– Netko je mora spriječiti prije nego što se ponizi!

– Hoćeš reći, prije nego što tebe ponizi.

Frank je otresao kćerkinu ruku.

– Tvoja je majka. Trebala bi je urazumiti.

– Došla je na zabavu i što onda? Nije počinila nikakav zločin.

– Njezina haljina je zločin. Drago mi je što sam došao ovamo prije nego što je učinila nešto zbog čega bi požalila.

– Što ti, uostalom, uopće radiš ovdje? Kako si znao da će biti ovdje?

– Sama mi je rekla.

– Mama ti je rekla?

– Nazvala je da mi kaže da mi je oprostila. Rekla je da se slobodno zabavljam, jer se i ona zabavlja. I da večeras ide na zabavu. Rekla je da je moj odlazak bio najbolje što joj se ikad dogodilo. Ne razumijem koji se to vrug zbiva u njezinoj glavi?

Zbiva se to, pomislila je Jane, da mama uživa u svojoj krajnjoj osveti. Pokazuje mu da nimalo ne mari koje otišao.

– A taj Korsak – rekao je Frank – pa on je mladi od nje!

– Samo nekoliko godina.

– Zar si ti sad na njezinoj strani?

– Nisam ni na čijoj strani. Mislim da je vama dvoma potreban odmor. Klonite se jedno drugoga. Idi, dobro?

– Ne želim otići. Ne dok ovo ne raščistim s njom.

– Ti joj doista nemaš prava ništa reći. I to dobro znaš.

– Ona je moja žena.

– Što će na to reći tvoja djevojka, ha?

- Nemoj je tako zvati.
- Nego kako da je zovem? Fifica?
- Ti to ne razumiješ.

– Razumijem da se mama napokon malo zabavlja. A zabave u životu nije dobivala dovoljno. Mahnuo je rukom u smjeru glazbe. – Ti to nazivaš samo zabavom? Onu ondje orgiju?

- A kako ti nazivaš to što ti imaš?

Frank je teško uzdahnuo i potonuo na kuhinjski stolac. Spustio je glavu na ruke. – Kakva zbrka. Kakva ogromna, jebena pogreška.

Netremice ga je promatrala, više šokirana što je upotrijebio riječ na j, nego njegovim priznanjem da se kaje.

- Ne znam što da učinim – rekao je.
- Što želiš učiniti, tata?

Podigao je glavu i pogledao je napaćenim očima.

- Ne mogu odlučiti.
- Da. Mama će se sjajno osjećati kad to čuje.
- Više je ne prepoznajem! Pretvorila se u potpunu strankinju, s tako isturenim sisama. Svi joj oni tipovi vjerojatno bulje u dekolte. – Naglo je ustao.
- Sad mi je dosta. Stat ću tome na kraj.
- Ne, nećeš. Otići ćeš. I to odmah.
- Neću dok je ona ovdje.

– Samo ćeš pogoršati stvari. – Jane ga je uhvatila za ruku i povela iz kuhinje. – Samo idi, tata. Dok su prolazili kroz dnevni boravak, pogledao je Angelu koja je stajala s pićem u ruci dok je disco kugla bacala šarene snopove svjetla na njezinu haljinu. – Do jedanaest sati da si kod kuće! – povikao je svojoj supruzi. Zatim je izišao iz stana, s treskom zalupivši vratima.

- Ha – rekla je Angela. – Možeš si misliti.

Jane je sjedila za svojim kuhinjskim stolom, s papirima raširenim ispred sebe, pogleda uperenog u sat na zidu u trenutku kad se mala kazaljka pomaknula na 22:45.

– Ne možeš otići onamo i samo tako je dovući kući – rekao je Gabriel. – Odrasla je osoba. Ako želi ondje provesti čitavu noć, ima pravo na to.

– Nemoj. Nemoj ni spominjati tu mogućnost. – Jane je protrljala sljepoočice, nastojeći potisnuti pomisao da bi njezina majka mogla prespavati kod Korsaka. Ali, Gabriel je već širom rastvorio vrata i prizori su nahrupili. – Moram se smjesta vratiti onamo, prije nego što se nešto dogodi. Prije...

- Prije čega? Prije nego što se ona pošteno istulumari?

Prišao joj je s leđa i položio ruke na njezina ramena, masirajući joj napete mišiće. – Hajde, dušo, razvedri se. Što ćeš učiniti, zabraniti mami izlaske?

– Razmišljam o tome.

U dječjoj je sobi Regina najednom zaplakala.

– Noćas nijedna žena u mom životu nije sretna. – Gabriel je uzdahnio i izišao iz kuhinje. Jane je ponovno pogledala na sat. Jedanaest. Korsak je obećao da će smjestiti Angelu u taksu. Možda je to već učinio. Možda bih trebala nazvati i provjeriti je li već otišla.

Umjesto toga se prisilila iznova usredotočiti na papire na stolu. Bio je to njezin dosje o neuhvatljivom Dominicu Saulu. Tu je bilo onih nekoliko nejasnih tragova mladića koji je, prije dvanaest godina, jednostavno ušetao u maglicu i iščezao. Ponovno je proučavala školsku fotografiju dječaka, lice koje je bilo gotovo anđeoske ljepote. Zlaćana kosa, izrazito modre oči, orlovski nos. Pali anđeo.

Okrenula se prema rukom napisanom pismu dječakove majke, Margaret, kojim ispisuje sina iz Akademije Putnam.

Dominic se neće vratiti na jesenski semestar. Vodim ga sa sobom natrag u Kairo...

U kojem su jednostavno nestali. Interpol nije pronašao nikakav zapis o njihovom dolasku, nikakvu dokumentaciju da su se Margaret ili Dominic Saul ikad vratili u Egipat.

Protrljala je oči, najednom preumorna da bi se usredotočila na stranicu, i počela je prikupljati papire i vraćati ih u fascikl. Posežući za svojom bilježnicom, zastala je zagledavši se u stranicu ispred sebe. Vidjela je onaj navod iz knjige Otkrivenja koji je napisala Lily Saul. I onih deset rogova što ih vidje i Zvijer – oni će zamrziti Bludnicu, opustošiti je i ogoliti, najesti se mesa njezina i ognjem je spaliti.

Ali Janeino srce nije naglo zalupalo zbog samih tih riječi, nego zbog rukopisa. Prelistala je fascikl i ponovno izvukla pismo Margaret Saul kojim povlači sina iz Akademije Putnam. Položila je pismo uz svoju bilježnicu. Gledala je čas jedno, čas drugo, pismo Margaret Saul i navod iz Biblije.

Skočila je na noge i zazvala Gabriela.

– Gabriele? Moram otići.

Vratio se iz dječje sobe s Reginom u naručju.

– Ona to neće cijeniti, znaš. Zašto joj ne daš još sat vremena na tulumu?

– Nije riječ o mojoj mami. – Jane je ušla u dnevni boravak. Namršteno ju je promatrao kako otključava ladicu, vadi futrolu s pištoljem i pričvršćuje je za pojas. – Riječ je o Lily Saul.

– Što s njom?

– Lagala je. Zna točno gdje se njezin bratić skriva.

Poglavlje trideset i četiri

– Rekla sam vam sve što znam – odgovorila je Lily.

Jane je stajala u Sansoneovoj blagovaonici, u kojoj tanjuri za desert još nisu bili odneseni sa stola. Jeremy je nečujno stavio šalicu kave ispred Jane, ali ona je nije ni dotaknula. Niti je pogledala ijednog drugog gosta za stolom. Pogled joj je ostao prikovan uz Lily.

– Zašto nas dvije ne bismo otišle u drugu sobu, Lily, gdje možemo u miru popričati?

– Nemam vam više ništa reći.

– Mislim da mi imaš još mnogo toga reći.

Edwina Felway je rekla:

– Tad postavite svoja pitanja ovdje gdje jeste, istražiteljice. Svi bismo ih željeli čuti.

Jane je pogledala Sansonea i njegove goste za stolom. Takozvani klub Mefisto. Iako je Maura tvrdila da mu ne pripada, bila je ovdje, sjedila u njihovom krugu. Ovi ljudi možda misle da razumiju zlo, ali ga ne mogu prepoznati, čak ni kad sjedi za istim stolom sa njima. Janein se pogled ponovno vratio na Lily Saul, koja je sjedila tvrdoglavo nepomična, odbijajući ustati sa stolca. Dobro, pomislila je Jane. Ovako želiš igrati igru? Tad ćemo je tako i igrati, s publikom koja promatra.

Jane je otvorila fascikl koji je donijela u kuću i tresnula stranicom o stol ispred Lily, izazvavši melodično zveckanje vinskih čaša i porculana. Lily je pogledala rukom napisano pismo.

– Ovo nije napisala Dominicova majka – rekla je Jane.

– Što je to? – upitala je Edwina.

– Pismo kojim se petnaestogodišnji Dominic Saul ispisuje iz internata Akademije Putnam u Connecticutu. Navodno ga je napisala njegova majka, Margaret Saul.

– Navodno?

– Margaret Saul nije napisala to pismo. – Jane je pogledala Lily. – Ti si ga napisala.

Lily se nasmijala.

– Izgledam li ja dovoljno staro da bih mu bila majka?

Jane je sad stavila i svoju bilježnicu na stol, otvorenu na stranici s navodom iz knjige Otkrivenja.

– Večeras si mi napisala ovaj navod, Lily. Znamo da je to tvoj rukopis. – Pokazala je na pismo. – Jednako kao i ovaj.

Tišina. Lilyne su se usne stisnule u dvije tanke crte.

– Tog ljeta, kad si imala šesnaest godina, tvoj bratić Dominic želio je iščeznuti – nastavila je Jane.

– Nakon onoga što je učinio u Purityju, možda je i morao nestati. – Stisnula je oči promatrajući Lily. – A ti si mu pomogla. Svima si ispričala zgodnu priču: da je njegova majka neočekivano došla u grad po njega. Da su napustili državu. Ali, to je bila laž, nije li? Margaret Saul nikad nije došla po svog sina. Nikad se uopće nije pojavila. Nije li tako?

– Ne moram vam odgovoriti – rekla je Lily. – Znam svoja prava.

– Gdje je on? Gdje je Dominic?

– Kad ga pronađete, javite mi. – Lily je odgurnula stolac i ustala.

– Što se tog ljeta dogodilo između vas dvoje?

– Idem u krevet. – Lily se okrenula i uputila prema vratima dnevnog boravka.

– Je li on obavio sav prljavi posao umjesto tebe? Zar ga zato štitiš?

Lily se zaustavila. Polako se okrenula, očiju opasnih poput sablasnog isijavanja radija.

– Kad su tvoji roditelji umrli, naslijedila si krasan mali imetak – bockala je Jane.

– Naslijedila sam kuću koju nitko ne želi kupiti. I bankovni račun kojim sam platila studij, ali ne mnogo više od toga.

– Jesi li se slagala s roditeljima, Lily? Jeste li se svađali?

– Ako mislite da bih ja ikad...

– Svi se tinejdžeri svađaju s roditeljima. Ali, tvoje su svađe možda otišle korak dalje. Možda nisi mogla dočekati da se makneš iz tog mrtvačkog gradića i živiš svoj život. Onda se tvoj bratić doselio k vama preko ljetnih praznika i dao ti ideju, način da tvoj bijeg bude malo lakši, malo brži.

– Nemate pojma što se dogodilo!

– Onda mi ti reci. Reci mi zašto si baš ti pronašla Teddyjevo tijelo u jezeru, zašto si baš ti pronašla majku u dnu stuba.

– Nikad ih ne bih povrijedila. Da sam znala...

– Jeste li bili ljubavnici? Dominic i ti?

Lilyno je lice probljedjelo od bijesa. Jedan kratki trenutak, Jane je pomislila da bi djevojka mogla doslovce nasrnuti na nju.

Tišinu je najednom prekinula glasna zvonjava. Svi su pogledali Sansonea.

– To je moj alarm – rekao je i ustao. Prišao je kontrolnoj ploči na zidu. – Netko je razbio vrtni prozor.

– Zar je netko provalio u kuću? – upitala je Jane.

Lily je tiho rekla:

– To je on.

Jeremy je ušao u blagovaonicu.

– Upravo sam provjerio, gospodine Sansone. Prozor je zatvoren.

– Možda je u pitanju neki kvar. – Sansone je pogledao ostale. – Mislim da bi bilo najbolje da zasad svi ostanete ovdje, dok ja provjerim sustav.

– Ne – rekla je Lily, pogledom lutajući od vrata do vrata, kao da očekuje da će kroz njih naglo nahrupiti napadač. – Ja ne ostajem. Ne u ovoj kući.

– Ovdje ćeš biti savršeno sigurna. Mi ćemo te štititi.

– A tko će štititi vas? – Ogledala se po prostoriji, pogledavši Mauru, Edwinu i Olivera. – Sve vas. Nemate pojma s čime imate posla!

– Slušajte, svi sad lijepo mirno sjednite i ne mrdajte, dobro? – rekla je Jane. – Ja idem van provjeriti što se zbiva.

Sansone je na to rekao:

– Idem ja s vama.

Jane je oklijevala, na rubu da odbije njegovu ponudu. Zatim se sjetila Eve Kassowitz, koja je krvareći vučena po zamrznutom pločniku, s pištoljem još pričvršćenim uz pojas.

– Dobro – rekla je.

– Hajdemo.

Navukli su kapute i izišli iz kuće.

Ispod uličnih svjetiljki, lokve svjetla svjetlucale su od leda. Bio je to smrznut svijet, svaka je površina bila uglačana i sjajna kao staklo. Čak i ako je neki uljez prošao ovuda, večeras ne bi vidjeli tragove njegovih stopa. Zraka njezine svjetiljke preletjela je preko pločnika tvrdog kao dijamant. Sansone i ona su se približili željeznim vratima i ušli kroz njih u usko bočno dvorište. Ovdje je ubojica sredio Eve Kassovitz. Njezino je tijelo vukao ovom stazom, dok je krv iz njezine rasječene glave prljala granitne ploče, smrzavajući se u crvenim prugama.

Jane je već izvadila pištolj iz futrole, kao produžetak vlastitog tijela magično se stvorio u njezinoj ruci. Uputila se u stražnji dio vrta, svjetlom parajući sjene, potplatima cipela klizajući po ledu. Njezina je svjetiljka klizila preko čuperaka smežuranog bršljana. Znala je da je Sansone tik iza nje, ali

kretao se tako nečujno da je morala zastati i osvrnuti se preko ramena kako bi se uvjerila da je doista ondje, da joj čuva leđa.

Prišla je kutu zgrade i svjetiljkom pročešljala zatvoreni vrt, dvorište u kojem je, prije samo nekoliko tjedana, ležala Eve, ukočenih mišića, s krvlju koja se ledila na hladnim kamenim pločama. Jane nije vidjela nikakvo kretanje, nikakvu prijeteću sjenu, nikakvog demona u crnom ogrtaču.

– Je li ono prozor? – upitala je. Uperila je svjetiljku i vidjela kako se svjetlo odbija u staklu. – Za koji vaš sustav kaže da je provaljen?

– Da.

Prešla je preko dvorišta kako bi bolje pogledala. – Zar nema mrežu? – Jeremy ih skida preko zime.

– I uvijek je zatvoren iznutra?

– Uvijek. Sigurnost je za nas od presudne važnosti. Prešla je zrakom svjetlosti preko prozorske daske i uočila izdajničku brazdu u drvu. Svježu.

– Imamo problem – tiho je rekao. – Netko je pokušao provaliti.

Netremice je promatrao prozorsku dasku.

– Alarm se ne bi zbog toga uključio. Uključuje se samo kad se prozor doista otvori.

– Ali vaš batler kaže da je zatvoren iznutra.

– To znači... – Sansone je zanijemio. – Isuse.

– Što?

– Ušao je i ponovno ga zatvorio. On je već u kući! – Sansone se okrenuo i potrčao natrag kroz bočno dvorište, tako brzo da su mu cipele klizile preko pločnika. Umalo je pao, ali je uspio sačuvati ravnotežu i nastavio trčati. Kad je Jane prošla kroz ulazna vrata, on je već bio u blagovaonici i sve požurivao da ustanu.

– Uzmite svoje kapute – rekao je. – Svi morate napustiti kuću. Jeremy, ja ću pomoći Oliveru niz stube, ako biste vi mogli dovesti kolica.

– Što se, pobogu, događa? – upitala je Edwina.

– Samo učinite kako vam je rekao, dobro? – naredila je Jane. – Zgrabite svoje kapute i odmah van.

Njihovu je pozornost privukao Janein pištolj, činjenica da nije u futroli, nego u njezinoj ruci, pojedinost koja je vrištala: Ovo nije igra, ovo je ozbiljno.

Lily je prva istrčala. Jurnula je iz sobe, a za njom i ostali, mahnito tražeći kapute u prednjem salonu. Kad su svi izašli kroz ulazna vrata u hladnu noć, Jane je bila tik iza njihovih leđa, već na mobitelu, tražeći pojačanje. Možda je bila naoružana, ali nije bila ludo odvažna: nije kanila pretražiti čitavu kuću sama.

Nekoliko trenutaka kasnije, pojavilo se prvo policijsko vozilo, s upaljenom rotirkom, ali nijemom sirenom. Naglo se zaustavilo i iz njega su izašla dvojica pozornika.

– Osigurajte perimetar – zapovjedila je Jane. – Nitko ne smije izići iz ove kuće.

– Tko je unutra?

– To ćemo sad saznati. – Podigla je glavu kad su se približila svjetla drugog policijskog vozila. Stigla su još dva policajca. – Ti – rekla je i pokazala na jednog od mlađih pozornika. Noćas je željela brze reflekse i oštro oko. – Pođi sa mnom.

Jane je u kuću ušla prva, s pozornikom tik iza leđa, izvučenog oružja. Iznenadio se kad su ušli u prednji salon, kad je ugledao otmjeno pokućstvo i ulje na platnu iznad kamina. Znala je što misli: Ovo je bogataška kuća.

Krenuli su stubištem uz zaobljenu ogradu. Promatrale su ih oči s uljenih portreta. Prošli su ispod zamišljenog muškarca, žene s očima kao u srne, ispod dvije djevojčice s licima kao u kerubina, posjednutim za harfu. Na vrhu stubišta, zagledali su se u sagom prekriven pod uz niz vrata. Jane nije znala tlocrt ove kuće, ni što može očekivati. Čak i s pozornikom koji joj je čuvao leđa, čak i s još tri policajca ispred kuće, dlanovi su joj se znojili i srce bubnjalo u grlu. Napredovali su iz jedne sobe u drugu, otvarali ormare, provlačili se kroz vrata. Četiri spavaće sobe, tri kupaonice.

Stigli su do uskog stubišta.

Jane je zastala promatrajući tavana vrata. Čovječe, pomislila je. Ne želim se tamo popeti. Uхватила se za ogradu i uspela na prvu stubu. Čula je kako škripi pod njezinom težinom i znala da je, ako je itko tamo gore, također čuje i zna da dolazi. Iza leđa, čula je kako se pozornikovo disanje ubrzava. I on to osjeća. Tu pakost.

Uspela se škripavim stubama do vrata. Ruka joj je klizila na kvaki. Pogledala je pomoćnika i vidjela kako brzo, napeto kima glavom.

Naglo je otvorila vrata i provukla se kroz njih, vrludajući svjetiljkom kroz mrak, preletajući preko mračnih sjena. Vidjela je odsjaj mjedi, prijeteće oblike spremne za napad. Zatim je policajac iza nje naposljetku uspio pronaći prekidač za svjetlo i pritisnuti ga. Jane je trepnula zbog iznenadnog bljeska. U trenutku, napadači u čučnju preobrazili su se u pokućstvo i svjetiljke i zarolane sagove. Ovdje je bilo pronađeno blago pohranjenih starina. Sansone je bio tako bezočno bogat da je čak i njegovo odbačeno pokućstvo vjerojatno vrijedilo čitavo bogatstvo. Prošetala je tavanom, puls joj je usporavao, strahovi se topili u olakšanje. Ovdje nije bilo čudovišta.

Spremila je pištolj u futrolu i stajala nasred svih tih blaga, pomalo budalasto. Oglašavanje alarma mora da je bilo lažna uzbuna. Što je onda urezalo onu brazdu na prozorskoj dasci? Iznenada se oglasila policijska radio stanica.

- Graffame, kakav je tvoj status?
- Izgleda da je ovdje sve čisto. – Je li Rizzolijeva s tobom?
- Da, ovdje je.
- Imamo situaciju ovdje dolje. Jane je upitno pogledala policajca.
- Što se događa? – upitao je on u radio stanicu.
- Doktorica Isles želi da istražiteljica dođe. Čim prije.
- Krećemo.

Jane se još jednom osvrnula po tavanu i zatim zaputila natrag niz stube, niz hodnik, uz spavaće sobe koje su već pretražili, uz one iste portrete koji su samo nekoliko trenutaka ranije zurili u njih. Srce joj je ponovno uznemireno bubnjalo kad su izišli kroz ulazna vrata u noć obasjanu treperavim svjetlima. U međuvremenu su došla još dvojica policijska vozila i ona je zastala, privremeno zaslijepljena kaleidoskopskim bljeskom.

–Jane, pobjegla je.

Usredotočila se na Mauru koja je stajala osvijetljena s leđa svjetlima s krova patrolnog vozila.

– Molim?

– Lily Saul. Stajali smo ondje, na pločniku. A kad smo se okrenuli, nje nije bilo.

– Sranje. – Jane je promotrila ulicu, pogledom pretražujući nejasne obrise policajaca, znatiželjnika koji su nagnuli iz svojih kuća na ovu hladnoću kako bi promatrali uzbuđenje.

– Prošlo je samo nekoliko minuta – rekla je Maura. –Nije mogla daleko otići.

Poglavlje trideset i pet

Lily Saul je hitala niz jednu bočnu uličicu, zatim drugu, zalazeći sve dublje u labirint nepoznatog susjedstva. Nije poznavala Boston i nije imala pojma kamo ide. Čula je sirene patrolnih vozila, kružile su kao morski psi. Pred bljeskom prednjih svjetala, zavukla se još dublje u uličicu. Ondje se šćućurila iza kanti za smeće dok je patrolno vozilo sporo klizilo ulicom. Čim je nestalo iza ugla, ponovno se uspravila i jurnula u drugom smjeru. Sad je išla nizbrdo, klizala se niz kaldrmu sklisku od leda dok joj je naprtnjača lupkala o lopatice ramena. Nije bila prikladno odjevena za ovakvo ružno vrijeme i noge su je već boljele od studeni, a ruke bez rukavica utrnule. Teniske su joj iznenada izgubile uporište i ona je sletjela na stražnjicu. Od udarca, bol ju je poput koplja probola kroz kralježnicu. Nekoliko sekundi je samo zapanjeno sjedila dok joj je u glavi odzvanjalo. Kad joj se vid naposljetku razbistrio, shvatila je da je u podnožju brda. S druge strane ulice nalazio se park, okružen niskim grmljem, gola su stabla bacala vretenaste odsjaje preko zaleđene površine snijega. Pogled joj je privukao jedan svjetleći znak. Bio je to znak za postaju podzemne željeznice.

Jednostavno će uskočiti u vlak i već za nekoliko minuta bit će na putu prema nekamo. I bit će joj toplo.

Teškom se mukom podigla na noge, trtična ju je kost boljela od pada, izguljeni dlanovi pekli. Odšepesala je na drugu stranu ceste, napravila nekoliko koraka na pločniku i zastala kao ukopana. Policijsko se vozilo upravo pojavilo iza ugla.

Potrčala je u park i sagnula se iza grmlja. Čekala je, srce joj je divljački tuklo u grlu, ali vozilo nije prošlo. Provirila je iza grmlja i vidjela da čeka parkirano ispred postaje podzemne željeznice. Prokletstvo. Vrijeme je za promjenu plana.

Osvrnula se oko sebe i uočila još jedan svjetleći znak za podzemnu željeznicu na drugoj strani parka. Uspravila se i u sjeni stabala krenula preko travnjaka. Led se skorio na snijegu i svaki je korak bučno škripao kad bi tenisicom probila tanku koru leda i ugazila u duboki snijeg ispod njega. Polako je napredovala, pritom umalo izgubivši jednu tenisku, zadihana od napora. Zatim je kroz tutnjavu vlastitog disanja, iza leđa začula jedan drugi zvuk, škripu, škljocaj. Zaustavila se i okrenula, i osjetila kako joj se srce sledilo.

Jedan je lik stajao ispod stabla – bezličan, neraspoznatljiv, crni obris koji je djelovao više kao sjena nego tvar. To je on.

Uz jecaj, Lily je zateturala kroz snijeg, probijajući tenisicama koru od leda. Njezino vlastito disanje, lupanje njezinog srca nadglasavalo je svaki zvuk potjere, ali znala je da je tik iza nje. Uvijek je bio tik iza nje, svake minute, sa svakim udahom, pratio je u stopu, šaputao joj sudbinu. Ali ne ovako blizu, nikad ovako blizu! Nije se osvrnula, nije željela vidjeti kako joj se stvorenje iz njezinih noćnih mora približava. S čarapama mokrim od ledene vode, bezglavo je jurila naprijed, pritom izgubivši tenisku.

Zatim je odjednom preko snježnog humka isteturala na pločnik. Znak za podzemnu željeznicu bio je tik ispred nje. Poletjela je niz stepenice, gotovo očekujući da će začuti lepet krila i osjetiti kandže na leđima. Umjesto toga je osjetila topao dah tunela podzemne željeznice na licu i ugledala kako putnici nadiru prema stubama. Nemaš vremena tražiti novac. Preskoči rampu!

Nekako se uspjela prebaciti preko rampe, pljusnuvši mokrom čarapom o pločnik perona. Dva koraka, i zaustavila se kližući. Jane Rizzoli je stajala tik ispred nje.

Lily se brzo okrenula, natrag prema rampi koju je upravo preskočila. Bijeg joj je priječio jedan policajac.

Mahnito se ogledala po postaji, tražeći stvorenje koje ju je slijedilo, ali promatrala su je samo lica preplašenih putnika.

Oko zapešća su joj se zatvorile lisičine.

Sjedila je u parkiranom automobilu Rizzolijeve, preumorna da bi i pomišljala na bijeg. Mokra čarapa bila je poput komada leda oko njezinog stopala i čak se ni uz upaljeno grijanje nikako nije uspijevala zagrijati, nije prestajala drhtati.

– Dobro, Lily – rekla je Jane. – Sad ćeš mi reći istinu.

– Nećete vjerovati istini.

– Iskušaj me.

Lily je nepomično sjedila, raščupana joj se kosa rasula preko lica. Bila je beskrajno umorna od bježanja, Odustajem.

– Gdje je Dominic? – upitala je Jane.

– Mrtav je.

Prošao je jedan trenutak dok je istražiteljica usvajala tu informaciju, donosila vlastite zaključke.

Kroz zatvoreni prozor začulo se zavijanje vatrogasnog vozila u prolazu, no u ovom se automobilu čulo samo zujanje grijanja.

Jane je upitala:

– Jesi li ga ti ubila?

Lily je progutala slinu.

– Jesam.

– Znači, njegova majka nikad nije došla po njega, zar ne? Nikad ga nije odvela u inozemstvo. Zato si napisala ono pismo školi.

Lily je još jače pognula glavu. Nije bilo smisla da išta poriče. Ova je žena već spojila sve kockice.

– Nazvali su iz škole. Uporno su zvali, htjeli su znati hoće li se on vratiti. Morala sam napisati ono pismo kako bi me prestali pitati gdje je.

– Kako si ga ubila?

Lily je uzdrhtalo uzdahnula.

– Bilo je to tjedan dana nakon pogreba mog oca. Dominic je bio u garaži, proučavao automobil moje majke. Rekao je da njoj više neće biti potreban pa bi ga možda mogao on uzeti. – Lilyn se glas utišao do napetog šapta. – Tad sam mu rekla da znam. Znala sam da ih je on ubio.

– Kako si to znala?

– Pronašla sam njegovu bilježnicu. Držao ju je ispod madraca.

– Što je bilo u toj bilježnici?

– Pisao je o nama. Stranice i stranice o dosadnoj obitelji Saul. Što smo činili svakoga dana, što smo jedni drugima rekli. Imao je bilješke o ruti kojom je Teddy uvijek silazio do jezera. O tabletama koje smo držali u kupaonskom ormariću. O tome što jedemo za doručak, kako se pozdravljamo za laku noć. – Oklijevala je. Progutala slinu. – I znao je gdje moj otac drži ključ ormarića s oružjem.

– Pogledala je Jane. – Bio je poput znanstvenika, proučavao nas. A mi smo bili tek laboratorijski miševi.

– Zar je u bilježnici doista napisao da je ubio tvoju obitelj? Oklijevala je. – Ne. Zadnja je natuknica bila od osmog kolovoza, dana kad je Teddy... – Zašutjela je. – Bio je prepametn da bi to doista zapisao.

– Gdje je sad ta bilježnica? Imaš li je još uvijek?

– Spalila sam je. Zajedno sa svim njegovim knjigama. Nisam mogla podnijeti pogled na njih. Lily je shvatila pogled u Janeinim očima. Uništila si dokaz. Zašto bih ti vjerovala?

– Dobro – rekla je Jane. – Rekla si da si zatekla Dominica u garaži i da si se ondje suočila s njim.

– Bila sam tako uzrujana da uopće nisam razmišljala o tome što će se sljedeće dogoditi.

– Što se dogodilo?

– Kad sam mu rekla da znam što je učinio, samo je zurio u mene. Bez straha, bez krivnje. Ne možeš dokazati, rekao mi je. – Udahnula je i sporo

izdahnula. – Čak i da sam mogla dokazati, bilo mu je tek petnaest godina. Ne bi završio u zatvoru. Za nekoliko bi godina bio slobodan. A moja bi obitelj i dalje bila mrtva.

– Što se zatim dogodilo?

– Upitala sam ga zašto. Zašto je učinio nešto tako strašno. I znate što mi je odgovorio?

–Što?

– Trebala si biti ljubaznija prema meni. To je bio njegov odgovor. To je sve što je rekao. Zatim se nasmiješio i izišao iz garaže, kao da nema ni najmanju brigu u životu. – Zastala je. – Tad sam to učinila.

– Kako?

– Uzela sam lopatu. Bila je naslonjena na zid. Ni ne sjećam se kad sam posegnula za njom. Nisam joj ni osjetila težinu. Kao da sam... kao da su moje ruke bile nečije tuđe. Pao je, ali još je bio pri svijesti, i počeo je puzati. – Ispustila je dubok uzdah i tiho dodala: – Pa sam ga udarila još jednom. Vani se noć utišala. Loše je vrijeme rastjeralo pješake s ulice i tek bi povremeno prošao poneki automobil. –I onda? – upitala je Jane.

– Mislila sam jedino na to kako da se riješim tijela. Ubacila sam ga u majčin automobil. Mislila sam, možda to mogu prikazati kao nesreću. Bila je noć, nitko neće ništa vidjeti. Odvezla sam automobil u kamenolom nekoliko milja izvan grada. Gurnula sam ga preko ruba, u vodu. Pretpostavljala sam da će ga netko s vremenom opaziti. Netko će prijaviti da je ondje dolje automobil. – Lily se nasmijala u nevjerici. – Ali nitko to nije učinio. Možete li to zamisliti? – Pogledala je Jane. – Nitko ga nikad nije pronašao.

– I onda si nastavila sa svojim životom.

– Maturirala sam u srednjoj školi. I napustila grad, zauvijek. Nisam željela biti ondje ako ikad pronađu njegovo tijelo.

Kratko su se promatrale.

– Shvaćaš li da si upravo priznala umorstvo Dominica Saula. Morat ću te uhititi – rekla je Jane.

Lily nije ni trepnula.

– Opet bih to učinila. Zaslužio je.

– Tko je znao za to? Tko je znao da si ga ubila?

Lily je oklijevala. Vani je prošao jedan par, glava pognutih na vjetru, ramena pogrbljenih u zimskim kaputima.

– Jesu li Sarah i Lori–Ann znale?

– Bile su mi najbolje prijateljice. Morala sam im reći. Shvatile su zašto sam to učinila. Zaklele se da će čuvati tajnu.

– I sad su tvoje prijateljice mrtve.

– Da. – Lily je zadrhtala i obgrlila se rukama. – Mojom krivnjom.

– Tko još zna?

– Nikad nisam nikome rekla. Mislila sam da je s time svršeno. – Udahnula je. – A onda je Sarah dobila onu razglednicu.

– S navodom iz knjige Otkrivenja?

– Da.

– Mora da još netko zna što si učinila. Netko tko te je vidio te noći, ili čuo za to. Netko tko se sad zabavlja mučeći te.

Lily je odmahнула glavom.

– Samo bi Dominic poslao tu razglednicu.

– Ali, on je mrtav. Kako bi je mogao poslati?

Lily je kratko šutjela, znajući da će ono što namjerava reći zacijelo zvučati apsurdno ovoj hladno logičnoj ženi.

– Vjerujete li u život nakon smrti, istražiteljice? – upitala je. Kao što je Lily i mogla predvidjeti, Jane je samo prezrivo frknula nosom.

– Vjerujem da imamo jednu priliku za život. I zato si ne možemo priuštiti da je zeznemo.

– Drevni su Egipćani vjerovali u zagrobni život. Vjerovali su da svatko ima svog Ba, kojeg su prikazivali kao pticu s ljudskim licem. Ba je tvoja duša. Kad umreš, ona se oslobađa i može odletjeti natrag u svijet živih.

– Kakve to egipatsko vjerovanje ima veze s tvojim bratićem?

– Rođen je u Egiptu. Imao je gomile majčinih knjiga, neke od njih prilično stare, s formulama iz egipatskih nadgrobničkih spomenika, magičnim čarima kojima će se Ba dovesti natrag u život. Mislim da je pronašao put.

– Govoriš li o uskrsnuću?

– Ne. O posjedovanju.

Tišina je trajala kako se činilo unedogled.

– Misliš na demonsko posjedovanje? – naposljetku je upitala Jane.

– Da – tiho je odgovorila Lily. – Ba pronalazi novi dom.

– Hoćeš reći, da ulazi u nečije tuđe tijelo? I tjera ga na ubijanje?

– Duša nema tjelesni oblik. Mora zaposjesti stvarnog čovjeka od krvi i mesa. Pojam demoniskog posjedovanja nije nov. Katolička crkva oduvijek zna za to, i zabilježili su takve slučajeve. Imaju obrede egzorcizma.

– Kažeš da je Ba tvog bratića oteo nečije tijelo i da se tako uspio okomiti na tebe i ubiti tvoje dvije prijateljice?

Lily je čula sumnjičavost u Janeinom glasu i uzdahnula je.

- Nema smisla govoriti o tome. Vi ništa od toga ne vjerujete.
- A ti? Mislim, doista?
- Prije dvanaest godina, nisam vjerovala – tiho je odgovorila Lily. Pogledala je Jane. – Ali sad vjerujem.

Dvanaest godina ispod vode, pomislila je Jane. Stajala je drhteći na rubu kamenoloma dok su oko nje brujali motori i kablovi se napinjali, izvlačeći težinu davno potopljenog automobila. Što se događa s tijelom koje se u vodi namakalo u cvatu algi dvanaest ljeta, ledu i odmrzavanju dvanaest zima? Ljudi koji su stajali oko nje bili su turobno nijemi, nedvojbeno se užasavajući, jednako kao i ona, prvog pogleda na tijelo Dominica Saula. Okružni mrtvozornik, doktor Kibbie, podigao je okovratnik i navukao šal preko lica, kao da želi nestati u kaputu, kao da želi biti bilo gdje drugdje samo ne ovdje. U stablima iznad njihovih glava graktao je trio vrana, kao da jedva čekaju ugledati, okusiti strvinu. Samo da na kostima ne bude mesa, pomislila je Jane. Čiste je kosti mogla podnijeti. Kosturi su bili obične dekoracije za Noć vještica, kao zveckava plastika. Nimalo ljudski. Pogledala je Lily koja je stajala pokraj nje. Tebi mora da je još gore. Ti si ga poznavala. Ti si ga ubila. Ali Lily nije okretala glavu; ostala je uz Jane, pogleda uperenog u kamenolom ispod njih. Uže se napelo podižući svoj teret iz crne vode u kojoj su poskakivali komadi slomljenog leda. Jedan se ronilac već spustio kako bi potvrdio da je automobil doista ondje, no voda je bila previše mutna, talog isuviše gust da bi jasno vidio unutrašnjost vozila. Sad voda kao da je proključala i automobil je izronio na površinu. Kad je upao u jezero, zbog zraka u gumama okrenuo se naopačke, te se najprije pojavila donja strana. Voda je curila sa zahrđalog metala. Poput kita koji izranja, stražnji je branik s registarskom tablicom nečidjivom od desetljetnog taloga i algi probio površinu. Motor dizalice zaturirao je jače, prodorno cviljenje mašinerije prodiralo je Jane ravno kroz glavu. Osjetila je kako se Lily žacnula pokraj nje i pomislila da će se mlada žena sad zacijelo okrenuti i vratiti u njezin automobil. Ali Lily je uspjela izdržati dok je dizalica podizala svoj teret iz kamenoloma i nježno ga spuštala na snijeg.

Jedan je radnik otkvačio kabel. Ponovno turiranje motora, trzaj dizalice i automobil se okrenuo na bok. S njega je curila voda, prljajući snijeg prljavosmeđom bojom.

Na trenutak mu nitko nije prilazio. Pustili su ga da leži dok se cijedi. Zatim je doktor Kibbie navukao rukavice i odgacao kroz sad blatnjava snijeg do vozačkih vrata. Potegnuo ih je, ali se nisu dala otvoriti. Prišao je suvozačkim

vratima i povukao kvaku. Odskočio je kad su se vrata otvorila oslobađajući naglu provalu vode koja mu je smočila čizme i hlače.

Pogledavši ostale, ponovno se usredotočio na otvorena vrata, kroz koja je još uvijek curkalo. Udahnuo je, čeličeći se za ono što će vidjeti, i nagnuo u automobil. Dugo je ostao u tom položaju, tijela povijenog u struku, stražnjice koja je stršala iz vozila. Zatim se najednom uspravio i okrenuo ka ostalima.

– Ovdje nema ničega – rekao je.

– Molim? – upitala je Jane.

– Automobil je prazan.

– Zar ne vidite nikakvih ostataka tijela?

Doktor Kibbie je odmahnuo glavom. – U ovom automobilu nema nikakvog tijela.

– Ronioci nisu ništa pronašli, Lily. Nikakvo tijelo, niti kostur. Nikakav dokaz da je tvoj bratić ikad bio u onoj vodi.

Sjedile su u Janeinom parkiranom automobilu dok su pahulje snijega nežno padale na prednje staklo u sve debljoj kopreni čipke.

– Nisam to sanjala – rekla je Lily. – Znam da se dogodilo.

– Pogledala je Jane preplašenim očima. – Zašto bih to izmislila? Zašto bih priznala da sam ga ubila, ako to nije istina?

– Utvrdili smo da je automobil doista pripadao tvojoj majci. Registracija nije bila obnovljena dvanaest godina. Ključ je još uvijek u motoru.

– Rekla sam vam da će biti. Rekla sam vam gdje ćete pronaći automobil.

– Da, sve što si rekla pokazalo se točnim, osim jedne sitne pojedinosti. Nema tijela.

– Moglo je istrunuti.

– Svejedno bi ostao kostur. Ali ondje nije bilo ničega. Ni odjeće, nijedne kosti. – Jane je zastala. – Znaš što to znači.

Lily je progutala slinu i zagledala se u staklo, sad zastrto snijegom.

– Živ je.

– Nisi bježala od duha, niti od zloduha. On je još uvijek od krvi i mesa, i pretpostavljam da je prilično bijesan na tebe jer si ga pokušala ubiti. O tome je ovdje riječ, Lily. O osveti. Prije dvanaest je godina bio samo klinac. Ali danas je muškarac, i napokon ti se može osvetiti. Prošlog kolovoza izgubio je tvoj trag u Italiji i nije imao pojma kako bi te pronašao. Zato je otišao k Sarah i Lori–Ann po informacije. Međutim, ni one nisu znale gdje si; bile su mu beskorisne. Morao je smisliti drukčiji način da te pronađe.

– Fondaciju Mefisto – promrmljala je Lily.

– Ako je Mefisto doista onako cijenjen kako tvrdi Sansone, tad se glas o njemu vjerojatno proširio i izvan policijskih krugova. Očito je i Dominic čuo za njih. Svakako je znao kako će pobuditi njihovo zanimanje. Onaj telefonski poziv Joyce O'Donnell. Latinske riječi, morska školjka, sotonksi simboli

– Mefistovci su pomislili da naposljetku slijede samog Sotonu. No, vjerujem da se on samo poigravao s njima.

– Dominic ih je iskoristio da pronađe mene.

– I oni su dobro obavili svoj posao, nisu li? Za samo deset dana, Mefisto te pronašao.

Lily je nakratko razmislila o ovome.

– Nema tijela. Sad me ne možete optužiti ni za kakav zločin. Više me ne možete zadržati – rekla je.

Jane se zagledala u oči koje su svjetlucale od straha i pomislila: Ona želi pobjeći.

– Slobodna sam otići, nisam li?

– Slobodna? – Jane se nasmijala. – Ti to nazivaš slobodom, taj život preplašenog zeca?

– Preživjela sam, nisam li?

– A kad ćeš uzvratiti? Kad ćeš zauzeti stav? Ne pričamo mi ovdje o vragu, govorimo o običnom muškarcu. Njega možeš poraziti.

– Lako je to vama reći. Vi niste ta koju lovi!

– Ne, ali ja lovim njega i potrebna mi je tvoja pomoć. Suraduj sa mnom, Lily. Poznaješ ga bolje od svih drugih.

– Zato mi i ne može dopustiti da ostanem na životu.

– Obećajem ti, bit ćeš sigurna.

– To obećanje ne možete održati. Mislite da on već ne zna gdje sam? Ne znate koliko je pedantan. Nije mu promaknula nijedna pojedinost, nije propustio nijednu priliku. Možda on jest živ i diše. Ali nikad me nećete uvjeriti da je ljudsko biće.

Zazvonio je Janein mobitel i obje ih prepao. Dok se javljala na poziv, osjećala je Lilyn pogled, napet i ispitivački. Ona pretpostavlja najgore.

Zvao je Barry Frost.

– Gdje si ti sad?

– Još smo u Norwichu. Kasno je pa ćemo noćas vjerojatno prespavati u nekom motelu i sutra se vratiti u grad.

– Mislim da bi bilo bolje da je ne vraćaš ovamo.

– Zašto?

– Zato što imamo ozbiljan problem. Oliver Stark je mrtav.

– Molim?

– Netko je sa Starkovog telefona nazvao policiju i ostavio slušalicu podignutu. Tako smo saznali. Ja sam upravo u njegovoj kući. Kriste, ovdje je pravi nered. Još je vezan uz invalidska kolica, ali jedva se može prepoznati. Siroti klinac nije imao šanse. – Uslijedila je šutnja dok je on čekao da ona nešto kaže. – Rizzolijeva?

– Moramo upozoriti ostale. Sansonea i gospodu Felway.

– Već sam ih nazvao. I doktoricu Isles. Mefisto ima članove i u Europi, i svi poduzimaju mjere opreza.

Jane je pomislila na ono što je Lily netom rekla. Nikad me nećete uvjeriti da je on ljudsko biće. Koje mjere opreza može itko poduzeti protiv ubojice koji po svemu sudeći prolazi kroz zidove?

– Uklanja ih jednog po jednog – rekla je.

– Tako izgleda. Ovo je postalo mnogo veće nego što smo mislili. Nije riječ samo o Lily Saul. Riječ je o čitavoj Fondaciji.

– Zašto to, dovraga, čini? Zašto se okomio na sve njih?

– Znaš kako je to Sansone nazvao? – upitao je Frost. – Istrebljenjem. Možda griješimo glede Lily Saul. Možda ona nije prava meta.

– Kako god bilo, sad je ne mogu vratiti natrag.

– Poručnik Marquette misli da će biti sigurnija izvan Bostona i ja se slažem s njim. Radimo na dugoročnom rješenju, ali trebat će nam dan ili dva.

– A dotad, što da radim s njom?

– Sansone je predložio New Hampshire. Kućicu na Bijelim planinama. Kaže da je sigurna.

– Čija je to kuća?

– Pripada nekom prijatelju gospode Felway.

– I mi ćemo vjerovati Sansoneovoj prosudbi?

– Marquette je to odobrio. Kaže da nadležni nemaju nikakve dvojbe glede njega. Tad oni o Sansoneu znaju više od mene.

– Dobro – rekla je. – Kako ću pronaći tu kuću?

– Gospoda Felway će te nazvati i dati ti upute.

– A, Sansone i Maura? Što će oni učiniti?

– Svi su već krenuli na isto mjesto. Ondje ćete se naći.

Poglavlje trideset i šest

Bio je jedan sat poslijepodne kad su prešle državnu granicu Massachusettsa i ušle u New Hampshire. Lily jedva da je rekla ijednu riječ otkad su se tog jutra odjavile iz motela u Oneonti. Sad, dok su se vozile sjeverno u Bijele planine, jedino što se čulo bilo je struganje brisača pod snježnim pahuljama na prednjem staklu. Previše je nervozna za čavrljanje, pomislila je Jane, pogledavajući svoju šutljivu suputnicu. Prethodne večeri, u zajedničkoj motelskoj sobi, Jane ju je čula kako se bez prestanka meškolji i okreće u susjednom krevetu, a danas su Lilyne oči bile upale, a lice toliko blijedo da se kroz kožu gotovo naslućivala bjelina kostiju. S nekoliko kilograma više, Lily Saul mogla bi biti zgodna. No, sad kad ju je pogledala, Jane je vidjela hodajući leš. Možda upravo to i jest.

– Hoćete li večeras ostati sa mnom? – To je pitanje izrečeno tako tiho da se umalo izgubilo u struganju brisača.

– Provjerit ću situaciju – odgovorila je Jane. – Da vidim kako mi se čini.

– Znači, možda nećete ostati.

– Nećeš biti sama.

– Pretpostavljam da želite ići kući, zar ne? – Lily je uzdahnula. – Imate li muža?

– Da, udana sam.

– A djecu?

Jane je oklijevala.

– Imam jednu kćerku.

– Ne želite mi pričati o sebi. Ne vjerujete mi.

– Ne poznajem te dovoljno.

Lily je pogledala kroz prozor.

– Svi koji su me doista poznavali su mrtvi. – Oklijevala je. – Osim Dominica.

Vani je snijeg koji je padao bio poput sve gušćeg vela bjeline. Vozile su se uzbrdo kroz gustu borovu šumu i po prvi put Jane nije bila sigurna hoće li njezin subaru moći svladati cestu ako snijeg nastavi padati.

– Zašto biste mi vjerovali? – upitala je Lily gorko se nasmijavši. – Mislim, o meni znate samo da sam pokušala ubiti svog bratića. I da sam zeznula.

– Ona poruka na zidu Lori–Ann – rekla je Jane. – Bila je namijenjena tebi, zar ne? Zgriješila sam.

– Jer jesam, zgriješila sam – promrmrljala je Lily. – I nikad neću prestati plaćati zbog toga.

– A stol postavljen za četiri osobe, to je trebalo predstavljati obitelj Saul, je li tako? Četveročlanu obitelj.

Lily je obrisala rukom oči i pogledala kroz prozor.

– A ja sam zadnja. Četvrto postavljeno mjesto.

– Znaš što? – rekla je Jane. – I ja bih bila ubila tog kurvinog sina.

– Vi biste to bolje obavili.

Cesta je postala strmija. Subaru se teškom mukom uspinjao uz planinu, gume bućkale sve dublji svježi snijeg. Jane je pogledala na svoj mobitel i vidjela da nema signala. Već najmanje deset kilometara nisu prošle pokraj neke kuće. Možda bismo se trebale okrenuti, pomislila je. Moj je posao da ovu ženu sačuvam živu, a ne da je nasučem u planini gdje će se smrznuti. Je li ovo uopće pravi put?

Zaškiljila je kroz staklo ne bi li ugledala vrh brda. Tad je uočila kolibu, nasadenu poput orlovog gnijezda na vrhu litice. U blizini nije bilo drugih kuća i samo je ova jedna cesta vodila do nje. Gore se vjerojatno stere predivan pogled na dolinu.

Prošle su kroz vrata, za njih ostavljena otvorena. Jane je rekla:

– Meni ovo izgleda najsigurnije što može biti. Kad se vrata zaključaju, nitko neće moći prići. Ako nema krila, ovdje gore neće moći do tebe.

Ispred kolibe su bila parkirana dva automobila. Jane se parkirala iza Sansoneovog mercedesa i njih dvije su izašle iz automobila. Zastavši na prilazu kući, Jane se zagledala u grubo ispiljene klade, u šiljasti krov koji se uzdizao u snježno nebo. Prišla je prtljažniku kako bi iz njega izvadila njihove torbe i tek što ga je s treskom zalupila, začula je rezanje tik iza leđa. Poput dvije crne utvare, iz šume su se pojavila dva dobermana, približavajući im se tako tiho da ih nije čula. Zastali su iskeženih zubiju ispred dvije žene koje su se zaledile na mjestu.

– Nemoj trčati – šapnula je Jane Lily. – Nemoj se ni pomaknuti. – Izvukla je pištolj.

– Balan! Bakou! K nozi!

Psi su zastali i pogledali svoju gospodaricu, koja je upravo izašla iz kolibe i sad je stajala na trijemu.

– Zao mi je ako su vas preplašili – rekla je Edwina Felway. – Morala sam ih pustiti van da se istrče.

Jane nije vratila pištolj u futrolu. Nije vjerovala tim životinjama, a očito ni one njoj. Ostale su ukopane ispred nje i promatrale je očima crnim kao u zmija.

– Veoma su lojalni, ali brzo zaključite tko je prijatelj, a tko neprijatelj. Sad bi trebalo biti u redu. Samo spremite pištolj i krenite prema meni. Ali ne prebrzo.

Jane je nevoljko spremila pištolj u futrolu. Lily i ona polako su prošle pokraj pasa i popele se na trijem, dok su doberman budno motrili svaki njihov korak. Edwina ih je uvela u kuću, u prostranu prostoriju koja je mirisala na dim. Iznad njihovih glava nadvijale su se ogromne grede, a na zidovima obloženim kvrgavom borovinom visjele su glave soba i jelena. U kamenom kaminu plamičci su pucketali oko brezovih cjepanica. Maura je ustala s kauča kako bi ih pozdravila.

– Napokon ste stigle – rekla je Maura. – Uz ovu oluju, već smo se zabrinuli.

– Cesta je bila prilično loša – odgovorila je Jane. – Kad si ti stigla?

– Dovezli smo se sinoć, odmah nakon što nas je nazvao Frost.

Jane je prišla prozoru s kojega se pružao pogled na dolinu. Kroz teški zastor od snijega koji je padao, uočila je daleke vrhove.

– Imate dovoljno hrane? – upitala je. – Goriva?

– Imamo dovoljno za nekoliko tjedana – odgovorila je Edwina. – Moj prijatelj brine da uvijek ima dovoljno zaliha. Čak i u vinskom podrumu. Drva za potpalu ima dovoljno. Imamo i generator, ako nestane struje.

– A ja sam naoružan – rekao je Sansone.

Jane ga nije čula kad je ušao u prostoriju. Okrenula se i zaprepastila njegovim turobnim izgledom. Zadnja dvadeset i četiri sata su ga preobrazila. On i njegovi prijatelji sad su bili pod opsadom i to se vidjelo na njegovom oronulom licu.

– Drago mi je što ćete biti s nama – rekao je.

– Zapravo... – Jane je pogledala na sat. – Mislim da je ovdje prilično sigurno.

– Ne misliš valjda večeras otići? – upitala je Maura.

– Nadala sam se da hoću.

– Za sat vremena će već biti mrak. Cesta neće biti očišćena do sutra ujutro. Sansone je dodao: – Doista biste trebali ostati. Ceste će biti loše.

Jane je ponovno pogledala snijeg koji je padao. Pomislila je na gume koje se kližu i samotne planinske ceste. – Valjda ste u pravu – rekla je.

– Znači, čitavo društvo ostaje prespavati? – upitala je Edwina. – Idem ja onda zaključati vrata.

– Moramo nazdraviti u sjećanje na Olivera – rekla je Edwina.

Sjedili su u dnevnom boravku, okupljeni oko ogromnog kamenog kamina. Sansone je ubacio cjepanicu na vatru i suha je kora zasiktala, frcajući iskrice. Vani se smračilo. Vjetar je zavijao, prozori lupali, i iznenađan nalet snijega dopuhao oblak dima iz dimnjaka u sobu. Kao da Lucifer najavljuje svoj dolazak, pomislila je Jane. Dva dobermana, koji su ležali uz Edwinin stolac, iznenađeni su podigla glave kao da su namirisali uljeza.

Lily je ustala s kauča i približila se ognjištu. Unatoč razbuktaloj vatri, u sobi je bilo hladno i ona je čvrsto stisnula deku oko ramena dok joj se na licu odražavao narančasti odsjaj plamena. Svi su bili zarobljeni ovdje, ali prava je zatvorenica bila Lily. Jedina oko koje se vrtložila tama. Čitave večeri, Lily gotovo da nije rekla ni riječ. Jedva je okusila večeru i nije posegnula za svojom čašom vina kad su svi ostali nazdravili.

– Za Olivera – promrmeljao je Sansone.

Podigli su čaše u nijemu, tužnu počast. Jane je otpila samo gutljaj. Budući da je čeznula za pivom, gurnula je svoju čašu Mauri.

Edwina je rekla:

– Treba nam svježa krv, Anthony. Razmišljala sam o kandidatima.

– Ne mogu nikoga pitati da nam se pridruži. Ne sad. – Pogledao je Mauru. – Strašno mi je žao što sam vas uvukao u sve ovo. Vi nikad niste željeli biti dio toga.

– Znam jednog muškarca u Londonu – rekla je Edwina. – Sigurna sam da će on htjeti. Već sam ga predložila Gottfriedu.

– Winnie, sad nije vrijeme za to.

– Kad onda jest? Taj muškarac je davno radio s mojim suprugom. Egipatolog je i vjerojatno može protumačiti sve što Oliver...

– Nitko ne može zamijeniti Olivera.

Sansoneov grub odgovor kao da je osupnuo Edwinu.

– Naravno da ne može – naposljetku je rekla. – Nisam tako mislila.

– Je li Oliver bio vaš student na Bostonskom sveučilištu? – upitala je Jane.

Sansone je kimnuo glavom.

– Imao je samo šesnaest godina, najmlađi brucš u kampusu. Od prvog dana kad se dovezao u svojim kolicima na moje predavanje, znao sam da je darovit. Postavljao je više pitanja od ikog drugog. Činjenica da mu je glavni predmet bila matematika pokazala se jednim od razloga zašto je bio tako dobar u svom poslu. Samo bi pogledao neku nerazumljivu drevnu šifru i odmah bi vidio obrasce. – Sansone je odložio svoju čašu. – Nikad nisam upoznao nikog sličnog njemu. Od trenutka kad biste ga vidjeli, znali biste da je briljantan.

– Za razliku od nas ostalih – s kiselim je smijehom rekla Edwina. – Ja sam jedan od onih nebriljantnih članova koje je netko najprije morao preporučiti. – Pogledala je Mauru. – Pretpostavljam da znate da je vas predložila Joyce O'Donnell?

– Maurini su osjećaji glede toga dvojaki – rekao je Sansone.

– Nije vam se baš sviđala Joyce, zar ne?

Maura je dovršila Janeino vino.

– O pokojnicima radije ne bih govorila loše.

– Mene to ne priječi da budem iskrena – rekla je Jane. – Nijedan klub koji bi primio O'Donnellovu nije klub u koji bih se ja učlanila.

– Mislim da nam se vi ionako ne biste pridružili – rekla je Edwina otvarajući novu bocu – budući da vi ne vjerujete.

– U sotonu? – Jane se nasmijala. – Takav tip ne postoji.

– Nakon svih užasa koje ste u svom poslu vidjeli, istražiteljice, vi to još uvijek možete reći? – upitao je Sansone.

– Počinili su ih obični ljudi. I ne, ne vjerujem ni u sotonsku opsjednutost.

Sansone se nagnuo prema njoj, a na licu mu se odražavao odsjaj plamena.

– Je li vam poznat slučaj trovača čajem?

– Nije.

– Riječ je o mladom Englezu po imenu Graham Young. S četrnaest godina, počeo je trovati članove svoje obitelji.

Majku, oca, sestru. Kad je mnogo godina kasnije pušten iz zatvora, odmah je počeo ponovno trovati ljude. Upitan zašto, rekao je da je sve to bilo zbog zabave. I slave. On nije bio obično ljudsko biće.

– Prije sociopat – rekla je Jane.

– To je krasna, utješna riječ. Samo dajte psihijatrijsku dijagnozu i ona će objasniti neobjašnjivo. Ali neka su djela toliko strašna da ih ne možete objasniti. Ne možete ih čak ni pojmiti. – Zastao je. – Graham Young nadahnuo je još jednu mladu ubojicu. Šesnaestogodišnju Japanku s kojom sam prošle godine razgovarao. Pročitala je objavljeni dnevnik Grahama Younga, a njegovi zločini toliko su je nadahnuli da se odlučila ugledati u njega. Najprije je ubijala životinje. Razrezala bi ih i igrala se s dijelovima tijela. Vodila je dnevnik na računalu i podrobno zapisivala sve pojedinosti o tome kakav je osjećaj zarinuti nož u živo meso. Toplinu krvi, drhtaj umirućeg stvorenja. Zatim je prešla na ubijanje ljudi. Majku je otrovala talijem i u svom dnevniku zabilježila svaki bolan simptom od kojega je majka patila. – Naslonio se, pogleda još uvijek uprtog u Jane. – Biste li je nazvali običnim sociopatom?

– Vi biste je nazvali demonom?

– Nema druge riječi za to što ona jest. Ili za ono što je muškarac kao Dominic Saul. Znamo da oni postoje. – Okrenuo se i zagledao u vatru. – Problem je u tome – tiho je dodao – što se čini da oni znaju da mi postojimo.

– Istražiteljice, jeste li ikad čitali Knjigu Henokovu? – upitala je Edwina puneći čaše.

– Već ste spominjali tu knjigu.

– Pronađena je među svicima Mrtvoga mora. Riječ je o drevnom zapisu, pretkršćanskom. Pripada apokrifnoj književnosti. Predskazuje smak svijeta. Govori nam da je zemlja zaražena drugom rasom po imenu Stražari, koji su nas naučili izrađivati mačeve, noževe i štitove. Dali su nam oruđa našeg vlastitog razaranja. Još su u drevna vremena ljudi jasno znali za ta stvorenja i shvatili da su drukčiji od nas.

– Sethovi sinovi – tiho je rekla Lily. – Potomci Adamovog trećeg sina.

Edwina ju je pogledala.

– Ti znaš za njih?

– Znam da imaju brojna imena.

– Nikad nisam čula da je Adam imao trećeg sina – rekla je Jane.

– Zapravo se pojavljuje u Knjizi postanka, ali je Biblija veoma prikladno uljepšala mnoge stvari – objasnila je Edwina. – Mnogo je povijesti cenzurirano i potisnuto. Tek sad, gotovo dvije tisuće godina kasnije, možemo pročitati Judino Evanđelje.

– A ti Sethovi potomci – oni su Stražari?

– Kroz stoljeća su ih nazivali raznim imenima. Elohim, Nefil. U Egiptu, Shemsu Hor. Znamo samo da je riječ o drevnoj lozi, podrijetlom s Levanta.

–Gdje?

– U Svetoj zemlji. Knjiga Henokova govori da ćemo se na kraju morati boriti protiv njih za vlastiti opstanak. I da ćemo trpjeti strahote dok će oni ubijati, tlačiti i razarati. – Edwina je zastala kako bi napunila Janeinu čašu. – Zatim će, na kraju, sve biti odlučeno. Doći će do odlučujuće bitke. Apokalipse. – Pogledala je Jane. – Vjerovali vi to ili ne, oluja se približava.

Plamičci kao da su se zamaglili pred Janeinim umornim očima. I samo na trenutak, zamislila je more vatre koja sve guta. Dakle, to je svijet koji vi nastavate, pomislila je. Svijet koji ja ne prepoznajem.

Pogledala je Mauru.

– Doktorice, molim te nemoj mi reći da i ti vjeruješ u to.

No Maura je samo popila svoje vino i ustala.

– Mrtva sam umorna – rekla je. – Idem na spavanje.

Poglavlje trideset i sedam

Netko je lupkao po rubu Lilyne svijesti, tražeći da mu bude dopušteno ući u tajni krajolik njezinih snova. Probudila se u mraku i osjetila trenutak panike kad joj se ništa nije učinilo poznatim. Zatim je opazila odsjaj mjesečine i sjetila se gdje je. Kroz prozor je ugledala zapanjujuću bjelinu snijega. Oluja je prošla i mjesec je sad obasjavao čist, bijeli svijet, nijem i čaroban. Po prvi put u mnogo mjeseci, osjećala se sigurnom. Više nisam sama, pomislila je. S ljudima sam koji razumiju moje strahove, ljudima koji će me zaštititi.

Začula je neko zveckanje ispred vrata. Izgubilo se u dnu hodnika. To je samo jedan od ona dva dobermana, pomislila je. Bakou i Balan. Kakva odvratna imena. Ležala je u krevetu, osluškujući kad će šape ponovno protapkat i pokraj njezinih vrata, ali pas se nije vratio. Dobro. Jer morala je u kupaoonicu i nije se željela susresti s tim životinjama u hodniku.

Izvukla se iz kreveta i prišla vratima. Provirivši glavom u hodnik, osvrnula se tražeći pse, ali nije im bilo traga, niti se čulo tapkanje. Na stubištu je gorjelo slabo svjetlo, dovoljno da pronađe put do kupaoalice. Tek što je stigla do praga, golim je stopalima ugazila u nešto vlažno. Spustila je pogled i ugledala blagi odsjaj lokve. S gađenjem je odmaknula nogu. Psi, naravno. Kakve su još nezgode ostavili na podu? Nije željela ugaziti u nešto gore.

Pipkala je po zidu tražeći prekidač, pritisnula ga i pogledala pod. Vidjela je još lokvica, ali je shvatila da ih nisu ostavili psi; bio je to otopljen snijeg, u obliku otisaka stopala. Netko je bio vani i donio snijeg u kuću. Podigla je pogled do zrcala, u kojem se zagledala u vlastite pospane, stisnute oči. Tad je opazila još nešto, nešto od čega joj se svaka dlaka na vratu naježila, odraz onoga što je bilo crveno nacrtano na zidu iza njezinih leđa. Tri naopako okrenuta križa.

Dahćući je zateturala natrag prema sobi i pobjegla iz kupaoalice. Panično je jurila hodnikom, kližući bosim stopalima po vlažnom podu dok je trčala prema najbližim vratima. Bila su to vrata Maurine sobe.

– Probudite se! – šapnula je. – Morate se probuditi! – Tresla je usnulu ženu tako jako da je uzglavlje kreveta zaškripalo, opruge prosvjedovale. Maura je samo uzdahnula, ali se nije probudila.

– Što ti je? Zašto te ne mogu probuditi?

Nešto je zaškripalo u hodniku. Lily je naglo okrenula glavu prema vratima. Dok je prilazila vratima, osjetila je kako joj srce lupa dovoljno snažno da probije rebra. Stala je i osluhnula, nastojeći čuti kroz glasno lupanje vlastitog srca.

Ništa.

Polako je provirila u hodnik. Bio je prazan. Probudi ostale. Moraju znati da je on u kući!

Kliznula je u hodnik i bosonoga pohitala prema sobi za koju je mislila da je Janeina. Posegnula je za kvakom i frustrirano zajecala kad je shvatila da su vrata zaključana. Da zalupam po vratima kako bih je probudila? Usuđujem li se proizvesti buku? Zatim je čula cvilež psa, blago lupkanje šapa po velikom dnevnom boravku u prizemlju. Polako se približila stubama. Pogledala je preko ograde i umalo se nasmijala od olakšanja.

U prizemlju je u kaminu gorjela vatra. Na kauču je, okrenuta licem ka plamenu, sjedila Edwina Felway.

Dok je Lily hitala niz stepenice, dva su dobermana podigla glave i jedan je prijeteći zarežao. Lily se zaustavila u podnožju stuba.

– Daj, daj, Balan – rekla je Edwina. – Što te je sad uznemirilo?

– Edwina! – šapnula je Lily.

Edwina se okrenula i pogledala je.

– Oh. Budna si. Baš sam kanila dodati još koju cjepanicu. Lily je pogledala vatru, koja je već buktjela, plamenovima ližući opasno visoku hrpu drva. – Slušajte me – šapnula je Lily, zakoračivši korak bliže, ali je ponovno zastala kad je jedan od pasa ustao iskezivši očnjake. – On je u kući! Moramo sve probuditi!

Edwina je mirno uzela dvije cjepanice i bacila ih na već podivljalu vatru, potpirujući pakao.

– Zamijetila sam da jedva da si otpila gutljaj vina, Lily.

– Dominic je ovdje!

– Mogla si sve prespavati, zajedno sa svima ostalima. Ali ovako je mnogo bolje. Kad si budna.

– Molim?

Pas je ponovno zarežao i Lily se zagledala u zube koji su bljeskali narančasto na odsjaju plamena. Psi, iznenada je pomislila. Nisu zalajali, noćas nijednom. Uljez se uvukao u kuću. Ostavio je mokre otiske stopala na podu. A psi nisu dali nikakvo upozorenje. Zato što ga poznaju.

Dok se Edwina okretala prema njoj, Lily je poput strijele poletjela prema kaminu i zgrabila žarač.

– Ti si ga dovela ovamo – rekla je uzmičući, vitlajući žaračem u obranu. – Ti si mu rekla.

– Oh, nisam morala. Već je bio ovdje na planini i čekao nas.

– Gdje je on?

– Dominic će izići kad on bude htio.

– Prokleta bila – povikala je Lily, čvršće stisnuvši žarač u ruci. – Gdje se skriva?

Napad je opazila prekasno. Začula je rezanje i topot šapa na drvenom podu i krajičkom oka zamijeti dvije crne munje koje su poletjele na nju. Od udarca se srušila na pod i žarač joj je uz glasan tresak ispao iz ruke. Osjetila je kako joj se pseće čeljusti zatvaraju oko ruke i vrisnula kad su se zubi žarili u meso.

– Balan! Bakou! Pustite.

Tu zapovjed nije izdao Edwinin glas, nego jedan drugi: glas Lilynih noćnih mora. Psi su je pustili i odmaknuli se, ostavivši je zaprepastenu i krvavu. Pokušala se pridići, ali lijeva joj je ruka bila razderana i beskorisna, tetiva presječenih moćnim očnjacima. Zastenjala je i otkotrljala se na bok. Ugledala je lokvu vlastite krvi na podu. A iza te lokve, vidjela je kako joj se približavaju muške cipele. Disala je u jecajima i pridigla se u sjedeći položaj. On je zastao pokraj kamina i stajao osvijetljen s leda plamenom vatre, kao tamni lik što izranja iz pakla. Pogledao ju je.

– Nekako ti to uvijek uspije, Lily – rekao je. – Uvijek mi ti izazoveš nevolje.

Uzmicala je unatraske, ali je ramenima naletjela na stolac i nije mogla dalje. Zaleđena na mjestu, netremice je promatrala Dominica, muškarca u kojeg se pretvorio. Još uvijek je imao onu istu zlaćanu kosu, iste čudnovato modre oči. Ali postao je viši, širih ramena, i nekoć anđeosko lice zadobilo je neku oštru, okrutnu uglatost.

– Prije dvanaest godina si me ubila – rekao je. – Sad ću ja tebi vratiti uslugu.

– Moraš paziti na nju – rekla je Edwina. – Brza je.

– Nisam li ti rekao, majko?

Lily je naglo pogledala Edwinu, zatim ponovno Dominica. Ista visina. Iste oči.

Dominic je opazio njezinu šokiranost i rekao:

– Kome bi se drugome petnaestogodišnji dječak obratio kad je u nevolji?

Kad se izvuče iz potopljenog automobila bez ičega osim odjeće na sebi? Morao sam ostati mrtav i nevidljiv, ili bi ti poslala policiju na mene. Oduzela si mi sve opcije, Lily. Osim jedne. Njegove majke.

– Trebali su mjeseci prije nego što je dobila moje pismo. Nisam li vam stalno govorio da će doći po mene? A tvoji roditelji nisu vjerovali.

Edwina je ispružila ruku kako bi pomilovala lice svog sina.

– Ali, ti si znao da hoću. Nasmiješio se. – Uvijek održiš obećanje.

–I ovo sam održala, nisam li? Isporučila sam je. Ti samo moraš biti strpljiv i dovršiti obuku. Lily je zurila u Edwinu. – Ali, ti si s Fondacijom Mefisto.

–I znala sam kako ću ih iskoristiti – odgovorila je Edwina. – Znala sam kako ću ih namamiti u igru. Ti misliš da je riječ o tebi, Lily, ali zapravo je riječ o njima. O šteti koju su nam s godinama nanijeli. Sad ćemo ih uništiti. – Pogledala je vatru. – Trebat će nam još drva. Idem ja po još.

– Mislim da to nije potrebno – rekao je Dominic. – Kuća je suha kao barut. Zapalit će se od jedne iskre.

Lily je odmahнула glavom. – Sve ćete ih ubiti...

– Tako je od početka zamišljeno – odgovorila je Edwina. – Sve će prespavati.

– Ni približno tako zabavno kao ubojstvo Joyce O'Donnell – rekao je Dominic. – Ali barem si ti budna i možeš uživati, Lily. – Podigao je žarač i gurnuo ga duboko u plamen. – Zgodna je ta vatra. Posve spali meso i ostavlja samo pougljenjene kosti. Nitko nikad neće znati kako si doista umrla, jer neće vidjeti rane. Tragove žigosanja. Mislit će da si jednostavno umrla kao i ostali, u snu. Nesretni slučaj, koji će samo moja majka uspjeti preživjeti. Nikad neće znati da si satima vrištala prije nego što si umrla. – Izvukao je žarač iz vatre.

Lily se teturavo pridigla na noge, dok joj se niz ruku slijevala krv. Jurnula je prema vratima, ali prije no što je stigla do njih, dva su dobermana sunula pred nju. Ukočila se gledajući u njihove iskežene zube.

Osjetila je kako se ruke stišću oko njezinih, dok ju je Edwina potezala natrag prema kaminu. Vrišteći, Lily se naglo okrenula i naslijepo zamlatarala rukama. Osjetila je zadovoljstvo pogodivši Edwinu u obraz.

Psi su je ponovno srušili bacivši se na njezina leđa.

– Pustite je! – naredio je Dominic.

Psi su se odmaknuli. Edwina je, držeći se za ranjeni obraz, snažno opalila nogom o Lilyna rebra tako da se Lily otkotrljala, u boli od koje nije mogla ni udahnuti. Kroz bolnu izmaglicu ugledala je kako joj se približavaju Dominicove cipele. Osjetila je kako je Edwina čvrsto hvata za zapešća i pribija ih uz pod. Podigla je pogled, prema Dominicovom licu, prema očima u kojima se plamen vatre odražavao kao u užarenom ugljčevlju.

– Dobrodošla u pakao – rekao je. U ruci je držao vreli žarač.

Lily se uz vrisak okrenula, pokušavajući se istrgnuti, ali Edwinin stisak bio je prejak. Dok je Dominic spuštao žarač prema njoj, okrenula je glavu, i obraza priljubljenog uz pod zatvorenih očiju iščekivala bol koja će uslijediti.

Eksplozija joj je zalila lice toplinom. Čula je kako Edwina dahće, čula kako žarač pada na pod. I odjednom su joj ruke bile slobodne.

Otvorila je oči i ugledala dva dobermana koji su jurili prema Jane Rizzoli. Jane je podigla pištolj i ponovno zapucala. Jedan je pas pao, no drugi je već bio u zraku nalik letećoj crnoj raketi. U trenutku kad se pas zabio u nju, Jane je uspjela ispaliti još jedan metak. Hrvajući se s ranjenim dobermanom dok su oboje padali, pištolj joj je ispao iz ruke.

– Ne – zastenjala je Edwina. Bila je na koljenima iza ustrijeljenog sina i s obje ruke obgrlivši njegovo lice, gladila mu kosu. – Ne smiješ umrijeti! Ti si odabran.

Lily se teškom mukom uspravila u sjedeći položaj dok se prostorija ljuljala oko nje. Na svjetlu razuzdanog plamena, ugledala je Edwinu kako ustaje poput anđela osvete. Vidjela je kako se saginje i podiže Janein pištolj.

Dok se trudila ustati, prostorija se okretala još brže. Kovitlac slika nikako se nije smirivao. Plamen. Edwina. Sve veća lokva Dominicove krvi, svjetlucava na svjetlu vatre. I žarač.

Pas se zadnji put snažno trznuo i Jane ga je odgurnula u stranu. Mrtvo je tijelo, isplaženog jezika, tresnulo na pod. Tek se tad Jane usredotočila na Edwinu koja je stajala iznad nje, i na pištolj koji je svjetlucau u njezinim rukama.

– Sve se završava ovdje. Noćas – rekla je Edwina. – Ti. I, Mefisto. – Edwina je podigla pištolj. Mišići na rukama su joj se napeli kad ga je još čvršće obuhvatila. Pozornost je posve usredotočila na Jane i nije vidjela kako joj prema glavi leti njezina vlastita smrt.

Žarač se zabio u Edwininu lubanju i kroz lijevano željezo u ruci Lily je osjetila krckanje kosti koja puca. Edwina se bez glasa srušila na pod. Lilyn je stisak popustio i žarač je zazveketao udarivši o drveni pod. Zurila je u to što je učinila. U Edwininu glavu, ulubljene lubanje. U krv, koja je tekla poput crne rijeke. Iznenada se prostorija zamračila, i noge su je izdale. Kliznula je na pod i sletjela na stražnjicu. Spustila je glavu u krilo, ne osjećajući ništa: ni bol, ni udove. Plutala je bez tijela na rubu nesvjestice.

– Lily. – Jane joj je dotaknula rame. – Lily, krvariš. Daj da ti vidim ruku.

Zadahtala je. U prostoriji se rasvjetlilo. Polako je podigla glavu i usredotočila se na Janeino lice. – Ubila sam je – promrmljala je.

– Nemoj je uopće gledati, dobro? Hajde, premjestit ću te na kauč. – Jane je ispružila ruku kako bi pomogla Lily da ustane. Ukočila se, stisnuvši prste oko Lilyne ruke.

I Lily je čula šapat i krv joj se sledila u žilama. Netremice je promatrala Dominica i spazila da su mu oči otvorene i svjesne. Usnice su mu se pomicale, ali je govorio tako tiho da je jedva uspjela čuti njegove riječi.

– Nismo... nismo...

Jane se sagnula kako bi ga bolje čula. Lily se nije usudila primaknuti nimalo bliže, strahujući da će Dominic odjednom skočiti na nju, kao kobra. Mogle bi ga ubiti još stotinu puta, ali on bi se uvijek vratio. On nikad neće umrijeti. Zlo nikad ne umire.

Vatra je svjetlucala u sve većoj lokvi krvi, kao da sami plamičci klize po podu, sve veći pakao s Dominicom kao izvorijem.

Njegove su se usnice opet pomaknule. – Mi nismo...

– Reci – rekla je Jane. – Reci mi.

– Mi nismo... jedini.

– Molim? – Jane je kleknula i zgrabila Dominica za ramena. Snažno ga je prodrmala. – Tko je još s vama?

Iz Dominicovih je pluća izišao posljednji dah. Usta su mu se polako otvorila i crte njegova lica zagladile su se kao vosak što se topi. Jane je pustila njegovo tijelo i uspravila se. Zatim je pogledala Lily.

– Što je time mislio?

Lily je netremice promatrala Dominicove mrtve oči, lice koje je sad bilo ovješeno i beživotno. – Upravo nam je rekao – rekla je – da još nije gotovo.

Poglavlje trideset i osam

Ralica je stružući probijala prolaz planinskom cestom, a buka njezinog motora odzvanjala je još iz doline. Stojeći na snijegom prekrivenom balkonu, Jane je preko ograde gledala u cestu u podnožju. Promatrala je sporo napredovanje ralice koja je vijugala prema njima, probijajući put kroz svježe napadali snijeg. Udahnuvši hladan, pročišćujući zrak, podigla je lice ka suncu, nastojeći raščistiti i zadnje tračke pomutnje iz misli. Kad cesta bude čista, mnogo će službenih vozila stići na planinu: državna policija, mrtvozornik, forenzičari. Morala je biti posve budna i spremna za njihova pitanja. Iako nije imala sve odgovore.

Otresla je snijeg s čizama, otvorila staklena vrata i zakoračila natrag u kuću. Preživjeli su sjedili za kuhinjskim stolom. Iako je u velikoj prostoriji u kojoj je gorjela vatra bilo toplije, nitko od njih nije se želio pomaknuti iz kuhinje. Nitko od njih nije želio biti u istoj prostoriji s leševima.

Maura je previla Lilynu ruku.

– Oštećene su ti tetive. Mislim da će ti trebati operacija. U najboljem slučaju samo antibiotici. – Pogledala je Jane. – Kad očiste cestu, prvo što moramo jest odvesti je u bolnicu.

– Neće im još dugo trebati – odgovorila je Jane. – Ralica je već na pola puta. – Sjela je i pogledala Lily. – Shvaćaš li da će policija imati mnogo pitanja za tebe. Gomilu pitanja.

Maura je rekla:

– To može pričekati dok joj ne bude pružena liječnička pomoć.
– Da, naravno. Ali, Lily, znaš da će te pitati što se noćas ovdje dogodilo.
– Zar ti ne možeš potvrditi sve što ona kaže? – upitala je Maura.
– Nisam sve vidjela – odgovorila je Jane. – Pola toga sam prespavala.
– Hvala Bogu da nisi popila svoje vino. U protivnom bi sad svi bili pepeo.

–Ja krivim sebe – rekao je Sansone. – Nisam smio zaspati. To je bila moja pogreška, dopustio sam Edwini da mi natoči vino.

Jane se namrštila.

– Zar ste planirali čitavu noć biti budni?
– Mislio sam da bi netko trebao biti budan. Za svaki slučaj.
– Znači, već ste sumnjali na Edwinu?

– Ne, stid me je priznati. Morate shvatiti koliko smo oprezni kad primamo nove članove. Dolaze nam isključivo preko preporuke, od ljudi koje poznajemo. I potom se raspitujemo, provjeravamo njihovu prošlost. Ja nisam dvojio u Edwinu. – Pogledao je Lily. – Tebi nisam vjerovao.

– Zašto Lily? – upitala je Jane.

– One noći, kad je moj dvorišni prozor bio na silu otvoren, sjećate se da sam vam rekao da ga uvijek držimo zatvorenog?

–Da.

– Što znači da ga je netko otvorio iznutra, netko tko je te noći bio u mojoj kući. Pretpostavio sam da je to bila Lily.

–Još uvijek ne razumijem – rekla je Maura. – Ako ste toliko oprezni glede toga tko se priključuje Fondaciji, kako ste mogli tako pogriješiti glede Edwine?

– To Gottfried i ja moramo saznati. Kako se uspjela ubaciti. Kako je to planirano i izvršeno. Nije se ona samo pojavila jednog dana na našim vratima; imala je pomoć, i to nekoga unutar Mefista, nekoga tko je izbrisao sve sumnjivo u provjeri njezine prošlosti.

– To je zadnje što nam je Dominic rekao – rekla je Lily. – Mi nismo jedini.

– Siguran sam da ih ima još. – Sansone je pogledao Jane. – Bili vi toga svjesni ili ne, istražiteljice, nalazimo se u ratu. Taj rat traje već stoljećima i sinoć se odvila samo jedna bitka. Najgore tek slijedi.

Jane je odmahнула glavom i umorno se nasmijala.

– Vidim da ponovno govorimo o onim demonima.

–Ja vjerujem da postoje – objavila je Lily, čvrsto stisnute čeljusti od sigurnosti. – Znam da su stvarni.

Čuli su struganje ralice po pločniku, sve bliže brujanje motora kamiona. Naposljetku je cesta čista i oni mogu napustiti planinu; mogu se vratiti svojim životima. Maura, natrag u naručje Daniela Brophyja, koji joj može slomiti srce ili donijeti nadu. Jane natrag na posao mirotvorca između zaraćenog oca i majke. I idem kuti Gabrielu. On me čeka.

Jane je ustala i prišla prozoru. Vani se sunce caklilo na savršenom snijegu. Nebo je bilo bez oblačka i cesta do kuće zacijelo je već očišćena i posipana solju. Dan je bio prekrasan za vožnju kući. Da zagrlj svog supruga i poljubi dijete. Jedva čekam da vas vidim oboje.

–Još uvijek mi ne vjerujete, zar ne, istražiteljice? – upitao je Sansone. – Ne vjerujete da traje rat.

Jane je pogledala u nebo i nasmiješila se.

– Danas sam odlučila ne vjerovati – odgovorila je.

Poglavlje trideset i devet

Tamni oblaci nisko su visjeli, i Lily je, promatrajući kuću u kojoj je odrasla, u zraku osjećala miris predstojećeg snijega. Nije je vidjela kakva je danas bila, napuštena olupina, ovješnog trijema, posivjelih oplata. Ne, vidjela ju je kakva je bila nekoć, ljeti, s rascvjetalim pavitinama na prozorima i crvenim geranijima u posudama ovješnim o grede. Vidjela je kako njezin brat Teddy izlazi iz kuće, čula škripu dok se vrata s mrežom zatvaraju iza njegovih leđa, a on s osmijehom juri niz stubu trijema. Vidjela je svoju majku na prozoru, kako mu maše i doziva, »Teddy, nemoj kasniti na večeru!« I vidjela je oca, opaljenog od sunca, kako zviždi s motikom u ruci, na putu prema svom ljubljenom povrtnjaku. Nekoć je ovdje bila sretna. Tih se dana željela sjećati, te je dane željela sačuvati. Sve drugo, sve što se otad dogodilo, predat tu pepelu.

– Jeste li sigurni u ovo, gospođice Saul? – upitao ju je glavni vatrogasac.

Njegova je ekipa stajala posve opremljena u vatrogasnim odijelima i čekala naređenje. Malo dalje nizbrdo, okupila se skupinica znatiželjnih promatrača. Ali, ona se usredotočila na Anthonyja Sansonea i Gottfrieda Bauma. Vjerovala im je, i oni su sad stajali uz nju, kao svjedoci egzorcizma njezinih demona.

Okrenula se ponovno prema kući. Pokućstvo je izvađeno i darovano lokalnim dobrotvornim organizacijama. Osim bala sijena koje su vatrogasci naslagali u spavaćoj sobi na katu, od kuće je ostala samo prazna ljuska.

– Gospođice Saul? – upitao je šef vatrogasaca.

– Spalite je – odgovorila je.

Dao je znak i njegova je ekipa krenula s cijevima i kanisterima kerozina pomiješanog s dizelskim gorivom. Ovako velika kuća nije se često žrtvovala za probno gašenje i vatrogasci su se sa zadovoljstvom latili posla, nestrpljivo iščekujući da upale vatru. Za vježbu, oni će ga ugasiti, pa iznova upaliti, i tako dok ne bude vrijeme da dopuste vatri da odnese pobjedu. Dok se crni dim spiralno uzdizao u zrak, Lily se odmaknula kako bi stala između dvojice muškaraca koje je počela smatrati svojim mentorima, čak očevima. Sansone i Baum nisu ništa rekli, ali Lily je čula kako je Baum oštro udahnuo kad su se na prozoru na katu pojavili prvi plamičci, i osjetila je kako joj Sansone ohrabrujući stavlja ruku na rame. Nije joj trebala podrška; stajala je ravnih leđa, pogleda uperenog u vatru. U kući sad plamen guta podne daske još zamrljane krvlju Petera Saula, i liže zidove oskvrnjene nesvetim križevima. Takvim mjestima ne smije biti dopušteno da prežive. Takvo se zlo ničim ne može oprati; može se

samo uništiti. Sad su se vatrogasci odmaknuli od kuće kako bi promatrali završni požar. Plamen je pucketao preko krova i otapao snijeg u piskutavu paru. Narančaste su kandže posezale kroz prozore i uspinjale se suhim oplatama. Vrućina je natjerala vatrogasce na uzmak dok je plamen postajao sve veći i jači, poput zvijeri što riče u pobjedu.

Lily je promatrala samo središte tog požara koji je sad proždirao i zadnje ostatke njezina djetinjstva, i vidjela je, uokviren plamenom, jedan jedini trenutak u vremenu. Ljetnu večer. Majku, oca i Teddyja koji stoje na trijemu i promatraju je kako trčkara travnjakom, pletući mrežu. I krijesnice – mnoštvo krijesnica, nalik sazviježdima zvijezda koje trepere u noći. »Gledaj, tvoja je sestra uhvatila još jednu!«, kaže njezina majka, a Teddy se nasmije, podižući staklenku u koju će primiti nagradu. Smiješe joj se, iz vremena otprije mnogo godina, s mjesta koje nijedan plamen nikad neće moći dotaknuti, jer je sigurno unutar njezinog vlastitog srca.

Sad se krov srušio, a iskrice poletjele u nebo, i Lily je začula uzdahe ljudi obuzetih primitivnim uzbuđenjem zimske vatre. Dok je plamen polako jenjavao, gledatelji iz grada počeli su se polako raštrkavati nizbrdo, natrag u svoje automobile, budući da je uzbuđenje završilo. Lily i njezina dvojica prijatelja ostali su promatrati kako i zadnji plamičci gasnu i dim se izvija iz pocrnjelog pepela. Kad krš bude očišćen, ovdje će posaditi stabla. Rascvjetale trešnje i divlje jabuke. Ali na ovom brdu nikad više ne smije biti kuća.

Nešto joj je hladno poljubilo nos i ona je, podigavši pogled, ugledala debele pahulje koje su lepršale s neba. Bio je to završni blagoslov, sveti, pročišćujući snijeg.

– Jesi li spremna za odlazak, Lily? – upitao je Baum.

– Jesam – nasmiješila se. – Spremna sam. – Zatim se okrenula i pošla za njima, i troje lovaca na demone zajedno se spustilo niz brdo.

Svršetak

Izvor skena, torent

Obradila i priredila **Agata**

Pogovor

Kao studentica antropologije na Sveučilištu Stanford, bila sam opčarana mitovima iz drevnih vremena. Volim misliti da postoji tračak istine u pričama koje su kroz stoljeća došle do nas. Maglica vremena možda je promijenila neke pojedinosti, ali čak se i najnevjerojatnija pripovijest može temeljiti na stvarnim ljudima i stvarnim događajima.

Prije nekoliko godina, dok sam pregledavala knjige u jednoj knjižari u Oxfordu, Engleska, naišla sam na primjerak R. H. Charlesovog prijevoda Knjige Henokove, i nisam mogla odoljeti da ga ne kupim. Knjiga Henokova je drevni tekst, negdje iz vremena dva stoljeća prije Kristovog rođenja. Iako sadrži povijest jednog starozavjetnog patrijarha, Henoka, Noinog pradjeda, knjiga je izbačena iz hebrejske Biblije, a rani očevi kršćanstva proglasili su je apokrifnom. Nestala je iz povijesti i stoljećima se smatrala zauvijek izgubljenom.

Ali, zapravo, nije bila izgubljena. Skrivena na različitim tajnim mjestima, Knjiga Henokovaje preživjela. 1700-tih godina; nedirnite kopije teksta, prevedene s grčkog, pronađene su u Etiopiji. A 1947. godine, u jednoj spilji na sjeverozapadnoj obali Mrtvoga mora, jedan je beduinski pastir otkrio nešto veličanstveno: posude s drevnim svicima. U tim je špiljama pronađeno i sedam odlomaka Knjige Henokove, napisanih na aramejskom.

Na stranicama ovog davno izgubljenog teksta nalazi se tajna koja i dan danas zbunjuje znanstvenike. To je priča o Stražarima, palim anđelima koji su seksualno općih sa ženama i stvorili nesvetu rasu koja će zauvijek kinjiti čovječanstvo:

Sada te divovi, koji bijahu rođeni od duha i tijela, na zemlji biti prozvani zlim duhovima, i njihovo te prebivalište biti na zemlji. Zli će duhovi izaći iz svoga mesa, jer bijahu stvoreni odozgo; njihov početak i prvobitni temelj bijahu od svetih Stražara.

Ta stvorenja miješane rase, poznata i kao Nefili, pojavljuju se u još jednom drevnom tekstu, Knjizi jubileja. I u njoj su opisana kao zla i pakosna. Prema Jubilejima, većina Nefila bila je uništena još u Noino doba, ali Bog je desetini njih dopustio da prežive kao Sotonini podanici. Njihovom će lozom zlo nastaviti pogađati zemlju.

Anđeli i žene opće kako bi stvorili hibridna čudovišta? Ta je priča doista fantastična i neki biblijski učenjaci posve razumno predlažu da je zapravo riječ samo o zabranjenim brakovima između pripadnika različitih plemena. Da su

»anđeli« bili muškarci uznosite Sethove loze, a žene pripadnice mnogo priprostijeg plemena, Kainovih potomaka.

Međutim, kao spisateljica, morala sam se zapitati: Što ako priča o Stražarima nije samo alegorija, nego povijest? Što ako su Nefili stvarni, i njihovi su potomci još uvijek među nama, još pustoše? Kroz čitavu povijest ljudskoga roda, određeni su ljudi počinili djela tako zastrašujuće okrutna da se čovjek zapita jesu li oni doista pripadnici ljudske rase ili neka nasilna podvrsta, tjerana drukčijim potrebama i instinktima. Ako vjerujete u ono što je napisano u Henoku i Jubilejima, tad se mogu objasniti djela pravih čudovišta kao što su masovni koljači Pol Plot i Vlad Tepeš. Nefili jednostavno čitavo vrijeme postoje među nama, nevidljivi grabežljiva među žrtvama. I kad im se pruži prilika, kad se društvo raspadne u ratnim razdobljima ili građanskom kaosu, kad nas snage zakona ne uspijevaju sačuvati sigurnima, ti se grabežljivci izlaze igrati. Tek tad otkrivamo tko su doista.

Zlo ne možemo lako objasniti. Danas, više od dvije tisuće godina nakon što je napisana Knjiga Henokova, nismo nimalo bliži shvaćanju zašto zlo postoji. Znamo samo da postoji.